

A photograph of a man and a woman standing outside a brick house. The man, on the left, is wearing a white long-sleeved shirt and light blue jeans, and is holding a brown paper shopping bag. The woman, on the right, is wearing a red t-shirt and light blue pants, and is also holding a brown paper shopping bag. They are standing on a paved area in front of a brick building with several windows. The text 'Jaarrapport Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. 2020' is overlaid on the right side of the image.

Jaarrapport Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. 2020

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 08077009

achmea

BESTUURSVERSLAG	4
VERSLAG VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN	13
GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	16
Geconsolideerd overzicht van de financiële positie	17
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	18
Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat	19
Geconsolideerd mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen	20
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	21
Algemeen	23
1. Algemene waarderingsgrondslagen	23
2. Kapitaal- en risicomanagement	29
Toelichting significante onderdelen Balans en Winst- en verliesrekening	51
3. Vastgoedbeleggingen	51
4. Beleggingen	52
5. Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen ...	56
6. Reële waarde hiërarchie	60
7. Netto verdiende premies	66
8. Beleggingsopbrengsten	67
9. Netto lasten uit verzekeringscontracten	68
Overige toelichtingen balans en winst- en verliesrekening	69
10. Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	69
11. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen	69
12. Vorderingen en overlopende activa	71
13. Liquide middelen	71
14. Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap	72
15. Overige voorzieningen	73
16. Financiële verplichtingen	73
17. Overige opbrengsten	74
18. Bedrijfskosten	75
19. Overige lasten	75
20. Vennootschapsbelasting	76
21. Netto overig totaalresultaat	77
Overige toelichtingen	78
22. Hedge accounting	78
23. Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	78
24. Kredietkwaliteit financiële activa	79
25. Overdracht van financiële activa en zekerheden	83
26. Belangen in dochtermaatschappijen	84
27. Transacties met verbonden partijen	85
28. Gebeurtenissen na balansdatum	90

ENKELVOUDIGE JAARREKENING.....	92
Enkelvoudig overzicht van de financiële positie	93
Enkelvoudige winst- en verliesrekening	94
Enkelvoudig overzicht van het totaalresultaat.....	95
Enkelvoudig mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen	96
Enkelvoudig kasstroomoverzicht	97
Algemeen.....	99
1. Algemene waarderingsgrondslagen	99
2. Kapitaal- en risicomanagement	99
Toelichting significante onderdelen Balans en Winst- en verliesrekening.....	100
3. Dochtermaatschappijen, Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	100
4. Vastgoedbeleggingen	101
5. Beleggingen	102
6. Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen	106
7. Reële waarde hiërarchie	106
8. Netto verdiende premies.....	109
9. Beleggingsopbrengsten.....	109
10. Netto lasten uit verzekeringscontracten	110
Overige onderdelen Balans en Winst- en verliesrekening	111
11. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen	111
12. Vorderingen en overlopende activa	112
13. Liquide middelen	112
14. Eigen vermogen	112
15. Overige voorzieningen	112
16. Financiële verplichtingen	113
17. Overige opbrengsten.....	113
18. Bedrijfskosten.....	114
19. Overige lasten	114
20. Vennootschapsbelasting	114
21. Netto overig totaalresultaat	115
Overige toelichtingen	116
22. Hedge accounting	116
23. Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	116
24. Kredietkwaliteit financiële activa	117
25. Overdracht van financiële activa en zekerheden	121
26. Transacties met verbonden partijen	122
27. Statutaire vestiging.....	122
28. Gebeurtenissen na balansdatum	122
29. Voorstel inzake bestemming van het resultaat.....	122
OVERIGE INFORMATIE	124
Statutaire regeling inzake bestemming van het resultaat	124
controleverklaring van de onafhankelijke accountant	125

1. ALGEMEEN

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft als doel de uitoefening van het pensioen- en levensverzekeringsbedrijf. De producten die gevoerd worden zijn pensioen- en levensverzekeringen voor collectieve pensioenverzekeringscontracten, individuele levensverzekeringen en (individuele) aanvullingen op pensioenvoorzieningen. Bij deze producten draagt de vennootschap het verzekeringsrisico en komt het beleggingsrisico geheel of gedeeltelijk voor rekening en risico van de polishouder.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. richt zich op zowel particuliere als zakelijke klanten. Met ons marktaandeel zijn we een belangrijke speler in de Nederlandse markt voor collectieve en individuele levensverzekeringen. Wij staan ten dienste van onze (groot) zakelijke en particuliere klanten via de bancaire (Interpolis), intermediaire (Avéro Achmea) en directe (Centraal Beheer onder label Woonfonds FBTO en Centraal Beheer) kanalen. Wij beheren service-book en open-book portefeuilles.

2. ORGANISATIESTRUCTUUR

JURIDISCHE STRUCTUUR

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. maakt onderdeel uit van de Achmea Groep. Achmea B.V. bezit 100% van de aandelen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is gevestigd in Apeldoorn, Nederland. De volgende entiteiten zijn dochters van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. per 31 december 2020. Waar geen percentage staat vermeld is sprake van een 100% belang:

- AP&L Beleggingen B.V., Zeist
- Achmea Woninghypotheken B.V., Zeist (96% en 4% via AP&L Beleggingen B.V.)
- Achmea Woninghypotheken II B.V., Zeist (96% en 4% via AP&L Beleggingen B.V.)
- Residex B.V. (in liquidatie), Zeist
- Achmea Vastgoed Beheer B.V., Apeldoorn
- Woonalliantie Woerden C.V., Amsterdam (97% en 1% via Vastgoed Beheer B.V.)

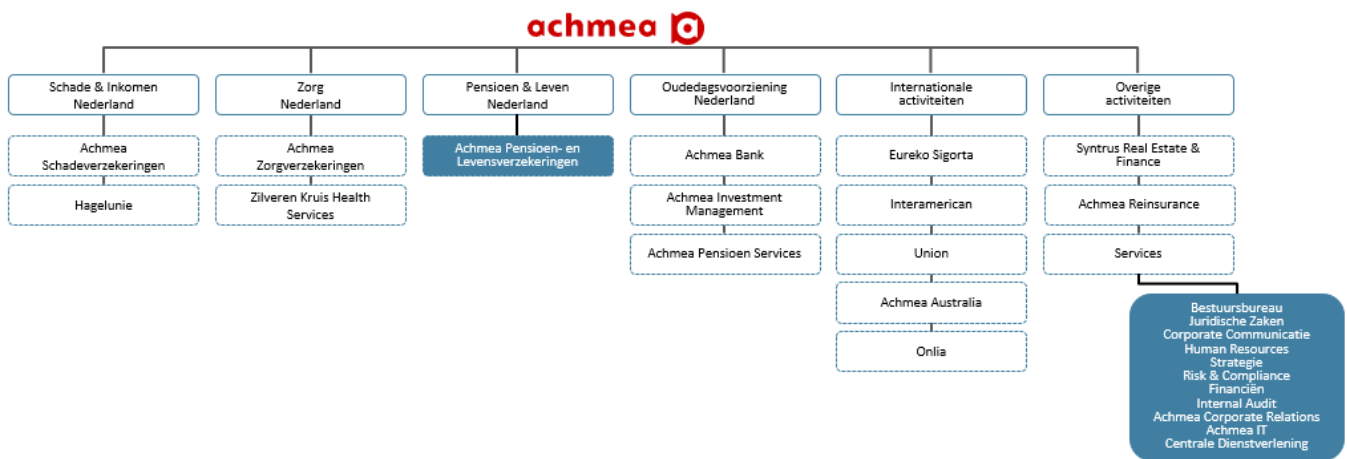
Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft verder belang in de volgende vennootschappen en fondsen:

- Life Sciences Partners B.V., Amsterdam (80%)
- Life Sciences Partners II B.V., Amsterdam (30%)
- Life Sciences Partners III B.V., Amsterdam (7%)
- Verheijen Resins Beheer B.V., Druten (30%)
- Achmea Investment Management Green Bond fund, Zeist (43% en 2% via AP&L Beleggingen B.V.)
- Achmea Investment Management Global Defensive Equities, Zeist (48% en 2% via AP&L Beleggingen B.V.)
- Achmea Investment Management Euro Corporate Bond Fund, Zeist (48% en 2% via AP&L Beleggingen B.V.)
- Achmea Investment Management Grondstoffen Fonds, Zeist (10%)

Met uitzondering van de fondsen worden deze belangen verantwoord onder de Aandelen en soortgelijke beleggingen, omdat deze worden aangehouden voor beleggingsdoeleinden en Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geen control heeft over deze vennootschappen. De fondsen worden verantwoord als geassocieerde deelneming.

ORGANISATORISCHE STRUCTUUR

In het volgende organogram wordt inzicht gegeven in de wijze waarop de activiteiten binnen de Achmea Groep zijn ingericht. De activiteiten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en haar dochters maken hier onderdeel uit.

De primaire activiteiten voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en haar dochters vinden plaats in Pensioen & Leven Nederland.

Ondersteunende diensten zoals huisvesting, ICT, financiële administratie en facilitaire dienstverlening worden uitgevoerd door uitvoerende staven en shared service diensten van de Achmea Groep. Dit geldt tevens voor de ondersteunende activiteiten met betrekking tot het personeel. De werknemers die werkzaam zijn voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn in dienst van Achmea Interne Diensten N.V.

3. STRATEGIE

Strategie van Achmea

Met de Strategie 2025 'De Kracht van Samen' richt Achmea zich op het creëren van waarde voor klanten en samenleving. Een voorwaarde daarvoor is het realiseren van een verantwoord rendement om te kunnen blijven investeren in het verder versterken van het bedrijf Achmea en haar concurrentiepositie. De komende jaren versterkt Achmea haar coöperatieve identiteit en wil ze de vruchten plukken van haar unieke samenstelling als verzekeraar, dienstverlener en vermogensbeheerder. Tevens geeft Achmea verder invulling aan de speerpunten en focusgebieden van de strategie vooral op het gebied van "Gezondheid dichterbij voor iedereen", "Schone, veilige en slimme mobiliteit", "Veilige en duurzame woon- en leefomgeving", "Onbezorgd ondernemen en goed werkgeverschap", "(Financiële) oplossingen voor nu, straks en later".

Kort na het vaststellen van Achmea's nieuwe strategie brak de Covid-19-pandemie uit. De impact ervan op de samenleving en de economie is groot. De komst van een vaccin biedt hoop, maar er is nog onzekerheid over de verdere ontwikkeling van het virus en de impact op de economie. De strategie blijkt robuust, ook in de context van Covid-19. Tegelijkertijd blijven digitalisering, het vernieuwen van businessmodellen en het opschalen van nieuwe activiteiten om aandacht vragen. Achmea ontwikkelt nieuwe werkwijzen en werkvormen die passen bij deze omstandigheden. Dit alles vraagt om inzet en investeringen. Daarbij zoekt Achmea de balans tussen lange termijn waardecreatie en het voldoen aan korte termijn financiële randvoorwaarden.

De komende jaren geeft Achmea verder invulling aan de speerpunten en focusgebieden van haar strategie. Achmea maakt haar maatschappelijke doelstellingen concreter en ontwikkelt initiatieven waarbij de coöperatieve identiteit nieuw elan kan brengen.

Achmea streeft nadrukkelijk naar groei op de verschillende markten. Daarnaast streeft Achmea ernaar de financiële resultaten verder te verbeteren, meer kapitaal te genereren en - ondersteund door balansoptimalisaties - meer kapitaal vrij te maken. Ze doet dit om meer ruimte te maken voor investeringen in vernieuwing van het bedrijf en voor het opvangen van tegenslagen. Zo blijft Achmea financieel sterk, flexibel en weerbaar; rekening houdend met wie ze is. En met voldoende voorzichtigheid om de volatiliteit van de financiële markten en van haar resultaten op te kunnen vangen.

Achmea wil haar strategie 'De Kracht van Samen' realiseren langs vijf pijlers (zie figuur).

De betrokkenheid en bevoegenheid van alle Achmea-collega's is cruciaal om de strategie te verwezenlijken. Achmea biedt ruimte om te leren, ze wil de vaardigheden op het terrein van data en technologie versterken en de bewustwording van haar coöperatieve identiteit vergroten. Zo stimuleert Achmea ondernemerschap en innovatie vanuit haar 'purpose'. Daarbij ontwikkelt Achmea nieuwe werkvormen die thuiswerken faciliteren.

Focus Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. wil er zijn op momenten dat het er echt toe doet. De beste klantbediening tegen zo laag mogelijk kosten staat hierbij centraal. We zijn een service-book, met een gesloten portefeuille en met een groeiend open-book voor wat betreft Overlijdensrisicoverzekeringen en Direct Ingaande Lijfrente Verzekeringen.

We dragen bij

We werken aan een duurzaam verantwoord rendement, ondanks de te verwachten, langzame terugloop van onze portefeuille. De verplichtingen, met name vanuit het service-book pensioen hebben een lange uitloop. We hebben dus blijvende aandacht voor balansoptimalisatie, kapitaalmodellen en de robuustheid van onze solvabiliteit.

We genereren

We genereren klantgeluk door procesoptimalisatie, innovatie en digitale klantbediening. Zo dragen wij bij aan de beste klantbediening. Optimalisaties voeren we mede uit op basis van input van onze klanten met behulp van onze medewerkers. Klantgeluk én lagere kosten gaan hier hand in hand.

We leveren

Onze omgeving verandert snel. Ondanks de Covid-19-pandemie zijn onze resultaten in 2020 in lijn der verwachting. We blijven sturen op het verlagen van onze kosten zodat deze in lijn blijven met de omvang van onze portefeuille. We doen dit door te investeren in het terugdringen van het aantal administratiesystemen en het doorvoeren van digitalisering en procesoptimalisatie, met als doel vereenvoudiging en standaardisatie.

We groeien

We streven naar groei van ons open-book met capital-light producten. We hebben uitdagende ambities op onze uitkeringsproducten Direct Ingaande Lijfrenten en Overlijdensrisicoverzekeringen. We werken hierbij nauw samen met onze merken Centraal Beheer, FBTO en Interpolis via de Rabobank. Hiermee bundelen we onze krachten. De Kracht van Samen.

We leren

De betrokkenheid van onze medewerkers stijgt elk jaar, ondanks dat de organisatie kleiner wordt en we elk jaar afscheid nemen van collega's. Medewerkers Pensioen & Leven geven zo blijk van waardering voor de investering in ruimte en middelen die wij doen om elke dag weer te verbeteren. Voor de klant, voor de maatschappij en voor elkaar.

We zijn integer

Wij komen onze klantafspraken na, ook op de lange termijn. Dit doen wij op een betrouwbare en integere manier. We zijn transparant naar klanten en toezichthouders en wij stellen voldoen aan wet en regelgeving als prioriteit.

Toekomstige ontwikkelingen

We leven in een wereld waarin nieuwe technologie, demografische ontwikkelingen en economische en politieke veranderingen leiden tot nieuwe mogelijkheden en kansen. Er is sprake van een uitdagende omgeving waar we steeds opnieuw op de veranderende omstandigheden moeten inspelen en dit bepaalt mede onze strategische keuzes en de snelheid waarmee we onze strategie kunnen realiseren. Daarnaast blijven we aandacht houden voor de impact van externe ontwikkelingen zoals de langdurig lage rente en de inzet van nieuwe technologie. De ontwikkeling van de omzet en rentabiliteit is mede afhankelijk van de hiervoor genoemde aspecten en omstandigheden.

Tegelijkertijd hebben we te maken met de onzekerheden over het verdere verloop, de duur en intensiteit van de Covid-19-pandemie en de gevolgen hiervan voor de markten waarin wij actief zijn, onze producten en klanten. De onzekerheden en risico's uit hoofde van Covid-19 richten zich met name op de mate en snelheid van economisch herstel en de ontwikkelingen op financiële markten. In dat kader volgen wij nauwlettend de ontwikkelingen rondom Covid-19 en de mogelijke gevolgen hiervan op ons verzekeringsbedrijf.

Wij blijven investeren in de ontwikkeling van nieuwe proposities en dienstverlening aan onze klanten, waarbij we tegelijkertijd oog houden voor verdere balansoptimalisatie. Omvangrijke investeringen op dit gebied hebben wij op dit moment niet gepland.

4. ONTWIKKELINGEN GEDURENDE HET BOEKJAAR EN RESULTATEN

KENGETALLEN

(€ MILJOEN)

	2020	2019	Δ
Bruto geschreven premies	1.009	1.165	-13%
Bedrijfskosten	149	155	-4%
Resultaat voor belasting	251	363	-31%

BRUTO PREMIES

In 2020 zijn de bruto geschreven premies met 13% gedaald tot €1.009 miljoen (2019: €1.165 miljoen). De omzet bestaat voor €742 miljoen uit omzet van het service-book en €267 miljoen van het open-book.

In 2020 was de totale premieomzet vanuit onze service-book pensioenportefeuille €136 miljoen (2019: €244 miljoen). De totale premieomzet van onze service-book levenportefeuille bedroeg €606 miljoen (2019: €680 miljoen). Op deze portefeuilles worden in lijn met onze strategie geen nieuwe verzekeringscontracten meer afgesloten. De daling van de premie-inkomsten is daarmee in lijn met de verwachting en het gevolg van natuurlijk portefeuillevverloop.

Bestuursverslag

De open-book portefeuille kende een lichte stijging van de premieomzet uit overlijdensrisicoverzekeringen tot €62 miljoen (2019: €58 miljoen). In 2020 bedroeg de productie van direct ingaande lijfrentes en pensioenen €205 miljoen (2019: €183 miljoen).

BEDRIJFSKOSTEN

De bedrijfskosten waren in 2020 €149 miljoen en daarmee lager dan in 2019 (€155 miljoen). De kosten bewegen daarmee in lijn met de verwachting waarbij eerdere kostenverlagingsinitiatieven en IT investeringen hebben geleid tot kostenreducties.

RESULTAAT VOOR BELASTING

In 2020 is het Resultaat voor belasting gedaald tot €251 miljoen (2019: €363 miljoen). De daling wordt primair gedreven door de onrust op de financiële markten in de eerste helft van 2020. Dit heeft geleid tot een daling van de beleggingsopbrengsten en van het renteresultaat.

Het beleggingsresultaat is in 2020 met €73 miljoen afgenomen ten opzichte van 2019 door met name lagere realisaties, afwaarderingen als gevolg van negatieve ontwikkelingen op de aandelenmarkten en afwaarderingen op het commerciële vastgoed (hoofdzakelijk winkels en kantoren).

Het technisch resultaat is in 2020 met €55 miljoen gedaald ten opzichte van dezelfde periode in het voorgaande jaar. Dit verschil is met name veroorzaakt door een herijking in 2019 van de voorziening voor verzekeringsverplichtingen en andere eenmalige effecten met een positieve impact van €45 miljoen. Ook is het technisch resultaat beïnvloed door lagere risicopremies door de uitloop van de (actieve) portefeuille. Covid-19 heeft per saldo een gering effect op het technisch resultaat.

NETTORESULTAAT NA BELASTING

De belastingdruk is zowel in 2019 als in 2020 beïnvloed door het belastingplan van het Nederlandse parlement om de tarieven voor vennootschapsbelasting gefaseerd te verlagen. In het belastingplan van 2021 is besloten om af te zien van de verlaging van het vennootschapsbelastingtarief per 1 januari 2021, zodat het vennootschapsbelastingtarief 25% blijft (2019 verondersteld 21,7%). Deze herziening leidt voor 2020 tot een bate in het Nettoresultaat na belasting van €102 miljoen. De eenmalig lagere effectieve belastingdruk wordt verklaard doordat wij in 2018 de latente belastingpositie hebben afgewaardeerd (last van €145 miljoen) nadat een verlaging van het vennootschapsbelastingtarief werd aangekondigd. Deze geplande tariefsverlaging is in 2019 eerst uitgesteld en het afgelopen jaar verder teruggedraaid. Over het resultaat is er per saldo €41 miljoen te vorderen (2019: €49 miljoen belasting verschuldigd).

VERKORTE BALANS

	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019	(€ MILJOEN)
			Δ
Beleggingen, Geassocieerde deelnemingen en joint ventures en Vastgoedbeleggingen	57.526	54.257	3.269
Overige activa	1.464	1.160	304
Totaal activa	58.990	55.417	3.573
Eigen vermogen inclusief aandeel derden	4.202	3.942	260
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	47.519	46.545	974
Overige verplichtingen	7.269	4.930	2.339
Totaal passiva	58.990	55.417	3.573

BELEGGINGEN

De Beleggingen, Geassocieerde deelnemingen en joint ventures en Vastgoedbeleggingen zijn per saldo toegenomen met €3,3 miljard. De toename is voornamelijk het gevolg van de marktontwikkelingen in 2020 (€3,4 miljard). De lagere rentes hebben geleid tot een hogere waardering van de rentederivaten en vastrentende waarden en hogere aandelenkoersen hebben een positief effect gehad op de waardering van onze aandelenportefeuille. De toename wordt deels gecompenseerd door een daling van de portefeuille hetgeen past bij een service-book strategie.

Bestuursverslag

VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGSCONTRACTEN

De Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten zijn toegenomen met €1,0 miljard. Dit komt door de ontwikkelingen op de financiële markten (€2,6 miljard) en oprenting (€0,7 miljard). Deze toename wordt deels teniet gedaan doordat de uitkeringen hoger zijn dan de premieomzet als gevolg van de service-book strategie (€2,1 miljard).

OVERIGE VERPLICHTINGEN

De Overige verplichtingen zijn toegenomen met €2,3 miljard, voornamelijk als gevolg van de marktontwikkelingen. Onze derivaten verplichtingen zijn toegenomen met €1,0 miljard, terugbetalingsverplichting van ontvangen onderpand met €0,9 miljard en derdenbelang in gesepareerde beleggingsdepots met €0,5 miljard.

EIGEN VERMOGEN INCLUSIEF AANDEEL DERDEN

Het Eigen vermogen inclusief minderheidsbelang is toegenomen met €0,3 miljard door een positief resultaat boekjaar.

COVID-19

In 2020 heeft de Covid-19-pandemie een belangrijke impact op Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gehad. De uitbraak resulteerde in diverse overheidsmaatregelen. Deze maatregelen hebben grote impact op de samenleving en ook op Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.'s operationele bedrijfsvoering. De Covid-19-pandemie heeft invloed op onze klanten en heeft gevolgen voor de verzekeringsrisico's en marktrisico's van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Om de gevolgen van Covid-19 te monitoren en te beheersen heeft Achmea begin maart 2020 een crisisteam Corona ingericht, waarin de voltallige Raad van Bestuur van Achmea B.V. vertegenwoordigd is, dat verschillende werkstromen aanstuurt en waar alle bedrijfsonderdelen van Achmea, waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., actief aan hebben deelgenomen

De effecten van Covid-19 in 2020 en de maatregelen die door de overheden zijn getroffen om de verspreiding van Covid-19 te beperken hebben grote economische gevolgen. Hoe groot die zijn en op welke termijn deze zichtbaar zullen worden is onzeker. In de tweede helft van 2020 hebben een aantal economische indicatoren zich hersteld, waaronder de beurskoersen. Door het beschikbaar komen van een vaccin is de verwachting dat er in 2021 sprake zal zijn van een langzaam economisch herstel dat zal doorzetten in de volgende jaren. De mate en snelheid van herstel zal onder andere afhankelijk zijn van de derde besmettingsgolf in 2021 en de daarmee gepaard gaande lockdown maatregelen.

5. KAPITAAL- EN RISICOMANAGEMENT

Achmea Pensioen- en Levensverzekering N.V. heeft als financiële dienstverlener te maken met verschillende risico's, waaronder verzekeringsrisico's, marktrisico's, tegenpartijrisico's, liquiditeitsrisico's, operationele risico's, compliance risico's en strategische risico's. Het ingerichte kapitaal- en risicomanagement raamwerk zorgt ervoor dat Achmea Pensioen- en Levensverzekering N.V. risico's tijdig onderkent, weloverwogen beheerst en over voldoende kapitaal beschikt. Indien nodig worden aanpassingen doorgevoerd in het raamwerk of wordt actief bijgestuurd op de risicopositie.

Achmea Pensioen- en Levensverzekering N.V. beschikt eind 2020 met een solvabiliteitsratio van 166% (eind 2019: 165%) over een solide Solvency II kapitaalpositie. De samenstelling van het risicoprofiel en de geïdentificeerde belangrijkste risico's zijn in 2020 grotendeels ongewijzigd gebleven.

In de Toelichting 2 Kapitaal- en risicomanagement in de jaarrekening is een meer uitgebreide beschrijving van het risicoprofiel en het kapitaal- en risicomanagementbeleid van Achmea Pensioen- en Levensverzekering N.V. opgenomen.

6. CORPORATE GOVERNANCE

INLEIDING

Achmea Pensioen- en Levensverzekering N.V. maakt onderdeel uit van de Achmea Groep waarvan Achmea B.V. de (uiteindelijke) moedermaatschappij is.

STANDGEGEVENS VAN DE VENNOOTSCHAP

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is een naamloze vennootschap, statutair gevestigd in Apeldoorn, en houdt kantoor aan de Laan van Malkenschoten 20 te Apeldoorn. De vennootschap heeft ten doel de uitoefening van het levensverzekeringsbedrijf in de zin van de Wet op het financieel toezicht.

Het maatschappelijk aandelenkapitaal van de vennootschap bedraagt €458.540 en bestaat uit aandelen van €454,- nominaal, waarvan 1.003 aandelen geplaatst en volgestort (geplaatst aandelenkapitaal €455.362). De aandelen luiden op naam. Achmea B.V. houdt 100% van de aandelen in het kapitaal van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

NALEVING CODES

Achmea houdt zich aan een aantal relevante governance codes: de Gedragscode Verzekeraars en de meerderheid van de principes uit de Nederlandse Corporate Governance Code. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. houdt zich daarnaast aan de Code Rechtstreeks Verzekerde Regelingen.

Naleving Gedragscode Verzekeraars

De Gedragscode Verzekeraars is opgesteld aan de hand van de in 2018 vastgestelde kernwaarden: 'omgaan met risico's', 'mogelijk maken' en 'maatschappelijk betrokken zijn'. In de Gedragscode Verzekeraars zijn onderscheidende principes opgenomen over onder meer het zorgvuldig behandelen van klanten en permanente educatie van bestuurders en interne toezichthouders. Deze Gedragscode (actuele versie juni 2018) overkoepelt bestaande en nieuwe zelfregulering van de branche met algemene bepalingen, zoals kernwaarden en gedragsregels. Verzekeraars geven op basis van de Gedragscode vanuit hun eigen bedrijfsvisie nader invulling aan hun maatschappelijke rol. Achmea geeft daar invulling aan door middel van o.a. de identiteit en de strategiekart en heeft dat verankerd in haar processen en de Achmea Gedragscode.

Naleving Code Rechtstreeks Verzekerde Regelingen

De Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur zijn erop gericht om de kwaliteit, de zorgvuldigheid en de transparantie van pensioenuitvoerders op een hoger plan te brengen. De principes zijn verankerd in de Pensioenwet. Nadere invulling van goed (pensioen)bestuur is opgenomen in de Code Rechtstreeks verzekerde regelingen van het Verbond van Verzekeraars en de Stichting van de Arbeid. De Code Rechtstreeks verzekerde regelingen wordt nageleefd door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en is een aanvulling op wet- en regelgeving en zelfregulering, waaronder de Gedragscode Verzekeraars. Jaarlijks publiceert Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. haar Rapportage Intern toezicht in het kader van naleving Code Rechtstreeks verzekerde regelingen. Deze rapportage vindt u op de Achmea website www.achmea.nl/duurzaamheid.

Naleving Nederlandse Corporate Governance Code

Sinds 1 januari 2004 zijn beursgenoteerde ondernemingen in Nederland verplicht te rapporteren over de naleving van de Nederlandse Corporate Governance Code (de Code), volgens het principe "pas toe of leg uit".

Het doel van de Code is het met of in relatie tot wet- en regelgeving bewerkstelligen van een deugdelijk en transparant stelsel van checks and balances binnen Nederlandse beursgenoteerde vennootschappen en het daartoe reguleren van de verhoudingen tussen het bestuur, de Raad van Commissarissen en de algemene vergadering/aandeelhouders. Naleving van de Code draagt bij aan het vertrouwen in goed en verantwoord bestuur van vennootschappen en hun inbedding in de maatschappij. De Code is voor het eerst vastgesteld in 2003 en gewijzigd in 2008 en 2016.

Achmea B.V. is geen beursgenoteerde onderneming en dat zelfde geldt voor al haar verzekeringsdochters zoals Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Achmea heeft de meerderheid van de principes van de Corporate Governance Code vrijwillig overgenomen en verankerd in zijn ondernemingsbestuur. Waar van toepassing, leeft Achmea de principes en best practice-bepalingen nagenoeg volledig na.

Corporate governance wordt in belangrijke mate op groepsniveau bepaald en vormgegeven door het opzetten en inrichten van een groepsbrede governance structuur alsook het bepalen van groepsbreed beleid. Voor verdere details over de Corporate Governance wordt verwezen naar het Achmea jaarrapport 2020 op de Achmea website www.achmea.nl.

Corporate governance voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., is daardoor in belangrijke mate onderworpen aan de werkingssfeer van de corporate governance van Achmea. Waar relevant zijn specifieke aandachtspunten die van belang zijn voor de invulling van corporate governance voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. hieronder nader toegelicht.

Verantwoordelijkheden en rol in de Corporate Governance

Het bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bestaat uit de heren R. Otto en M.A.N. Lamie. Het statutaire bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., wordt ondersteund door een aantal niet-statutaire directieleden: de heer M. Perquin (Divisievoorzitter Pensioen & Leven), de heer A.M.P.J. Heuvelmans (Directeur Financiën & Risk), de heer P. van Overbeek (Directeur Leven), de heer M. van Duuren (Directeur IT-keten Pensioen & Leven), mevrouw C. Vergouw (Divisievoorzitter Interpolis) en de heer A. Spijkman (Divisievoorzitter Centraal Beheer).

De Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is verantwoordelijk voor het toezicht op en de advisering van het bestuur. Het reglement van de Raad van Commissarissen past bij deze taakstelling. Daarin is ook vastgelegd dat de Raad van Commissarissen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. goedkeuring dient te verlenen aan de jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Ook het uitkeren van dividenden uit Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft goedkeuring nodig van de RvC Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Samenstelling en diversiteit

De statutaire directie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bestaat uit twee leden. In het kader van diversiteit hanteert Achmea ten aanzien van de samenstelling van het statutaire bestuur bij (toekomstige) benoemingen het door de Raad van Commissarissen en Raad van Bestuur geformuleerde diversiteitsbeleid met daarin de volgende accenten: i) een gebalanceerde man-vrouw verhouding; daarbij is in het streven gericht op de doelstelling minimaal 30% vrouwen op alle niveaus (en minimaal 30% mannen), ii) een juiste mix van ervaring en expertise bezien vanuit de geschiktheid van het individu en de samenstelling van het team als geheel en iii) er wordt gestreefd naar diversiteit en balans in de leeftijdsopbouw van de leden van de raden.

De Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. telt negen commissarissen. De leden van de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn tevens lid van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V.

Bij de invulling van een vacature is het streven om een evenwichtige mix van vaardigheden in de Raad van Commissarissen te bewaren terwijl er tegelijkertijd voor wordt gezorgd dat de nieuw te benoemen commissaris ook over de conform de vastgestelde profielschets vereiste kennis en ervaring beschikt. Commissarissen worden geselecteerd en benoemd aan de hand van een profielschets van de vereiste professionele achtergrond, opleiding, (internationale) ervaring, vaardigheden, diversiteit en onafhankelijkheid. De huidige samenstelling van de Raad van Commissarissen is zodanig dat de commissarissen door de mix van aanwezige ervaring en deskundigheid op gepaste wijze aan hun verplichtingen kunnen voldoen. Naast diversiteit in kennis, expertise en leeftijd streeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. naar een goede man/vrouw-diversiteit. Per 31 december 2020 bestaat de Raad van Commissarissen uit vijf mannen en vier vrouwen. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. voldoet daarmee aan het wettelijke streefcijfer voor man/vrouw-diversiteit in de Raad van Commissarissen. Alle commissarissen voldoen ten aanzien van het door hen beklede aantal commissariaten aan de Wet bestuur en toezicht.

De Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bestond per 31 december 2020 uit de heer A.W. Veenman (voorzitter), de heer W.H. de Weijer (vice-voorzitter), mevrouw M.R. van Dongen (lid vanaf 28 april 2020), mevrouw P.H.M. Hofsté, mevrouw M. Lückerath, mevrouw A.C.W. Sneller, de heer J. van den Berg, de heer A.M. Kloosterman en de heer R.Th. Wijmenga. Niettegenstaande de eigen toezichthoudende taken van de Raad van Commissarissen, functioneert deze Raad van Commissarissen binnen het geheel van het Groepstoezicht van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V.

Onafhankelijkheid

Alle commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. vervullen hun taken zonder last en ruggespraak. Voor een gedetailleerde verantwoording over de naleving van de Corporate Governance Code op het criterium onafhankelijkheid verwezen naar het Achmea jaarrapport 2020 op de Achmea website www.achmea.nl.

Commissies Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft gezien de positie binnen de groepsstructuur geen eigen subcommissies. De drie subcommissies van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V. zijn het Audit & Risk Committee, de Remuneratie Commissie en de Selectie & Benoemingscommissie. Het Audit & Risk Committee van Achmea vervult een voorbereidende rol bij de besluitvorming van de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

7. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er hebben zich na balansdatum geen gebeurtenissen voorgedaan met belangrijke gevolgen voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. of vennootschappen die in de consolidatie van deze onderneming zijn betrokken.

Zeist, 8 april 2021

De bestuurders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.,

M.A.N. (Michel) Lamie

R. (Robert) Otto

VERSLAG VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

INLEIDING

De Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. vervult haar taken vanuit verschillende rollen, waaronder de rol van toezichthouder en van adviseur (gevraagd en ongevraagd advies). In het reglement van de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is vastgelegd hoe de taken en bevoegdheden van de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zich verhouden tot die van Raad van Commissarissen van Achmea B.V.

BELANGRIJKSTE ACTIVITEITEN VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

De Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is in 2020 zeven keer in vergadering bij elkaar gekomen. Deze vergaderingen zijn bijgewoond door het statutaire bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

De onderwerpen op de reguliere agenda waren de kwartaalrapportages, de Risk Management en Compliancerapportages en de rapportage Intern Toezicht Code Rechtstreeks Verzekeringen Regelingen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Aan de hand van de bespreking van de Risk Management & Compliance rapportages is uitvoering over het risicomanagement proces binnen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gesproken, waarbij ook de voortgang van de Risk & Compliance prioriteiten aan de orde kwam. De Regular Supervisory Report van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., het Actuariële Functierapport 2019 en de Systematische Integriteits Risicoanalyse 2020 zijn besproken in de Raad. Daarnaast zijn de actualiteiten binnen de markt en de divisie, risico management, Klant Belang Centraal, schaalbaarheid Kosten, Spaarwaarden Q&A DNB, de kapitaalhedging, aanpassing van het intern model inzake de VIX, kosten in de keten en de rationalisatie van systemen en procedures in het kader van beleggingsverzekeringen onderwerp van gesprek geweest. De continuïteit en financiële gezondheid van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. was bij elke vergadering onderwerp van gesprek. Aandacht werd besteed aan de impact van de volatilititeit van de financiële markten mede door de effecten van Covid-19, de solvabiliteit, de performance van beleggingen, kostenbeheersing, de strategie, innovatie en het zijn van een service organisatie.

De Raad heeft geconstateerd dat de impact van Covid-19 groot was in 2020 en dat met een enorme inzet en focus de dienstverlening aan klanten geborgd is waarbij tegelijkertijd medewerkers massaal en naadloos overgeschakeld zijn op thuiswerken. Dit heeft ertoe geleid dat de klanttevredenheid op peil is gebleven en soms zelf is gestegen.

De Raad van Commissarissen heeft verder gesproken over de voortgang van de Strategie 2025 en van de speerpunten die zijn geformuleerd voor de strategische periode De Kracht van Samen. De verwachtingen van Achmea's stakeholders, waaronder natuurlijk klanten, staan daarbij centraal zowel ten aanzien van de waarde die Achmea aan hen biedt, als Achmea's bijdrage aan de samenleving. De Raad van Commissarissen constateerde dat kijkend naar de mogelijke lange termijn impact van Covid-19 Achmea's strategische speerpunten goed inspelen op de verwachte impact; door de versterkte inzet op data & technologie, het met partners versnellen van het realiseren van de ambitie, het aansluiten bij nieuwe distributiemodellen en ecosystemen, de focus op het ontwikkelen van onze medewerkers en organisatie en de invulling van Achmea's maatschappelijke rol. De coöperatieve identiteit van Achmea is hierbij zowel de basis als een inspiratiebron.

De onafhankelijke externe accountantsorganisatie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is dezelfde als van de Achmea Groep. Contact met de onafhankelijke externe accountant verloopt grotendeels via het Audit & Risk Committee. Bij de bespreking van het bestuursverslag en jaarrekening is de onafhankelijke externe accountant in de vergadering van de Raad van Commissarissen aanwezig om de bevindingen van de accountant toe te lichten.

Verslag van de Raad van Commissarissen

SAMENSTELLING RAAD VAN COMMISSARISSEN

De Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bestaat uit negen leden. De in de onderstaande tabel vermelde benoemingstermijnen gelden voor de termijn van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V. en zijn tevens van toepassing op de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

SAMENSTELLING RAAD VAN COMMISSARISSEN PER 31 DECEMBER 2020

NAAM	NATIONALITEIT	GESLACHT	FUNCTIE	TERMIJN	JAAR VAN EERSTE BENOEMING	LOPENDE TERMIJN
A.W. Veenman (1947)	Nederlands	Man	Voorzitter	Derde	2009	2017-2021
W.H. de Weijer (1953)	Nederlands	Man	Vice-voorzitter	Tweede	2016	2020-2024
J. van den Berg (1964)	Nederlands	Man	Lid	Eerste	2018	2018-2022
M.R. van Dongen (1969)	Nederlands	Vrouw	Lid	Eerste	2020	2020-2024
P.H.M. Hofsté (1961)	Nederlands	Vrouw	Lid	Tweede	2015	2019-2023
A.M. Kloosterman (1956)	Nederlands	Man	Lid	Eerste	2019	2019-2024
M. Lückcrath (1968)	Nederlands	Vrouw	Lid	Derde	2011	2019-2021
A.C.W. Sneller (1965)	Nederlands	Vrouw	Lid	Tweede	2013	2017-2021
R.Th. Wijmenga (1957)	Nederlands	Man	Lid	Tweede	2015	2019-2023

SAMENSTELLING BESTUUR

Het bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bestaat uit de heer R. Otto en de heer M.A.N. Lamie. Het statutaire bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., wordt ondersteund door een aantal niet-statutaire directieleden de heer M. Perquin (Divisievoorzitter Pensioen & Leven), de heer A.M.P.J Heuvelmans (Directeur Financiën & Risk), alsmede de heer P. van Overbeek (Directeur Leven), de heer M. van Duuren (Directeur IT-keten Pensioen & Leven), mevrouw C. Vergouw (Divisievoorzitter Interpolis) en de heer A. Spijkman (Divisievoorzitter Centraal Beheer).

PERMANENTE EDUCATIE

De leden van de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., volgen een programma van permanente educatie. Dit programma heeft tot doel de deskundigheid van commissarissen op peil te houden en waar nodig te verbreden. In 2020 zijn twee permanente educatiesessies (PE-sessies) georganiseerd voor de leden van de Raad van Commissarissen, waarin aandacht is besteed aan IFRS 9/17. Alle sessies werden door alle commissarissen bijgewoond.

RELATIE MET DE EXTERNE ACCOUNTANT

Vanwege het aflopen van de aanstellingstermijn van PwC als externe accountant heeft in 2019 de benoeming van Ernst & Young plaatsgevonden voor Achmea B.V. en alle dochterondernemingen door de Algemene Vergadering voor de financiële jaren 2021 tot en met 2025.

DANKWOORD

Wij zijn diep geraakt door het plotselinge overlijden op 2 maart 2020 van onze collega commissaris Roelof Joosten. Hij was commissaris sinds april 2019. Met zijn overlijden verliezen we een warme, bevlogen collega commissaris. Wij zijn hem veel dank verschuldigd voor zijn bijdrage.

2020 werd in belangrijke mate werd beheerst door de effecten van Covid-19. Met een enorme inzet en focus is de dienstverlening aan klanten geborgd waarbij tegelijkertijd medewerkers massaal en naadloos overgeschakeld zijn op thuiswerken. Achmea heeft daarnaast extra ingezet om de effecten van de Covid-19 op klanten, medewerkers en maatschappij te verzachten. Wij willen graag deze gelegenheid gebruiken om het directieteam, de Ondernemingsraad en alle medewerkers te bedanken voor hun enorme inzet en passie waarmee dit mogelijk is gemaakt.

Verslag van de Raad van Commissarissen

Ook wil de Raad van Commissarissen graag mevrouw Lückerath, die na een periode van 10 jaar op 13 april 2021 als commissaris van Achmea B.V. terugtreedt en daarmee ook als commissaris van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., na een zittingsperiode van bijna negen jaar, terugtreedt, danken voor de zeer gewaardeerde jarenlange, waardevolle bijdrage. Tevens zijn wij de heer Aad Veenman, die na een periode van 12 jaar op 13 april 2021 als commissaris van Achmea B.V. en daarmee ook als commissaris van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. terugtreedt, bijzonder dankbaar voor zijn zeer gewaardeerde, grote inzet gedurende de afgelopen twaalf jaar als commissaris waarvan een deel ook als en voorzitter van de Raad van Commissarissen. Hij heeft zich met veel tijd, energie en daadkracht ingezet voor onze coöperatieve groep en de ontwikkeling van Achmea en Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Zeist, 8 april 2021

De Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.,

A.W. (Aad) Veenman, Voorzitter
W.H. (Wim) de Weijer, Vice-voorzitter
J. (Jan) van den Berg
M.R. (Miriam) van Dongen
P.H.M. (Petri) Hofsté
A.M. (Lex) Kloosterman
M. (Mijntje) Lückerath
A.C.W. (Lineke) Sneller
R.Th. (Roel) Wijmenga

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE

(VOOR BESTEMMING VAN HET RESULTAAT)

	TOELICHTING	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
(€ MILJOEN)			
Activa			
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	10	138	104
Vastgoedbeleggingen	3	930	1.059
Beleggingen	4	56.458	53.094
Latente belastingvorderingen	11	731	531
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen	5	95	124
Vorderingen en overlopende activa	12	279	248
Liquide middelen	13	359	257
Totaal activa		58.990	55.417
Eigen vermogen			
Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap	14	4.201	3.941
Minderheidsbelang		1	1
Totaal eigen vermogen		4.202	3.942
Verplichtingen			
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	5	47.519	46.545
Overige voorzieningen	15	2	5
Financiële verplichtingen	16	4.861	3.410
Derivaten	4	2.384	1.420
Verschuldigde vennootschapsbelasting		22	95
Totaal verplichtingen		54.788	51.475
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		58.990	55.417

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

		(€ MILJOEN)	
	TOELICHTING	2020	2019
Bruto geschreven premies		1.009	1.165
Herverzekeringspremies		-21	-25
Netto verdiende premies	7	988	1.140
Opbrengsten uit geassocieerde deelnemingen en joint ventures		9	2
Beleggingsopbrengsten	8	3.039	4.223
Overige opbrengsten	17	5	1
Totale baten		4.041	5.366
Netto lasten uit verzekeringscontracten	9	3.637	4.839
Rente en vergelijkbare lasten		5	5
Bedrijfskosten	18	149	155
Overige lasten	19	-1	4
Totale lasten		3.790	5.003
Resultaat voor belasting		251	363
Vennootschapsbelasting naar het resultaat		60	92
Vennootschapsbelasting effect tariefwijziging		-101	-43
Totaal vennootschapsbelasting	20	-41	49
Nettoresultaat		292	314
Nettoresultaat toekomend aan:			
Houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap		292	314

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN HET TOTAALRESULTAAT

		(€ MILJOEN)	
	TOELICHTING	2020	2019
Posten die niet worden gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening			
Posten die kunnen worden gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening ^{1,2}			
Ongerealiseerde waardeveranderingen bij financiële instrumenten geassocieerd met 'Beschikbaar voor verkoop'		613	1.164
Mutaties van de voorziening voor Winstdeling en kortingen voor polishouders uit hoofde van ongerealiseerde beleggingsopbrengsten		-620	-1.025
Reclassificatie naar de Winst- en verliesrekening als Winstdeling en kortingen voor polishouders uit hoofde van gerealiseerde beleggingsopbrengsten		242	178
Waardeveranderingen uit financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop		-294	-274
Bijzondere waardeverminderingen financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop		26	9
		-33	52
Netto overig totaalresultaat	21	-33	52
Nettoresultaat		292	314
Totaalresultaat		259	366
Totaalresultaat toekomend aan:			
Houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap		259	366

^{1.} Binnen dit overzicht is de netto positie (na belastingen) weergegeven. Voor meer informatie over de impact van belastingen zie Toelichting 21.

^{2.} Verantwoord als onderdeel van de Herwaarderingsreserve.

GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT VAN HET TOTAAL EIGEN VERMOGEN

(€ MILJOEN)

	AANDELEN KAPITAAL / AGIO	HERWAAR- DERINGS- RESERVE	OVERIGE RESERVES	RESULTAAT OVER HET BOEKJAAR	SUBTOTAAL EIGEN VERMOGEN ¹	MINDERHEIDS- BELANG	TOTAAL EIGEN VERMOGEN
Balans 1 januari 2019	1.836	518	1.580	111	4.045	1	4.046
Netto overig totaalresultaat		52			52		52
Nettoresultaat				314	314		314
Totaalresultaat		52		314	366		366
Bestemming van reserves		47	64	-111			
Dividendbetalingen			-400		-400		-400
Overige mutaties ²		-19	-51		-70		-70
Balans 31 december 2019	1.836	598	1.193	314	3.941	1	3.942
Netto overig totaalresultaat		-33			-33		-33
Nettoresultaat				292	292		292
Totaalresultaat		-33		292	259		259
Bestemming van reserves		-31	346	-314	1		1
Balans 31 december 2020	1.836	534	1.539	292	4.201	1	4.202

^{1.} Het Subtotaal eigen vermogen betreft het Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap.

^{2.} De overige mutaties betreft de koopsom die in 2019 betaald is voor het verkrijgen van het resterende belang in N.V. Interpolis Onroerend Goed.

Voor meer informatie over het Eigen vermogen zie Toelichting 14.

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

	TOELICHTING	2020	2019
(€ MILJOEN)			
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat voor belasting		251	363
<i>Aanpassingen voor items zonder kasstromen en herrubriceringen:</i>			
(On)gerealiseerde waardeveranderingen op Beleggingen, inclusief resultaten vreemde valuta, mutatie voorziening voor oninbaarheid, opgelopen rente en amortisatie.		-1.860	-2.896
Afschrijving van Overlopende acquisitiekosten opgenomen onder Vorderingen en overlopende activa (inclusief resultaten vreemde valuta)			5
Opbrengsten uit Geassocieerde deelnemingen en joint ventures		-9	-4
		-1.618	-2.532
<i>Mutaties in operationele activa en verplichtingen:</i>			
Mutaties in Vorderingen en overlopende activa (exclusief overlopende acquisitiekosten) en Overige schulden opgenomen onder Financiële verplichtingen		732	664
Mutaties in Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten na aftrek aandeel herverzekeraars		176	1.256
Mutaties in Overige voorzieningen		-3	1
		905	1.921
<i>Operationele kasstromen niet begrepen in het resultaat voor belasting:</i>			
Investeringen in Geassocieerde deelnemingen en joint ventures die gekwalificeerd zijn als beleggingen		-25	-50
Aankopen van Vastgoedbeleggingen		-14	-15
Aankopen van Beleggingen		-25.486	-17.660
Desinvesteringen van Vastgoedbeleggingen		143	70
Desinvesteringen van Beleggingen		26.428	18.382
Ontvangen/betaalde vennootschapsbelasting		-231	116
		815	843
Totaal Kasstroom uit operationele activiteiten		102	232

Geconsolideerde jaarrekening

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT (VERVOLG)

(€ MILJOEN)

	TOELICHTING	2020	2019
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Dividenden en couponbetalingen			-400
Overige mutaties			-69
			-469
Netto kasstroom		102	-237
Netto liquide middelen per 1 januari		257	494
Netto liquide middelen per 31 december		359	257
Liquide middelen omvatten de volgende posten:			
Kas- en banksaldi	13	359	257
Liquide middelen per 31 december		359	257

In de kasstromen uit operationele activiteiten over 2020 zijn ontvangen rente van €713 miljoen (2019: €928 miljoen), ontvangen dividenden van €43 miljoen (2019: €49 miljoen) en betaalde rente van €5 miljoen (2019 €5 miljoen) inbegrepen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

ALGEMEEN

A. ALGEMENE INFORMATIE

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is een naamloze vennootschap, opgericht naar Nederlands recht en statutair gevestigd in Apeldoorn. Het hoofdkantoor is gevestigd aan de Laan van Malkenschoten 20 in Apeldoorn.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. maakt onderdeel uit van de Achmea Groep. Achmea B.V. bezit 100% van de aandelen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is als financiële dienstverlener actief als verzekeraar op het gebied van pensioen- en levensverzekeringen.

Onderlinge verhoudingen met maatschappijen van de Achmea Groep zijn opgenomen onder de beleggingen, de vorderingen en overlopende activa en de financiële verplichtingen. Nadere toelichting wordt gegeven in Toelichting 27 'Transacties met verbonden partijen'.

1. ALGEMENE WAARDERINGSGRONDSLAGEN

B. GOEDKEURING JAARREKENING

De geconsolideerde jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. voor het jaar eindigend op 31 december 2020 is goedgekeurd voor publicatie in overeenstemming met het besluit van de bestuurders op 8 april 2021. Op dezelfde datum adviseerde de Raad van Commissarissen de Algemene Vergadering om de jaarrekening ongewijzigd vast te stellen. De bestuurders kunnen besluiten om de jaarrekening te wijzigen zolang deze nog niet is vastgesteld door de Algemene Vergadering. De Algemene Vergadering kan besluiten om de jaarrekening niet vast te stellen, maar mag deze niet wijzigen.

C. BASIS VOOR DE PRESENTATIE

De geconsolideerde jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals van kracht per 31 december 2020 en aangenomen door de Europese Unie (hierna te noemen: EU en EU-IFRS). De geconsolideerde jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. voldoet aan de wettelijke bepalingen zoals opgenomen in artikel 2:362 lid 9 BW. Alle bedragen in de geconsolideerde jaarrekening zijn in miljoenen euro's, tenzij anderszins vermeld. De activa en verplichtingen in de balans zijn ingedeeld naar liquiditeit. Indien in deze geconsolideerde jaarrekening de definitie balans is genoemd, wordt hiermee het overzicht van de financiële positie bedoeld.

In de primaire geconsolideerde overzichten zijn posten van een vergelijkbare aard samengevoegd. In de toelichting worden deze verder uitgelicht indien deze van relatieve betekenis zijn voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Relatieve betekenis is hierbij beoordeeld op basis van zowel kwantitatieve als kwalitatieve criteria. De kwantitatieve criteria zijn gericht op de totalen voor de betreffende categorie in de primaire overzichten en de relatieve betekenis van de post hierin. Indien de post kwantitatief van betekenis is wordt deze verder toegelicht (conform de vereiste IFRS toelichtingen). Indien de post kwantitatief van niet relatieve betekenis is, heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. op basis van kwalitatieve criteria, waaronder specifiek belang voor een gebruiker van de jaarrekening, vastgesteld of toelichtingen noodzakelijk zijn. Indien een post kwalitatief van betekenis is, wordt deze verder toegelicht conform de IFRS vereisten. Indien een post zowel kwalitatief als kwantitatief geen relatieve betekenis heeft, is de toelichting in overeenstemming met de uitgangspunten ten aanzien van het Disclosure Initiative van de International Accounting Standard Board (IASB) en gerelateerde materialiteit uitgangspunten, zoveel mogelijk beperkt.

Daarnaast heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de toelichtingen gesplitst in het hoofdstuk 'significante onderdelen Balans en Winst- en verliesrekening' en 'Overige toelichtingen'. De toelichtingen die betrekking hebben op de kernactiviteiten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn opgenomen in 'significante onderdelen Balans en Winst- en verliesrekening' en de resterende toelichtingen die wel voldoen aan de criteria voor kwantitatieve en kwalitatieve relatieve betekenis in het hoofdstuk 'Overige toelichtingen'.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

D. WIJZIGINGEN IN DE VERSLAGGEVING

In 2020 zijn de volgende nieuwe standaarden, wijzigingen of interpretaties van de IASB van kracht geworden. Deze hebben geen significante impact op het Totaal eigen vermogen per 31 december 2020, Nettoresultaat 2020 en vergelijkende cijfers van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. omdat deze niet van toepassing zijn op Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en/of een beperkte wijziging tot gevolg hebben:

- Amendments to IFRS 3 Business Combinations: Definition of a Business;
- IFRS 16 Leases: Covid 19- Related Rent Concessions;
- Amendments to IFRS 9, IAS 39 and IFRS 7: Interest Rate Benchmark Reform Phase I;
- Amendments to IAS 1 and IAS 8: Definition of Material;
- Amendments to References to the Conceptual Framework in IFRS Standards.

E. WIJZIGINGEN IN STANDAARDEN EN AANPASSINGEN MET EEN TOEKOMSTIGE TOEPASSINGSDATUM

De volgende standaarden en interpretaties met een toekomstige toepassingsdatum zijn gepubliceerd in 2020 of in eerdere jaren en zijn niet door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. toegepast bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening 2020. Deze betreffen:

IFRS 9 Financial Instruments

IFRS 9 kent een gewijzigd model voor de classificatie van financiële activa. Dit model wordt ingegeven door de kasstroomeigenschappen van een actief en het bedrijfsmodel waarbinnen een actief wordt gehouden. Ten aanzien van financiële verplichtingen zijn de wijzigingen als gevolg van IFRS 9 beperkt en wordt voor het merendeel van de financiële instrumenten de huidige geamortiseerde kostprijs waardering behouden. Als onderdeel van IFRS 9 heeft de IASB voor het bepalen van bijzondere waardeverminderingen een model voor verwachte kredietverliezen geïntroduceerd. Bij dit model moet bij eerste opname van een financieel instrument al rekening worden gehouden met verwachte kredietverliezen. In het geval van een significante verslechtering van de kredietkwaliteit van het financieel instrument zal er rekening gehouden moeten worden met verwachte kredietverliezen over de gehele looptijd. Tenslotte introduceert IFRS 9 een model voor hedge accounting dat de boekhoudkundige verwerking in lijn brengt met risicobeheeractiviteiten.

De standaard is in werking getreden op 1 januari 2018, waarbij verzekeraars toepassing mogen uitstellen. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. stelt toepassing van IFRS 9 standaard uit tot de implementatie van IFRS 17 in 2023. De vereiste toelichtingen in het kader van dit uitstel zijn opgenomen in Toelichting 24 Kredietkwaliteit financiële activa. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is een implementatietraject gestart, waarbij rekening wordt gehouden met de interactie met de toekomstige standaard voor verslaglegging van verzekeringscontracten (IFRS 17).

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beoordeelt momenteel het effect van deze standaard, waarbij rekening wordt gehouden met de interactie met de huidige standaard voor verzekeringscontracten (en de voorgestelde wijzigingen daarin) en ook de toekomstige standaard voor de verslaglegging van verzekeringscontracten (IFRS 17).

IFRS 17 Insurance contracts

IFRS 17 geeft uniforme grondslagen voor de opname, waardering, presentatie en toelichting van verzekeringscontracten. Het doel van de standaard is ervoor te zorgen dat de jaarrekening van een verzekeraar het effect van contracten binnen het toepassingsgebied van IFRS 17 op de financiële positie, prestaties en kasstromen getrouw wordt weergegeven en dat de vergelijkbaarheid met andere entiteiten die IFRS toepassen wordt vergroot. De standaard treedt in werking voor boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2021, waarbij een eerdere toepassing is toegestaan. In 2020 heeft de IASB een herziene versie van IFRS 17 gepubliceerd. Eén van de aanpassingen betrof de vereiste implementatiedatum die is uitgesteld tot 1 januari 2023. Als gevolg van de herziening van IFRS 17 is er ook een wijziging doorgevoerd in IFRS 4 Insurance Contract (deferral of IFRS 17) van toepassing met ingang van 1 januari 2021. Door de wijziging wordt de tijdelijke vrijstelling om IFRS 9 toe te passen verlengd tot 1 januari 2023, in overeenstemming met het aanpassen van de effectieve datum van IFRS 17. Per 31 december 2020 is IFRS 17 nog niet goedgekeurd voor gebruik in de EU.

Na publicatie van de oorspronkelijk standaard in 2017 is Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een implementatietraject gestart, waarbij rekening wordt gehouden met de interactie met de toekomstige standaard voor financiële instrumenten (IFRS 9). De amendments zoals gepubliceerd door de IASB in 2020 zijn hier in meegenomen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. verwacht dat de eerste toepassing van deze standaard een impact heeft op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. omdat de waardering en de resultaatbepaling van verzekeringscontracten in combinatie met de waardering en resultaatbepaling van financiële instrumenten anders wordt.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. grijpt de implementatie van IFRS 9 en IFRS 17 ook aan voor optimalisering van de automatisering van haar financiële processen. In 2020 zijn de implementatie- en testwerkzaamheden op onze administratieve systemen voor de nieuwe verslaggevingsstandaarden IFRS 9 en IFRS 17 voortgezet. De analyses van de effecten van de implementatie van IFRS 9 en 17 lopen. Op dit moment zijn er nog geen definitieve keuzes gemaakt met betrekking tot de opties die IFRS 9 en IFRS 17 bieden en is het te vroeg om de exacte impact van IFRS 9 en IFRS 17 op het vermogen en resultaat te kwantificeren.

Interest Rate Benchmark Reform (IBOR) – Phase II (wijzigingen IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 and IFRS 16)

Rentebenchmarks - ook wel: basisrentes, rentevoet of referentierentes - worden gebruikt voor waardering van financiële instrumenten (zoals derivaten), financiële overeenkomsten (zoals hypotheeklen) en bij vaststelling van de prijzen van deze financiële instrumenten. De huidige rentebenchmarks, zoals Euribor, voldoen niet aan de Europese Benchmarkverordening (BMR). De overgang naar de nieuwe benchmarkrente staat gepland op 1 januari 2022. De wijzigingen in de hierboven genoemde standaarden zijn per 31 december 2020 niet goedgekeurd voor gebruik in de EU. De wijzigingen hebben betrekking op factoren die van invloed kunnen zijn op de financiële verslaggeving als gevolg van de hervorming van een rentebenchmark, inclusief de effecten van wijzigingen in contractuele kasstromen of hedge accounting. De wijzigingen bieden diverse vrijstellingen van bepaalde vereisten in IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 en IFRS 16 met betrekking tot wijzigingen in de basis voor het bepalen van contractuele kasstromen van financiële instrumenten (en leaseverplichtingen) en hedge accounting.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. verwacht voornamelijk dat de hervorming van de rentebenchmark geen materiële gevolgen zal hebben op ons Nettoresultaat en Totaal eigen vermogen: een eventuele aanpassing van de reële waarde van een financieel instrument als gevolg van de gewijzigde rentebenchmark zal worden gecompenseerd in het verkregen of te verstrekken onderpand en daarnaast is de impact op hedge accounting naar verwachting niet materieel.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is voornemens de wijzigingen toe te passen vanaf 1 januari 2022. Een transitiewerkgroep is momenteel de analyse aan het afronden gericht op het transitieproces naar de gewijzigde rentebenchmark. Er is begonnen met het operationaliseren en het voorbereiden van de systemen en processen zodat met de aangepaste benchmarktarieven gewerkt kan worden.

Overige aanpassingen met een toekomstige ingangsdatum

Naast de bovengenoemde (wijzigingen in) standaarden, zijn er in 2020 ook standaarden gepubliceerd met een toekomstige toepassingsdatum of (wijzigingen) in eerdere jaren die niet door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn toegepast bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening 2020. Omdat deze wijzigingen in de standaarden geen impact hebben op het Totaal eigen vermogen, het Nettoresultaat of geen of beperkte impact hebben op de presentatie en toelichting van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. worden deze niet verder toegelicht.

Het betreft de volgende wijzigingen die per 31 december 2020 nog niet waren goedgekeurd voor gebruik in de EU:

- Amendments to IAS 1: Presentation of Financial Statements: Classification of Liabilities as Current or Non-current en Classification of Liabilities as Current or Non-current - Deferral of Effective Date (ingangsdatum 1 januari 2023);
- Amendments to IFRS 3: References to Conceptual Framework (ingangsdatum 1 januari 2022);
- Amendments to IAS 37: Onerous Contracts— Cost of Fulfilling a Contract (ingangsdatum 1 januari 2022);
- Amendments to IAS 16: Property, Plant and Equipment: Proceeds before Intended Use (ingangsdatum 1 januari 2022);
- Annual improvements to IFRSs- 2018-2020 (ingangsdatum 1 januari 2022).

F. AANPASSINGEN MET BETREKKING TOT WAARDERINGSGRONDSLAGEN, CORRECTIES OVER EERDERE PERIODES EN WIJZIGINGEN IN PRESENTATIE

In 2020 zijn geen materiële aanpassingen met betrekking tot waarderingsgrondslagen, wijzigingen in presentatie en correcties over eerdere periodes doorgevoerd ten opzichte van de geconsolideerde jaarrekening 2019 van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

G. SCHATTINGSWIJZIGINGEN

Bij het opstellen van deze geconsolideerde jaarrekening worden schattingen en aannames gebruikt (bijvoorbeeld voor een aantal in de balans opgenomen activa en verplichtingen en de verantwoorde baten en lasten in de verslagleggingsperiode). De werkelijke uitkomst kan afwijken van deze schattingen. Bij het opstellen van deze geconsolideerde jaarrekening zijn de aard van gehanteerde aannames en schattingen bij het toepassen van de waarderingsgrondslagen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de belangrijkste bronnen voor schattingonzekerheden dezelfde als bij de geconsolideerde jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen B.V. over 2019. De belangrijkste schattingonzekerheden zijn opgenomen in de toelichting op de balansposten.

H. CONSOLIDATIE

Basis voor de consolidatie

Alle dochtermaatschappijen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. op basis van de hierna genoemde uitgangspunten.

Dochtermaatschappijen

Dochtermaatschappijen zijn entiteiten waarover Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. control heeft. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft control over een entiteit wanneer Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. onderhevig is aan of recht heeft op variabele opbrengsten op grond van haar betrokkenheid bij de entiteit en deze opbrengsten kan beïnvloeden door de control die zij over de entiteit heeft. De beoordeling van control is gebaseerd op de economische realiteit van de relatie tussen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de entiteit en houdt rekening met bestaande en potentiële praktisch uitvoerbare stemrechten ('substantive rights'). Hierbij moet Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de praktische mogelijkheid hebben om haar recht uit te oefenen. Belangen van derden in deze entiteiten worden gepresenteerd als Minderheidsbelang onder het Totaal eigen vermogen.

De uitkomst van de beoordeling of er sprake is van (power to) control hangt af van het doel en de inrichting van de entiteit, wat de relevante activiteiten zijn (die bepalend zijn voor het resultaat van de entiteit), hoe beslissingen worden genomen en of Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in staat is de relevante activiteiten direct te sturen. Voor het uitvoeren van deze beoordeling definieert Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de meest relevante activiteit als de mogelijkheid om het strategische beleid van de entiteit te bepalen. De uitkomst van de analyse is ook afhankelijk van de vraag of Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is blootgesteld aan variabele opbrengsten op grond van haar betrokkenheid bij de entiteit en of Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. haar macht over de entiteit kan gebruiken om invloed uit te oefenen op de opbrengsten. Als een entiteit activiteiten uitvoert ten behoeve van het algemeen belang en niet alleen ten behoeve van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en/of haar klanten, wordt verondersteld dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geen macht over de entiteit kan gebruiken om invloed uit te oefenen op de opbrengsten. Andere aannames kunnen leiden tot een verschillende uitkomst van de beoordeling van control.

Door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beheerde beleggingsfondsen, waarin Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een belang heeft, worden geconsolideerd in de geconsolideerde jaarrekening als Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. control heeft. Bij de beoordeling of er sprake is van control wordt rekening gehouden met alle belangen die Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft in het beleggingsfonds, ongeacht of het financiële risico met betrekking tot de beleggingen wordt gedragen door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. of de polishouders. Uitzondering hierop is wanneer het fonds voldoet aan de definitie van een 'silo' (dat wil zeggen, er is sprake van afgescheiden activa, verplichtingen en/of vermogen binnen de desbetreffende entiteit) of wanneer, onder strikte voorwaarden en omstandigheden, er een direct verband kan worden verondersteld tussen de polishouder en het fonds. Bij consolidatie van een beleggingsfonds wordt een verplichting opgenomen voor zover Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. wettelijk verplicht is om participaties van derden terug te kopen. De verplichting is in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder Financiële Verplichtingen. Waar dit niet het geval is, zijn de overige participaties van derden opgenomen als Minderheidsbelangen. De activa die zijn toegewezen aan participaties van derden zijn opgenomen als Beleggingen – Beleggingen eigen rekening. Participaties die door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. worden gehouden namens polishouders zijn in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen als Beleggingen - Beleggingen voor rekening en risico van polishouders.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Joint ventures

Entiteiten waarover Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en andere entiteiten gezamenlijk control hebben op basis van contractuele afspraken worden beschouwd als joint ventures. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. verantwoordt joint ventures op basis van de equity-methode.

Geassocieerde deelnemingen

Entiteiten waarover Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. invloed van betekenis uitoefent worden verantwoord op basis van de equity-methode. In de regel wordt uitgegaan van invloed van betekenis wanneer de deelneming in het gewone aandelenkapitaal of stemrechten (met inbegrip van potentiële stemrechten) tussen de 20% en 50% ligt.

Intercompany transacties

Transacties tussen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en haar dochters zijn in de geconsolideerde jaarrekening geëlimineerd. Winsten en verliezen op grond van transacties met geassocieerde deelnemingen en joint ventures zijn geëlimineerd naar rato van de omvang van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.'s belang in de geassocieerde deelneming of joint venture. Met uitzondering van de bedrijfskosten, die volgens kostprijs worden doorbelast, zijn de intercompany transacties marktconform.

Bedrijfscombinaties van entiteiten onder gemeenschappelijke leiding

Voor de verslaglegging van bedrijfscombinaties van entiteiten of business onder gemeenschappelijke leiding hanteert Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de 'pooling of interest'-methode in geval van een (juridische) fusie en 'carry over' methode (overdracht gebaseerd op de boekwaarde) in geval van een overname. Dergelijke transacties hebben geen effect op het Nettoresultaat en het Totaal eigen vermogen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. In geval een minderheidsbelang wijzigt zal de boekwaarde van dit minderheidsbelang naar rato van het relatieve belang worden aangepast en verschillen tussen dit relatieve belang en de fair value of verkrijgingsprijs in de Overige reserves worden verantwoord.

I. VERSLAGGEVINGSRAAMWERK

In deze paragraaf zijn de algemene waarderingsgrondslagen opgenomen. Alle activa en verplichtingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde, tenzij een andere grondslag wordt genoemd in de waarderingsgrondslagen. De specifieke waarderingsgrondslagen die van toepassing zijn op een bepaalde post in de geconsolideerde jaarrekening zijn opgenomen bij de toelichting van de betreffende post.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het geconsolideerde kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode met een onderverdeling naar kasstromen uit operationele activiteiten, investeringsactiviteiten en financieringsactiviteiten. Liquide middelen bestaan uit kas- en banksaldi en schulden aan kredietinstellingen. Rekening courantschulden, die direct opeisbaar zijn en een integraal onderdeel vormen van het kasbeheer van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., zijn opgenomen als een onderdeel van de Liquide middelen. In de totale kasstroom uit operationele activiteiten is het Resultaat vóór belasting gecorrigeerd voor posten in de Winst- en verliesrekening en mutaties in de operationele activa en verplichtingen die niet daadwerkelijk leiden tot kasstromen in het boekjaar. Vanwege de aard van de operationele activiteiten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn kasstromen met betrekking tot Vastgoedbeleggingen, Beleggingen, Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en Financiële verplichtingen opgenomen als onderdeel van de Totale kasstroom uit operationele activiteiten.

Valutakoersverschillen

De geconsolideerde jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta en de presentatievaluta van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Transacties in valuta anders dan de functionele valuta worden omgerekend naar de functionele valuta tegen de op de transactiedatum geldende wisselkoersen.

Valutakoersverschillen die voortvloeien uit de afwikkeling van transacties in vreemde valuta's en uit de omrekening op balansdatum van monetaire activa en verplichtingen in andere valuta's dan de functionele valuta worden opgenomen in het Nettoresultaat. Uitzondering hierop zijn valutakoersverschillen die zijn verwerkt in het Totaal eigen vermogen als onderdeel van kwalificerende

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

cashflow hedges of een kwalificerende netto-investering in een buitenlandse entiteit. Zie de specifieke waarderingsgrondslagen per post voor meer details over de verantwoording van valutakoersverschillen voor specifieke activa en verplichtingen.

Opname in de balans van financiële instrumenten

Op het moment dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. contractpartij wordt bij een financieel instrument (dat wil zeggen op de transactiedatum), neemt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. het instrument op in de balans tegen de reële waarde inclusief transactiekosten (tenzij het financiële instrument is geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening').

Niet langer in de balans opnemen van financiële instrumenten

Een financieel actief (of een deel van een financieel actief) wordt niet langer in de balans opgenomen wanneer de contractuele rechten op het ontvangen van kasstromen uit het financiële actief zijn vervallen of wanneer Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. nagenoeg alle economische risico's en voordelen van het actief heeft overgedragen.

Tevens wordt een actief niet langer in de balans opgenomen indien Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geen beschikkingsmacht meer heeft over het actief, ook in het geval dat Achmea de verbonden economische risico's en voordelen van een actief niet overdraagt of deze behoudt.

In het geval van overdrachten waarbij de beschikkingsmacht over bepaalde activa blijft, zullen deze activa in de balans van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. opgenomen blijven tot het belang waarvoor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. betrokken blijft. Het belang waarvoor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. betrokken blijft wordt bepaald door de mate waarin Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. blootstaat aan veranderingen in de waarde van het actief. Bij realisatie wordt het verschil tussen de verkoopopbrengst en de boekwaarde opgenomen in de Winst- en verliesrekening als een gerealiseerde winst of verlies. De cumulatieve ongerealiseerde winsten en verliezen die tot dat moment werden opgenomen in het Totaal Eigen vermogen, worden dan overgeboekt van het Totaal Eigen vermogen naar de Winst- en verliesrekening.

Ten aanzien van financiële verplichting geldt dat deze van de balans afgaan wanneer de verplichting tenietgaat, met andere woorden, wanneer de in het contract vastgelegde verbintenis wordt nagekomen, ontbonden dan wel afloopt.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. hanteert de gemiddelde kostprijsmethode bij het niet langer in de balans op te nemen financieel actief en verplichting.

Salderen van financiële activa en verplichtingen

Financiële activa en verplichtingen worden gesaldeerd en tegen het nettobedrag in de balans verantwoord, wanneer Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.:

- Een direct afdwingbaar juridisch recht heeft om de opgenomen bedragen te salderen; en
- Voornemens is om hetzij op netto basis te verrekenen hetzij de realisatie van het actief en de verrekening van de verplichting gelijktijdig te laten plaatsvinden.

Bijzondere waardevermindering

Er is sprake van een bijzondere waardevermindering indien de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de reële waarde van een actief minus de verkoopkosten en de bedrijfswaarde. Op elk rapportagemoment beoordeelt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. of er aanwijzingen zijn voor een mogelijke bijzondere waardevermindering van een actief en of het noodzakelijk is een bijzondere waardevermindering op te nemen. Bijzondere waardeverminderingen van Beleggingen worden in de Winst- en verliesrekening opgenomen onder Beleggingsopbrengsten - Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen. Alle overige bijzondere waardeverminderingen worden in de Winst- en verliesrekening opgenomen onder Overige lasten. Bijzondere waardeverminderingen op een actief die in voorgaande jaren zijn verantwoord, worden teruggenomen indien objectief kan worden vastgesteld dat de oorzaak voor bijzondere waardevermindering is verdwenen of niet langer bestaat. Indien dit het geval is, wordt de boekwaarde van het actief verhoogd tot de realiseerbare waarde. Deze verhoging van de balanswaarde in verband met de terugname, mag niet leiden tot een hogere balanswaarde van het actief dan voor het moment van de bijzondere waardevermindering. De verhoging als gevolg van de terugname van een bijzondere waardevermindering wordt verantwoord in de Winst- en verliesrekening (onder Beleggingsopbrengsten - Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen voor vastrentende beleggingen en onder Overige lasten voor de overige terugnames). Bijzondere waardeverminderingen op aandelen geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop' worden niet teruggenomen via de Winst- en verliesrekening. Nadien optredende veranderingen in de reële waarde worden opgenomen in de Herwaarderingsreserve

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

(onderdeel van het Totaal Eigen vermogen). Voor meer details met betrekking tot de specifieke waarderingsgrondslagen voor bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de waarderingsgrondslagen zoals opgenomen bij de toelichtingen.

J. BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN VOOR WAARDERING

Voor de waardering van bepaalde posten in de jaarrekening maakt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruik van aannames en schattingen met betrekking tot toekomstige resultaten of overige ontwikkelingen, inclusief de waarschijnlijkheid, het realisatiemoment of bedragen van toekomstige transacties of gebeurtenissen. Inherent aan schattingen is dat de feitelijke resultaten materieel kunnen afwijken. Belangrijke schattingen die betrekking hebben op een bepaalde balanspost zijn ook opgenomen bij de toelichting op de balanspost.

K. EFFECTEN COVID-19

In 2020 heeft de Covid-19-pandemie een belangrijke impact op Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gehad. De uitbraak resulteerde in diverse overheidsmaatregelen. Deze maatregelen hebben grote impact op de samenleving en ook op Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.'s operationele bedrijfsvoering. De Covid-19-pandemie heeft invloed op onze klanten en heeft gevolgen voor de verzekeringsrisico's en marktrisico's van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Om de gevolgen van Covid-19 te monitoren en te beheersen heeft Achmea begin maart 2020 een crisisteam Corona ingericht, waarin de voltallige Raad van Bestuur van Achmea B.V. vertegenwoordigd is, dat verschillende werkstromen aanstuurt en waar alle bedrijfsonderdelen van Achmea, waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., actief aan hebben deelgenomen. Meer informatie over de onzekerheden en risico's als gevolg van Covid-19 en de wijze waarop Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. deze mitigeert is opgenomen in Toelichting 2. Kapitaal- en risicomanagement.

De effecten van Covid-19 in 2020 en de maatregelen die door de overheden zijn getroffen om de verspreiding van Covid-19 te beperken hebben grote economische gevolgen. Hoe groot die zijn en op welke termijn deze zichtbaar zullen worden is onzeker. In de tweede helft van 2020 hebben een aantal economische indicatoren zich hersteld, waaronder de beurskoersen. Door het beschikbaar komen van een vaccin is de verwachting dat er in 2021 sprake zal zijn van een langzaam economisch herstel dat zal doorzetten in de volgende jaren. De mate en snelheid van herstel zal onder andere afhankelijk zijn van de derde besmettingsgolf in 2021 en de daarmee gepaard gaande lockdown maatregelen.

De Nederlandse overheid heeft besloten vanaf medio december 2020 de maatregelen in het kader van de lockdown, die ook in 2021 is voortgezet, te verscherpen. Bij het opmaken van de jaarrekening 2020 zijn schattingen gemaakt en aannames gedaan waarbij rekening is gehouden met de meest recente ontwikkelingen en inzichten rondom de Covid-19-pandemie voor zover die nadere informatie geven over de toestand op balansdatum.

Voor een nadere uiteenzetting over impact en onzekerheden verwijzen wij naar de volgende toelichtingen: Beleggingen (Toelichting 4) en Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten (Toelichting 5).

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is van mening dat op basis van de momenteel beschikbare informatie, inclusief de inzichten uit de verschillende scenario analyses, de genomen maatregelen en de bestaande liquiditeit en solvabiliteit er geen materiële onzekerheid bestaat ten aanzien van de continuïteitsveronderstelling die aan deze jaarrekening ten grondslag ligt.

2. KAPITAAL- EN RISICOMANAGEMENT

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. maakt onderdeel uit van de Achmea Groep en valt onder de werkingssfeer van de algemene kapitaal- en risicomanagementstructuur binnen Achmea.

Effectief kapitaal- en risicomanagement is essentieel voor de continuïteit van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en voor het in stand houden van een duurzame relatie met onze klanten en andere stakeholders. Kapitaalmanagement zorgt ervoor dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. voldoende kapitaal heeft om op de korte en lange termijn de belangen van alle stakeholders te waarborgen en dat het kapitaal voldoende efficiënt wordt ingezet. Risicomanagement betreft het identificeren en beoordelen van risico's, het vaststellen en implementeren van maatregelen en de bewaking en rapportage van risico's. Uitgangspunt hierbij is niet zozeer het voorkomen van risico's, maar juist het nemen van afgewogen besluiten over de te nemen risico's bij het behalen van de bedrijfsdoelstellingen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Kapitaal- en risicomanagement vullen elkaar aan en vragen om een geïntegreerde aanpak. Zo wordt het risicoprofiel gekwantificeerd met een door het college van toezichthouders goedgekeurd partieel intern model dat ook wordt gebruikt voor de berekening van het vereist kapitaal. Met betrekking tot de risico's heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. haar risicobereidheid bepaald en uitgangspunten ten aanzien van kapitaal nemen daarbij een belangrijke plaats in. Jaarlijks worden de risico- en de solvabiliteitspositie in de Own Risk & Solvency Assessment (ORSA) in onderlinge samenhang beoordeeld.

In deze toelichting wordt het kapitaal- en risicomanagement binnen Achmea toegelicht aan de hand van de volgende onderdelen: A. Ontwikkelingen in 2020, B. Kapitaalpositie, C. Risicoprofiel, D. Risicomanagement systeem, E. Verzekeringsrisico, F. Marktrisico, G. Tegenpartijrisico, H. Liquiditeitsrisico, I. Operationeel risico, J. Compliance risico en K. Kapitaalmanagement.

A. ONTWIKKELINGEN IN 2020

Deze paragraaf bevat een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen in 2020 op het gebied van kapitaal- en risicomanagement, zowel ten aanzien van veranderingen in de kapitaal- en risicopositie als ontwikkelingen in het risicomanagement systeem waarmee deze kapitaal- en risicopositie wordt beheerst.

Covid-19-pandemie

Achmea heeft een crisisteam Covid-19 ingericht, waarin de voltallige Raad van Bestuur vertegenwoordigd is. Dit team stuurt werkstromen aan om de impact vanuit verschillende aandachtsgebieden kort-cyclisch te monitoren waaronder bedrijfsvoering, maatschappij, business en financieel.

Aangezien de Covid-19-pandemie Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. als verzekeraar in allerlei opzichten raakt zijn de mogelijke effecten voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in een vroeg stadium en gedurende het jaar met aanvullende scenario-analyses in kaart gebracht. Er is een integraal dashboard ontwikkeld aan de hand waarvan de ontwikkelingen en voortgang van genomen maatregelen worden gemonitord. Door het nemen van gerichte maatregelen en het sterke herstel van de financiële markten in de tweede helft van 2020 is het uiteindelijke effect op de solvabiliteit en liquiditeit beperkt gebleven. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beschikt eind 2020 over een solide Solvency II kapitaalpositie met een solvabiliteitsratio van 166%. Zie onderdeel B voor een nadere toelichting op de kapitaalpositie.

Behalve de effecten voor de korte termijn is ook specifiek gekeken naar de mogelijke middellange en lange termijneffecten van de Covid-19-pandemie in relatie tot de strategie en het risicoprofiel van Achmea. Vanwege het specifieke karakter van deze crisis is de reguliere ORSA rapportage over 2019 in 2020 geactualiseerd middels een niet-reguliere ORSA rapportage. Deze niet-reguliere ORSA liet als voornaamste onzekerheden de waardeontwikkelingen van aandelen en vastgoed, rente- en spreadontwikkelingen zien. De jaarlijkse reguliere ORSA rapportage bevestigt dat de onzekerheden van de Covid-19-pandemie en de impact hiervan op de kapitaal- en risicopositie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. aanwezig blijven, maar ook dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. over een goede kapitaal- en liquiditeitspositie beschikt. De Covid-19-pandemie heeft onzekerheden met zich meegebracht op de korte termijn, maar ook de (lange termijn) effecten zijn nog onvoldoende duidelijk. Specifieke aandacht gaat daarom ook uit naar de ontwikkeling dat de Covid-19-pandemie tot wijzigingen kan leiden in de maatschappij, klantbehoeften, gedragspatronen en economie.

Op het gebied van de bedrijfsvoering heeft het Business Continuity Management, dat gericht is op het kunnen voortzetten van onze bedrijfsvoering in tijden van onverwachte ingrijpende gebeurtenissen, zoals de Covid-19-pandemie, goed gewerkt. De nodige maatregelen zijn genomen om te zorgen voor de veiligheid en het welzijn van onze medewerkers, onze klanten en om onze klanten optimaal van dienst te kunnen blijven zijn. De bedrijfskritieke ketens en kritieke processen hebben een stabiele performance laten zien. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. monitort en is alert ten aanzien van ontwikkelingen op de kwaliteit van de interne beheersing, de ontwikkeling van reputatierisico's, projectrisico's, uitbestedingsrisico's, frauderisico's, cybercriminaliteit, PARP toepassing bij wijzigingen van premie- of productenvoorwaarden en mogelijk negatieve effecten van langdurig thuiswerken.

Belangrijkste risico's

Jaarlijks worden door de directie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de Raad van Bestuur de belangrijkste risico's herbeoordeeld. De samenstelling van het risicoprofiel waaronder de geïdentificeerde belangrijkste risico's bij het realiseren van de strategie zijn in 2020 grotendeels ongewijzigd gebleven. Zie onderdeel C Risicoprofiel voor een volledige beschrijving van het risicoprofiel.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Een belangrijk strategisch risico-thema is het toekomstige verdienmodel door de snelheid van maatschappelijk ontwikkelingen, mogelijke veranderingen in de verzekeringsbehoefte en nieuwe aanbieders. Belangrijke thema's hierbij zijn de inzet van nieuwe technologie, duurzaamheid en klimaatverandering, lage rente, compliance, de samenwerking met Rabobank en de Covid-19-pandemie die tot wijzigingen kunnen leiden in de maatschappij, klantbehoeften, gedragspatronen en economie. Innovatie is hierbij belangrijk en speelt in de strategische programma's en activiteiten gericht op het verbeteren van het toekomstige verdienmodel een belangrijke rol. Hierbij vindt een centrale sturing plaats op de innovatieportefeuille van Achmea, waarbij specifieke aandacht uitgaat naar het beheersen van de hieraan verbonden risico's.

Duurzaamheid en klimaatverandering blijft de komende jaren een belangrijk risicothema met een potentiële impact op fysieke risico's en transitierisico's bij de verzekeringen, de beleggingen en de bedrijfsvoering van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., waarbij het tegelijk ook nieuwe mogelijkheden en kansen met zich meebrengt. In 2020 is de voorbereiding op aangescherpte en nieuwe wet- en regelgeving op duurzaamheid onverminderd doorgezet. Onder centrale regie worden vanuit meerdere werkstromen initiatieven op het gebied van duurzaamheid en klimaatverandering ontwikkeld en worden de ontwikkelingen nauwgezet gevolgd. Zo onderneemt Achmea actie op het gebied van preventie en neemt Achmea de laatste inzichten jaarlijks mee bij het bepalen van de premies en herverzekering. De risico- en scenarioanalyses zijn versterkt en klimaatverandering is expliciet meegenomen in de jaarlijkse reguliere ORSA rapportages waarbij is gekeken naar de mogelijke impact op de middellange termijn. Aangezien klimaat vooral een sluimerend risico is, zit de onzekerheid met name op lange termijn. Er wordt daarom ook gekeken naar lange termijn scenario's waarbij het grootste gevaar vooral aanwezig is in de mate van volatiliteit (nieuwe extremen) en de mate waarin veranderingen zich onverwacht (en mogelijk disruptief) gaan voordoen.

Belangrijke financiële risico-thema's zijn de aanhoudend lagere rente en de volatiliteit op de financiële markten, waarbij beiden nauwgezet gemonitord worden. Voor de beheersing van het renterisico wordt periodiek geëvalueerd of de beheersing moet worden aangepast. De impact van het Brexit akkoord op Achmea is beperkt doordat waar nodig maatregelen zijn genomen door de overeenkomsten met vermogensbeheerders uit de VK om te zetten naar EU-entiteiten en door bij de handel in derivaten meer gebruik te maken van EU-entiteiten.

Belangrijke niet-financiële risico-thema's zijn de beheersing van Ken uw Cliënt (Customer Due Diligence, CDD), privacy, informatiebeveiliging waaronder cybercriminaliteit en de zorgplicht voor bestaande en nieuwe producten en diensten.

Naar aanleiding van de nieuwe CDD guidance van De Nederlandsche Bank en het Ministerie van Financiën is het CDD-beleid aangescherpt. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft een Task Force CDD opgericht om de implementatie hiervan te besturen. Specifiek is er aandacht geweest voor ketenpartners van Achmea, uitbestede activiteiten, Ultimate Beneficial Owners, uniformering en verbeterde automatisering van controles rondom de applicatie die het uitgaande betalingsverkeer coördineert. Tot slot is er ook veel aandacht besteed aan awareness activiteiten, zowel in de Raad van Bestuur, als bij de bedrijfsonderdelen.

Bij privacy en informatiebeveiliging, waaronder cybercrime preventie begrepen, gaan de technische ontwikkelingen snel. De integrale security aanpak is hierop aangescherpt. En er is veel aandacht besteed aan awareness aangezien de mens ook bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een kwetsbare schakel vormt.

Op het terrein van zorgplicht worden de maatschappelijke ontwikkelingen nauwgezet gevolgd en heeft Achmea bepaald hoe zij vanuit haar coöperatieve identiteit wil voorsorteren op maatschappelijke ontwikkelingen in het belang van haar klanten, die (nog) niet juridisch verplicht zijn. De hiervoor opgestelde 'Guiding principles' worden binnen de hele groep, inclusief Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., uitgerold.

Risicomanagement systeem

Het risicomanagement systeem van Achmea, waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., beschrijft hoe Achmea de risico's beheerst. Zie onderdeel D Risicomanagement systeem voor een nadere toelichting op het risicomanagement systeem en de achterliggende onderdelen voor de beheersing van de hoofd risico's en kapitaalmanagement.

Het risicomanagement systeem wordt jaarlijks op onderdelen geëvalueerd aan de hand van interne en externe ontwikkelingen. In 2020 is een herinrichting van de Risk & Compliance organisatie doorgevoerd. De afdelingen Compliance, Risk Management en Actuarial borgen de compliance, risicomanagement en actuariële functie op groepsniveau en voor de Nederlandse onder toezicht staande verzekeringsentiteiten. Met de herinrichting zijn de Solvency II verantwoordelijkheden van deze sleutelfuncties zuiverder belegd bij de genoemde afdelingen. Met het verbeterprogramma 3Lines-of-Defence is een aantal verbeteringen doorgevoerd voor het beter stroomlijnen van de bedrijfs- en risicoprocessen en het efficiënter inrichten van de instrumenten en technieken voor risicomanagement, waaronder de risicoanalyses en -rapportages op Groep en bij de bedrijfsonderdelen. Op het gebied van

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

digitalisering zijn de eerste Key Controls van het Internal Control Framework dat wordt gebruikt voor de interne beheersing gedigitaliseerd, waarmee zowel de effectiviteit als efficiëntie van de interne beheersing wordt verbeterd.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. hanteert een goedgekeurd partieel intern model voor marktrisico. Zie onderdeel C Risicoprofiel voor een volledige beschrijving van het partieel intern model. Dit model geeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beter inzicht in de risico's, waardoor deze beter beheerst kunnen worden. Als onderdeel van het modelbeheer worden de modellen periodiek geëvalueerd en verbeterd. Dit jaar is er één grote modelaanpassing doorgevoerd op het partieel intern model marktrisico voor aandelen- en vastgoedrisico waarmee het procyclische karakter van het model wordt geadresseerd.

B. KAPITAALPOSITIE

Kapitaalmanagement bij Achmea is gebaseerd op het wettelijke kader, economische grondslagen en uitgangspunten van rating bureaus. Het wettelijke kader wordt bepaald door IFRS zoals door de Europese Unie goedgekeurd en Solvency II. Zoals vastgelegd in de risicobereidheid en het kapitaalbeleid van Achmea streeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bij Solvency II naar een doelratio van minimaal 130%.

Per 31 december 2020 is Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. voldoende gekapitaliseerd volgens de wettelijke vereisten.

De kapitaalvereisten voor verzekeraars zijn onderhevig aan Solvency II, het solvabiliteitsregime voor verzekeraars dat in de Europese Unie van kracht is.

SOLVABILITEITSRATIO

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Toegestaan Solvency II eigen vermogen	4.152	3.779
Vereist kapitaal	2.505	2.291
Surplus	1.647	1.488
Ratio (%)	166%	165%

Voor de berekening van het vereist kapitaal ('Solvency Capital Requirement' (SCR)) hanteert Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. als risicomodel een goedgekeurd partieel intern model. Voor een nadere toelichting over het partieel intern model en een overzicht met de opbouw van het vereist kapitaal wordt verwezen naar onderdeel C Risicoprofiel.

De Solvency II ratio is met 1%-pt gestegen naar 166% (31 december 2019: 165%). De licht verbeterde kapitaalspositie komt tot stand door een combinatie van een toename in het toegestaan Solvency II eigen vermogen ('Eligible own funds') met €373 miljoen tot €4.152 miljoen (31 december 2019: €3.779 miljoen) en een toename van het vereist kapitaal met €214 miljoen tot €2.505 miljoen (31 december 2019: €2.291 miljoen).

In onderstaande tabel is de opbouw van het toegestaan Solvency II eigen vermogen opgenomen. Zie onderdeel K Kapitaalmanagement voor de gehanteerde kapitaalinstrumenten. Dit vermogen dient als buffer om risico's en financiële verliezen op te kunnen vangen.

TOEGESTAAN SOLVENCY II EIGEN VERMOGEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Tier 1	3.776	3.435
Tier 2		
Tier 3	376	344
Totaal toegestaan Solvency II eigen vermogen	4.152	3.779

Het toegestaan Solvency II eigen vermogen stijgt met name als gevolg van het behaald resultaat over het boekjaar.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

De opbouw van het eigen vermogen onder de Solvency II regelgeving is niet gelijk aan het eigen vermogen onder IFRS. Bij de bepaling van de solvabiliteit voor Solvency II is sprake van waarderingsverschillen en de impact van mogelijke restricties. De opbouw van het toegestaan Solvency II eigen vermogen en de aansluiting met het IFRS eigen vermogen is in de onderstaande tabel weergegeven.

AANSLUITING TUSSEN HET IFRS EIGEN VERMOGEN EN TOEGESTAAN SOLVENCY II EIGEN VERMOGEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019 ¹
IFRS eigen vermogen	4.201	3.941
Solvency II herwaarderingen	429	209
Beschikbaar Solvency II eigen vermogen	4.630	4.150
Niet kwalificeerbaar eigen vermogen en verwachte dividenden	-478	-371
Toegestaan Solvency II eigen vermogen	4.152	3.779

De Solvency II herwaarderingen van €429 miljoen (2019: €209 miljoen) zijn het gevolg van het verschil in waardering en presentatie tussen IFRS en Solvency II. De Solvency II herwaarderingen betreft posten waarvan de waarderingsmethode onder IFRS en Solvency II afwijkt. Onder Solvency II worden activa en passiva gepresenteerd op economische waarde, terwijl IFRS naast marktwaarde ook andere waarderingsgrondslagen kent zoals geamortiseerde kostprijs.

Niet-kwalificeerbaar eigen vermogen en verwachte dividenden omvat wijzigingen in de beschikbaarheid van het eigen vermogen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in overeenstemming met de Solvency II regelgeving. Niet-kwalificeerbaar eigen vermogen betreft restricties door afkapping Tier 3 kapitaal dat gemaximeerd op 15% van het vereist kapitaal. De afkapping wordt toegepast omdat latente belastingen opgenomen zijn in Tier 3 en de waarde ervan hoger is dan het toegestaan maximum.

Belangrijkste aannames en schattingen bij de Solvency II berekening

Bij de Solvency II berekening (inclusief toegestaan Solvency II eigen vermogen) maakt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruik van aannames en schattingen met betrekking tot toekomstige resultaten of overige ontwikkelingen, inclusief de waarschijnlijkheid, het realisatiemoment of de bedragen van toekomstige transacties of gebeurtenissen. Inherent aan schattingen is dat de realisaties materieel kunnen verschillen. Een deel van deze aannames en schattingen komt overeen met de aannames en schattingen zoals genoemd onder Toelichting 1 Algemene waarderingsgrondslagen J (Belangrijkste aannames en schattingen voor waardering) en de waarderingsgrondslagen en toelichting zoals opgenomen bij de specifieke posten in de geconsolideerde jaarrekening. Ten behoeve van de Solvency II berekening (inclusief toegestaan Solvency II eigen vermogen) wordt in aanvulling hierop of in plaats hiervan een aantal additionele schattingen gehanteerd.

De belangrijkste additionele schattingen zijn de volgende:

- Kasstromen gehanteerd bij de bepaling van de marktwaarde van de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen. Onder schattingen uit hoofde van kasstromen zijn mede opgenomen de verwachte premie-inkomsten en schaden gerelateerd aan deze premie-inkomsten; deze verwachtingen zijn mede gebaseerd op aannames op het gebied van sterfte, schade, verval, arbeidsongeschiktheid, kosten en rente.
- Marktwaarde van niet uit de balans blijvende verplichtingen.
- Geprojecteerde fiscale resultaten (na schok) en analyse van toekomstige realisaties.
- De compensatiemogelijkheden van uitgestelde belastingen.

De finale omvang van de gerapporteerde Solvency II cijfers is onderhevig aan beoordeling door De Nederlandsche Bank als onderdeel van het toezichtproces van de toezichthoudende autoriteiten en als gevolg daarvan kunnen interpretaties wijzigen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

C. RISICOPROFIEL

Het risicoprofiel en de risicoclassificatie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. als financiële dienstverlener bestaat uit onderstaande hoofd risico's:

Financieel	
Verzekeringsrisico	Door het productenaanbod als verzekeraar loopt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. levensrisico's als gevolg van verschillen tussen niet-economische verwachtingen en werkelijke ontwikkelingen of onwaarschijnlijke gebeurtenissen.
Marktrisico	Als financiële dienstverlener loopt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. marktrisico, vanwege haar beleggingsportefeuille, hypothecaire leningen, minimumgaranties en winstdeling (levensverzekeringen) en overige investeringen. Hieronder vallen renterisico, aandelenrisico, vastgoedrisico, spreadrisico, valutarisico en marktconcentratierisico. Marktrisico speelt hierbij vooral als de ontwikkeling van activa afwijkt van de ontwikkeling van de passiva.
Tegenpartijrisico	Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. loopt tegenpartijrisico op het gebied van beleggingen, treasury, herverzekering, tussenpersonen en polishouders.
Liquiditeitsrisico	Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. loopt liquiditeitsrisico bij de verzekeringsactiviteiten
Solvabiliteitsrisico	Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. loopt het risico dat zij op langere termijn niet aan de aangegeven (verzekerings)verplichtingen kan voldoen. Op kortere termijn loopt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. het risico van het niet voldoen aan de solvabiliteitsvereisten van de toezichthouder.
Niet-financieel	
Operationeel risico	Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. loopt het risico van verlies ten gevolge van ontoereikende of falende interne processen, medewerkers of systemen, of van externe gebeurtenissen. Tot de belangrijkste operationele risico's behoren de risico's rond informatiebeveiliging en cybercriminaliteit, risico's samenhangend met het digitaliseren van onze dienstverlening en aansprakelijkheidsclaims uit producten en diensten.
Compliance risico	Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. loopt het risico op het niet naleven of niet tijdig implementeren van aankomende wet- en regelgeving wat kan leiden tot juridische of bestuurlijke sancties met als gevolg substantiële financiële verliezen of reputatieschade. Compliance risico is een op zichzelf staand risico en wordt in de wet en de praktijk als functie onderscheiden en vraagt haar eigen specifieke beheersing. Tot de belangrijkste compliance risico's behoren de risico's gerelateerd aan Zorgplicht, Productontwikkeling, Ken uw Client, Privacy (naleving Algemene Verordening Gegevensbescherming), Integriteit en Fraudebeheersing en Mededinging.

Daarnaast loopt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. strategische risico's. Dit betreffen specifieke risicogebeurtenissen die betrekking hebben op de realiseerbaarheid van de strategie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Dit kan betrekking hebben op interne gebeurtenissen zoals onvoldoende innovatiekracht of externe gebeurtenissen zoals technologische ontwikkelingen en veranderende wet- en regelgeving. Een overzicht van deze specifieke risicogebeurtenissen is opgenomen in het overzicht van de belangrijke risico's in deze paragraaf.

Een beschrijving van het algemene risicoprofiel van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. volgt hierna aan de hand van de SCR (Solvency Capital Requirement) uitkomsten onder Solvency II en een overzicht van de geïdentificeerde belangrijke risico's.

Kwantitatief risicoprofiel

Het vereist kapitaal (SCR) geeft een kwantificering van het risicoprofiel. Voor de berekening van het vereist kapitaal onder Solvency II hanteert Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. als risicomodel een door het college van toezichthouders goedgekeurd partieel intern model.

Scope partieel intern model

In het partieel intern model worden de risico's berekend met een intern model danwel met de standaardformule van Solvency II. De scope van het interne model is het marktrisico voor de risico's met betrekking tot rente-, aandelen-, vastgoed en spreadrisico.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Uitkomsten partieel intern model

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van het risicoprofiel van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. aan de hand van de SCR-uitkomsten onder Solvency II zoals berekend met het partieel intern model.

VEREIST KAPITAAL

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Marktrisico	1.700	1.608
Tegenpartijrisico	111	113
Levensrisico	2.006	1.810
Diversificatie	-845	-788
Basis vereist kapitaal	2.972	2.743
Verliescompensatievermogen van uitgestelde belastingen (LAC DT)	-569	-543
Verliescompensatievermogen van verwachte winsten voor het interne model (LAC EP)	-75	-85
Operationeel risico	177	176
Vereist kapitaal	2.505	2.291

In overeenstemming met de Solvency II regelgeving is bij de berekening van het vereist kapitaal rekening gehouden met het verliescompensatievermogen (LAC). Bij verliezen kan een deel hiervan worden gecompenseerd met de LAC EP en LAC DT. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft op de balans geen rekening gehouden met de nieuwe nog door de Koning te bekrachtigen aanpassing aan de belasting wetgeving ten aanzien van de voorwaartse belastingcompensatie. Bij het vaststellen van de LACDT heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. dat wel gedaan gebaseerd op de principes van de LACDT c.q. de voorwaartse blik. Het toepassen van de nieuwe regelgeving rondom de voorwaartse belastingcompensatie is voorzichtiger dan de huidige wetgeving voor het levenbedrijf.

Een groot deel van het vereist kapitaal komt direct voort uit het productenaanbod en wordt gevormd door het verzekeringsrisico. Het vereist kapitaal is toegenomen door een combinatie van effecten. De daling van de marktrente leidt tot een hogere waarde van de verplichtingen en daarmee het levensrisico. Daarnaast hebben modelwijzigingen en wijziging van (sterfte)aannames een positief effect. De krimpende levenportefeuille dempen dit effect deels.

Belangrijkste risico's

Aan het begin van deze paragraaf zijn de hoofdrisico's van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beschreven. Onderstaand zijn de belangrijkste risico's en onzekerheden beschreven, waarbij er geen sprake is van een specifieke rangschikking. Deze risico's worden jaarlijks met de directies van de bedrijfsonderdelen en de Raad van Bestuur geïdentificeerd en beoordeeld op de genomen maatregelen. Deze risico's kenmerken zich door hun specifieke karakter die bij het optreden zonder genomen beheersingsmaatregelen een grote impact kunnen hebben. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. volgt deze risico's nauwlettend als onderdeel van de periodieke bewaking van het risicoprofiel en het jaarlijkse risico- en solvabiliteitsbeoordelingsrapport (Own Risk and Solvency Assessment).

Belangrijkste thema's	Toelichting
Toekomstige verdienmodel	Het is belangrijk dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. tijdig haar processen en producten/diensten vernieuwt en aanpast op nieuwe ontwikkelingen. Nieuwe ontwikkelingen hebben betrekking op onder meer duurzaamheid en klimaatverandering. Specifieke aandachtspunten hierbij is de mogelijkheid dat andere aanbieders nieuwe distributie-, product- en/of dienstverleningsmodellen introduceren. Hierbij geldt specifiek dat de Covid-19-pandemie tot wijzigingen kan leiden in de maatschappij, klantenbehoeften, gedragspatronen en economie waardoor voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. (naast kansen) ook mogelijke negatieve effecten ontstaan op de bedrijfsvoering en de commerciële positie.
Wet- en regelgeving en politieke ontwikkelingen	Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft met veel wet- en regelgeving te maken. Het risico bestaat dat de bedrijfsvoering, het verdienmodel en meer specifiek de solvabiliteitsvereisten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. worden geraakt door de politiek en wijzigende wet- en (fiscale) regelgeving en/of door het anders organiseren van solidariteit in de samenleving. Dit risico raakt alle productlijnen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Daarnaast loopt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een reputatierisico wanneer niet wordt voldaan aan (aankomende) wet- en regelgeving.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

	<p>De toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB) heeft gedurende het jaar op onderwerpen aanvullende richtlijnen uitgebracht die een nadere duiding geven bij de toepassing van de solvency II richtlijnen. Aan het einde van het jaar is een aantal onderwerpen echter nog in onderzoek en worden naar verwachting in 2021 afgerond. Een lopend onderzoek betreft bijvoorbeeld het verzoek dat DNB aan de sector heeft gedaan met betrekking tot informatie en consultatie van de behandeling van spaarhypotheken onder Solvency II. Belangrijke aandachtspunten zijn daarnaast de compliance thema's gerelateerd aan Ken uw Cliënt en privacy waarvoor verbetertrajecten lopen.</p>
Langlevenrisico	<p>In verband met lange looptijden van pensioen- en levencontracten loopt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. langlevenrisico. Door bijvoorbeeld doorbraken in de medische wetenschap en veranderende leefstijl gewoontes kan het toekomstige uitkeringspatroon van de leven- en pensioenactiviteiten sterk veranderen.</p>
Financiële markten	<p>Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft als financiële dienstverlener, vanwege haar beleggingsportefeuille, producten met minimumgaranties en winstdelingsbepalingen een grote blootstelling aan de financiële markten. Door (geo)politieke instabiliteit, wereldwijde economische ontwikkelingen en besluiten van financiële autoriteiten kan volatiliteit op de financiële markten ontstaan met gevolgen voor de waardering van onze beleggingen en verplichtingen. Een specifiek risico is dat het beleggingsrendement structureel achterblijft als gevolg van lagere spreads en lagere overrendementen waardoor de Volatility Adjustment die wordt gebruikt bij de waardering van de verzekeringsverplichtingen op de economische balans niet kan worden terugverdiend. Specifiek aandacht gaat uit naar de gevolgen van de energietransitie op onze beleggingsportefeuille.</p>
Langdurig lage rente	<p>Als de rentestand lang op een laag niveau zal blijven of zelfs lager wordt dan leidt dat tot lagere toekomstige beleggingsopbrengsten. Speciale aandacht gaat uit naar de waardering van de technische voorzieningen onder Solvency II en de toereikendheidstoets onder IFRS. In de waardering van de verplichtingen wordt uitgegaan van een ontwikkeling van de rente (door het gebruik van de Ultimate Forward Rate) naar een hoger niveau dan de huidige marktrente. Daarom wordt extra gemonitord op het genereren van voldoende rendement vanuit de bestaande beleggingsportefeuille. Voor het beheersen van dit risico wordt een actief renterisicobeleid gevoerd, zie de paragraaf Marktrisico voor een nadere toelichting.</p>
Cybercriminaliteit	<p>Cybercriminaliteit is een maatschappelijk vraagstuk dat ook voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in belang blijft toenemen. Dit betreft het risico dat materiële schade ontstaat door bijvoorbeeld verlies of ongewenste verwerking van gegevens, langdurige stil liggen van bedrijfsactiviteiten en hardware disrupties als gevolg van onvoldoende beveiligingsmaatregelen. Ook is hier sprake van het risico van negatieve reputatie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. als gevolg van incidenten op social media en/of verlies/diefstal van privacy gevoelige gegevens.</p>
Zorgplicht	<p>Het risico dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. meer moet uitkeren of vergoeden door mogelijke aansprakelijkheidsclaims en/of vanuit druk van media, klanten of toezichthouders.</p>

D. RISICOMANAGEMENT SYSTEEM

Het risicomanagement systeem van Achmea waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beschrijft hoe op Achmea niveau en per hoofd risico de risico's worden beheerst.

Voor een adequaat risicomanagement systeem binnen Achmea waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is het belangrijk dat er begrip en duidelijkheid is over de belangrijkste uitgangspunten ten aanzien van risicomanagement in de organisatie en dat er uniform en integraal naar wordt gehandeld. In de risicostrategie van Achmea zijn hiervoor de belangrijkste uitgangspunten vastgelegd:

- Uitgangspunten ten aanzien van de risicobereidheid zoals het hebben van een solide kapitaals- en liquiditeitspositie waarmee Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. nu en in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen.
- Uitgangspunten ten aanzien van de inrichting van risicomanagement en de gekozen integrale benadering voor het beheersen van de risico's, waarbij de diverse risicotypes en risico's van verschillende bedrijfsonderdelen en onder toezicht staande entiteiten in onderlinge samenhang worden beheerst.
- Uitgangspunten ten aanzien van de cultuur zoals het door de Raad van Bestuur en het management van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. stimuleren van een open cultuur waarin risico's openlijk kunnen worden besproken en het baseren van besluitvorming op een evenwichtige balans tussen risico, kapitaal en verwacht rendement.

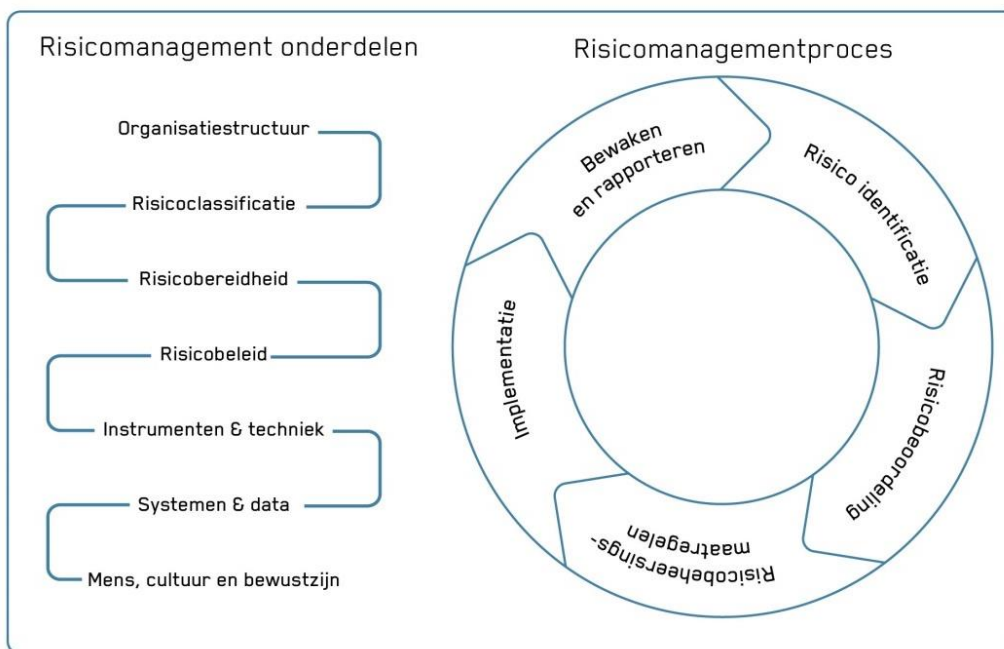
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Het Integrale Risico Management Framework (IRMF) van Achmea beschrijft het risicomanagement systeem van Achmea waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en geeft een nadere invulling van de uitgangspunten ten aanzien van de risicostrategie.

Integrale Risico Management Framework (IRMF)

Het IRMF beschrijft hoe de risico's bij Achmea worden beheerst bij het streven naar de realisatie van de bedrijfsdoelstellingen. Het IRMF draagt ertoe bij dat risico-informatie op een goede manier tot stand komt, wordt gerapporteerd en wordt gebruikt als basis voor besluitvorming en verantwoording op alle relevante organisatieniveaus. Ook ondersteunt het IRMF Achmea bij het effectief beheersen van haar risico's door het risicomanagement proces toe te passen op verschillende niveaus en binnen specifieke contexten van de Achmea organisatie.

RISICOMANAGEMENT RAAMWERK

Het IRMF bestaat uit zeven risicomanagement onderdelen die het risicomanagement proces ondersteunen bij de noodzakelijke stappen om risico's van alle risicotypes continu te identificeren, te beoordelen, te beheersen, te bewaken en te rapporteren.

Three Lines of Defence model

Achmea's organisatiestructuur is gebaseerd op het 'Three Lines of Defence' model (drie verdedigingslijnen) zoals op hoofdlijnen weergegeven in onderstaande figuur.

EERSTE LIJN	TWEDE LIJN	DERDE LIJN
UITVOERING EN BEHEERSING	ONDERSTEUNING, BEWAKING EN BEHEERSING	TOETSING EN BEOORDELING
<ul style="list-style-type: none"> - Raad van Bestuur en risk committees op groepsniveau - Business management en decentrale risk committees binnen de bedrijfsonderdelen 	<ul style="list-style-type: none"> - De afdelingen Compliance, Risk Management en Actuarial borgen de compliance, risicomanagement en actuariële functie onder Solvency II op groepsniveau en voor de Nederlandse onder toezicht staande verzekeringsentiteiten - De internationale verzekeringsentiteiten hebben eigen compliance, risicomanagement en actuariële functies onder Solvency II - Enkele entiteiten hebben een eigen compliance en risk management afdelingen vanwege afwijkende 	<ul style="list-style-type: none"> - De stafafdeling Internal Audit werkzaam op zowel groeps- als bedrijfszonderdeelniveau

wettelijke eisen, specifieke kennis of efficiëntie.

Achmea's lijnorganisatie, de eerste verdedigingslijn, is primair verantwoordelijk voor risicomanagement. De Raad van Bestuur draagt zorg voor een adequate inrichting en uitvoering van het risicomanagement systeem. De aanwezigheid van een Chief Risk Officer binnen de Raad van Bestuur draagt bij aan de permanente aandacht voor risicomanagement in de bedrijfsvoering. De Raad van Bestuur legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen en aan de Algemene Vergadering van Achmea B.V. De eerste lijn wordt ondersteund door de tweede lijn die ook de uitvoering door de eerste lijn bewaakt en periodiek rapporteert over het risicoprofiel van Achmea. De derde lijn vult dit aan door periodiek de effectiviteit van interne beheersing, governance en risicomanagement te toetsen en hierover te rapporteren. Op het niveau van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. houdt de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. toezicht op het bestuur.

Risico comités

Achmea heeft risico comités op zowel groepsniveau als binnen de bedrijfsonderdelen.

- Het Audit & Risk Committee ondersteunt de Raad van Commissarissen in haar toezicht op onder andere financiële, administratieve organisatorische en compliance zaken, alsmede over het risicoprofiel en de werking van het risicomanagement systeem. De Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. (inclusief de dochters van laatstgenoemde) heeft geen eigen Audit & Risk Committee, waarbij dit wordt ingevuld door het Audit & Risk Committee van Achmea B.V.
- Het Group Risk Committee (GRC) is een kaderstellend en adviserend comité van de Raad van Bestuur. Het is een platform voor de beleidsbepalers van Achmea bestaande uit leden van de Raad van Bestuur van Achmea, de directies van enkele bedrijfsonderdelen waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de compliance, risicomanagement en actuariële sleutelfunctiehouders op groepsniveau voor het beheer, monitoring en advisering ten aanzien van het risicomanagement systeem van Achmea inclusief de interne beheersing en de belangrijkste risico's.
- Het GRC heeft als subcommissie de Model Goedkeurings Commissie (MGC), de Privacy Board en Information Security Board ingesteld. Het MGC heeft hierbij een gedelegeerde verantwoordelijkheid voor het goedkeuren van modellen.
- Het Asset Liability Committee (ALCO) is een uitvoerend en adviserend comité van de Raad van Bestuur. Het is een platform voor de beleidsbepalers van Achmea bestaande uit leden van de Raad van Bestuur van Achmea, de directies van enkele bedrijfsonderdelen en stafafdelingen voor het optimaliseren en monitoren van de samenstelling van de bezittingen ("Assets") en verplichtingen ("Liabilities") van Achmea en Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. binnen de hiervoor gestelde beleidskaders van het GRC en de Raad van Bestuur.
- Analoot met het GRC op groepsniveau zijn er binnen de bedrijfsonderdelen waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. decentrale risico comités die zich richten op het beheersen van de risico's, eventueel aangevuld met specifieke comités zoals de Product Beoordelings Commissie voor de Product Approval en Review Processen (PARP).

Solvency II sleutelfuncties

Voor alle onder toezicht staande entiteiten waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is het 'Three Lines of Defence' model ingericht.

- Voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn de compliance, risicomanagement en actuariële functie ingericht, waarbij deze voor de Nederlandse verzekeringsentiteiten door de afdelingen Compliance, Risk Management en Actuarial op groepsniveau worden uitgevoerd. Deze functies rapporteren aan de statutaire besturen van de entiteiten, maar hebben ook formele informatie- en escalatielijnen naar de voorzitters van het Audit & Risk Committee en de Raad van Commissarissen en een directe, onbeperkte toegang tot alle bedrijfsonderdelen.
- De interne auditfunctie wordt op groepsniveau uitgevoerd door de afdeling Internal Audit. Deze functie rapporteert aan de voorzitter van de Raad van Bestuur, heeft een formele informatie- en escalatielijnen naar de voorzitters van het Audit & Risk Committee en de Raad van Commissarissen en heeft een directe, onbeperkte toegang tot alle bedrijfsonderdelen.

Model governance

In het Model Management & Validatie Beleid is vastgelegd dat de ontwikkeling, het beheer en de wijzigingen van modellen (zoals waarde- en kapitaalmodellen) ten behoeve van onder andere risicometing, financiële en bedrijfseconomische berekeningen onder een strikte model governance vallen. Dit zorgt ervoor dat de modellen adequaat worden beheerd. Hierbij wordt het risicobeeld van de modellen beoordeeld waarbij verplicht is gesteld dat modellen met een hoog bruto risico worden gedocumenteerd, geïmplementeerd, getest en periodiek gevalideerd door de onafhankelijke modelvalidatie afdeling binnen de stafafdeling Risk Management en goedgekeurd door het MGC. Onderdeel van het beheer is dat wijzigingen conform een beheerd wijzigingsproces

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

worden doorgevoerd en goedgekeurd. Deze model governance is voor het partieel intern model voor Solvency II operationeel en wordt geleidelijk voor alle overige hoog bruto risico modellen geïmplementeerd binnen Achmea.

Het partieel intern model voor Solvency II is naast de behandeling in het MGC ook goedgekeurd door de Raad van Bestuur, het bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., het Audit & Risk Committee en de Raad van Commissarissen. Na het doorlopen van de interne governance worden nieuw ontwikkelde modellen ter goedkeuring voorgelegd aan het college van toezichthouders. Grote modelwijzigingen worden na goedkeuring door het MGC ter goedkeuring voorgelegd aan het college van toezichthouders en worden pas na goedkeuring in gebruik genomen voor het vaststellen van de kapitaalspositie.

Risicobereidheid

De risicobereidheid ('risk appetite') geeft de houding aan van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. ten opzichte van het nemen van risico's en een indicatie van de bereidheid om een hoog of een laag risiconiveau te accepteren. De risicobereidheid bestaat uit een aantal uitgangspunten als onderdeel van de risicostrategie en een verdieping in kwalitatieve statements met bijbehorende Key Risico Indicatoren (KRI's) waarmee wordt bewaakt of het risicoprofiel binnen de grenzen van de risicobereidheid blijft.

In onderstaande kaders is een overzicht opgenomen van de uitgangspunten voor de risicobereidheid als onderdeel van de risicostrategie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de doorvertaling hiervan in KRI's.

Financieel	Uitgangspunten	KRI's
Rendement, resultaat en resultaatvolatiliteit	Achmea behaalt een verantwoord rendement dat een blijvende toegang tot de kapitaalmarkt waarborgt. Extreme schommelingen in het economisch resultaat worden voorkomen.	- Fixed Charge Coverage Ratio
Kapitaal	Achmea heeft een solide kapitaalspositie.	- Solvabiliteitsratio Solvency II - Economische solvabiliteit
Liquiditeit	Achmea's liquiditeitspositie is nu en in de toekomst voldoende om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen.	- Beschikbare liquiditeit in een going concern situatie - Liquiditeitscapaciteit na een stress situatie
Financieel risicobeleid	Achmea kent als verzekeraar haar financiële risico's en voert een adequaat financieel risicobeleid dat er op gericht is om ongewenste risico concentraties te voorkomen. Achmea wendt een belangrijk deel van haar risicokapitaal aan voor het verzekeringsrisico.	- Afwijking marktriscobudget - Impact renteschok Solvency II - Impact renteschok economische eigen vermogen - Limietoverschrijdingen bij tegenpartijen - Omvang vereist kapitaal voor de verzekeringsrisico's - Afwijking verwacht jaarresultaat door catastrofegebeurtenissen
Niet-financieel	Uitgangspunten	KRI's
Kwaliteit van producten en diensten	Achmea biedt een zekere en transparante oplossing aan klanten die voortdurend past bij de klantbehoefte, inclusief een faire prijsstelling.	- Keurmerk Klantgericht Verzekeren - Achmea Klantbelang Centraal Dashboard - Afwijking marktgemiddelde AFM onderzoeken in het kader van het Klantbelang Centraal Dashboard
Operationeel risico / Interne beheersing	Achmea kent als verzekeraar en dienstverlener haar operationele risico's en voert een adequaat Operationeel risicobeleid dat gericht is op het voorkomen van materiële financiële schade als gevolg van ontoereikende of falende interne processen of mensen en systemen of van externe gebeurtenissen.	- Internal Control Framework - Reputatiescore - Financiële schade door operationele risico's - (Very) urgent issues - Uitval bedrijfskritische ketens
Compliance	Achmea heeft een adequaat Compliance beleid om te voldoen aan wet- en regelgeving. Medewerkers, klanten, leveranciers en overige samenwerkingspartners van Achmea handelen integer.	- Overtredingen wet- en regelgeving - Implementatie wet- en regelgeving - Integriteitsschendingen
Maatschappelijk verantwoord ondernemen	Achmea realiseert op een maatschappelijk verantwoorde wijze haar bedrijfsvoering uit en streeft er naar via haar verzekerings- en beleggingsactiviteiten een aantoonbare maatschappelijke toegevoegde waarde te hebben. Bovendien speelt Achmea adequaat in op maatschappelijke ontwikkelingen en behoudt daarmee haar relevantie.	- MSCI ESG rating - Benchmark Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling - Praktijkonderzoeken van de Eerlijke verzekeringswijzer

De risicobereidheid is hierbij langs de perspectieven van financiële en niet-financiële statements uitgewerkt, waarbij de uitgangspunten van de financiële statements invulling geven aan het financiële perspectief en de uitgangspunten van de niet-

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

financiële statements aan de andere perspectieven van de Strategiekaart van Achmea. Verder worden met de risicobereidheid ook alle hoofdrisico's van de risicoclassificatie van Achmea afgedekt.

Risicomanagement proces

In het risicomanagement proces worden risico's geïdentificeerd, beoordeeld, beheerst, bewaakt en gerapporteerd. De risico's worden beoordeeld in verschillende risicoanalyses, per risico en op verschillende niveaus.

In deze paragraaf is een toelichting opgenomen op de risicobeoordelingen die gedurende het jaar worden uitgevoerd en is een toelichting opgenomen op de bewaking en rapportages. De risicobeheersingsmaatregelen worden beschreven in de volgende paragrafen waarin een toelichting is opgenomen op de diverse hoofdrisico's. Gedurende het jaar worden diverse risicobeoordelingen uitgevoerd:

- Risk Self Assessments zijn gericht op onder meer de strategie, projecten en operationele risico's. Dit betreft onder meer een kwalitatieve risicoanalyse met de bestuurders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de Raad van Bestuur waarin de belangrijkste risico's worden geïdentificeerd en beoordeeld.
- Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruikt risicomodellen voor het maken van een kwantitatieve inschatting van het risicoprofiel, waaronder het Solvency II partieel intern model. Deze risicomodellen worden onder meer gebruikt in de planning & control cyclus, productontwikkeling en premiestelling, bij het bepalen van het herverzekeringsprogramma, bij het opstellen van het beleggingsplan en bij balansmanagement.
- Tot slot bieden scenario en stress testen inzicht in wat er gebeurt onder extreme omstandigheden of in het geval dat een aantal factoren zich gelijktijdig voordoet. Deze scenario- en stress testen worden gebruikt in de reguliere bewaking van het risicoprofiel en jaarlijks worden de belangrijkste risico's hiermee nader geanalyseerd.

Jaarlijks wordt door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de Strategische Risico Analyse uitgevoerd met een kwalitatieve inschatting door management van de belangrijkste risico's. De inzichten uit deze Strategische Risico Analyse worden gebruikt voor het beheersen van de specifiek geïdentificeerde belangrijkste risico's, het herijken van de stress- en scenario set voor de ORSA en het Voorbereidend Crisisplan van Achmea en kunnen aanleiding zijn voor de evaluatie van de strategie. Aanvullend wordt een gedetailleerd inzicht in het integrale risicoprofiel van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., onder toezicht staande organisaties en bedrijfsonderdelen verkregen door de output van alle risicomanagement processen, instrumenten en technieken binnen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. op zowel strategisch, tactisch als operationeel niveau te consolideren en in samenhang te beoordelen in de Integrale Risico Analyse.

Periodiek worden rapportages opgesteld voor het bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., het Audit & Risk Committee en de Raad van Commissarissen. Voor de hoofdrisico's verifieert het lijnmanagement periodiek of het risico nog binnen de vastgestelde limieten van de risicobereidheid ligt. Aanvullend bewaakt het management de beheersing van de belangrijkste risico's. Tot slot wordt een raamwerk voor interne beheersing (Internal Control Framework) gebruikt om de belangrijkste beheersingsmaatregelen binnen de hele organisatie systematisch te bewaken. Binnen het raamwerk zijn referenties opgenomen naar onder meer het toetsingskader informatiebeveiliging en Solvency II.

Naast de periodieke bewaking van het risicoprofiel wordt jaarlijks het groepsbrede risico- en solvabiliteits-beoordelingsrapport ORSA opgesteld. Deze rapportage geeft inzicht in en een beoordeling van de ontwikkeling van het risicoprofiel, solvabiliteit en liquiditeit in de planperiode, zowel onder normale als onder stressomstandigheden. Deze rapportages worden jaarlijks verstrekt aan het college van toezichthouders. In de ORSA-rapportage wordt vastgesteld in hoeverre de huidige en toekomstige kapitaal- en liquiditeitspositie voldoende worden geacht onder normale en onder extreme omstandigheden. Tevens wordt in de ORSA de geschiktheid van het partieel intern model beoordeeld.

Het Voorbereidend Crisisplan van Achmea geeft inzicht in de effectiviteit van herstelmaatregelen die Achmea op groepsniveau en bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. kan inzetten om in het geval van een financiële crisis te kunnen herstellen.

E. VERZEKERINGSRISICO

Uit het perspectief van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. als verzekeraar is verzekeringsrisico het risico op verlies of op een negatieve ontwikkeling van de waarde van verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten, als gevolg van verschillen tussen actuele ontwikkelingen en niet-economische aannames of door het plaatsvinden van onwaarschijnlijke gebeurtenissen en omvat levenrisico's.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Het verzekeringsrisicobeleid beschrijft hoe onze verzekeringsrisico's worden beheerst. Een belangrijk onderdeel hiervan is de levenscyclusbenadering van producten (Product Life Cycle approach), waarin de volgende fasen worden onderscheiden: businessplanning – productontwikkeling – acceptatie – herverzekering – polisbeheer – schadebehandeling – vaststellen van grondslagen – reservering – productreview – rapportage en analyse.

De verschillende fasen van de levenscyclusbenadering van producten dragen bij aan de beheersing van het verzekeringsrisico. Hieronder en in de volgende paragrafen volgt een nadere toelichting.

Productontwikkeling en productreview

Voor het introduceren van nieuwe en de periodieke review van bestaande verzekeringsproducten heeft Achmea een productgoedkeurings- en reviewbeleid ('Product Approval & Review Process Policy') opgesteld. Achmea wil aan klanten een zekere en transparante oplossing bieden die voortdurend aansluit bij de klantbehoefte, inclusief een eerlijke prijsstelling. Producten mogen niet op de markt gebracht of gedistribueerd worden zonder een zorgvuldige afweging van de risico's en een zorgvuldige toetsing van andere relevante aspecten, waaronder de zorgplicht jegens de klant. Ook bestaande producten worden periodiek en dynamisch – met oog voor maatschappelijke ontwikkelingen – gereviewd en zo nodig aangepast om te borgen dat deze blijvend in het belang zijn van de klant. Daarnaast richt de periodieke review zich op het strategische belang van een product, de businesscase van een portefeuille, de premieopbouw, de winstgevendheid en de verhouding tot normrendement van het product.

Herverzekering

Achmea heeft een herverzekeringsbeleid waarin alle verantwoordelijkheden met betrekking tot het herverzekeringsproces zijn vastgelegd. Achmea Reinsurance Company N.V. (hierna te noemen: Achmea Reinsurance) is de herverzekeringsmaatschappij van de Groep waar het vanuit de drie rollen adviseur, risicodragers en inkoper de herverzekering voor de verzekeringsentiteiten van Achmea verzorgt. Zij sluit hiervoor herverzekeringscontracten met de verzekeringsentiteiten van Achmea, waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De contracten worden via retrocessie gedeeltelijk geplaatst bij externe herverzekeraars.

Aanvullend op deze interne herverzekering heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een portefeuille die extern herverzekerd is.

Reservering

In het reserveringsproces wordt de waarde van de verplichtingen bepaald voor de lopende verzekeringscontracten. De methodologie die hiervoor wordt gebruikt kan per regime verschillen: IFRS verslaggeving, waaronder IFRS toereikendheidstoets, Solvency II. De verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten worden tenminste vier keer per jaar bepaald, waarbij deze aanvullend tenminste twee keer per jaar worden getoetst op toereikendheid, en vaker als dit noodzakelijk wordt geacht of wanneer dit wettelijk vereist is.

Levensrisico

Levensrisico is het risico op verlies of op een ongunstige verandering in de waarde van verzekeringsverplichtingen door:

- veranderingen in het niveau, de trend of volatiliteit van de onderliggende risicofactoren (sterftekansen, kosten en vervalkansen);
- de grote onzekerheid van tarieven en aannames voor de voorzieningen in relatie tot extreme of onregelmatige gebeurtenissen.

Hieronder vallen sterfte-, langlevens-, verval-, kosten- en catastroferisico's.

Risicoprofiel

In Nederland is Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in 2016 gestopt met de verkoop van pensioenverzekeringen, het Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds (CB APF) biedt hiervoor alternatieven. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. werkt aan gerichte groei met het aanbieden van Overlijdensrisicoverzekeringen (ORV) en Direct Ingaande Pensioenen/Lijfrentes (DIP/DIL).

De levenportefeuille bestaat uit levensverzekeringen met en zonder winstdeling en beleggingsverzekeringen:

- Levensverzekeringen met winstdeling zijn traditionele levensverzekeringsproducten met winstdelingen, zoals spaarproducten en collectieve verzekeringen.
- Traditionele levensverzekeringen zonder winstdeling omvatten vooral overlijdensrisicoverzekeringen, zowel als afzonderlijk product, als gekoppeld aan een hypotheek.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

- Bij beleggingsverzekeringen ('unit-linked') worden de beleggingsrisico's gedragen door de polishouder.

Het vereist kapitaal onder Solvency II geeft op kwantitatieve wijze inzicht in de samenstelling van het levenrisico.

LEVENRISICO (VEREIST SOLVENCY II KAPITAAL)

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Sterfte	174	173
Langleven	1.596	1.400
Arbeidsongeschiktheid	14	25
Verval	264	314
Kosten	678	596
Catastrofe	84	95
Diversificatie	-804	-793
Vereist kapitaal Levenrisico	2.006	1.810

Het vereist kapitaal van het levenrisico is in 2020 toegenomen van €1.810 miljoen naar €2.006 miljoen. Het vereist kapitaal is hierbij berekend met de standaardformule van Solvency II. De lagere rente leidt tot een hogere voorziening en daarmee tot een stijging van het vereist kapitaal. De krimpende levenportefeuille en modelwijzigingen dempen dit effect deels.

Het langlevenrisico en het kostenrisico zijn binnen de levensverzekeringsactiviteit de grootste risico's. Concentratierisico's in de levenportefeuille zijn verbonden aan een onverwachte verhoging van de levensverwachting.

Risicobeheersingsmaatregelen

Het productgoedkeurings- en reviewbeleid zorgt voor een adequate prijsstelling bij een juiste weerspiegeling van de risico's. Voor de beheersing van risico's op individueel niveau zijn tarieven gedifferentieerd naar risicocategorie (bijvoorbeeld roken/niet-roken) en is voor de acceptatie van levensverzekeringen een medische keuring vereist.

Op portefeuilleniveau vindt herverzekering plaats en kan een en-bloc clausule worden toegepast in extreme gevallen.

Het besluit om geen collectieve pensioenverzekeringen meer aan te bieden heeft als gevolg dat de instroom van nieuw langlevenrisico substantieel afgenomen is. Langlevenrisico wordt voor de individuele lijfrentes adequaat geprijsd. Het kostenrisico wordt onder andere beheerst door het kostenniveau in lijn te houden met de afname van de portefeuille.

Herverzekering wordt bij het levenrisico gebruikt om het sterfte- en catastroferisico te beperken.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is beschermd door middel van herverzekering. Achmea Reinsurance heeft een quota-share overeenkomst met Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. waarvan het een deel in de markt plaatst. Aanvullend heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een portefeuille van ingegane tijdelijke lijfrentes die extern herverzekerd zijn. Deze contracten zijn gevoelig voor het sterfte- en catastroferisico. Het risico op een pandemie wordt door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. niet herverzekerd, waarbij periodiek wordt geëvalueerd om te beoordelen of herverzekering gunstig is. Deze evaluaties hebben aangetoond dat dit niet het geval is. In de afgelopen periode heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geconstateerd dat de oversterfte als gevolg van Covid-19 onder de verzekerde populatie beperkt gebleven is.

De sterftetabellen die in Nederland worden gebruikt, houden rekening met een toekomstige verhoging van de levensverwachting en worden aangepast aan het specifieke karakter en samenstelling van het verzekeringsbestand van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

F. MARKTRISICO

Marktrisico is het risico op verlies of op een ongunstige verandering in de financiële situatie als direct of indirect gevolg van schommelingen in de marktprijzen van activa, verplichtingen en financiële instrumenten. Hieronder vallen renterisico, aandelenrisico, vastgoedrisico, spreadrisico, valutarisico en marktconcentratierisico. Inflatierisico wordt hierbij meegenomen als onderdeel van het renterisico.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Risicoprofiel

Als financiële dienstverlener loopt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. marktrisico vanwege haar beleggingsportefeuille, verzekeringsproducten en retail bankproducten (hypotheken, deposito's, spaarrekeningen en rekening-courant). Inzicht in de samenstelling van de beleggingsportefeuille wordt gegeven in Toelichting 3 Vastgoedbeleggingen en in Toelichting 4 Beleggingen.

MARKTRISICO (VEREIST SOLVENCY II KAPITAAL)

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Rente	1.404	1.196
Aandelen	647	610
Vastgoed	296	262
Spread	984	1.002
Valuta	38	29
Diversificatie	-1.669	-1.491
Vereist kapitaal Marktrisico	1.700	1.608

Het vereist kapitaal voor marktrisico is in 2020 gestegen van €1.608 miljoen naar €1.700 miljoen. Het vereist kapitaal is hierbij berekend met een door het college van toezichhouders goedgekeurd partieel intern model. Het marktrisico is gestegen door daling van de rente welke tot een hogere marktwaarde en duratie leidt. Door de afronding van de in 2019 doorgevoerde aanpassing van de hedging strategie van het renterisico waarbij gestuurd wordt op stabiliteit van de solvabiliteitsratio op termijn is de duratie van de derivaten en daarmee het risico toegenomen. In het voorjaar 2020 bleek dat de kapitaalvereisten in het interne model voor marktrisico sterk werden beïnvloed door de hoogte van de aandelen Volatility Index (VIX) en niet meer in overeenstemming waren met het risico. Naar aanleiding daarvan is het model aangepast voor het onderdeel aandelen- en vastgoedrisico. Hierbij is de aandelen Volatility Index (VIX) vastgezet waarmee het procyclische karakter van het model wordt geadresseerd.

De Solvency II solvabiliteitspositie is gevoelig voor marktschommelingen. De onderstaande tabel geeft inzicht in die gevoeligheden ten opzichte van de solvabiliteitspositie ultimo jaar.

SOLVENCY II GEVOELIGHEDEN

	31 DECEMBER 2020			31 DECEMBER 2019		
	IMPACT TOEGESTAAN SII EIGEN VERMOGEN	IMPACT VEREIST KAPITAAL	IMPACT RATIO (%)	IMPACT TOEGESTAAN SII EIGEN VERMOGEN	IMPACT VEREIST KAPITAAL	IMPACT RATIO (%)
Aandelen -20%	-281	12	-11,9%	-249	-25	-9,2%
Rente -50 basispunten	451	209	3,9%	362	165	3,7%
Rente +50 basispunten	-414	-147	-7,2%	-341	-145	-4,8%
Vastgoed -20%	-227	12	-9,8%	-249	13	-11,7%

De uitkomsten hangen samen met een gewijzigde samenstelling van de balans- en kasstromen. De gevoeligheden zijn berekend met het door het college van toezichhouders goedgekeurd partieel intern model voor marktrisico waarbij rekening is gehouden met de bestaande hedgingstrategie zoals hieronder nader is toegelicht bij de risicobeheersingsmaatregelen.

Risicobeheersingsmaatregelen

Het marktrisicobeleid beschrijft de aspecten van het marktriscomanagementproces:

- Hedging van het renterisico heeft als primair doel om de Solvency II ratio te stabiliseren. Voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. wordt de rentegevoeligheid ook beleidsmatig beheerst vanuit economisch perspectief.
- Jaarlijks wordt een limiet op het marktrisico vastgesteld binnen de grenzen van de risicobereidheid als een vast bedrag voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.
- In het beleggingsplan wordt vervolgens een optimale portefeuille (de strategische beleggingsmix) bepaald die voldoet aan het vastgestelde marktrisicobudget en het hoogste rendement biedt, gegeven additionele restricties voor bijvoorbeeld liquiditeit en

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

minimum omvang per beleggingscategorie. Het marktrisico wordt periodiek bewaakt, waarbij specifiek gelet wordt op afwijkingen van de strategische mix en het beheersen van het renterisico.

Renterisico

Renterisico is het risico op verlies dat voortkomt uit de gevoeligheid van de waarde van activa en verplichtingen voor veranderingen in de rentetermijnstructuur (zowel nominaal als reëel) of rentevolatiliteit.

Het resultaat en de solvabiliteitsratio onder Solvency II worden beïnvloed door de impact van de rentecurve die wordt gebruikt bij de waardering. Bij de waardering van de verplichtingen wordt de door EIOPA voorgeschreven en gepubliceerde curve inclusief Ultimate Forward Rate (UFR) gehanteerd. Door de UFR beweegt de waarde van de langlopende verplichtingen (best estimate en risk margin) bij renteveranderingen niet gelijk mee met de waarde van de bezittingen. Als gevolg hiervan is de Solvency II ratio gevoelig voor rentebewegingen.

Het marktrisicobeleid beschrijft hoe dit renterisico wordt beheerst. Het rentebeleid is gericht op het beheersen van het renterisico van de beleggingen en verplichtingen aan de hand van verschillende rentescenario's. Voor deze beoordeling worden renteschokken toegepast op de replicerende portefeuilles en de gerelateerde bestaande beleggingsportefeuilles. De rentegevoeligheid van de netto positie wordt maandelijks beoordeeld. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. hanteert hiervoor specifiek een limiet voor de rentegevoeligheid van de Solvency II solvabiliteitsratio bij parallelle renteschokken van 50 basispunten en monitort de gevoeligheid van de rentevolatiliteit. Voor het sturen op de stabiliteit van de solvabiliteitsratio op termijn zijn de limieten voor de rentegevoeligheid van de Solvency II solvabiliteitsratio ruimer bij hogere niveaus van de Solvency II solvabiliteitsratio. Daarnaast worden voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de langeretermijneffecten van parallelle rentebewegingen en vormveranderingen van de rentecurve gemonitord.

Het afdekken van het renterisico gebeurt door middel van een maandelijks rentebeheersingsproces dat gebruik maakt van rentederivaten (swaps en swaptions). De waarde van de rentederivatenpositie is €6.540 miljoen (2019: €4.923 miljoen) met een nominaal bedrag van €35,8 miljard (2019: €34,4 miljard).

Aandelenrisico

Aandelenrisico is het risico op verlies dat voortkomt uit de gevoeligheid van de waarde van de activa en verplichtingen voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van marktprijzen van aandelen.

Voor de Nederlandse verzekeringsentiteiten waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is het doel van het beleggen in aandelen om de gemiddelde lange termijn risicopremie te verdienen. Aandelen geven de mogelijkheid om een hoger rendement te halen dan vastrentende waarden en geven diversificatiemogelijkheden. De aandelen worden gespreid over een aantal beleggingscategorieën, waarmee diversificatievoordelen worden behaald. Voor het beheersen van het aandelenrisico worden geen derivaten ingezet. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. hanteert geen specifieke limieten voor aandelenrisico, maar wel op het niveau van marktrisico

Vastgoedrisico

Het vastgoedrisico is het risico op verlies dat voortkomt uit de gevoeligheid voor veranderingen in het niveau of de volatiliteit van de marktprijzen van vastgoed. Een overzicht van de vastgoedbeleggingsportefeuille wordt gegeven onder Toelichting 3 Vastgoedbeleggingen.

Vastgoed maakt onderdeel uit van de beleggingsmix waarbij rekening wordt gehouden met verwacht rendement, volatiliteit en een correlatie met obligaties en aandelen. Diversificatie binnen de vastgoedportefeuille bestaat uit: diversificatie tussen verschillende regio's en subbeleggingscategorieën, maar ook binnen de verschillende regio's en subbeleggingscategorieën.

Spreadrisico

Het spreadrisico is het risico op verlies dat voortkomt uit de gevoeligheid voor veranderingen in het niveau of de volatiliteit van kredietopslagen ('credit spreads') in de rente. Hierbij wordt voor de berekening van het vereist kapitaal onder Solvency II ook het kredietrisico op hypotheek en landen meegenomen.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. loopt spreadrisico op haar vastrentende beleggingen. Voor een verdeling van de vastrentende beleggingen over de credit ratings wordt verwezen naar Toelichting 24 Kredietkwaliteit financiële activa. Bij de vaststelling van de economische balans gebruikt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. ook de Volatility Adjustment voor de

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

waardering van de verzekeringsverplichtingen. Wijzigingen in de spreads leiden tot veranderingen in de Volatility Adjustment en daardoor de waarde van de verzekeringsverplichtingen.

Spreadrisico wordt beheerst en gemonitord als onderdeel van het tegenpartijrisicobeleid en het marktrisicobeleid (zie onderdeel G Tegenpartijrisico voor een meer uitgebreide beschrijving van het raamwerk). Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beperkt het spreadrisico met een conservatieve beleggingsstrategie die zorgt voor de juiste balans tussen de verschillende typen instrumenten (bedrijfsobligaties, obligaties van financiële instellingen (financials), gedekte obligaties, staatsgerelateerde obligaties, hypotheek en asset backed securities), de credit rating, het looptijdenprofiel en de regionale verdeling. Op basis van het goedgekeurde intern model voor marktrisico wordt de beleggingsportefeuille verder geoptimaliseerd.

Er is sprake van een gering spreadrisico tussen aan kapitaalpolissen gekoppelde tegoeden, waarvoor de renteopbrengst is gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt op zijn spaarhypothek en de bijbehorende vorderingen. Gezien het geringe spreadrisico is de waarderingmethodiek van beiden gelijkgesteld in het partieel intern model waardoor er onder Solvency II geen sprake is van spreadrisico. Het resterende tegenpartijrisico op vorderingen spaardelen is gemitigeerd door additionele zekerheden en wordt onder Solvency II meegenomen in het vereist kapitaal voor tegenpartijrisico.

Valutarisico

Valutarisico is het risico op verlies dat voortkomt uit de gevoeligheid van de waarde van de activa en verplichtingen voor veranderingen in het niveau of volatiliteit van valutakoersen.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. loopt valutarisico, met name in US dollars, als onderdeel van de reguliere beleggingsportefeuille (aandelen, vastrentende beleggingen en beursgenoteerde vastgoedondernemingen).

De onderstaande tabel over het valutarisico toont de totale blootstelling aan de belangrijkste valuta per balansdatum.

VALUTA RISICO

(€ MILJOEN)

	2020 TOTALE BLOOTSTELLING	2020 NOMINAAL BEDRAG VAN AFDEKKINGS- INSTRUMENTEN	2020 NETTO BLOOTSTELLING	2019 TOTALE BLOOTSTELLING	2019 NOMINAAL BEDRAG VAN AFDEKKINGS- INSTRUMENTEN	2019 NETTO BLOOTSTELLING
Netto-positie						
US dollar	589	576	13	779	700	79
Pond sterling	97	117	-20	120	130	-10
Japanse yen	56	58	-2	65	66	-1
Zwitserse franc	134	125	9	177	162	15
Deense krone	44	35	9	114	107	7
Australische dollar	21	22	-1	24	36	-12
Overige	87	29	58	98	62	36
Totaal	1.028	962	66	1.377	1.263	114

De exposure in de beleggingsportefeuille wordt afgedekt met valutatermijncontracten.

Marktconcentratierisico

Marktconcentratierisico is het risico op verlies dat voortkomt uit het gebrek aan diversificatie van beleggingen en verplichtingen binnen marktrisico of vanwege grote gevoeligheid voor faillissement van een individuele tegenpartij of groep van verwante tegenpartijen. De balans van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bevat geen materiële marktconcentratierisico's.

G. TEGENPARTIJRISICO

Tegenpartijrisico is het risico op verlies dat voortkomt uit onverwachte faillissementen of een verslechtering van de kredietwaardigheid van de tegenpartijen en debiteuren van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Risicoprofiel

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is blootgesteld aan tegenpartijrisico op het gebied van derivaten, herverzekeringen, tussenpersonen en polishouders. Het kredietrisico op hypotheek en landen wordt voor de berekening van het vereist kapitaal onder Solvency II meegenomen onder het spreadrisico.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Een overzicht van de financiële beleggingen naar credit rating, een overzicht van activa en verplichtingen waarop verrekening en vergelijkbare overeenkomsten van toepassing zijn en een overzicht van financiële activa met betalingsachterstanden of waarop bijzondere waardevermindering is toegepast zijn opgenomen in Toelichting 24 Kredietkwaliteit financiële activa.

Het vereist kapitaal onder Solvency II geeft op kwantitatieve wijze inzicht in de hoogte van het tegenpartijrisico. In 2020 is het vereist kapitaal licht gedaald van €113 miljoen per ultimo 2019 naar €111 miljoen per ultimo 2020.

Risicobeheersingsmaatregelen

Het tegenpartijrisicobeheersingsraamwerk op groepsniveau is uitgewerkt in het tegenpartijrisicobeleid waarin onder meer het proces voor het aangaan van transacties met nieuwe tegenpartijen, de limieten en verdeling per tegenpartij binnen de afdelingen en entiteiten van Achmea, waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en het proces van herziening van de limieten en het bewaken hiervan is beschreven. Het belangrijkste 'preventiedoel' bij het beheren van het tegenpartijrisico op groepsniveau is het voorkomen van ongewenste concentraties en het waarborgen dat de portefeuilles goed gediversifieerd zijn. Daarnaast zijn belangrijke maatregelen bij het beheren van het tegenpartijrisico ingeregeld zoals gedegen terugvorderingsprocedures om kredietproblemen op te vangen.

De limieten per rating in het tegenpartijrisicobeleid zijn opgenomen in onderstaande tabel:

MAXIMALE BLOOTSTELLING OP GROEPSNIVEAU

(€ MILJOEN)

AAA	700
AA+, AA, AA-	500
A+, A, A-	400
BBB+	250
BBB	200
BBB-	125
<=BB+ en geen rating	Wordt per geval bepaald

Het tegenpartijrisicobeleid bevat daarnaast voor specifieke blootstellingen afwijkende limieten zoals voor bepaalde overheden en banken en biedt de mogelijkheid om voor specifieke situaties een vrijstelling aan te vragen.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruikt ratings van S&P, Moody's, Fitch, DBRS en AMBest (alleen voor herverzekeraars). Als er meerdere ratings beschikbaar zijn voor hetzelfde financiële instrument dan wordt de tweede beste beoordeling gebruikt. Zie Toelichting 24 Kredietkwaliteit financiële activa. Voor tegenpartijen met een lagere rating of zonder een rating wordt dit per tegenpartij beoordeeld.

Voor herverzekeraars geldt een hogere kredietbeoordeling met een minimum rating restrictie op het niveau A-. Het tegenpartijrisicobeleid bevat daarnaast voor specifieke blootstellingen afwijkende limieten en biedt de mogelijkheid om voor specifieke situaties een vrijstelling aan te vragen. Zo geldt er een afwijkend exposurelimiet op groepsniveau voor de blootstelling aan de Rabobank Groep. Deze blootstelling bestaat hoofdzakelijk uit aan kapitaalpolissen gekoppelde tegoeden, waarvoor de renteopbrengst is gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt op zijn spaarhypotheek (Toelichting 4 Beleggingen). Met de Rabobank Groep zijn additionele zekerheden overeengekomen om dit risico te mitigeren.

Derivaten

Derivatentransacties worden alleen aangegaan met tegenpartijen die voldoen aan de rating- en onderpandvereisten van Achmea. ISDA-raamovereenkomsten (International Swaps and Derivative Association) zijn van kracht tussen de entiteiten van Achmea en de tegenpartijen voor derivaten. In het tegenpartijrisicobeleid zijn de onderpandvereisten gedefinieerd die moeten worden opgenomen in de individueel overeengekomen Credit Support Annexes (CSA). Alleen 'prime collateral' wordt geaccepteerd dat bestaat uit staatsobligaties die zijn uitgegeven door landen met een hoge rating en liquide onderpand in Euro's, Amerikaanse dollars, Britse ponden en Zwitserse francs. Onafhankelijke waardering van derivaten, dagelijkse afwikkeling van onderpand en verdergaande waarderingcorrecties met betrekking tot de resterende looptijd van het ontvangen onderpand, beperken verder het tegenpartijrisico. Bij het aangaan van nieuwe derivatentransacties wordt gebruik gemaakt van Central Clearing en inmiddels loopt het merendeel van de derivatenportefeuille via een Central Counterparty (CCP).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Polishouders

Het tegenpartijrisico van vorderingen met betrekking tot polishouders wordt beheerst door maatregelen rondom het incasseren van de premies.

H. LIQUIDITEITSRISICO

Liquiditeitsrisico is het risico op verlies dat voortkomt uit het niet efficiënt kunnen voldoen aan de verwachte en onverwachte huidige en toekomstige kasstromen en behoefte voor onderpand zonder hiermee de dagelijkse bedrijfsvoering of de financiële positie van een juridische entiteit negatief te beïnvloeden.

Risicoprofiel

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. loopt liquiditeitsrisico.

Het liquiditeitsrisico is met name verbonden aan stress scenario's zoals massale afkoop bij de levenactiviteiten. Looptijdanalyses van de verzekeringsverplichtingen worden gegeven in Toelichting 5 Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten. Daarnaast is liquiditeitsrisico verbonden aan onderpandverplichtingen die voortkomen uit derivatenposities die voornamelijk worden aangehouden voor het afdekken van het renterisico.

Risicobeheersingsmaatregelen

Het liquiditeitsbeleid beschrijft hoe het liquiditeitsrisico wordt beheerst. Achmea waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft maatstaven gedefinieerd die geven inzicht in de liquiditeitspositie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de blootstelling aan het liquiditeitsrisico voor verschillende tijdshorizonten onder normale omstandigheden, evenals voor een reeks stress scenario's.

In aansluiting op het businessplan vindt de liquiditeitsplanning op het niveau van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. plaats. Aanvullend zijn de procedures en maatregelen beschreven om te voorzien in liquide middelen in tijden van stress. Hierbij zijn mogelijke acties en financieringsbronnen beschreven waarbij ook rekening wordt gehouden met het gedrag van andere tegenpartijen. Jaarlijks wordt er een Liquidity Risk Assessment (LRA) opgesteld waarbij een zo volledig en actueel mogelijk beeld van de liquiditeitsrisico's wordt gegeven. Tevens wordt er een oordeel gegeven over de kwaliteit van de risicobeheersing. De aanbevelingen van het LRA dienen als input voor aanpassingen in het beleid, de risk appetite of de reguliere monitoring en reporting.

Voor het liquiditeitsrisico van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in de liquiditeitsplanning rekening gehouden met alle inkomende en uitgaande kasstromen van verzekeringsactiviteiten. Daarnaast wordt er door elke verzekeraar een aantal stress scenario's opgesteld en regelmatig geactualiseerd. Onderwerpen van deze stress scenario's zijn bijvoorbeeld, een massale lapse voor levensverzekeringen en ook een mogelijke impact van wijzigende collateral-verplichtingen. Ieder kwartaal wordt hierover gerapporteerd door de entiteiten. Het liquiditeitsrisico binnen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. wordt beperkt door de beschikbaarheid van liquide middelen en een hoog niveau van beleggingen in liquide activa.

I. OPERATIONEEL RISICO

Operationeel risico wordt gedefinieerd als het risico op verlies dat voortkomt uit ontoereikende of falende interne processen, medewerkers of systemen, of door externe gebeurtenissen. Dit kan leiden tot een financieel verlies, maar ook tot reputatieschade. Reputatierisico wordt hierbij niet gezien als een aparte risicocategorie, maar als een vorm van schade die kan voortvloeien uit de risico's die Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. loopt.

Risicoprofiel

Tot de belangrijkste operationele risico's behoren de risico's rond informatiebeveiliging en cybercriminaliteit, risico's samenhangend met het digitaliseren van onze dienstverlening en aansprakelijkheidsclaims uit producten en diensten. De risico's voor cybercriminaliteit zijn hoog, als gevolg van malware en ransomware aanvallen door cybercriminelen waarbij gebruik wordt gemaakt van veranderende technieken. Risico's rond de beveiliging van websites en privacygevoelige informatie blijven tevens hoog. Dit als gevolg van de digitalisering van onze diensten waarbij wijzigingen in de onze websites en IT-omgeving worden doorgevoerd. Het risico van onverantwoord omgaan met big data neemt toe in een wereld waarin data een steeds belangrijkere rol spelen. De reputatie van verzekeraars als onderdeel van de financiële sector staat nog steeds onder druk. Alles dat een verzekeraar doet, wordt beoordeeld in een maatschappelijke context.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Het vereist kapitaal onder Solvency II geeft op kwantitatieve wijze inzicht in de hoogte van het operationeel risico. In 2020 is het vereist kapitaal voor operationeel risico gestegen van €176 miljoen per ultimo 2019 naar €177 miljoen per ultimo 2020.

Risicobeheersingsmaatregelen

Het operationeel risicobeleid beschrijft hoe het operationeel risico wordt beheerst. Voor specifieke risicogebeurtenissen zijn daarnaast aanvullend beleid en procedures van kracht zoals voor informatiebeveiliging, business continuïteit en uitbestedingen:

- Informatiebeveiliging: Het geheel van activiteiten dat zich richt op het blijvend realiseren van een optimaal niveau van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie en informatiesystemen om de bedrijfscontinuïteit niet in gevaar te brengen, klantbelang niet te schaden, financiële schade en imagoschade te voorkomen en te voldoen aan wet- en regelgeving. In het Internal Control Framework zijn hiervoor beheersmaatregelen opgenomen gericht op de volgende thema's: Cybersecurity, IT Architectuur, Datacenter Facilities, IT Operations, Logische Toegangsbeveiliging en Wijzigingsbeheer.
- Business Continuity Management (BCM): Dit omvat het onderkennen van dreigingen en de potentiële impact daarvan, het vaststellen van het minimaal vereiste dienstenniveau aan klanten en andere belanghebbenden, en het uitvoeren en testen van maatregelen waarmee majeure verstoringen van bedrijfskritieke ketens worden voorkomen en de impact van de verstoringen tot een aanvaardbare proportie wordt beperkt. In het Internal Control Framework zijn hiervoor beheersmaatregelen opgenomen gericht op het voorkomen van langdurige systeemuitval en back up en recovery van data en systemen.
- Uitbesteding: Uitbestedingsprocessen dienen zorgvuldig en beheerst plaats te vinden, gebaseerd op een risico/rendement afweging en schriftelijke documentatie van wederzijdse verplichtingen. In het Internal Control Framework zijn hiervoor beheersmaatregelen opgenomen gericht op contractering, naleving van Service Level Agreements en registratie van uitbestedingen.

Jaarlijks worden risicoanalyses uitgevoerd om de operationele risico's en de hierbij behorende beheersmaatregelen te identificeren binnen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Ook gedurende het jaar worden op verschillende niveaus en op verschillende onderwerpen analyses uitgevoerd, bijvoorbeeld in de vorm van scenario analyses. Een scenario analyse met betrekking tot cybercriminaliteit heeft onder meer geleid tot het afsluiten van een cyberrisicoverzekering. Ook is er in de risicoanalyses aandacht voor innovaties die impact hebben op de bedrijfsvoering en de beheersing zoals de toepassing van algoritmes in de processen.

Voor de geïdentificeerde risico's en beheersmaatregelen wordt het Internal Control Framework gebruikt dat is gebaseerd op het COSO-model en gangbare marktstandaarden/normeringen en waarin gebruik wordt gemaakt van key risks en key controls. Jaarlijks na de uitvoering van de risicoanalyses worden de key risks en key controls in het framework geactualiseerd waarna het wordt gebruikt om de effectiviteit van de beheersing systematisch binnen de gehele organisatie te bewaken. In het framework zijn referenties opgenomen naar het toetsingskader informatiebeveiliging van De Nederlandsche Bank en Solvency II. Daarnaast is een organisatiebreed systematisch issue en incidenten managementproces ingericht.

J. COMPLIANCE RISICO

Compliance risico is het risico van aantasting van de reputatie of bestaande of toekomstige bedreigingen van vermogen of resultaat van een organisatie als gevolg van een ontoereikende naleving van hetgeen bij of krachtens enig wettelijk voorschrift is voorgeschreven, alsmede die het gevolg kan zijn van een ontoereikende naleving van waarden, normen en (toezichts-)regels. Het niet naleven kan resulteren in juridische of bestuurlijke sancties, substantiële financiële verliezen of reputatieschade.

Risicoprofiel

Tot de belangrijkste compliance risico's behoren de risico's gerelateerd aan Zorgplicht, Productontwikkeling, Ken uw Client (CDD), Privacy (naleving Algemene Verordening Gegevensbescherming), Integriteit en Fraudebeheersing en Mededinging. Bij afwegingen is het belangrijk dat het belang van de klant centraal staat met aandacht voor duidelijke en tijdige productinformatie voor de klant en dynamische mogelijkheden voor het verbeteren van het beoordelen van de passendheid van het verkochte product en het distributieproces. Een substantieel aantal incidenten heeft betrekking op kleine privacy issues. Dit wordt enerzijds verklaard door de digitalisering en anderzijds de grotere maatschappelijke focus op kwesties rondom privacy.

Risicobeheersingsmaatregelen

Het compliance beleid beschrijft hoe het compliance risico wordt beheerst. Aanvullend beleid en regelingen zijn beschikbaar voor specifieke compliance onderwerpen zoals CDD (Customers Due Diligence), privacy, mededinging, de klokkenluidersregeling en de insidersregeling. Compliance is nauw betrokken bij het bewaken van de naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en Sanctiewet 1977 (Sw), privacy dilemma's en de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), inclusief initiatieven over big data en ethiek in relatie tot artificial intelligence. Het integriteitsrisico als onderdeel van het compliance risico is uitgewerkt in de Algemene Gedragscode Achmea (AGA) en het Integriteit- & Fraudebeleid. In

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

de AGA zijn de kernwaarden, kernkwaliteiten en gedragsregels van Achmea opgenomen. Deze algemene gedragsregels gelden voor alle Achmea-medewerkers. Het Integriteit- & Fraudebeleid beschrijft op welke wijze invulling wordt gegeven aan de beheersing van de integriteitsrisico's in de bedrijfsvoering zoals: anti-corruptie, geschenken, nevenfuncties, contractering van derde partijen en de uitvoering van de Systematische Integriteits Risico Analyse. De werking van de fraudebeheersingsmaatregelen wordt elk kwartaal getoetst via het Internal Control Framework.

In 2020 is een extra risico analyse gemaakt op de lockdown-situatie vanuit business optiek, waarin ook relevante compliance risico's zijn meegenomen, zoals fraude, werking van onze producten en proposities voor onze klanten, alsmede de arbeidsomstandigheden van onze medewerkers. Waar dit nodig bleek is als gevolg hiervan succesvol bijgestuurd in het belang van de dienstverlening aan de klanten (op product- en propositieniveau) en (beperkt) ter mitigatie van aanvullende frauderisico's en risico's ten aanzien van de arbeidsomstandigheden.

Jaarlijks worden risicoanalyses uitgevoerd om de compliance risico's te identificeren binnen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Een belangrijke risicoanalyse vanuit Compliance is de IRA (Integrale Risico Analyse), die aan het jaarplan ten grondslag ligt en de jaarlijkse Systematische Integriteit Risicoanalyse (SIRA). Ook gedurende het jaar worden op verschillende niveaus en op verschillende onderwerpen analyses uitgevoerd. Met betrekking tot het naleven van wet- en regelgeving en interne gedragscodes worden de belangrijkste juridische bepalingen hierbij uitgedrukt in risico's. Voor de interne beheersing van de geïdentificeerde risico's en beheersmaatregelen wordt conform het operationeel risico het Internal Control Framework en issue- en incidenten managementproces gebruikt.

De Commissie Wet- en regelgeving van Achmea identificeert nieuwe en aankomende wijzigende wetgeving en stelt vast wat de impact daarvan is op de organisatie. Implementatie is de verantwoordelijkheid van het management. Wanneer er sprake is van verstrekende gevolgen voor Achmea, adviseert de Commissie de Raad van Bestuur om een uitgebreid implementatieproject op te starten. Achmea waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. borgt het signaleren van ontwikkelingen in wet- en regelgeving met behulp van een specifieke module in het Internal Control Framework en monitort de tijdige en juiste implementatie.

Onderzoeken van de toezichthouders hebben een grote invloed op de bedrijfsactiviteiten. De onderzoeken komen niet alleen voort uit lokale regelgeving, maar ook uit internationale wetgeving zoals EU wetgeving voor Zorgplicht, Uitbesteding, CDD en Duurzaamheid. De bijdrage die wordt geleverd aan onderzoeken van de toezichthouders vergt veel inspanning en dit wordt gecoördineerd door de Commissie Toezicht.

Privacy, CDD en Zorgplicht zijn in 2020 de belangrijkste aandachtsgebieden voor de compliance functie. Met kortcyclische monitoring wordt de compliance met wet- en regelgeving bewaakt. Waar wenselijk wordt pro actief afstemming gezocht met toezichthoudende instanties. De bij de monitoring geconstateerde compliance issues worden geadresseerd bij verantwoordelijk management, waarmee afhandeling binnen de kaders van de gedefinieerde compliance en integriteit risk appetite is geborgd.

K. KAPITAALMANAGEMENT

Het doel van kapitaalmanagement is dat de Achmea Groep waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. te allen tijde adequaat gekapitaliseerd is om daarmee op de korte en lange termijn de belangen van alle stakeholders te waarborgen en het kapitaal voldoende efficiënt in te zetten.

Kapitaalpositie

Onderdeel B Kapitaalpositie bevat een toelichting op de solvabiliteitsratio onder Solvency II en de samenstelling van het toegestaan Solvency II eigen vermogen. In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de gehanteerde kapitaalinstrumenten, de ontwikkeling van de liquiditeitspositie van de holding en de toegekende ratings van rating agencies.

Toegang tot de kapitaal- en geldmarkten vindt plaats vanuit Achmea B.V. Financiering van de verzekeringsentiteiten, waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., vindt plaats vanuit de holding. Dit kan in de vorm van kapitaalstortingen of het verlenen van achtergestelde leningen.

Rating agencies hanteren hun eigen methodologie voor het beoordelen van de kredietwaardigheid van een onderneming. Hieronder zijn de ratings opgenomen die door de rating agencies aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn toegekend.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

RATINGS

Entiteit	TYPE	S&P	FITCH
Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.	FSR/IFS	A	A+

Deze ratings zijn op 8 september 2020 respectievelijk 4 september 2020 bevestigd.

Kapitaalbeleid

In het kapitaalbeleid is de risicobereidheid ten aanzien van kapitaal nader uitgewerkt met interne kapitaalsnormen alsmede limieten ten aanzien van leverage en rendement.

- Het primaire uitgangspunt van het kapitaalbeleid is dat alle entiteiten waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. adequaat gekapitaliseerd zijn, waarbij op entiteitsniveau een buffer aangehouden wordt boven het wettelijke minimumniveau dat voldoende is om tegenvallers te kunnen opvangen.
- Op groepsniveau wordt aanvullend een buffer aangehouden voor het opvangen van eventuele kapitaaltekorten van de entiteiten.
- Verder bevat het kapitaalbeleid een overzicht met de mogelijk te nemen maatregelen als interne limieten worden overschreden, waaronder verschillende mogelijkheden om het risicoprofiel te wijzigen.

De kapitaalpositie van Achmea Groep en de daaronder vallende entiteiten, waaronder Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. worden beheerst door het monitoren van de actuele kapitaalpositie, het prognosticeren en analyseren van de toekomstige kapitaalpositie inclusief het doorrekenen van scenario's en stresstesten en door het verdelen van kapitaal binnen Achmea Groep.

TOELICHTING SIGNIFICANTE ONDERDELEN BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

3. VASTGOEDBELEGGINGEN

	(€ MILJOEN)	
	2020	2019
Balans per 1 januari	1.059	1.065
Aankopen	14	15
Verkopen	-143	-70
Reële waardeveranderingen opgenomen in de Winst- en verliesrekening		49
Balans per 31 december	930	1.059

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Woningen	543	563
Retail	194	251
Kantoren	193	235
Overige		10
Totaal	930	1.059

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.'s contractuele verplichtingen tot onderhoud op vastgoedbeleggingen waren per eind 2020 gelijk aan €1 miljoen (31 december 2019: €2 miljoen).

Vastgoedbeleggingen worden verhuurd onder operationele leasecontracten met over het algemeen maandelijks vaste huurbetalingen die op contractueel overeengekomen momenten kunnen worden herzien. De minimale leasebetalingen onder niet-boetevrij opzegbare operationele leasecontracten van dit beleggingsvastgoed zijn als volgt:

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Minder dan 1 jaar	26	33
1- 5 jaar	61	82
Langer dan 5 jaar	42	39
Totaal	129	154

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ DE WAARDERING VAN VASTGOEDBELEGGINGEN

De gebruikte methoden van het bepalen van de reële waarde van Vastgoedbeleggingen worden beschreven in Toelichting 6 Reële waarde hiërarchie. De aannames bij de toepassing van een aantal van deze methoden worden ondersteund door de bepalingen van bestaande huur- en andere relevante overeenkomsten en door externe bewijzen zoals recente en verwachte algemene economische trends, huidige huurprijzen in de markt voor vergelijkbare panden in dezelfde regio en conditie. De gehanteerde aannames en gebruikte waarderingstechnieken kunnen belangrijke gevolgen hebben voor de waardering.

Covid-19 beïnvloedt de inschatting van de toekomstige kasstromen die de basis vormen bij het bepalen van de reële waarde van met name de retail- en kantoorportefeuille. De onzekerheden van Covid-19 kunnen onder meer van invloed zijn op de mate waarin huurkortingen zullen worden verstrekt, de voortzetting van het gebruik van de panden door de huidige huurders en de wijze waarop de panden na opheffing van de lockdown-maatregelen zullen worden ingericht.

Bij met name commercieel vastgoed is er in het eerste halfjaar van 2020 sprake geweest van vraaguitval als gevolg van Covid-19 waardoor er voor taxateurs minder prijsreferenties beschikbaar waren bij het bepalen van de taxatiewaarde. Door opleving van de transactiemarkt voor vastgoed in het tweede halfjaar van 2020 zijn er voldoende referentietransacties aanwezig voor de waardering ultimo 2020.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. ziet dan ook geen aanleiding de waarderingen van de externe taxateurs per 31 december 2020 bij te stellen.

In de waardering van Vastgoedbeleggingen is de aanpassing van de overdrachtsbelasting per 1 januari 2021 niet meegenomen in de waardering per 31 december 2020. De impact op de waardering in 2021 is nog niet betrouwbaar bepaald.

Informatie over de reële waarde van vastgoedbeleggingen is opgenomen onder toelichting 6 Reële waarde hiërarchie.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

WAARDERINGSGRONDSLAG VASTGOEDBELEGGINGEN

Beleggingen in onroerend goed worden gewaardeerd tegen reële waarde. Alle wijzigingen in de reële waarden worden in de Winst- en verliesrekening opgenomen onder Beleggingsopbrengsten - *Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen*. Huuropbrengsten uit Vastgoedbeleggingen worden als directe Beleggingsopbrengsten verantwoord in de Winst- en verliesrekening. Vastgoedbeleggingen die in aanbouw of ontwikkeling zijn voor toekomstig gebruik als Vastgoedbeleggingen worden geclassificeerd als 'Vastgoed in ontwikkeling' en tegen kostprijs opgenomen totdat de reële waarde op betrouwbare wijze kan worden bepaald.

4. BELEGGINGEN

BELEGGINGEN NAAR CLASSIFICATIE

(€ MILJOEN)

	BELEGGINGEN - MET WAARDE VERANDERINGEN IN DE WINST-EN- VERLIESREKENING		BELEGGINGEN BESCHIKBAAR VOOR VERKOOP		BELEGGINGEN LENINGEN EN VORDERINGEN		TOTAAL	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Beleggingen voor eigen rekening								
Aandelen en soortgelijke beleggingen	28	17	1.438	1.577			1.466	1.594
Vastrentende beleggingen ¹	2.702	2.845	24.999	23.822			27.701	26.667
Derivaten	8.979	6.390					8.979	6.390
Overige financiële beleggingen ¹			1.758	1.119	1.365	1.618	3.123	2.737
Beleggingen voor rekening en risico polishouders								
Aandelen en soortgelijke beleggingen	3.673	4.317					3.673	4.317
Vastrentende beleggingen	4.342	3.881					4.342	3.881
Derivaten	86	92					86	92
Overige financiële beleggingen ^{1 & 2}	7.088	7.416					7.088	7.416
Totaal per 31 december	26.898	24.958	28.195	26.518	1.365	1.618	56.458	53.094

^{1.} Bevat beleggingen van groepsmaatschappijen. In Toelichting 27 Transacties met verbonden partijen worden deze posten toegelicht.

^{2.} Onder Overige financiële beleggingen zijn mede opgenomen liquide middelen die betrekking hebben op beleggingen (in fondsen/depots) voor rekening en risico polishouders.

Beleggingen in aandelen en soortgelijke beleggingen voor eigen rekening van in totaal €1.466 miljoen (31 december 2019: €1.594 miljoen) betreffen genoteerde gewone aandelen €491 miljoen (31 december 2019: €592 miljoen), alternatieve beleggingen €591 miljoen (31 december 2019: €613 miljoen), beleggingen in vastgoedfondsen van €228 miljoen (31 december 2019: €220 miljoen) en beleggingen in vastrentende waarde fondsen van €156 miljoen (31 december 2019: €169 miljoen).

Na het uitbreken van de Covid-19-pandemie zijn de aandelenkoersen in kort tijdsbestek wereldwijd sterk gedaald en gedurende 2020 weer hersteld. In 2020 bedragen de bijzondere waardeverminderingen €36 miljoen (2019: €12 miljoen) en zijn in de Winst- en verliesrekening verantwoord als onderdeel van de Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen.

Voor meer informatie over de reële waarde en wijzigingen daarin zie Toelichting 6 Reële waarde hiërarchie.

Overige financiële beleggingen voor eigen rekening geclassificeerd als Leningen en vorderingen betreffen met name aan spaarpolissen gekoppelde tegoeden, waarvoor de renteopbrengst is gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt op zijn spaarhypotheek.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

VERLOOPOVERZICHT BELEGGINGEN

(€ MILJOEN)

	BELEGGINGEN VOOR EIGEN REKENING		BELEGGINGEN VOOR REKENING EN RISICO POLISHOUDERS		TOTAAL	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Balans per 1 januari	37.388	32.701	15.706	15.159	53.094	47.860
Investerings en verstrekte leningen	13.990	12.302	11.496	5.358	25.486	17.660
Desinvesteringen en verkopen	-13.755	-12.172	-12.674	-6.210	-26.429	-18.382
Mutaties in de reële waarde	3.039	4.177	398	1.261	3.437	5.438
Valutakoersverschillen	-21	-22	-60	2	-81	-20
Mutatie opgelopen rente	67	64	195	3	262	67
Mutaties liquide middelen			132	133	132	133
Herrubricering	4		-4			
Overige mutaties ¹	557	338			557	338
Balans per 31 december	41.269	37.388	15.189	15.706	56.458	53.094

¹ Overige mutaties betreft het derdenbelang in een aantal beleggingspools en houdt verband met het consolideren van deze pools. Deze pools worden door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. meegeconsolideerd omdat er sprake is van control op grond van IFRS 10.

Beleggingen voor eigen rekening

Beleggingen voor eigen rekening waarvoor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruik heeft gemaakt van de optie deze te classificeren als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' per 31 december 2020 bedroegen exclusief derivaten €2.730 miljoen (31 december 2019: €2.862 miljoen). Derivaten worden voor hedging-doeleinden gebruikt. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. houdt geen financiële instrumenten aan voor handelsdoeleinden.

Op basis van de contractuele looptijd zal naar verwachting na twaalf maanden na balansdatum een bedrag van €28.410 miljoen (31 december 2019: €26.846 miljoen) aan vastrentende beleggingen en overige financiële beleggingen worden gerealiseerd. Voor alle activa zonder contractuele vervaldatum wordt verondersteld dat deze naar verwachting na twaalf maanden na balansdatum zullen worden gerealiseerd.

VASTRENTENDE BELEGGINGEN VOOR EIGEN REKENING NAAR SOORT

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Staatsobligaties en door de overheid gegarandeerde obligaties	9.179	10.042
Gesecuritiseerde obligaties ^{1 & 2}	361	476
Bedrijfsobligaties	8.673	7.698
Converteerbare obligaties	200	252
Leningen gedekt door hypotheek ²	7.918	7.376
Leningen, deposito's en voorschotten aan kredietinstellingen ²	1.370	823
	27.701	26.667

¹ Gesecuritiseerde obligaties bestaan voor €0 miljoen (31-december 2019: €377 miljoen) aan 'asset backed' (met onderpand) obligaties.

² Bevat beleggingen van groepsmaatschappijen. In Toelichting 27 Transacties met verbonden partijen worden deze posten toegelicht.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.'s belangen in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten zoals obligaties met als onderpand hypotheek worden opgenomen onder Beleggingen - Gesecuritiseerde obligaties. De samenstelling van de portefeuilles van de belangen in gestructureerde entiteiten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is, bekeken vanuit de individuele waarde per entiteit, zeer divers. Voor het grootste deel belegt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in effecten met een senior rating, op onderpand van activa, waardoor zij potentiële kredietverliezen beperkt. Per 31 december 2020 heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geen beleggingen meer in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten. Voor 2019 toont de tabel op de volgende pagina de maximale blootstelling aan verlies voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. per 31 december 2019, die gelijk is aan de boekwaarde van de effecten per die datum. Bovendien toont de tabel een vergelijking van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.'s belang met het totaalbedrag van door de gestructureerde entiteit uitgegeven Notes (effecten). Het getoonde bedrag bij Totaal waarde van uitgegeven effecten op uitgiftedatum is gebaseerd op de omvang van de transactie bij uitgifte van de effecten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

BELEGGINGEN IN NIET-GECONSOLIDEERDE GESTRUCTUREERDE ENTITEITEN

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2020		31 DECEMBER 2019	
	MAXIMALE BLOOTSTELLING AAN VERLIES	TOTAAL WAARDE VAN UITGEGEVEN EFFECTEN OP UITGIFTEDATUM	MAXIMALE BLOOTSTELLING AAN VERLIES	TOTAAL WAARDE VAN UITGEGEVEN EFFECTEN OP UITGIFTEDATUM
Effecten op onderpand van hypotheek			377	610
Boekwaarde van belang in gestructureerde entiteiten per 31 december			377	610

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft geen financiële of andere steun gegeven aan niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is ook niet voornemens om financiële of andere steun te geven aan niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten, waarin Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een belang heeft of een belang had.

DERIVATEN NAAR SOORT

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2020			31 DECEMBER 2019		
	ACTIVA	VERPLICHTINGEN	TOTAAL	ACTIVA	VERPLICHTINGEN	TOTAAL
Rentederivaten	8.921	2.381	6.540	6.337	1.414	4.923
Valutaderivaten	16	3	13	12	6	6
Aandelenderivaten	41		41	41		41
Overige derivaten	1		1			
	8.979	2.384	6.595	6.390	1.420	4.970

ANALYSE OP BASIS VAN VERWACHTE TIJD TOT VERVALDATUM VAN NIET-VERDISCONTEERDE KASSTROMEN VAN DERIVATEN (VERPLICHTINGEN)

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2020				TOTAAL 31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019				TOTAAL 31 DECEMBER 2019
	BINNEN 1 JAAR	1-3 JAAR	3-5 JAAR	> 5 JAAR		BINNEN 1 JAAR	1-3 JAAR	3-5 JAAR	> 5 JAAR	
Rentederivaten	129	257	209	1.662	2.257	132	221	171	916	1.440
Valutaderivaten	3				3	5				5
	132	257	209	1.662	2.260	137	221	171	916	1.445

ANALYSE RENTE- EN VALUTADERIVATEN BELEGGINGEN EIGEN REKENING NAAR NOMINAAL BEDRAG VAN ONDERLIGGENDE WAARDE EN DE REËLE WAARDE

	31 DECEMBER 2020				31 DECEMBER 2019			
	NOMINALE WAARDE	REËLE WAARDE ACTIVA	REËLE WAARDE VERPLICHTING	NOMINAAL	REËLE WAARDE ACTIVA	REËLE WAARDE VERPLICHTING	NOMINAAL	REËLE WAARDE VERPLICHTING
Rentederivaten	35.548	8.921	2.370	33.933	6.337	1.396		
Cross currency renteswaps	265		11	467		18		
Valutatermijncontracten	833	16	3	1.033	12	5		
	36.646	8.937	2.384	35.433	6.349	1.419		

Beleggingen voor rekening en risico polishouders

Beleggingen voor rekening en risico van polishouders omvatten activa voor verzekeringscontracten met gesepareerde beleggingen, deposito's voor collectieve levensverzekeringscontracten met volledige winstdeling, beleggingsverzekeringspolissen, beleggingscontracten en beleggingen die verplichtingen afdekken uit hoofde van verzekeringen waarbij de opbrengsten aan een indexcijfer zijn gekoppeld.

Beleggingen voor rekening en risico van polishouders worden gesepareerd van andere beleggingen en belegd in overeenstemming met contractuele bepalingen. Polishouders en houders van beleggingscontracten zijn gerechtigd tot alle geboekte winsten en op de totaalwaarde van de beleggingen die onder dit kopje worden getoond, maar ze dragen ook de eventuele verliezen. Om deze reden is de waardering van Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen gekoppeld aan deze beleggingen.

Een deel van de Beleggingen voor rekening en risico polishouders betreft niet beursgenoteerde vastrentende waarden die worden gewaardeerd op reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening. Dit zijn met name aan spaarpolissen

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

gekoppelde tegoeden, waarvan de renteopbrengst is gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt op zijn spaarhypothek. Een deel van de waardeverandering van deze beleggingen hangt samen met een veranderingen in het kredietrisico van het financiële actief. Omdat dit beleggingen voor rekening en risico polishouders betreft wordt deze waardeverandering volledig verwerkt in de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en is er geen impact op het nettoresultaat

Beleggingen voor rekening en risico van polishouders worden namens polishouders beheerd op een reële waardebasis. Alhoewel individuele instrumenten (al dan niet) een vervaldatum kunnen hebben afhankelijk van het soort instrument, heeft dit geen effect op de liquiditeitspositie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ HET BEOORDELEN VAN DE WAARDERING VAN BELEGGINGEN

Beoordelen van bijzondere waardeverminderingen op financiële activa

Op elke balansdatum beoordeelt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. of sprake is geweest van een situatie die een bijzondere waardevermindering tot gevolg heeft voor een belegging. Wanneer de financiële situatie van de tegenpartij verandert beoordeelt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. of een tegenpartij zowel de hoofdsom- als rentebetalingen op een vastrentende belegging kan voldoen. Objectieve aanwijzingen voor een bijzondere waardevermindering van een belegging in aandelen, geassocieerd als 'Beschikbaar voor verkoop' omvatten informatie over belangrijke veranderingen met een nadelig effect in de markt, technologische, economische of juridische omgeving waarin de tegenpartij actief is, en geven aan dat de kostprijs van de belegging in aandelen wellicht niet realiseerbaar is. Ook een aanzienlijke of langdurige daling van de reële waarde van een belegging in aandelen beneden de kostprijs vormt een objectieve aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering. Op aangehouden aandelenbeleggingen in een ongerealiseerde verliespositie die langer dan twaalf aaneengesloten maanden onder de kostprijs zitten of een reële waarde hebben die ver beneden de kostprijs (20%) is op balansdatum, wordt een bijzondere waardevermindering toegepast. Voordat deze grenzen worden bereikt bij het bepalen van de bijzondere waardevermindering worden ook kwalitatieve indicatoren gebruikt.

Reële waarde van beleggingen vastgesteld met behulp van waarderingstechnieken

Bij afwezigheid van een (actieve) markt wordt de reële waarde van niet-beursgenoteerde beleggingen geschat op basis van de contante waarde van de kasstromen of andere waarderingstechnieken. Voor een gedetailleerde beschrijving van de gebruikte methodes wordt verwezen naar de Toelichting 6 Reële waarde hiërarchie. Waarderingstechnieken zijn van nature subjectief van aard en kunnen een significante impact hebben op de bepaling van de reële waarden voor bepaalde beleggingen. Waarderingstechnieken bevatten verschillende aannames voor de prijsbepalende factoren. De toepassing van verschillende waarderingstechnieken en aannames kunnen effect hebben op de reële waarde.

De gewijzigde economische omstandigheden als gevolg van Covid-19 leiden tot een toegenomen bandbreedte waarbinnen aannames en schattingen in de waardering van niet-beursgenoteerde beleggingen fluctueren, zoals (hypotheek)leningen. Dit hangt onder meer samen met de mate waarin uitstel van betaling van interest en aflossing van (hypotheek)leningen impact heeft op de toekomstige kasstromen en in hoeverre Covid-19 leidt tot een toegenomen risico op oninbaarheid van (hypotheek)leningen. De impact hiervan op de reële waarde per 31 december 2020 is beperkt.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN BELEGGINGEN

Classificatie beleggingen

Algemeen uitgangspunt bij de classificatie van de beleggingen, en daarmee de waarderingsgrondslagen van de beleggingen, is dat deze wordt afgestemd op de waardering van gerelateerde verplichtingen. Hierbij volgt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. het volgende raamwerk:

- Beleggingen die worden aangehouden voor verzekeringsverplichtingen gekoppeld aan spaarrekeningen voor eigen rekening worden geassocieerd als 'Leningen en vorderingen';
- Beleggingen die worden aangehouden voor verzekeringsverplichtingen waarvan de kasstromen contant zijn gemaakt op basis van actuele rentepercentages, verzekeringsverplichtingen waarbij de polishouder het beleggingsrisico draagt worden geassocieerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening';
- Beleggingen die worden aangehouden voor handelsdoeleinden, voornamelijk derivaten, en beleggingen in Private equity (duurfkapitaal) in de vorm van kapitaalbelangen in beleggingsfonds(en) worden geassocieerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruikt derivaten om haar blootstelling aan marktrisico's die voortvloeien uit operationele activiteiten, investeringsactiviteiten en/of financieringsactiviteiten te beheersen;
- Overige beleggingen worden geassocieerd als 'Beschikbaar voor verkoop'.

Waardering bij eerste opname in de balans

Een belegging wordt bij eerste opname gewaardeerd op reële waarde verhoogd met transactiekosten die direct gerelateerd zijn aan de aankoop of uitgifte van een belegging tenzij een belegging wordt geassocieerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'. In dat geval is de eerste waardering gelijk aan de reële waarde en worden transactiekosten direct in de Winst- en verliesrekening verwerkt.

Vervolgwaardering

Beleggingen geassocieerd als 'Leningen en vorderingen'

Deze beleggingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, verminderd met een voorziening voor oninbaarheid. Indien er objectieve aanwijzingen zijn dat er een bijzondere waardevermindering is opgetreden op 'Leningen en vorderingen', wordt het verlies bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen (uitgezonderd toekomstige kredietverliezen

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

die nog niet zijn opgetreden), contant gemaakt tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het financieel actief (dat wil zeggen de bij eerste opname berekende effectieve rentevoet). Een nieuw geamortiseerd kostprijschema wordt vastgesteld voor het opnemen van de toekomstige rentebaten in de Winst- en verliesrekening.

Beleggingen geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop'

Beleggingen geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop' worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van overige veranderingen in de reële waarde in de Herwaarderingsreserve onder Totaal eigen vermogen, onder aftrek van latente belastingen. Valutakoersverschillen die voortvloeien uit veranderingen van de geamortiseerde kostprijs van vastrentende beleggingen worden verantwoord in de Winst- en verliesrekening. Bij het niet langer opnemen in de balans van de belegging worden cumulatieve ongerealiseerde winsten of verliezen zoals opgenomen onder Totaal eigen vermogen als gerealiseerd overgeboekt naar de Winst- en verliesrekening. Rentebaten uit vastrentende beleggingen worden bepaald op basis van de effectieve rentemethode. Wanneer keuzedividenden worden opgenomen als aandelen, wordt een bedrag gelijk aan het dividend in contanten opgenomen in de Winst- en verliesrekening.

Beleggingen geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'

Beleggingen geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van veranderingen in de reële waarde en valutaomrekeningsverschillen in de Winst- en verliesrekening. Wanneer keuzedividenden worden opgenomen als aandelen, wordt de dividendopbrengst gelijk aan het dividend in contanten opgenomen in de Winst- en verliesrekening.

Derivaten die deel uitmaken van andere financiële instrumenten worden daarvan afgezonderd en apart gewaardeerd indien zij niet nauw verbonden zijn met het onderliggend instrument. Een converteerbare obligatie wordt gescheiden in een obligatiedeel dat wordt geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop' en een conversierecht dat wordt geclassificeerd als derivaat. Het obligatiedeel wordt gewaardeerd volgens de waarderingstechniek van een vergelijkbare obligatie met dezelfde karakteristieken. Afhankelijk van hun waarde worden derivaten ofwel opgenomen onder Beleggingen (activa) of Derivaten (verplichtingen). Derivaten activa en passiva die betrekking hebben op dezelfde tegenpartij worden in de meeste gevallen niet gesaldeerd in de balans opgenomen aangezien niet aan de IFRS vereisten voor saldering is voldaan.

5. VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGSCONTRACTEN EN AANDEEL HERVERZEKERAARS IN VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN

SAMENSTELLING

	(€ MILJOEN)			
	31 DECEMBER 2020 BRUTO	31 DECEMBER 2020 HERVERZEKERING	31 DECEMBER 2019 BRUTO	31 DECEMBER 2019 HERVERZEKERING
Levensverzekeringen				
Voorziening voor levensverzekeringen	20.291	95	20.890	124
Winstdeling en kortingen voor polishouders	12.480		10.342	
Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen	14.748		15.313	
Totaal Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	47.519	95	46.545	124

De balanswaarde van de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten voor bepaalde levensverzekeringscontracten wordt beïnvloed door wijzigingen in de waarde van de beleggingen. Deze zijn gedurende 2020 beïnvloed door Covid-19-pandemie. De overige effecten van Covid-19 op het Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn niet materieel en beperkt zichtbaar in het sterfteresultaat.

Onderstaande tabel toont de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten geanalyseerd op basis van geschatte tijd tot vervaldatum. Hierbij zijn de levensverzekeringen geanalyseerd op basis van de contant gemaakte in- en uitgaande kasstromen.

ANALYSE OP BASIS VAN GESCHATTE TIJD TOT VERVALDATUM VAN VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGSCONTRACTEN

	(€ MILJOEN)				
	BINNEN 1 JAAR	1-5 JAAR	5-15 JAAR	LANGER DAN 15 JAAR	TOTAAL
Levensverzekeringen per 31 december 2020	2.313	6.278	17.440	21.488	47.519
Levensverzekeringen per 31 december 2019	2.070	5.485	16.741	22.249	46.545

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

ANALYSE PORTEFEUILLE LEVENSVERZEKERINGEN

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2020		31 DECEMBER 2019	
	VERZEKERINGS- VERPLICHTINGEN	%	VERZEKERINGS- VERPLICHTINGEN	%
Levensverzekeringen met garanties t.a.v. beleggingsopbrengsten ¹	32.771	69%	31.232	67%
Overige levensverzekeringen	14.748	31%	15.313	33%
	47.519	100%	46.545	100%

^{1.} Omvat levensverzekeringen voor eigen rekening met garantie voor de (tarief)rente en levensverzekeringen waarbij de polishouders het beleggingsrisico dragen en een minimumgarantie kennen t.a.v. beleggingsopbrengsten.

VERLOOPOVERZICHT VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN LEVEN

(€ MILJOEN)

	2020		2019	
	BRUTO	HERVERZEKERING	BRUTO	HERVERZEKERING
VOORZIENING VOOR LEVENSVERZEKERINGEN				
Balans per 1 januari	20.890	124	21.569	162
Betaalde uitkeringen	-1.787	-32	-1.833	-47
Netto ontvangen premies	596	21	668	25
Technisch resultaat	-51	-20	-119	-19
Oprenting	628	2	694	3
Vrijval van kostendekking	-62		-72	
Mutaties als gevolg van herrubricering ¹	73		-21	
Afschrijving overlopende rentestandkorting	4		4	
Balans per 31 december	20.291	95	20.890	124
WINSTDELING EN KORTINGEN VOOR POLISHOUDERS				
Balans per 1 januari	10.342		7.465	
Mutaties voor (on)gerealiseerde herwaardering van gerelateerde beleggingen in vastrentende waarden via het Vermogen	827		1.366	
Mutaties voor (on)gerealiseerde herwaardering van gerelateerde beleggingen in vastrentende waarden en interestderivaten via de Winst- en verliesrekening	1.259		1.487	
Toegekende winstdelingsrechten ²	52		25	
Overige mutaties			-1	
Balans per 31 december	12.480		10.342	
VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN WAARBIJ POLISHOUDERS HET BELEGGINGSRISICO DRAGEN				
Balans per 1 januari	15.313		14.922	
Betaalde uitkeringen	-1.346		-1.388	
Netto ontvangen premies	413		497	
Technisch resultaat	-59		-39	
Oprenting	40		39	
Vrijval van kostendekking	-26		-29	
Effect van mutaties in de reële waarde	486		1.290	
Mutaties als gevolg van herrubricering ¹	-73		21	
Balans per 31 december	14.748		15.313	
TOTAAL VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN LEVEN	47.519	95	46.545	124

^{1.} Mutaties als gevolg van herrubricering bevat in zowel 2020 als 2019 wijzigingen van en naar Verzekeringsverplichtingen waar polishouders het beleggingsrisico dragen door veranderingen in classificatie.

^{2.} Afhankelijk van het behaalde beleggingsrendement komt een deel van de Toegerekende winstdelingsrechten toe aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Deze bedraagt naar verwachting 40 bps van de gemiddelde gerelateerde verzekeringverplichtingen

De Voorziening voor levensverzekeringen omvat een bedrag van €2,7 miljard (31 december 2019: €2,6 miljard) voor contracten zonder winstdeling. Deze voorziening is berekend op basis van actuele rentepercentages.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Van de Voorziening voor levensverzekeringen (voor herverzekeringen) en Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen, heeft €17,8 miljard (31 december 2019: €18,3 miljard) respectievelijk €14,7 miljard (31 december 2019: €15,3 miljard) betrekking op de service-book activiteiten; uitkeringen gerelateerd aan de service-book activiteiten bedragen €1,5 miljard (2019: €1,5 miljard), respectievelijk €1,3 miljard (2019: €1,4 miljard).

Met betrekking tot Levensverzekeringen heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in 2012 een compensatieregeling voor beleggingsverzekeringen uitgevoerd die was overeengekomen met consumentenorganisaties.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. voldoet bovendien aan de destijds door de minister van Financiën geformuleerde aanvullende maatregelen. Bij het vaststellen van de verzekeringsverplichtingen is hier rekening mee gehouden. Volgens een aantal klanten is dit niet voldoende. In januari 2019 ontving Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een dagvaarding van Vereniging Woekerpolis.nl en de Consumentenbond. De rechtbank Gelderland deed in juni 2020 uitspraak. Het vonnis van de rechtbank was voor de Vereniging Woekerpolis.nl en de Consumentenbond reden om op 18 september 2020 in hoger beroep te gaan. De uitspraak en het hoger beroep geeft geen aanleiding ons eerder ingenomen standpunt te herzien.

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ DE BEPALINGEN VAN DE VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGSCONTRACTEN

De waardering van Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten is een inherent onzeker proces dat aannames omvat voor wijzigingen in wetgeving, sociale, economische en demografische trends, inflatie, rendementen, gedrag van de polishouder en andere factoren. In het bijzonder vallen onder de aannames met betrekking tot deze aspecten rentetarieven, sterftcijfers en trends hierin en aannames die in de toereikendheidstoets worden gebruikt. Waar mogelijk maakt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruik van waarneembare marktvariabelen en modellen/technieken die algemeen worden gebruikt in de markt. Niet in de marktwaarneembare aannames zijn gebaseerd op een combinatie van de ervaringen binnen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en benchmarks vanuit de markt, zoals verstrekt door de afdeling statistiek van het Verbond van Verzekeraars, het Actuarieel Genootschap en vergelijkbare instellingen in Europa. De toepassing van verschillende aannames bij deze evaluatie kan effect hebben op de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en de Netto lasten uit verzekeringscontracten.

De disconteringsvoet die is gebruikt om de voorzieningen te bepalen voor levensverzekeringen waarvan de waardering van de kasstromen is gebaseerd op vaste aannames heeft een bandbreedte tussen 3% en 4%. Voorzieningen voor levensverzekeringen waarvan de kasstromen zijn verdisconteerd op basis van marktrente zijn gebaseerd op de Euro Swap Curve, inclusief een illiquiditeitspremie afhankelijk van de winstdelingskenmerken van het verzekeringscontract, die is geëxtrapoleerd door middel van een Ultimate Forward Rate (UFR, ultimo 2020: 3,75%, ultimo 2019: 3,90%). De UFR wordt gebruikt om de risicovrije disconteringsvoet na de 'Last Liquid Point (LLP)' in de euroswapmarkt te bepalen en is gebaseerd op een langetermijnevenwichtswaarde van historische gegevens.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beoordeelt de toereikendheid van de verzekeringsverplichtingen en daaraan gerelateerde activa op elke rapportagemoment (zie Waarderingsgrondslagen van Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten). Voor het beoordelen van de toereikendheid worden actuele schattingen betrokken van alle contractuele kasstromen van de verzekeringsverplichtingen, waarbij deze contant worden gemaakt. De gehanteerde curve is gebaseerd op de Euro Swap Curve, inclusief een aanpassing voor kredietrisico, een landen-opslag en een opslag voor illiquiditeit, geëxtrapoleerd met een UFR. Deze UFR is gelijk aan de UFR zoals gehanteerd voor de Solvency II berekening op hetzelfde rapportagemoment (ultimo 2020: 3,75%, ultimo 2019: 3,90%). Bij het bepalen van de toereikendheid maakt

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruik van de meest recente sterftetafels (AG2020), aangepast aan het specifieke karakter en samenstelling van het verzekeringsbestand van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

In de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten is ook rekening gehouden met het effect van minimumgaranties die in bepaalde verzekeringscontracten zijn opgenomen. De waardering van deze garanties is afhankelijk van het verschil tussen het potentiële minimumbedrag aan uit te keren vergoedingen en de opgebouwde waarde, het verwachte sterftcijfer en de afkooptarieven. Bij het bepalen van het potentiële minimumbedrag aan uit te keren vergoedingen worden ook aannames gebruikt over inflatie, rendementen, gedrag van de polishouder en ziekte- en sterftcijfers. De toepassing van verschillende aannames bij deze factoren kan effect hebben op de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringen en Netto lasten uit verzekeringscontracten.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VAN VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGSCONTRACTEN

Algemene waarderingsprincipes

Verzekeringscontracten worden gedefinieerd als contracten die een significant verzekeringsrisico overdragen. Er is sprake van een verzekeringsrisico als er een scenario bestaat met commerciële betekenis waarbij er op basis van een verzekerde gebeurtenis, aanvullende betalingen moeten worden gedaan. Het verzekeringsrisico wordt als significant aangemerkt als er tussen betaling in geval van het optreden van een verzekerde gebeurtenis en betaling bij het uitblijven van de gebeurtenis, een verschil van minimaal 10% is. Opties, garanties en derivaten inbegrepen in een verzekeringscontract die zelfstandig geen verzekeringsrisico bevatten en niet nauw zijn verbonden aan het onderliggend verzekeringscontract worden apart opgenomen als derivaat. Opties en garanties die nauw zijn verbonden aan het verzekeringscontract worden in de berekening van de verzekeringsverplichtingen meegenomen.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beoordeelt de toereikendheid van de verzekeringsverplichtingen en daaraan gerelateerde activa (overlopende acquisitiekosten, zie toelichting 12 Vorderingen en overlopende activa inzake de vorderingen in overlopende activa) op elke rapportagemoment en vaker indien noodzakelijk. In de toetsing worden actuele schattingen betrokken van alle contractuele kasstromen van de verzekeringsverplichtingen, inclusief de verwachte bedrijfskosten, garanties en opties. Als uit de toetsing blijkt dat de verzekeringsverplichtingen niet

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

toereikend zijn, wordt eerst de overlopende acquisitiekosten verlaagd ten laste van de winst- en verliesrekening. Elk resterend tekort wordt vervolgens gecompenseerd door het verhogen van de gerelateerde verzekeringsverplichtingen.

Winstdeling en kortingen voor polishouders

Een voorziening is opgenomen voor iedere winstdeling waartoe polishouders of begunstigen gerechtigd zijn. Verworven rechten die nog niet zijn bijgeschreven op rekening van een polishouder worden hierbij opgeteld. De voorziening bestaat uit bedragen die conform de relevante wet- of regelgeving of contractuele bepalingen worden toegewezen aan de polishouders. De voorziening voor winstdeling en kortingen voor polishouders omvat ook bedragen die voortkomen uit de waardering van bepaalde vastrentende beleggingen tegen reële waarde en derivaten die worden gehouden om het renterisico inherent aan de gerelateerde verzekeringsverplichtingen, te beperken. (On-)gerealiseerde winsten en verliezen die samenhangen met de waardering van deze beleggingen worden overgeboekt naar Winstdeling en kortingen voor polishouders. Dit onderdeel van Winstdeling en kortingen voor polishouders mag niet negatief zijn.

Voorzieningen voor levensverzekering

Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten voor traditionele levensverzekeringscontracten worden vastgesteld met behulp van een netto premie methode en gebaseerd op de actuariële en economische aannames (bijvoorbeeld ziekte-, sterfte- en rentepercentages). Er worden verschillende waarderingsgrondslagen gebruikt om de levensverzekeringsverplichtingen te waarderen, waarbij de waarderingsgrondslag is afgestemd op de waardering van de gerelateerde (financiële) activa, het specifieke karakter van de verzekeringsportefeuilles, winstdeling en besloten opties.

- Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten gewaardeerd tegen de reële waarde. Alle gebruikte aannames zijn gebaseerd op actuele aannames en actuele rentepercentages. Mutaties in de reële waarde van de verzekeringsverplichtingen worden opgenomen in de Winst- en verliesrekening. De gerelateerde financiële beleggingen worden geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'.
- Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten waarvan de kasstromen zijn gebaseerd op vaste ('locked') aannames en contant zijn gemaakt op basis van actuele rentepercentages dan wel op basis van het (verwachte) marktrendement van gerelateerde financiële beleggingen. Mutaties in de waarde van deze verzekeringsverplichtingen worden opgenomen in de Winst- en verliesrekening. De gerelateerde financiële beleggingen worden geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'.
- Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten waarvan de kasstromen zijn gebaseerd op vaste ('locked') aannames en contant worden gemaakt tegen vaste disconteringsvoeten (veelal 3% of 4% afhankelijk van de ingangsdatum van het contract). Voor de levensverzekeringsbranche wordt voor deze verzekeringscontracten een voorziening Winstdeling en kortingen voor polishouders aangehouden als onderdeel van de verzekeringsverplichtingen. Dotatie aan deze voorziening vindt plaats door overboeking van waardeveranderingen van beleggingen die worden aangehouden om de renterisico's uit hoofde van deze verzekeringsverplichtingen af te dekken. De overboekingen vanuit de beleggingen aan Winstdeling en kortingen voor polishouders worden als volgt verantwoord.
 - ongerealiseerde herwaarderingen op gerelateerde rentederivaten via de winst- en verliesrekening;
 - gerealiseerde herwaardering op gerelateerde vastrentende waarden via het vermogen;
 - ongerealiseerde herwaardering op gerelateerde vastrentende waarden via de winst- en verliesrekening.
- De vrijval uit Winstdeling en kortingen voor polishouders wordt bepaald als het verschil tussen de directe beleggingsopbrengsten van de gerelateerde vastrentende waarden en de benodigde interest voor de verzekeringsverplichtingen rekening houdend met een marge. De overboeking van de (on-)gerealiseerde waardeveranderingen op gerelateerde beleggingen aan Winstdeling en kortingen polishouders vindt niet langer plaats wanneer Winstdeling en kortingen voor polishouders negatief wordt. Indien Winstdeling en kortingen voor polishouders naderhand weer positief wordt (door positieve waardeveranderingen van gerelateerde beleggingen) worden de eerder genoemde overboekingen naar Winstdeling en kortingen voor polishouders weer voortgezet.

De voorziening voor niet-verdiende premies, de voorziening voor premietekorten en lopende risico's en de voorziening voor te betalen uitkeringen zijn inbegrepen in de voorziening voor levensverzekeringen.

Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen

Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten voor beleggingsverzekeringen en overige verzekeringscontracten waarbij de polishouder het beleggingsrisico draagt worden verantwoord tegen de waarde van de gerelateerde beleggingen. De Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten voor contracten met gesepareerde beleggingen worden doorgaans berekend op basis van de contractuele bepalingen voor het verzekeringscontract. In geval van een overschot van deze gesepareerde beleggingen worden de bedragen opgenomen onder Financiële verplichtingen - *Overige schulden*.

Aandeel herverzekeraars in verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten

Uitgaande herverzekeringspremies en de van herverzekeraars te ontvangen aandelen in verrichte uitkeringen worden in mindering gebracht op de desbetreffende opbrengsten- en kostenrekeningen. De bedragen die verhaald kunnen worden op herverzekeraars worden geschat op een wijze die consistent is met de bepaling van verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten verbonden aan het herverzekerde risico. Een bijzondere waardevermindering wordt verantwoord als objectief kan worden aangetoond dat als gevolg van een opgetreden gebeurtenis Achmea Pensioen- en Levensverzekering N.V. niet alle bedragen ontvangt die haar contractueel toekomen en als dit bedrag betrouwbaar kan worden vastgesteld. Op deze wijze worden de opbrengsten en kosten met betrekking tot de herverzekeringsovereenkomsten consistent verantwoord in overeenstemming met het onderliggende risico van de herverzekerde bedrijfsactiviteiten.

6. REËLE WAARDE HIËRARCHIE

Reële waarde hiërarchie en reële waarde bepaling

Deze toelichting geeft een analyse van activa en verplichtingen die na eerste opname worden gewaardeerd tegen reële waarde. Deze activa en verplichtingen worden ingedeeld in drie categorieën op basis van het belang van de gebruikte inputs om de reële waarde te bepalen (reële waarde hiërarchie). De hiërarchie bestaat uit de volgende categorieën:

- Categorie 1: Genoteerde prijzen (niet-gecorrigeerd) op actieve markten voor identieke activa of schulden.
- Categorie 2: Waarderingstechnieken op basis van waarneembare inputs, hetzij direct (dat wil zeggen als prijzen), hetzij indirect (afgeleid van prijzen). Deze categorie heeft betrekking op activa en verplichtingen die worden gewaardeerd op basis van genoteerde prijzen op actieve markten voor vergelijkbare activa en verplichtingen, genoteerde prijzen voor identieke of vergelijkbare activa en verplichtingen op minder actieve markten of waarderingstechnieken waar alle belangrijke inputs direct of indirect waarneembaar zijn vanuit de marktgegevens.
- Categorie 3: Waarderingstechnieken gebaseerd op belangrijke niet-waarneembare inputs. Deze categorie omvat alle activa en verplichtingen waarvoor de waarderingstechniek inputs omvat die niet zijn gebaseerd op waarneembare gegevens en waarbij de niet-waarneembare inputs een belangrijk effect hebben op de waardering van de activa en verplichtingen, zoals beleggingen in vastgoed, durfkapitaal en private equity, consumptieve kredieten en hypothecaire leningen.

Liquide middelen worden geclassificeerd als categorie 1 wanneer hierop geen restricties van toepassing zijn. Commercial papers, onderdeel van deposito's bij kredietinstellingen, worden geclassificeerd als categorie 1 vanwege het feit dat deze worden verhandeld op geldmarkten. Overige deposito's bij kredietinstellingen worden over het algemeen geclassificeerd als categorie 2 doordat deze niet worden verhandeld en hierop restricties van toepassing zijn.

ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP TERUGKERENDE EN INCIDENTELE BASIS PER 31 DECEMBER 2020

(€ MILJOEN)

	CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL 31 DECEMBER 2020
Activa				
Terugkerende reële waardebepaling				
Vastgoedbeleggingen			930	930
Beleggingen				
Aandelen en soortgelijke beleggingen	4.093	517	529	5.139
Vastrentende beleggingen	22.022	2.314	7.707	32.043
Derivaten	2	9.063		9.065
Overige financiële beleggingen	713	8.133		8.846
Liquide middelen	359			359
Totaal activa gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	27.189	20.027	9.166	56.382
Verplichtingen				
Terugkerende reële waardebepaling				
Financiële verplichtingen				
Leningen en opgenomen gelden		2		2
Derivaten	1	2.383		2.384
Totaal verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	1	2.385		2.386

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP TERUGKERENDE EN INCIDENTELE BASIS PER 31 DECEMBER 2019

(€ MILJOEN)

	CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL 31 DECEMBER 2019
Activa				
Terugkerende reële waardebeoordeling				
Vastgoedbeleggingen			1.059	1.059
Beleggingen				
Aandelen en soortgelijke beleggingen	4.221	1.130	560	5.911
Vastrentende beleggingen	21.202	2.194	7.152	30.548
Derivaten	82	6.400		6.482
Overige financiële beleggingen	580	7.955		8.535
Liquide middelen	257			257
Totaal activa gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	26.342	17.679	8.771	52.792
Totaal activa gewaardeerd tegen reële waarde op incidentele basis				
Verplichtingen				
Terugkerende reële waardebeoordeling				
Financiële verplichtingen				
Leningen en opgenomen gelden		2		2
Derivaten	8	1.412		1.420
Totaal verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	8	1.414		1.422

Belangrijkste wijzigingen in de reële waarde hiërarchie in 2020

Ieder rapportagemoment beoordeelt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de classificatie van activa en verplichtingen die zijn gewaardeerd tegen de reële waarde. Voor de bepaling van de classificatie in de reële waarde hiërarchie is een belangrijke mate van inschatting vereist, bijvoorbeeld het belang van (niet-)waarneembare inputs die worden gebruikt voor het bepalen van de reële waarde of met betrekking tot de marktactiviteit. Bij inactieve markten is een beoordeling vereist van de waarderingstechnieken die worden gebruikt om de reële waarde te bepalen, evenals van de interpretatie van de categorie van de (markt)gegevens die wordt gebruikt. De uitkomst van het classificatieproces kan daardoor verschillen per boekjaar. Het beleid van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is overboekingen naar en van de categorieën binnen de reële waarde hiërarchie aan het begin van de verslagperiode in de balans te verwerken. Door Covid-19 is de bepaling van de reële waarde van een aantal balansposten met minder zekerheid vast te stellen. Dit heeft echter niet geleid tot significante wijzigingen in de categorisering van de financiële activa en financiële verplichtingen in 2020. Er waren geen overdrachten tussen niveau 1 en 2 voor terugkerende waarderingen tegen reële waarde gedurende het jaar. Zie tabel hieronder voor overdrachten van en naar niveau 3-metingen.

VERLOOPOVERZICHT VAN CATEGORIE 3 ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP EEN TERUGKERENDE BASIS 2020

(€ MILJOEN)

	VASTGOED- BELEGGINGEN	AANDELEN EN SOORTGELIJKE BELEGGINGEN	VASTRENTENDE BELEGGINGEN	ACTIVA TOTAAL 2020
Balans per 1 januari	1.059	560	7.152	8.771
Investerings- en verstrekte leningen	191	6	1.207	1.404
Desinvesteringen en verkopen	-320	-50	-705	-1.075
Mutaties in de reële waarde opgenomen in de Winst- en verliesrekening		8	-2	6
Mutaties in de reële waarde opgenomen in Overig totaalresultaat		-14	53	39
Mutaties in de reële waarde hiërarchie (naar categorie 3)		19	2	21
Balans per 31 december	930	529	7.707	9.166

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

VERLOOPOVERZICHT VAN CATEGORIE 3 ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP EEN TERUGKERENDE BASIS 2019				(€ MILJOEN)
	VASTGOED-BELEGGINGEN	AANDELEN EN SOORTGELIJKE BELEGGINGEN	VASTRENTENDE BELEGGINGEN	ACTIVA TOTAAL 2019
Balans per 1 januari	1.065	590	6.812	8.467
Investerings en verstrekte leningen	15	7	1.203	1.225
Desinvesteringen en verkopen	-70	-101	-1.299	-1.470
Mutaties in de reële waarde opgenomen in de Winst- en verliesrekening	49	-13	-3	33
Mutaties in de reële waarde opgenomen in Overig totaalresultaat		56	435	491
Mutaties in de reële waarde hiërarchie (van categorie 3)		-1		-1
Mutaties in de reële waarde hiërarchie (naar categorie 3)		22	4	26
Balans per 31 december	1.059	560	7.152	8.771

BELANGRIJKE NIET-WAARNEEMBARE INPUTS VOOR ALS CATEGORIE 3 GECLASSIFICEERDE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE

BESCHRIJVING	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020 IN MILJOENEN	GEBRUIKTE WAARDERINGS-TECHNIEK	NIET WAAR-NEEMBARE INPUTS	RANGE (GEWOGEN GEMIDDELDE)	RELATIE VAN NIET-WAARNEEMBARE INPUTS MET REËLE WAARDE
Vastgoedbeleggingen <i>Beleggingen</i>	930	Huurwaarde-kapitalisatie-methode	Bruto aanvangs-rendement	3.4 - 18.3 (6.1) (%)	Toename leidt tot waardedaling
Aandelen en soortgelijke beleggingen	529	Netto Vermogens-waarde	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vastrentende beleggingen voor eigen rekening	7.707	Contant gemaakte kasstromen	Totale spread	120 -352 (bp)	Een toename heeft geen direct effect op de Winst- en verliesrekening of het Totaal eigen vermogen, maar wordt overgeboekt naar het Fonds voor toekomstige winstdeling middels een rechtstreekse vermogensboeking.

BESCHRIJVING	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2019 IN MILJOENEN	GEBRUIKTE WAARDERINGS-TECHNIEK	NIET WAAR-NEEMBARE INPUTS	RANGE (GEWOGEN GEMIDDELDE)	RELATIE VAN NIET-WAARNEEMBARE INPUTS MET REËLE WAARDE
Vastgoedbeleggingen <i>Beleggingen</i>	1.059	Huurwaarde-kapitalisatie-methode	Bruto aanvangs-rendement	3.2 - 17.4 (6.4) (%)	Toename leidt tot waardedaling
Aandelen en soortgelijke beleggingen	560	Netto Vermogens-waarde	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vastrentende beleggingen voor eigen rekening	7.152	Contant gemaakte kasstromen	Totale spread	100 -448 (bp)	Een toename heeft geen direct effect op de Winst- en verliesrekening of het Totaal eigen vermogen, maar wordt overgeboekt naar het Fonds voor toekomstige winstdeling middels een rechtstreekse vermogensboeking.

Aandelen en soortgelijke beleggingen bestaan voornamelijk uit beleggingen in private equity, ter waarde van €198 miljoen (31 december 2019: €221 miljoen), vastgoedfondsen ter hoogte van €213 miljoen (31 december 2019: €199 miljoen) en infrastructuur fondsen ter hoogte van €103 miljoen (31 december 2019: €107 miljoen). De private equity beleggingen hebben een hoge diversificatie wat betreft sector, geografische regio en type belegging. Omdat voor het grootste deel van deze investeringen de reële waarde van deze beleggingen wordt bepaald met behulp van de intrinsieke waarde (netto vermogenswaarde) zoals gerapporteerd door de fondsbeheerder of de beherend vennoot, is er geen belangrijke niet-waarneembare input of combinatie van inputs die kan worden gebruikt om een gevoeligheidsanalyse uit te voeren voor deze portefeuille.

GEBRUIKTE WAARDERINGSTECHNIKEN EN WAARDERINGSPROCESSEN BINNEN ACHMEA PENSIOEN- EN LEVENSVERZEKERINGEN N.V. VOOR CATEGORIE 2 EN 3 WAARDERINGEN.

Afhankelijk van de specifieke activa en verplichtingen heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. waarderingsrichtlijnen en -procedures opgesteld voor het bepalen van de reële waarde. Voor elk type activa of verplichting wordt hieronder een samenvatting gegeven van het waarderingsproces, een beschrijving van de gebruikte techniek en de relevante inputs. Als gevolg van Covid-19 is de onzekerheid bij het bepalen van de reële waarde van een aantal balansposten toegenomen, met name bij die balansposten waarvan de reële waarde ontleend wordt aan een marktnotering en/of waarvan de waarde in belangrijke mate beïnvloed wordt door Achmea's eigen aannames en schattingen (bij het ontbreken van

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

een marktinput). De onzekerheid hangt samen met de toegenomen bandbreedte waarbinnen aannames en schattingen kunnen fluctueren als gevolg van de financiële/economische impact van Covid-19. Meer informatie hierover is opgenomen in de toelichting bij de betreffende balanspost

Vastgoedbeleggingen

Onder vastgoedbeleggingen vallen commercieel vastgoed en woningen. De reële waarde wordt gebaseerd op prijzen in een actieve markt, indien nodig aangepast voor verschillen in aard, locatie of conditie van het specifieke actief. Al het vastgoed wordt elk kwartaal getaxeerd. De waarderingen worden uitgevoerd door externe onafhankelijke erkende taxateurs met relevante professionele kwalificaties. Alle waarderingen worden uitgevoerd volgens in de branche gebruikelijke waarderingsrichtlijnen.

De categorie 3 vastgoedbeleggingen binnen Beleggingen bevinden zich in Nederland. De reële waarde van deze vastgoedbeleggingen wordt bepaald aan de hand van de inkomstenkapitalisatie-methode en daarnaast getoetst op basis van de Discounted Cash Flow (DCF)-methode. Volgens de inkomstenkapitalisatie methode wordt de reële waarde van een object geschat op basis van de genormaliseerde huuropbrengsten gedeeld door het geactualiseerde rendementspercentage voor het vastgoedobject (het marktrendement). Voor het verschil tussen bruto en netto huuropbrengsten gelden dezelfde kostencategorieën als bij de Discounted Cash Flow (DCF)-methode, behalve dat bepaalde kosten niet aan de periode van de kasstroom worden toegerekend, maar de gemiddelde kosten over de looptijd van de huurovereenkomst in de genormaliseerde huuropbrengsten worden meegenomen.

In het geval van de DCF-methode wordt de reële waarde van de vastgoedbeleggingen bepaald op basis van schattingen van toekomstige kasstromen, gebruik makend van een disconteringsvoet die de huidige marktonzekerheden weergeeft van de waarde en tijdstip van de kasstromen. Transacties van verkocht vastgoed in Nederland kunnen niet (eenvoudig) worden vergeleken door het gebrek aan openbaar beschikbare informatie. Hierdoor heeft de waardering van een vastgoedbelegging een hogere mate van onzekerheid in vergelijking tot een actievere marktsituatie waar vergelijkbare, actuele, transacties worden gebruikt om het waarderingsproces te valideren. De aannames bij de toepassing van de genoemde waarderingsmethoden worden ondersteund door huur- en andere relevante overeenkomsten en door externe bewijzen zoals recente en verwachte algemene economische trends en huidige huurprijzen in de markt voor vergelijkbare panden in dezelfde regio en conditie. Reguliere kosten en verplichtingen met betrekking tot vastgoedbeleggingen zoals leegstand, huurvrije periodes, onderhoud en reparatie, evenals eventuele verplichtingen die de realiseerbaarheid van de inkomsten en opbrengsten bij verkoop van het vastgoed beperken, zijn meegewogen in de DCF-methode. Huurverhogingsstarieven zijn gebaseerd op algemene economische trends waarbij rekening is gehouden met de specifieke kenmerken van het vastgoed dat wordt gewaardeerd. Bij de DCF-methode worden prognoses voor de kasstromen voor ten minste 10 jaar gemaakt. De gebruikte disconteringsvoet is afhankelijk van zowel het type vastgoed dat wordt gewaardeerd (dat wil zeggen commercieel vastgoed en woningen) als van de specifieke kenmerken van het vastgoed dat wordt gewaardeerd. Vanwege de karakteristieken van de inputs voor beide waarderingsmethoden worden alle vastgoedbeleggingen in Nederland geclassificeerd als categorie 3.

Beleggingen - Aandelen en soortgelijke beleggingen

Voor zover beschikbaar maakt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruik van genoteerde marktprijzen op actieve markten om de reële waarde te bepalen van aandelen en soortgelijke beleggingen. De reële waarde van beleggingen die worden gehouden in niet-genoteerde beleggingsfondsen wordt bepaald door het management waarbij informatie die door de fondsbeheerders wordt verstrekt, wordt meegewogen. Indien er geen marktprijzen beschikbaar zijn, worden interne modellen gebruikt om de reële waarde te bepalen.

De als categorie 2 geclassificeerde Aandelen en soortgelijke beleggingen zijn hoofdzakelijk Beleggingen voor rekening en risico van polishouders, die voornamelijk bestaan uit beleggingen in unit-linked fondsen. Beleggingen voor rekening en risico van polishouders zijn beleggingen die betrekking hebben op verzekeringscontracten waarbij de polishouder beleggingsrisico's draagt. Deze beleggingen worden geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'. De reële waarde van de beleggingen in unit-linked fondsen is Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.'s aandeel in de Netto vermogenswaarde van deze fondsen. Deze unit-linked fondsen beleggen voornamelijk in genoteerde effecten en daarmee is de netto vermogenswaarde van het fonds afgeleid van waarneembare input (onder andere genoteerde prijzen voor deze effecten in actieve markten).

De resterende als categorie 2 geclassificeerde Aandelen en soortgelijke beleggingen bestaan uit commodityfondsen (grondstoffenfondsen) en vastgoedfondsen. De reële waarde van commodityfondsen, geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' vertegenwoordigt een geschat te ontvangen bedrag van of te betalen bedrag aan een derde partij bij de afwikkeling van deze instrumenten. Deze instrumenten worden gewaardeerd door de broker gebruikmakend van marktprijzen indien beschikbaar. De reële waarde van vastgoedfondsen, geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop', vertegenwoordigt de netto vermogenswaarde van fondsen die worden beheerd door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beoordeelt de reële waarden en voert analytische procedures en trendanalyses uit om ervoor te zorgen dat de reële waarden juist zijn.

De als categorie 3 geclassificeerde Aandelen en soortgelijke beleggingen bestaan uit private equity en alternatieve beleggingen die hoofdzakelijk zijn geclassificeerd als beleggingen 'Beschikbaar voor verkoop'. De private equity-beleggingsportefeuille bestaat hoofdzakelijk uit beleggingen met een hoge diversificatie wat betreft sector, geografische regio en type belegging. De alternatieve beleggingsportefeuille, geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop', bestaat hoofdzakelijk uit beleggingen met betrekking tot infrastructuur. De reële waarde van deze portefeuilles wordt bepaald op basis van de netto vermogenswaarde, zoals gerapporteerd door de fondsbeheerder of general partner. Dit wordt beschouwd als de beste benadering voor reële waarde van de belegging. Als er een correctie moet worden aangebracht in de gerapporteerde netto vermogenswaarde, komt dit tot uitdrukking in de reële waarde. Een deel van de private equity-beleggingsportefeuille heeft betrekking op het durfkapitaal van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en wordt geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'. De waarderingsmodellen zijn gebaseerd op modellen die worden aanbevolen in de International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines (IPEV-waarderingsrichtlijnen). Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beoordeelt de waarderingen en voert analytische procedures en trendanalyses uit om ervoor te zorgen dat de reële waarden plausibel zijn.

Beleggingen - Vastrentende beleggingen

In de regel wordt de reële waarde van deze vastrentende beleggingen door middel van een netto contante waarde-methode bepaald op basis van geschatte toekomstige kasstromen, waarbij rekening wordt gehouden met actuele rentevoeten die van toepassing zijn op financiële instrumenten die vergelijkbaar zijn qua rendement-, kredietkwaliteit- en looptijdkenmerken.

De als categorie 2 geclassificeerde Obligaties en overige vastrentende beleggingen hebben hoofdzakelijk betrekking op het obligatiedeel van een converteerbare obligatie. Het gerelateerde derivatendeel van het instrument wordt gepresenteerd als onderdeel van derivaten. In het algemeen is de converteerbare obligatie genoteerd en de waarde van het instrument is daardoor op de markt waarneembaar. Voor het aparte obligatiedeel is dit echter niet het geval. De reële waarde wordt geschat aan de hand van de waardering van een vergelijkbare obligatie met dezelfde kenmerken, of wanneer die niet beschikbaar is, op basis van geschatte toekomstige kasstromen, waarbij rekening wordt gehouden met actuele rentevoeten die van toepassing zijn op financiële instrumenten die vergelijkbaar zijn qua rendement-, kredietkwaliteit- en looptijdkenmerken.

De als categorie 2 geclassificeerde Leningen en hypotheekleningen bestaan hoofdzakelijk uit investeringskredieten. De reële waarde van deze investeringskredieten wordt door middel van een netto contante waarde-methode bepaald op basis van een intern berekend rendement waarbij rekening wordt gehouden met actuele rentevoeten die van toepassing zijn op financiële instrumenten die vergelijkbaar zijn qua rendement-, kredietkwaliteit- en looptijdkenmerken.

De als categorie 3 geclassificeerde Leningen en hypotheekleningen bestaan hoofdzakelijk uit hypotheekleningen. De reële waarde van deze hypotheekleningen wordt bepaald aan de hand van waarderingmodellen die zijn gebaseerd op de contant gemaakte waarde van geschatte toekomstige kasstromen, gebruik makend van actuele rentevoeten. De rentevoet is gebaseerd op de tarieven in de consumentenmarkt aangepast met een totale spread voor het prijsrisico tijdens de offerte periode. Een deel van de aannames die zijn gebruikt bij het bepalen van de reële waarde zijn niet-waarneembaar. De uit het tariefmodel afgeleide reële waarde wordt opnieuw afgezet tegen marktinformatie die is afgeleid van recente markttransacties voor vergelijkbare hypotheekleningen (voor zover beschikbaar) en/of interne prijzen gebruikt bij de uitgifte van hypotheekleningen.

De als categorie 2 geclassificeerde Deposito's bij kredietinstellingen bestaan uit korte termijn deposito's bij banken met een vaste looptijd. Deze deposito's zijn niet verhandelbaar en er zijn restricties vanwege de vaste looptijd. De reële waarde van deze deposito's is in het algemeen gelijk aan de nominale waarde waarbij rekening is gehouden met de tijds waarde van geld, voor zover materieel.

Beleggingen - Derivaten (activa en verplichtingen)

De als categorie 2 geclassificeerde derivaten bestaan uit rentederivaten (inclusief swaptions), valutaderivaten en aandelenderivaten. Wanneer er geen genoteerde marktprijzen beschikbaar zijn, wordt gebruikgemaakt van andere waarderingstechnieken zoals een optiewaarderingsmodel of stochastische modellering. De waardering wordt uitgevoerd door een dataleverancier. In de waarderingstechnieken worden alle factoren meegenomen die een marktpartij zou afwegen en worden, voor zover beschikbaar, gebaseerd op waarneembare marktgegevens. De reële waarde van rentederivaten (inclusief swaptions), aandelenderivaten en valutaderivaten vertegenwoordigt een te ontvangen of een aan een derde partij te betalen geschat bedrag op moment van afwikkeling van deze instrumenten. Deze derivaten worden gewaardeerd aan de hand van direct waarneembare prijzen van op de beurs verhandelde derivaten of externe pricing bureaus of, wanneer die niet beschikbaar zijn, met behulp van waarderingmodellen gebaseerd op de netto contante waarde-methode bepaald op basis van de geschatte toekomstige kasstromen. De waarderingmodellen die worden gebruikt zijn waarderingmodellen die standaard zijn in de branche (zoals het Black-Scholes-model) en maken gebruik van actuele marktgegevens. De marktgegevens voor rentederivaten en cross currency rentederivaten bestaan voornamelijk uit de swap curve van de gerelateerde renteperiode en valuta, waar nodig aangepast voor contractuele vergoedingen en marge (indien onderdeel van de contractuele kasstromen van het derivaat). In de regel beperkt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. het tegenpartijrisico bij derivatencontracten door waar mogelijk zekerheden in contracten op te nemen.

Beleggingen - Overige financiële beleggingen

De als categorie 2 geclassificeerde Overige financiële beleggingen bestaan voornamelijk uit spaarrekeningen, onderdeel van Beleggingen voor rekening en risico van polishouders. De reële waarde wordt door middel van een netto contante waarde-methode bepaald op basis van geschatte toekomstige kasstromen gedurende de rentevaste periode, rekening houdend met actuele rentevoeten die van toepassing zijn op financiële instrumenten met vergelijkbare rendement-, kredietkwaliteit- en looptijdkenmerken en de tegenpartijkredietopslag in de disconteringscurve die gebaseerd is op het risico op oninbaarheid van gelijksoortige financiële instrumenten uitgegeven door de partij waar de spaarrekening wordt aangehouden.

Financiële verplichtingen - Leningen en opgenomen gelden

De als categorie 2 geclassificeerde Leningen en opgenomen gelden betreffen leningen in verband met waardeoverdrachten. De reële waarde van deze leningen wordt bepaald door middel van waarderingmodellen waarbij de contractuele toekomstige kasstromen contant worden gemaakt door middel van actuele rentevoeten op basis van de swapcurve inclusief een credit spread.

Mutaties in de reële waarde met betrekking tot Vastgoedbeleggingen en Aandelen en soortgelijke beleggingen opgenomen in de Winst- en verliesrekening worden gepresenteerd als onderdeel van Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen; mutaties in de reële waarde met betrekking tot Vastrentende beleggingen opgenomen in de Winst- en verliesrekening worden gepresenteerd als onderdeel van Beleggingsopbrengsten. Mutaties in de reële waarde opgenomen in Overig totaalresultaat met betrekking tot Aandelen en soortgelijke beleggingen en Leningen en hypotheekleningen worden gepresenteerd als onderdeel van de Mutaties in de herwaarderingsreserve.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Onderstaande tabellen geven een overzicht van alle activa en verplichtingen die niet zijn gewaardeerd tegen de reële waarde, maar waarvan de reële waarde wordt toegelicht.

(€ MILJOEN)					
	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2020	GENOTEERDE PRIJZEN OP ACTIEVE MARKTEN VOOR VERGELIJKBARE INSTRUMENTEN	BELANGRIJKE OVERIGE WAARNEEMBARE INPUTS	BELANGRIJKE NIET- WAARNEEMBARE INPUTS	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020
		CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL
Activa					
Beleggingen					
Overige financiële beleggingen	1.365		1.504		1.504
Vorderingen en overlopende activa	279		279		279
Verplichtingen					
Financiële verplichtingen - Overige schulden	4.859		4.859		4.859

(€ MILJOEN)					
	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2019	GENOTEERDE PRIJZEN OP ACTIEVE MARKTEN VOOR VERGELIJKBARE INSTRUMENTEN	BELANGRIJKE OVERIGE WAARNEEMBARE INPUTS	BELANGRIJKE NIET- WAARNEEMBARE INPUTS	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2019
		CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL
Activa					
Beleggingen					
Overige financiële beleggingen	1.618		1.791		1.791
Vorderingen en overlopende activa	248		248		248
Verplichtingen					
Financiële Verplichtingen - Overige schulden	3.408		3.408		3.408

GEbruikte Waarderingstechnieken en Waarderingsprocessen binnen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. voor Waarderingsprocedures voor Categorie 2 en 3

Afhankelijk van de specifieke activa en verplichtingen heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. waarderingsrichtlijnen en -procedures opgesteld voor het bepalen van de reële waarde. Voor elk type activa of schuld wordt een samenvatting gegeven van het waarderingsproces, een beschrijving van de gebruikte techniek en de relevante inputs.

Beleggingen - Vastrentende beleggingen

De als categorie 2 geclassificeerde Beleggingen bestaan hoofdzakelijk uit spaarrekeningen gerelateerd aan de lopende verzekeringspolissen gekoppeld aan hypotheek. De reële waarde wordt door middel van een netto contante waarde-methode bepaald op basis van geschatte toekomstige kasstromen gedurende de rentevaste periode rekening houdend met actuele rentevoeten en de tegenpartijkredietopslag in de disconteringscurve die gebaseerd is op het risico op oninbaarheid van gelijksoortige financiële instrumenten uitgegeven door de partij waar de spaarrekening wordt aangehouden.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden in het algemeen geclassificeerd als categorie 2 vanwege het feit dat de aanpassing op de reële waarde voor tegenpartijrisico te verwaarlozen is in vergelijking met de reële waarde van de nominale kasstromen van deze vorderingen. Indien aanpassing voor tegenpartijrisico niet te verwaarlozen is, worden deze activa geclassificeerd als categorie 3.

De als categorie 2 en 3 geclassificeerde Vorderingen bestaan hoofdzakelijk uit bedragen die op korte termijn te ontvangen zijn in verband met de reguliere bedrijfsactiviteiten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Deze vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen.

De reële waarde van deze vorderingen wordt bepaald op basis van de contant gemaakte waarde van de verwachte kasstromen, waarbij rekening wordt gehouden met verwachte kredietverliezen. De waarderingsmodellen zijn gebaseerd op actuele marktgegevens, zoals de Euro Swap Curve. Naast de swapcurve zijn er ook niet-waarneembare markt-inputs. De niet-waarneembare markt-inputs kunnen spreads bevatten die zijn besloten in de disconteringscurve. Voor vorderingen die naar verwachting binnen twaalf maanden na balansdatum worden ontvangen is de boekwaarde een redelijke schatting van de reële waarde.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Financiële verplichtingen

De reële waarde van de categorie 2 leningen wordt bepaald aan de hand van waarderingmodellen die zijn gebaseerd op de contant gemaakte waarde van geschatte toekomstige kasstromen. De waarderingmodellen zijn gebaseerd op actuele marktgegevens, zoals de Euro Swap Curve. Naast de swapcurve zijn er ook niet-waarneembare markt-inputs. De niet-waarneembare markt-inputs kunnen spreads bevatten die zijn besloten in de disconteringscurve.

Overige schulden, met uitzondering van schuld aan kredietinstellingen, worden geclassificeerd als categorie 2 vanwege het feit dat er geen actieve markt is voor deze financiële instrumenten. Schuld in contanten wordt geclassificeerd als categorie 1. De als categorie 2 geclassificeerde Overige schulden bestaan hoofdzakelijk uit rekeningen die op korte termijn verschuldigd zijn in verband met de reguliere bedrijfsactiviteiten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Deze overige schulden worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs. De reële waarde van deze schulden wordt bepaald op basis van de contant gemaakte waarde van de verwachte kasstromen. Voor Overige schulden die naar verwachting binnen twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld is de boekwaarde een redelijke schatting van de reële waarde.

7. NETTO VERDIENDE PREMIES

	(€ MILJOEN)	
	2020	2019
Bruto geschreven premies leven	1.009	1.165
Herverzekeringspremies	-21	-25
Totaal netto verdiende premies	988	1.140

UITSPLITSING BRUTO GESCHREVEN PREMIES

	(€ MILJOEN)	
	2020	2019
Koopsommen eigen rekening	340	350
Periodieke premies eigen rekening	267	318
Koopsommen verzekeringen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen	38	48
Periodieke premies verzekeringen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen	364	449
Totaal Bruto geschreven premies	1.009	1.165

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VAN NETTO VERDIENDE PREMIES

Bruto geschreven premies voor Levensverzekeringscontracten worden over het algemeen opgenomen in de Winst- en verliesrekening zodra deze verschuldigd zijn. Wanneer de premies worden verwerkt, wordt een verplichting voor toekomstige uitkeringen uit hoofde van verzekeringscontracten opgenomen, zodat de uitkeringen en kosten worden gematcht met de opbrengsten en ontvangsten die gedurende de looptijd van de contracten worden verantwoord.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

8. BELEGGINGSOPBRENGSTEN

(€ MILJOEN)								
	BELEGGINGEN - MET WAARDE- VERANDERINGEN IN DE WINST- EN VERLIES REKENING ¹		BELEGGINGEN - BESCHIKBAAR VOOR VERKOOP		BELEGGINGEN - LENINGEN EN VORDERINGEN		TOTAAL	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Directe beleggingsopbrengsten								
Beleggingen voor eigen rekening	351	346	419	441	66	73	836	860
Beleggingen voor rekening en risico polishouders	237	243					237	243
Beleggingskosten								
Directe bedrijfskosten vastgoedbeleggingen	-9	-9	-29	-31		-1	-38	-41
	-18	-18					-18	-18
Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen op financiële activa en derivaten								
Beleggingen voor eigen rekening	1.305	1.597	386	357			1.691	1.954
Beleggingen voor rekening en risico polishouders	406	1.264					406	1.264
Bijzondere waardeverminderingen								
			-36	-12			-36	-12
Valutakoersverschillen ²								
	-21	-54	-18	27			-39	-27
Totaal beleggingsopbrengsten	2.251	3.369	722	782	66	72	3.039	4.223

^{1.} In de Beleggingen met waardeveranderingen door de Winst- en verliesrekening zijn tevens de beleggingsopbrengsten uit vastgoedbeleggingen opgenomen.

^{2.} De Valutakoersverschillen worden middels valutaderivaten voor een belangrijk deel afgedekt. De posities van de valutaderivaten zijn verwerkt onder de Beleggingen voor eigen rekening en de Beleggingen voor rekening en risico polishouders. Voor meer informatie omtrent deze afdekking zie Toelichting 22 Hedge accounting.

De opbrengsten uit de beleggingsportefeuille bedragen in 2020 €3,0 miljard (2019: €4,2 miljard). De lagere opbrengsten worden met name veroorzaakt door een daling van de (on)gerealiseerde waardeveranderingen van Beleggingen voor eigen rekening (€0,3 miljard) en Beleggingen voor rekening en risico polishouders (€0,9 miljard). De lagere (on)gerealiseerde waardeveranderingen komt hoofdzakelijk doordat de aandelenkoersen in 2020 minder hard gestegen zijn dan in 2019.

Een totaal van €0,1 miljoen (2019: €0,5 miljoen) van de Directe bedrijfskosten vastgoedbeleggingen heeft betrekking op vastgoed dat geen huuropbrengsten heeft gegenereerd in 2020.

DIRECTE OPBRENGSTEN NAAR SOORT

(€ MILJOEN)							
	BELEGGINGEN EIGEN REKENING		BELEGGINGEN REKENING EN RISICO POLISHOUDERS		TOTAAL		
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	
Dividenden	30	31	13	18	43	49	
Huuropbrengsten	55	59			55	59	
Rente	751	770	224	225	975	995	
Totaal	836	860	237	243	1.073	1.103	

Onder directe renteopbrengsten uit hoofde van beleggingen voor eigen rekening geassocieerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' is mede begrepen opbrengsten uit hoofde van derivaten van €265 miljoen (2019: €257 miljoen).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen die voortvloeien uit financiële activa die bij eerste opname zijn aangemerkt als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' bedroegen voor de beleggingen eigen rekening €83 miljoen (2019: €112 miljoen), beleggingen en voor rekening en risico polishouders €346 miljoen (2019: €1.266 miljoen).

Een totaal van €1.584 miljoen (2019: €1.885 miljoen) van de ongerealiseerde resultaten uit wijzigingen in de reële waarde heeft betrekking op beleggingen voor eigen rekening die zijn gewaardeerd gebruikmakend van een waarderingstechniek. Deze hebben hoofdzakelijk betrekking op vastgoedbeleggingen, niet-genoteerde derivaten en aandelen.

Bijzondere waardevermindingsverliezen op beleggingen geassocieerd als 'Aangehouden voor verkoop' bedroegen in 2020 €36 miljoen (2019: €12 miljoen). In 2020 zijn geen bijzondere waardevermindingsverliezen op beleggingen geassocieerd als 'Leningen en vorderingen' opgetreden (2019: nihil).

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VAN BELEGGINGSOPBRENGSTEN

De waarderingsgrondslagen voor beleggingsopbrengsten hangen nauw samen met de grondslagen voor beleggingen. Zie hiervoor Toelichting 4 Beleggingen.

9. NETTO LASTEN UIT VERZEKERINGSCONTRACTEN

	(€ MILJOEN)			
	2020 BRUTO	2020 HERVERZEKERING	2019 BRUTO	2019 HERVERZEKERING
Leven				
Uitkeringen eigen rekening	1.787	32	1.833	47
Uitkeringen voor verzekeringen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen	1.346		1.388	
Mutaties in verzekeringsverplichtingen voor eigen rekening	-602	-28	-681	-39
Mutaties in verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen ¹	-566		391	
	1.965	4	2.931	8
Winstdeling en kortingen voor polishouders				
Afschrijving rentestandkortingen	4		4	
Uitkeringen aan polishouders	39		162	
Mutaties in de voorziening voor Winstdeling en kortingen voor polishouders voor gerealiseerde herwaardering van gerelateerde beleggingen in vastrentende waarden via het Vermogen	322		238	
Mutaties in de voorziening voor Winstdeling en kortingen voor polishouders voor (on)gerealiseerde herwaardering van gerelateerde beleggingen in vastrentende waarden en derivaten via de Winst- en verliesrekening	1.259		1.487	
Mutaties in de voorziening voor Winstdeling en kortingen voor polishouders uit hoofde van toegekende winstdelingsrechten en overige mutaties	52		25	
	1.676		1.916	
Totaal netto lasten uit verzekeringscontracten	3.641	4	4.847	8

¹ De lasten onder Mutaties in verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen zijn afgenomen door de daling van de (on)gerealiseerde waardeveranderingen van Beleggingen voor rekening en risico polishouders als gevolg van marktontwikkelingen.

De waardeontwikkeling van rentederivaten die worden gebruikt ter afdekking van het renterisico van de verzekeringsverplichtingen wordt opgenomen als onderdeel van de Winstdeling en kortingen voor polishouders. Het gaat hierbij om de verplichtingen waarvan de kasstromen zijn gebaseerd en contant gemaakt op basis van vaste aannames.

WAARDERINGSGRONDSLAG NETTO LASTEN UIT VERZEKERINGSCONTRACTEN

De waarderingsgrondslagen voor Netto lasten uit verzekeringscontracten hangen nauw samen met de grondslagen van de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen. Zie hiervoor Toelichting 5 Verplichtingen gerelateerd aan Verzekeringscontracten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

OVERIGE TOELICHTINGEN BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

10. GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN EN JOINT VENTURES

										(€ MILJOEN)
NAAM VAN DE MAATSCHAPPIJ	LAND	BESCHRIJVING VAN BEDRIJFSACTIVITEITEN	DATUM VAN OVERNAME / INGANGSDATUM	% EIGENDOM 2020	% EIGENDOM 2019	NETTO VERMOGENS -WAARDE 2020	NETTO VERMOGENS -WAARDE 2019	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2020	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2019 ¹	
Achmea Investment Management Green Bond Fund	Nederland	Beleggingspool	2018	45%	45%	57	54	57	54	
Achmea Investment Management Euro Corporate bonds	Nederland	Beleggingspool	2019	50%	50%	51	50	51	50	
Achmea Investment Management Global Defensive equities	Nederland	Beleggingspool	2020	50%		30		30		
								138	104	

De stijging van de boekwaarde met €34 miljoen valt voor €25 miljoen te verklaren uit aankopen en voor €9 miljoen door het resultaat boekjaar. De drie beleggingspools zijn beleggingsfondsen voor gemene rekening van onder andere Achmea groep. Omdat er sprake is van invloed van betekenis, wordt het aandeel in het betreffende fonds als deelneming gepresenteerd. Het overige belang in deze fondsen wordt voornamelijk gehouden door maatschappijen binnen Achmea groep. Achmea Investment Management B.V. beheert en heeft de zeggenschap over deze fondsen.

De boekwaarde van de geassocieerde deelnemingen en joint ventures wordt vastgesteld op basis van de (IFRS-) jaarrekening van hetzelfde boekjaar van die entiteiten (welke grondslagen voor waardering niet significant afwijken van de grondslagen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.) voor zover beschikbaar. Indien die niet beschikbaar is, baseert Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de boekwaarde op voorlopige, niet-gecontroleerde cijfers, afkomstig van de geassocieerde deelneming of joint venture. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft vastgesteld dat er in het verleden geen materiële verschillen waren tussen die voorlopige, niet-gecontroleerde cijfers en de (IFRS-) jaarrekening van de betreffende geassocieerde deelneming of joint venture.

11. LATENTE BELASTINGVORDERINGEN EN -VERPLICHTINGEN

De mutaties in latente belastingvorderingen en -verplichtingen gedurende het boekjaar kunnen als volgt worden gespecificeerd:

					(€ MILJOEN)
	BALANS PER 1 JANUARI 2020	OPGENOMEN IN RESULTAAT	OPGENOMEN IN EIGEN VERMOGEN	BALANS PER 31 DECEMBER 2020	
Beleggingen	-1.836	-456	10	-2.282	
Vorderingen en overlopende activa	-3			-3	
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	2.463	553		3.016	
Financiële verplichtingen					
Tariefswijzigingen	-93	102	-9	0	
	531	199	1	731	
Omvat:					
Latente belastingvorderingen				731	

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

	(€ MILJOEN)			
	BALANS PER 1 JANUARI 2019	OPGENOMEN IN RESULTAAT	OPGENOMEN IN EIGEN VERMOGEN	BALANS PER 31 DECEMBER 2019
Beleggingen	-1.145	-674	-17	-1.836
Vorderingen en overlopende activa	-3			-3
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	1.911	552		2.463
Financiële verplichtingen	-75	75		0
Tariefswijzigingen	-135	43	-1	-93
	553	-4	-18	531
Omvat:				
Latente belastingvorderingen				531

Medio december 2018 is door het Nederlandse parlement het besluit genomen om de tarieven voor vennootschapsbelasting gefaseerd te verlagen van 25,0% naar 20,5% in 2021. In het belastingplan 2019 is de verlaging van het tarief teruggebracht naar 21,7% in 2021 (in plaats van 20,5%), waarbij het tarief voor 2020 op 25% blijft staan. In het Belastingplan 2021 is besloten om af te zien van de verlaging van het vennootschapsbelastingtarief per 1 januari 2021, zodat het vennootschapsbelastingtarief 25% blijft. Door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is een inschatting gemaakt van de impact van deze tariefswijzigingen op de latente belastingposities. Hierbij zijn verwachte toekomstige realisaties aan specifieke boekjaren toegerekend. De tariefswijziging leidt in 2020 tot een bate in het resultaat van €102 miljoen (2019 €43 miljoen) en een onttrekking uit het eigen vermogen van €9 miljoen (2019 €1 miljoen).

De gebruikte belastingtarieven voor het berekenen van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen bedragen in 2020 25% en in 2019 21,7% tot 25%.

Een bedrag van €3.013 miljoen (2019: €2.368 miljoen) binnen Latente belastingvorderingen en -verplichtingen wordt naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum afgewikkeld.

De Latente belastingvorderingen en -verplichtingen betreffen vorderingen op respectievelijk schulden aan Achmea B.V., aangezien Achmea B.V. aan het hoofd van de fiscale eenheid staat.

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ DE BEPALING VAN DE BELASTINGLATENTIES

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor het fiscale voordeel met betrekking tot aftrekbare tijdelijke verschillen, voorwaartse compensatie van nog niet gebruikte fiscale verliezen en voorwaartse compensatie van fiscaal nog niet gebruikte aftrekposten wanneer het, naar het oordeel van het management, waarschijnlijk is dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. deze fiscale voordelen zal verkrijgen. Een inschattingwijziging kan een groot effect hebben op de waarde van een belastinglatentie. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft bij de bepaling van de belastingpositie haar inschatting van de hieraan verbonden uitstroom van middelen opgenomen. Bovendien neemt het management fiscale planningsstrategieën in overweging die de kans dat de belastingvorderingen worden gerealiseerd, vergroten.

WAARDERINGSGRONDSLAG LATENTE BELASTINGVORDERINGEN EN VERPLICHTINGEN

Latente belastingen worden berekend op basis van de 'verplichtingen' methode voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde voor financiële verslaggevingsdoeleinden van activa en verplichtingen en de fiscale boekwaarde van deze activa en verplichtingen. De hoogte van de latente belastingvordering wordt berekend op basis van de verwachte manier van realiseren of afwikkelen van de boekwaarde van activa en verplichtingen. Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee ongebruikte fiscale verliezen en aftrekposten kunnen worden verrekend. Latente belastingvorderingen worden verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het betreffende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

12. VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

	(€ MILJOEN)	
	2020	2019
Overlopende acquisitiekosten	6	6
Vorderingen uit directe verzekeringen	47	42
Vorderingen uit hoofde van beleggingen	72	73
Belastingen en premies sociale verzekeringen	96	98
Vorderingen op groepsmaatschappijen	21	
Te ontvangen inkomsten en overige vooruitbetalingen	7	7
Overig	30	22
Balans per 31 december	279	248

Een bedrag van €4 miljoen (31 december 2019: €3 miljoen) van de Vorderingen en overlopende activa zal naar verwachting na twaalf maanden na balansdatum worden gerealiseerd. Voor vorderingen die naar verwachting binnen twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, is de boekwaarde een redelijke schatting van de reële waarde. De reële waarde van vorderingen die naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, bedraagt €4 miljoen per 31 december 2020 (31 december 2019: €2 miljoen). Bijzondere waardeverminderingen die in 2020 zijn opgenomen met betrekking tot Vorderingen en overlopende activa zijn nihil (31 december 2019: €1 miljoen) en zijn opgenomen onder Overige lasten.

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA – OVERLOPENDE ACQUISITIEKOSTEN

Deze staan toegelicht bij de toelichting van belangrijkste aannames en schattingen van Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

Vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd op basis van de geamortiseerde kostprijs, die meestal gelijk is aan de nominale waarde, gecorrigeerd voor cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

Overlopende acquisitiekosten die direct of indirect betrekking hebben op de verkoop van verzekeringscontracten die niet gewaardeerd zijn tegen reële waarde, worden geactiveerd voor zover deze gedekt worden uit toekomstige opbrengsten. Overlopende acquisitiekosten moeten worden getoetst op inbaarheid op het moment van het uitgeven van de polis en worden, aan het einde van elke verslagperiode, in aanmerking genomen bij de toereikendheidstoets op de verzekeringsverplichtingen. Elke oninbaarheid van overlopende acquisitiekosten die blijkt uit de toereikendheidstoets wordt verwerkt als een bijzondere waardevermindering en verantwoord onder Bedrijfskosten. Overlopende acquisitiekosten worden afgeschreven over de looptijd van de gerelateerde contracten.

13. LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen bestaan uit banktegoeden en bedragen €359 miljoen (31 december 2019: €257 miljoen). De liquide middelen staan ter vrije beschikking van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Hieronder worden banktegoeden opgenomen. Het liquiditeitenbeheer vindt plaats op groepsniveau van Achmea B.V. Rekening-courantposities in de cashpool van Achmea B.V. die direct opeisbaar zijn vormen een integraal onderdeel van dit liquiditeitenbeheer, en maken derhalve onderdeel uit van de liquide middelen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

WAARDERINGSGRONDSLAG LIQUIDE MIDDELEN

Liquide middelen bestaan uit kas- en banksaldi en direct opvraagbare deposito's en worden tegen reële waarde gewaardeerd.

14. EIGEN VERMOGEN TOEKOMEND AAN HOUDERS VAN EIGEN VERMOGENSINSTRUMENTEN IN DE VENNOOTSCHAP

De mutaties in het Eigen vermogen zijn gespecificeerd in het Geconsolideerd mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen.

Gestort en opgevraagd kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bestaat uit 1.010 aandelen van elk €454 nominaal. Hiervan zijn 1.003 aandelen geplaatst en volgestort. Het gestort en opgevraagd kapitaal bedraagt derhalve €455.362,-. In 2020 en 2019 zijn er geen mutaties in het gestorte en opgevraagde kapitaal geweest.

Agio

In het Geconsolideerd mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen per 31 december 2020 is een bedrag van €1.836 miljoen opgenomen als Agio. In 2020 hebben zich, evenals in 2019, geen mutaties in de agioreserve voorgedaan.

Herwaarderingsreserve

Op basis van de waarderinggrondslagen die door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. worden gebruikt, wordt er een herwaarderingsreserve gevormd. Daarnaast moet Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. op basis van Nederlandse regelgeving een beklemd reserve aanleggen voor alle positieve ongerealiseerde reële waardemutaties voor activa die niet zijn genoteerd op actieve markten en waarvoor de ongerealiseerde reële waardemutaties zijn opgenomen in de Winst- en verliesrekening, 2020 €285 miljoen (31 december 2019: €316 miljoen). De reserve wordt gevormd door het overboeken van de vereiste bedragen van Overige reserves naar de Herwaarderingsreserve. Vanwege negatieve reële waardemutaties voor activa in 2020 is een bedrag van €31 miljoen overgeboekt van de Herwaarderingsreserve naar de Overige reserves. In 2019 werd €47 miljoen van de Overige reserves overgeboekt naar de Herwaarderingsreserve.

De totale Herwaarderingsreserve bedraagt €534 miljoen (31 december 2019: €598 miljoen) en bevat een bedrag van €79 miljoen (31 december 2019: €37 miljoen) met betrekking tot ongerealiseerde verliezen na aftrek van uitgestelde belastingen op activa gewaardeerd tegen reële waarde. De positieve Herwaarderingsreserve bedraagt derhalve €613 miljoen (31 december 2019: €635 miljoen), welke niet kan worden uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Overige reserves

De overige reserves staan ter beschikking aan de aandeelhouders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Het voorstel inzake de resultaatbestemming is opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening 2020 van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., Toelichting 29 Voorstel inzake bestemming van het resultaat. Volgens dit voorstel zal er geen dividend worden uitgekeerd aan de houders van aandelen met betrekking tot 2020.

In 2020 heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geen tussentijdse uitkeringen gedaan ten laste van de overige reserves (2019: €400 miljoen).

WAARDERINGSGRONDSLAG EIGEN VERMOGEN

Elk minderheidsbelang in dochtermaatschappijen wordt als een apart onderdeel gepresenteerd binnen het Totaal eigen vermogen en is gelijk aan het minderheidsbelang in het eigen vermogen van de dochtermaatschappij op basis van de waarderinggrondslagen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

15. OVERIGE VOORZIENINGEN

JURIDISCHE CLAIMS	(€ MILJOEN)	
	2020	2019
Balans per 1 januari	5	4
Toevoegingen		1
Vrijgevallen	-3	
Balans per 31 december	2	5
Kortlopend	2	5
Balans per 31 december	2	5

Juridische claims

Deze voorziening heeft betrekking op juridische claims en de mogelijke vergoedingen die hieruit volgen met betrekking tot verzekerings- en niet-verzekeringsactiviteiten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Door de aard van deze voorzieningen is de verwachte looptijd onzeker, maar de meeste claims zullen naar verwachting een langere looptijd hebben dan twaalf maanden na balansdatum. De waarde van juridische claims wordt bepaald op basis van het oordeel van het management, externe professionele beoordeling en ervaring. In de Winst- en verliesrekening zijn de kosten gerelateerd aan deze voorziening gepresenteerd als het bedrag na aftrek van ingeschatte restituties. Het totale bedrag van €-3 miljoen is in 2020 ten gunste van juridische claims vrijgevallen en heeft een geringe impact op het Nettoresultaat.

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN OVERIGE VOORZIENINGEN

Andere voorzieningen

Het vaststellen van voorzieningen is een inherent onzeker proces dat schattingen omvat over de omvang en het tijdstip van kasstromen. Zie de toelichting van de Andere voorzieningen voor de belangrijkste aannames.

WAARDERINGSGRONDSLAG OVERIGE VOORZIENINGEN

Andere voorzieningen

Andere voorzieningen worden opgenomen wanneer er een wettelijke of feitelijke verplichting bestaat, die voortvloeit uit een eerdere gebeurtenis, het waarschijnlijk is dat een uitstroom van economische voordelen nodig is om de verplichting af te handelen en die betrouwbaar kan worden geschat. Als de voorziening over een periode langer dan een jaar moet worden aangewend, worden de verwachte kasstromen contant gemaakt.

16. FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Leningen en opgenomen gelden	2	2
Overige schulden	4.859	3.408
Totaal financiële verplichtingen	4.861	3.410

De nominale waarde van de leningen gewaardeerd tegen reële waarde bedraagt €2 miljoen (31 december 2019: €2 miljoen).

ANALYSE OP BASIS VAN CONTRACTUELE RESTERENDE TIJD TOT VERVALDATUM	(€ MILJOEN)	
	TOTAAL 2020	TOTAAL 2019
1-5 jaar	1	1
Langer dan 5 jaar	1	1
	2	2

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Overige schulden

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Verplichtingen uit directe verzekering		
Polishouders	200	206
Overwaarde in gesepareerde beleggingsdepots	534	493
Verplichtingen uit herverzekering	6	2
Terugbetalingsverplichting van ontvangen onderpand in de vorm van liquide middelen ¹	2.888	2.006
Aandeel minderheidsbelang in deelnemingen in beleggingsfondsen	994	451
Overige beleggingsschulden	50	3
Belastingen en sociale verzekeringspremies	30	26
Schulden aan groepsmaatschappijen	42	94
Overlopende verplichtingen	11	10
Overige	104	117
	4.859	3.408

^{1.} De terugbetalingsverplichting van ontvangen onderpand in de vorm van liquide middelen heeft betrekking op bedragen die Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. ontvangt aan cash collateral afhankelijk van de actuele waarde van het derivaat. De ontvangen liquide middelen worden door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. aangewend voor beleggingen.

Een bedrag van €407 miljoen (31 december 2019: €575 miljoen) opgenomen onder Overige schulden wordt naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum afgewikkeld. Voor Overige schulden die naar verwachting binnen twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, is de boekwaarde een redelijke benadering van de reële waarde. De reële waarde van schulden die naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, bedraagt €407 miljoen per 31 december 2020 (31 december 2019: €575 miljoen).

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ DE BEPALINGEN VAN DE REËLE WAARDE VAN FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

Bij afwezigheid van een (actieve) markt wordt de reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële verplichtingen geschat op basis van de contante waarde of andere waarderingstechnieken. Voor een gedetailleerde beschrijving van de gebruikte methodes wordt verwezen naar Toelichting 6 Reële waarde hiërarchie. Waarderingstechnieken zijn van nature subjectief van aard en kunnen een significante impact hebben op de bepaling van de reële waarden voor bepaalde financiële verplichtingen. Waarderingstechnieken bevatten verschillende aannames voor de prijsbepalende factoren. De toepassing van verschillende waarderingstechnieken en aannames kunnen effect hebben op de reële waarde.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VAN FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

Financiële verplichtingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs, met uitzondering van Leningen en opgenomen gelden. Deze verplichtingen worden geclassificeerd als 'Reële waarde met waardeveranderingen via het resultaat'.

17. OVERIGE OPBRENGSTEN

De Overige opbrengsten bestaan uit diverse posten, zoals afwikkeling van contracten en administratieve rekeningen.

OVERIGE OPBRENGSTEN

Er zijn twee categorieën overige opbrengsten te onderscheiden. Ten eerste opbrengsten uit een eenmalige prestatie die wordt verantwoord in de periode waarin de prestatie is geleverd. Ten tweede opbrengsten uit doorlopende dienstverlening in een periode. Indien het resultaat van een dergelijke transactie op betrouwbare wijze kan worden geschat, worden de opbrengsten met betrekking tot die transactie naar rato van de verrichte prestaties verantwoord. Het resultaat van een transactie kan op een betrouwbare wijze worden geschat wanneer de omvang van de opbrengsten betrouwbaar kan worden gemeten, de economische voordelen naar alle waarschijnlijkheid naar Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zullen vloeien, de mate van afronding van de transactie aan het einde van het boekjaar betrouwbaar kan worden gemeten en de voor de transactie gemaakte kosten en de kosten voor afronding van de transactie betrouwbaar kunnen worden gemeten. Indien het resultaat van een transactie waarbij doorlopende diensten worden verricht niet op een betrouwbare wijze kan worden geschat, worden alleen opbrengsten verantwoord tot het bedrag van de gemaakte kosten die worden terugverdiend (zero profit-methode). Opbrengsten worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de vergoeding die is ontvangen of waarop recht is verkregen.

De opbrengsten worden verantwoord op basis van de voortgang, waarbij de voortgang afhankelijk is van de aard van de overeenkomst. Indien een overeenkomst hoofdzakelijk betrekking heeft op het verlenen van diensten, worden de opbrengsten verantwoord naar de mate waarin de diensten

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

tot een bepaalde datum zijn geleverd als percentage van de totaal te leveren diensten. Indien de dienst een bepaald aantal handelingen omvat binnen een specifieke periode, worden de opbrengsten lineair verantwoord.

18. BEDRIJFSKOSTEN

	(€ MILJOEN)	
	2020	2019
Acquisitiekosten (deels doorbelast)	15	17
Overige (doorbelaste) kosten	141	151
Ontvangen provisies van herverzekeraars	-7	-13
	149	155

Kosten van shared service centers en holdingkosten worden toegerekend aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. op basis van voornamelijk ervaringscijfers met betrekking tot de tijdsbesteding van medewerkers, uitgevoerd werk en verwerkte transacties.

Voor meer informatie ten aanzien van doorbelaste kosten zie Toelichting 27 Transacties met verbonden partijen van de geconsolideerde jaarrekening.

Personeel

Alle personeelsleden zijn in dienst van Achmea Interne Diensten N.V. De met de activiteiten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. verband houdende personeelskosten en overige bedrijfskosten worden doorbelast.

Door Achmea Interne Diensten N.V. vindt toerekening van de pensioenlasten plaats aan de onderdelen binnen de Achmea Groep. Toerekening vindt plaats op basis van het pensioengevend salaris van de actieve werknemers. Nadere toelichting wordt gegeven in Toelichting 27 Transacties met verbonden partijen van de geconsolideerde jaarrekening.

Accountantskosten

Op grond van artikel 2:382a lid 3 van het Burgerlijk Wetboek wordt geen uitsplitsing gegeven van de honoraria van onze externe accountant. Hiervoor wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Andere controlediensten die door onze externe accountant worden uitgevoerd (anders dan de controle van de statutaire jaarrekening en de controle en review ten behoeve van de jaarrekening van Achmea B.V.) zijn:

- Controle van de Solvency II verslagstaten ten behoeve van De Nederlandsche Bank;
- Controle van de opgave premie-inkomen ten behoeve van het Verbond van Verzekeraars.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VAN BEDRIJFSKOSTEN

De waarderingsgrondslagen voor bedrijfskosten hangen nauw samen met de grondslagen van gerelateerde balansposten. Hiervoor verwijzen we naar de waarderingsgrondslagen van de gerelateerde balansposten.

19. OVERIGE LASTEN

De Overige lasten bestaan uit diverse posten, zoals dotatie Overige voorzieningen en mutatie voorziening dubieuze debiteuren. In 2020 was er een vrijval van €2 miljoen voor een eerder gevormde overige voorziening wat verklaart dat de overige lasten negatief zijn.

Reorganisatielasten van €1 miljoen (2019: €1 miljoen) worden toegerekend aan de Overige lasten. Voor meer informatie wordt verwezen naar Toelichting 27 Transacties met verbonden partijen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

20. VENNOOTSCHAPSBELASTING

RECONCILIATIE EFFECTIEF BELASTINGTARIEF

	(€ MILJOEN)	
	2020	2019
Resultaat voor belasting	251	363
Tarief vennootschapsbelasting	25,0%	25,0%
Vennootschapsbelasting	63	91
Belastingeffect op:		
Deelnemingsvrijstelling	-2	2
Overig		-1
Tariefswijzigingen	-102	-43
Effectieve belastingdruk	-41	49

Het belastingeffect op tariefswijzigingen van €102 miljoen is nader toegelicht in Toelichting 11 Latente Belastingvorderingen en -verplichtingen

De effectieve belastingdruk in 2020 bedroeg -16,4% (2019: 13,5%).

UITSPLITSING ACUTE EN LATENTE VENNOOTSCHAPSBELASTING

	(€ MILJOEN)	
	2020	2019
Acute belasting		
Huidig boekjaarjaar	159	133
Overboeking acuut/latent	-1	-87
Overige mutaties		-1
	158	45
Latente belasting		
Huidig jaar	-98	-40
Overboeking acuut/latent	1	87
Tariefswijzigingen	-102	-43
	-199	4
Totale vennootschapsbelasting in de Winst- en verliesrekening	-41	49

De Latente belasting van €-199 miljoen (2019: €4 miljoen) is nader toegelicht in Toelichting 11 Latente Belastingvorderingen en -verplichtingen.

Waardering verschuldigde vennootschapsbelasting

De waardering van de acute vennootschapsbelasting is onder andere afhankelijk van de toepassing van de fiscale wetgeving en uitspraken in gerechtelijke procedures. Het kan onduidelijk zijn hoe een specifieke bepaling binnen de fiscale wetgeving van toepassing is op een bepaalde transactie of omstandigheid. De daadwerkelijk acute vennootschapsbelasting kan daarom leiden tot andere kasstromen uit hoofde van de fiscale positie.

WAARDERINGSGRONDSLAG VENNOOTSCHAPSBELASTING

Vennootschapsbelasting op de winst of het verlies voor het boekjaar bestaat uit huidige en latente belastingen. Vennootschapsbelasting wordt opgenomen in de Winst- en verliesrekening tenzij deze betrekking heeft op posten opgenomen onder Totaal eigen vermogen, in welk geval deze posten netto (na belasting) worden opgenomen onder Totaal eigen vermogen. Verwachte te ontvangen/betalen belastingen worden gebaseerd op de belastbare winst of verlies voor het boekjaar op basis van de op de balansdatum vastgestelde of substantieel vastgestelde belastingtarieven, evenals op eventuele aanpassingen in de te ontvangen of verschuldigde vennootschapsbelasting over voorgaande jaren. Bij de berekening van de actuele vennootschapsbelastingpositie is rekening gehouden met onzekerheden over inbaarheid.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

21. NETTO OVERIG TOTAALRESULTAAT

	(€ MILJOEN)					
	2020			2019		
	OVERIG TOTAAL- RESULTAAT VOOR BELASTING	VENNOOTSCHAPS BELASTING	NETTO OVERIG TOTAAL- RESULTAAT	OVERIG TOTAAL- RESULTAAT VOOR BELASTING	VENNOOTSCHAPS BELASTING	NETTO OVERIG TOTAAL- RESULTAAT
Ongerealiseerde waardeveranderingen bij financiële instrumenten geassocieerd als 'Beschikbaar voor verkoop'	827	-214	613	1.551	-387	1.164
Mutaties van de voorziening voor Winstdeling en kortingen voor polishouders uit hoofde van ongerealiseerde beleggingsopbrengsten	-827	207	-620	-1.366	341	-1.025
Reclassificatie naar de Winst- en verliesrekening als Winstdeling en kortingen voor polishouders uit hoofde van gerealiseerde beleggingsopbrengsten	323	-81	242	238	-60	178
Waardeveranderingen uit financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop	-392	98	-294	-365	91	-274
Bijzondere waardeverminderingen financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop	35	-9	26	12	-3	9
Totaal Overig totaalresultaat voor het boekjaar	-34	1	-33	70	-18	52

OVERIGE TOELICHTINGEN

22. HEDGE ACCOUNTING

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. past reële waarde hedge accounting toe voor de portefeuilles die blootgesteld zijn aan valutarisico. Reële waarde hedge accounting houdt in dat de reële waarde mutaties van het hedging instrument en van de afgedekte positie, worden opgenomen in de Winst- en verliesrekening.

Valutaderivaten worden gebruikt als afdekkingsinstrumenten. De reële waarde van de valutaderivaten aangewezen als afdekkingsinstrument voor de toepassing van reële waarde hedge accounting per 31 december 2020 bedroeg €9 miljoen (31 december 2019: €3 miljoen). De reële waarde van de valutacontracten wijzigt met de veranderingen in de wisselkoers, die correspondeert met de reële waardeveranderingen gerelateerd aan valutakoersverschillen van een belegging in vreemde valuta. Daarnaast heeft een wijziging van de forward premie impact op de waardeontwikkeling van het derivaat, waarbij dit deel van de waardeontwikkeling niet in de hedge accounting wordt betrokken. Het nettoresultaat op hedge accounting is €2 miljoen (2019: €18 miljoen). De veranderingen in de reële waarde van de beleggingen toe te rekenen aan het afgedekte risico bedroegen €29 miljoen (2019: €-12 miljoen) en veranderingen in de reële waarde van de gerelateerde derivaten bedroegen €-28 miljoen (2019: €30 miljoen), inclusief waardewijzigingen als gevolg van de wijzigingen in de forward premie.

WAARDERINGSGRONDSLAG HEDGE ACCOUNTING

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. past 'reële waarde hedge accounting' toe voor bepaalde beleggingsportefeuilles. Wanneer Achmea 'reële waarde hedge accounting' toepast wordt een reële waardeverandering van de afgedekte positie in de Winst- en verliesrekening verantwoord die samenhangt met het afgedekte risico. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beoordeelt de effectiviteit van de hedgerelatie op elk rapportagemoment. De hedgerelatie wordt verbroken wanneer de effectiviteit buiten de bandbreedte van 80%-125% valt of wanneer de hedge wordt beëindigd of ingetrokken. Wanneer de hedgerelatie is beëindigd schrijft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de hieraan gerelateerde reële waardeaanpassing af over de resterende looptijd van de afgedekte positie.

23. NIET UIT DE BALANS BLIKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Gerechtelijke procedures

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de maatschappijen die deel uitmaken van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn betrokken in gerechtelijke en arbitrageprocedures. Deze procedures hebben betrekking op claims die ingediend zijn door en tegen deze maatschappijen, voortvloeiend uit reguliere bedrijfsactiviteiten, inclusief de activiteiten die zijn uitgevoerd in de hoedanigheid als verzekeraar, kredietverstrekker, dienstverlener, belegger en belastingbetaler. Alhoewel het niet mogelijk is om de uitkomst van lopende of toekomstige gerechtelijke procedures te voorspellen of te bepalen, is het bestuur van mening dat het niet waarschijnlijk is dat de uitkomst van de procedures een materieel negatief effect zullen hebben op de financiële positie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Garanties

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft aan Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. garanties verstrekt tot een maximum van €6 miljoen (2019: €8 miljoen). Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. is een maatschappij waarbinnen de deelnemende verzekeringsmaatschappijen de claims en risico's met betrekking tot terrorisme in een pool hebben gebundeld.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN CONTRACTUELE VERPLICHTINGEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Kredietfaciliteiten bouwdepot overeenkomsten	51	51
Investeringsverplichtingen gerelateerd aan de verstrekte hypotheekoffertes	196	326
Overige investeringsverplichtingen uit hoofde van beleggingen	100	190
	347	567

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. kent ultimo boekjaar 2020 contractuele verplichtingen in verband met aan klanten toegezegde kredieten die een onderdeel zijn van bouwdepotovereenkomsten. Indien de klanten voldoen aan de voorwaarden, heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de verplichting om €51 miljoen (2019: €51 miljoen) aan kredieten te verstrekken.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. verstrekt hypothecaire leningen voor eigen rekening. In deze hoedanigheid kent zij onherroepelijke faciliteiten die voortvloeien uit de verstrekte offertes voor hypothecaire leningen. Indien de klanten de offertes accepteren heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de verplichting om €196 miljoen (2019: €326 miljoen) aan hypothecaire leningen te verstrekken.

Fiscale eenheid

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. maakt deel uit van de fiscale eenheid voor de omzetbelasting en de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting van Achmea B.V. en is uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel.

24. KREDIETKWALITEIT FINANCIËLE ACTIVA

Onderstaande tabel geeft inzicht in de kredietkwaliteit van de financiële activa door informatie te geven over de hoogte van de (externe) rating. Tevens is aangegeven voor welk deel van de financiële activa geen (externe) rating beschikbaar is.

EXTERNE CREDIT RATING ACTIVA

31 DECEMBER 2020	AAA STAATS-OBLIGATIES	AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	TOTAAL
Beleggingen								
Vastrentende beleggingen ¹	7.332	2.513	4.258	3.884	5.614	440	8.002	32.043
Derivaten			5.661	2.842	93	7	462	9.065
Overige financiële beleggingen ²			1.365	7.872	3		971	10.211
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen			94				1	95
Vorderingen en overlopende activa		4	7				268	279
Liquide middelen			44	315				359

^{1.} Vastrentende beleggingen zonder rating hebben voor €6.030 miljoen betrekking op hypotheekleningen die met NHG zijn verstrekt.

^{2.} Verschuiving binnen Overige financiële beleggingen van Rating AA naar rating A wordt veroorzaakt door de gewijzigde rating van Rabobank. De Overige financiële beleggingen hebben betrekking op spaarrekeningen gekoppeld aan levensverzekeringscontracten waarvoor de renteopbrengsten zijn gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt over zijn hypotheekleningen. Voor een overzicht van overige financiële beleggingen wordt verwezen naar Toelichting 4 Beleggingen.

De tabel hierboven en de tabel op de volgende pagina bevatten de rating van de financiële instrumenten. Verschillende externe ratingbureaus worden gebruikt om de rating van deze financiële instrumenten te bepalen. In lijn met het interne beleid van Achmea voor het monitoren van marktrisico's, worden deze ratings vertaald naar de S&P-taxonomieën. Als er meerdere ratings beschikbaar zijn voor hetzelfde financiële instrument, wordt de tweede beste beoordeling gebruikt. Als een instrument geen externe rating heeft, wordt de rating van de uitgevende partij beschouwd als een passende rating van de financiële instrumenten. Als het instrument echter door een derde partij wordt gegarandeerd of als de uitgevende partij zelf geen rating heeft, wordt de rating van de partij die het financiële instrument waarborgt, gebruikt. In alle andere gevallen zijn de instrumenten in de bovenstaande / onderstaande tabel opgenomen als geen rating beoordeeld.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

EXTERNE CREDIT RATING ACTIVA

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2019	AAA STAATS-OBLIGATIES	AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	TOTAAL
Beleggingen								
Vastrentende beleggingen ¹	7.856	2.219	4.225	3.935	4.442	359	7.512	30.548
Derivaten		82	374	5.559	98	8	361	6.482
Overige financiële beleggingen ²			8.307	1.428	4		414	10.153
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen			123				1	124
Vorderingen en overlopende activa		3	1				244	248
Liquide middelen			17	240				257

^{1.} Vastrentende beleggingen zonder rating hebben voor €5.909 miljoen betrekking op hypotheekleningen die met NHG zijn verstrekt.

^{2.} Overige financiële beleggingen met rating AA hebben betrekking op spaarrekeningen gekoppeld aan levensverzekeringsovereenkomsten waarvoor de renteopbrengsten zijn gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt over zijn hypotheekleningen. Voor een overzicht van overige financiële beleggingen wordt verwezen naar Toelichting 4 Beleggingen.

De tabel hieronder geeft een overzicht van de boekwaarde van de financiële activa met betalingsachterstanden of waarop bijzondere waardevermindering is toegepast.

FINANCIËLE ACTIVA MET BETALINGSACHTERSTANDEN OF WAAROP BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING IS TOEGEPAST

BETALINGSACHTERSTANDEN, MAAR NIET AFGEWAAARDEERD

31 DECEMBER 2020	0 - 3 MAANDEN	3 MAANDEN - 1 JAAR	OUDER DAN EEN JAAR	BEDRAG BETALINGSACHTERSTANDEN	BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING ACTIVA
					BOEKWAARDE NA BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING
Beleggingen					
Vastrentende beleggingen					1
Vorderingen en overlopende activa					
31 DECEMBER 2019					
Beleggingen					
Vastrentende beleggingen					5
Vorderingen en overlopende activa	4	1	1	6	

Onderstaande tabel geeft een overzicht van activa en verplichtingen waarop verrekening, afdwingbare Master Netting Agreements (verrekeningsovereenkomsten) en vergelijkbare overeenkomsten van toepassing zijn.

FINANCIËLE ACTIVA WAAR VERREKENING OP VAN TOEPASSING IS, AFDWINGBARE MASTER NETTING OVEREENKOMSTEN EN VERGELIJKBARE OVEREENKOMSTEN

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2020	BRUTO BEDRAGEN VAN OPGENOMEN FINANCIËLE ACTIVA	BRUTO BEDRAGEN VAN OPGENOMEN FINANCIËLE VERPLICHTINGEN	NETTO BEDRAGEN VAN FINANCIËLE ACTIVA/VERPLICHTINGEN, OPGENOMEN IN DE BALANS	SALDO VAN DE IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN	ONTVANGEN ZEKERHEDEN IN DE VORM VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN	ONTVANGEN CONTANTE ZEKERHEDEN (EXCLUSIEF OVERSCHOT AAN ZEKERHEDEN)	NETTO BEDRAG
Derivaten actief	8.979		8.979				
Derivaten verplichting		2.384	-2.384				
				6.595	2.860	2.888	847
Liquide middelen	1.352	1.224	128	128			128
31 DECEMBER 2019							
Derivaten actief	6.390		6.390				
Derivaten verplichting		1.420	-1.420				
				4.970	2.247	2.060	663
Liquide middelen	1.687	1.596	91	91			91

Toelichtingen in het kader van uitstel IFRS 9

IFRS 9 is per 1 januari 2018 in werking getreden. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft op peildatum 31 december 2015 beoordeeld of zij in aanmerking komt voor uitstel van IFRS 9. Het toepassen van de uitstel benadering (deferral approach) is mogelijk wanneer de verzekering gerelateerde verplichtingen ten opzichte van de totale verplichtingen groter zijn dan 90% of wanneer deze tussen de 80% en 90% zijn en kan worden aangetoond dat er geen significante niet verzekering gerelateerde activiteiten zijn. De uitkomst van deze beoordeling was dat de verzekering gerelateerde verplichtingen ten opzichte van de totale verplichtingen groter zijn dan 90%. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. kan daarom uitstel van IFRS 9 toepassen. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. maakt gebruik van deze optie.

Na de initiële beoordeling op peildatum 31 december 2015 moet Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bij een significante wijziging in haar activiteiten beoordelen of zij nog in aanmerking komt voor uitstel van IFRS 9.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft triggers voor significante wijzigingen gedefinieerd en voert een toets uit wanneer deze zich voordoen. Deze triggers hebben betrekking op wijzigingen in de structuur, het afstoten van bedrijfsonderdelen die vallen binnen de definitie van beëindigde bedrijfsactiviteit, aankopen van materiële bedrijfsonderdelen en significante mutaties van de totale verplichtingen. Er zijn in 2020 geen significante wijzigingen in de activiteiten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geweest. Conclusie is dan ook dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. nog steeds in aanmerking komt voor een tijdelijke vrijstelling van IFRS 9 en zal van deze mogelijkheid gebruik blijven maken.

Als gevolg van het feit dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de invoering van IFRS 9 heeft uitgesteld moet additionele informatie worden opgenomen over de kasstroomkarakteristieken van financiële instrumenten en, voor die financiële instrumenten waarvan de contractuele kasstromen bestaan uit aflossingen van de hoofdsom en interestbetalingen, informatie over de kredietkwaliteit. Deze informatie is opgenomen in de tabellen op de volgende pagina.

In de eerste tabel is voor alle financiële activa informatie opgenomen over de kasstroomkarakteristieken. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is momenteel bezig met de invulling van de beginselen in IFRS 9, waaronder de invulling van het business model. Vooruitlopend op een definitieve invulling van het business model zijn beleggingen ten bedrage van €549 miljoen (31 december 2019: €671 miljoen), waarvan €345 miljoen (31 december 2019: €441 miljoen) betrekking heeft op beleggingen in vastrentende waarden, in de tabel op de volgende pagina opgenomen onder de kolom Overige (niet-“Solely Payments of Principal and Interest” (hierna niet-SPPI), inclusief aangehouden voor handelsdoeleinden dan wel beheerd op een reële waarde basis). Deze beleggingen werden onder IAS 39 geclassificeerd als Beschikbaar voor verkoop. De opname van deze financiële instrumenten onder de kolom Overige is het gevolg van het feit dat deze beleggingen naar verwachting zullen vallen onder de categorie ‘Beheerd op een reële waarde basis’. Voor deze beleggingen is geen SPPI test noodzakelijk onder IFRS 9 en als gevolg daarvan heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. er voor gekozen (nog) geen SPPI-test op te zetten voor deze financiële instrumenten. De definitieve invulling van het business model onder IFRS 9 moet nog plaatsvinden, hetgeen kan betekenen dat deze instrumenten in toekomst wel zullen worden betrokken in de SPPI-test.

Tevens zijn in de volgende tabel alle beleggingen die worden aangemerkt als rekening risico polishouders en die onder IAS 39 zijn aangewezen als Fair Value through Profit & Loss (FVPL) opgenomen onder de kolom Overige (niet SPPI, inclusief aangehouden voor handelsdoeleinden dan wel beheerd op een reële waarde basis). Dit op basis van de verwachting dat deze beleggingen bij introductie van IFRS 9 in combinatie met IFRS 17 zullen worden gewaardeerd als FVPL vanwege de accounting mismatch die ontstaat door het naar verwachting te hanteren waarderingmodel voor de verzekeringsverplichtingen onder IFRS 17 dan wel het business model voor deze beleggingen. Concreet gaat het hierbij om de Beleggingen voor rekening en risico polishouders voor een bedrag van €15.080 miljoen (31 december 2019: €15.469 miljoen) waarvan €10.758 miljoen (31 december 2019: €10.569) betrekking heeft op beleggingen in vastrentende waarden. Indien de voorlopige conclusies over het business model wijzigen dan wel de voorlopige conclusies over het te hanteren waarderingmodel voor de verzekeringsverplichtingen onder IFRS 17 kan dit impact hebben op de toelichting zoals opgenomen in de tabel op de volgende pagina en kan een groter deel van de financiële activa worden opgenomen als SPPI compliant.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

KASSTROOMKARAKTERISTIEKEN FINANCIËLE ACTIVA BINNEN SCOPE IFRS 9

(€ MILJOEN)

	FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			OVERIGE (NIET SPPI, INCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			TOTAAL		
	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2020	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2020	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2020	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2020	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2020 ¹	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2020
Beleggingen									
Aandelen en soortgelijke beleggingen				5.139	5.139	520	5.139	5.139	520
Vastrentende beleggingen	26.743	26.743	781	5.300	5.300	58	32.043	32.043	839
Derivaten				9.065	9.065	2.216	9.065	9.065	2.216
Overige financiële beleggingen	2.152	2.291	-23	8.059	8.059	-125	10.211	10.350	-148
Vorderingen en overlopende activa	92	92					92	92	
Liquide middelen	359	359					359	359	

KASSTROOMKARAKTERISTIEKEN FINANCIËLE ACTIVA BINNEN SCOPE IFRS 9

(€ MILJOEN)

	FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			OVERIGE (NIET SPPI, INCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			TOTAAL		
	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2019	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2019	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2019	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2019	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2019	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2019	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2019 ¹	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2019	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2019
Beleggingen									
Aandelen en soortgelijke beleggingen				5.911	5.911	1.304	5.911	5.911	1.304
Vastrentende beleggingen	25.903	25.903	1.343	4.645	4.645	105	30.548	30.548	1.448
Derivaten				6.482	6.482	2.673	6.482	6.482	2.673
Overige financiële beleggingen	2.322	2.495	-15	7.831	7.831	26	10.153	10.326	11
Vorderingen en overlopende activa	92	92					92	92	
Liquide middelen	257	257					257	257	

1. In bovenstaande tabel en de tabel op de vorige pagina zijn alleen de financiële instrumenten opgenomen die naar verwachting onder IFRS 9 zullen vallen. Een aantal financiële instrumenten zal naar verwachting onder IFRS 17 als onderdeel van de waardering van de verzekeringsverplichting worden opgenomen. Hierdoor wijkt de boekwaarde af van de bedragen zoals opgenomen in Toelichting 4 Beleggingen en Toelichting 12 Vorderingen en overlopende activa. Dit betreft bijvoorbeeld premiedebiteuren.

In de volgende tabel is de kredietkwaliteit van alle instrumenten die voldoen aan de SPPI-test opgenomen. In de laatste kolom is per categorie financiële activa het bedrag aangegeven van financiële instrumenten waarvoor er geen sprake is van een laag kredietrisico. Dit is vooralsnog gedefinieerd als instrumenten met een rating lager dan 'below investment grade'. Deze beleggingen zijn vooralsnog opgenomen onder "Financiële activa die geen laag kredietrisico hebben".

Voor financiële instrumenten opgenomen onder Beleggingen met 'geen rating' moet de invulling van laag kredietrisico nog plaatsvinden. Deze zijn in de tabel op de volgende pagina vooralsnog opgenomen onder "Financiële activa die geen laag kredietrisico hebben". Voor een bedrag van €7.704 miljoen (31 december 2019: €7.147 miljoen) gaat het om hypothecaire vorderingen waarvoor het de verwachting is dat geen gebruik zal worden gemaakt van de toegestane versimpeling voor het bepalen of er sprake is geweest van een significante verslechtering in kredietkwaliteit. Tevens zijn in de tabel Vorderingen opgenomen in de kolom "Financiële activa die geen laag kredietrisico hebben", omdat Achmea voornemens is om bij de toepassing van IFRS 9 de zogenaamde versimpelde methodiek voor het bepalen van kredietverliezen te gaan toepassen. Hierbij worden verwachte kredietverliezen over de gehele looptijd van een instrument berekend waardoor het niet noodzakelijk is om vast te stellen of er sprake is geweest van een significant verslechtering in kredietkwaliteit.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2020								FINANCIËLE ACTIVA DIE GEEN LAAG KREDIETRISICO HEBBEN		
	AAA STAATS-OBLIGATIES	AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	BOEK-WAARDE SPPI ASSET TOTAAL	TOTALE REËLE WAARDE	TOTALE BOEK-WAARDE
Beleggingen										
Vastrentende beleggingen	5.822	2.378	2.850	3.254	4.539	34	7.866	26.743	7.900	7.900
Overige financiële beleggingen			1.365	787				2.152		
Vorderingen en overlopende activa							92	92	92	92
Liquide middelen			44	315				359		

FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2019								FINANCIËLE ACTIVA DIE GEEN LAAG KREDIETRISICO HEBBEN		
	AAA STAATS-OBLIGATIES	AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	BOEK-WAARDE SPPI ASSET TOTAAL	TOTALE REËLE WAARDE	TOTALE BOEK-WAARDE
Beleggingen										
Vastrentende beleggingen	6.400	2.135	3.041	3.518	3.419	22	7.368	25.903	7.390	7.390
Overige financiële beleggingen			1.618	704				2.322		
Vorderingen en overlopende activa							92	92	89	92
Liquide middelen			17	240				257		

25. OVERDRACHT VAN FINANCIËLE ACTIVA EN ZEKERHEDEN

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. draagt financiële activa over op het moment dat zij de contractuele rechten op de ontvangst van kasstromen uit financiële activa overdraagt. Daarnaast draagt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. financiële activa over wanneer ze de genoemde contractuele rechten behoudt, maar een contractuele verplichting aangaat om de ontvangen kasstromen aan één of meer derden te betalen. Bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. worden de volgende transacties in het kader van overdracht van rechten (activa en zekerheden) onderscheiden:

- Overgedragen financiële activa die niet (in zijn geheel) van de balans worden gehaald in geval van securities lending. Bij deze transacties draagt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. juridisch (maar niet economisch) activa over en ontvangt onderpand in de vorm van beleggingen dan wel liquide middelen. De overgedragen activa blijven in de balans opgenomen;
- Overgedragen financiële activa die in hun geheel van de balans worden gehaald en waarbij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geen verdere betrokkenheid heeft (normale verkoop).

De volgende toelichtingen geven nadere details omtrent de overgedragen financiële activa die niet (in zijn geheel) van de balans worden gehaald en toelichtingen omtrent onderpand die als zekerheid wordt verkregen c.q. verstrekt.

SECURITIES LENDING ACTIVITEITEN ¹

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Boekwaarde uitgeleende beleggingen in de balans	3.179	3.311
Reële waarde ontvangen onderpand niet in de balans opgenomen	3.386	3.534
Netto positie	-207	-223

¹ De beleggingen en de bijbehorende onderpanden in het kader van Asset switch zijn niet in deze tabel opgenomen. Omdat hierbij sprake is van een relatie met een groepsmaatschappij is de informatie hierover opgenomen onder de verbonden partijen.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. leent obligaties uit en ontvangt hiervoor een vergoeding (ook wel securities lending genoemd). Het proces van securities lending wordt gefaciliteerd door een lending agent die tegen een vergoeding bemiddelt tussen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de inlener. Bij securities lending gaat het juridische eigendom over naar de

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

inlener, maar blijft het economisch eigendom bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De uitgeleende effecten blijven daarom opgenomen in de balans.

Tot zekerheid van nakoming van de verplichting tot retournering van de geleende effecten door de inlener stort deze onderpand (collateral) in de vorm van andere hoogwaardige en liquide effecten. De vaststelling van de waarde van de geleende effecten en van het daarmee verband houdende onderpand, vindt dagelijks plaats door middel van zogenaamde 'margin calls'. Dit onderpand wordt juridisch eigendom van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., maar de inlener blijft economisch eigenaar. Het onderpand is derhalve niet in de balans opgenomen. De waarde van het onderpand is minimaal 2-7% hoger (zogenaamde 'haircut') dan de waarde van de uitgeleende stukken. Bij onderpanden in de vorm van aandelen vraagt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., gezien de hogere volatiliteit van de waarde van de aandelen, een hogere haircut. Op het moment dat een inlener in gebreke blijft bij het retourneren van geleende stukken, zal de lending agent het onderpand liquideren en vervolgens dezelfde stukken aankopen die Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft uitgeleend en aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. leveren. Een eventueel verlies is niet voor rekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Mocht de lending agent niet in staat zijn om dezelfde stukken terug te leveren, dan krijgt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de marktwaarde van de uitgeleende stukken vergoed. Het ontvangen onderpand is niet vrij verkoopbaar en kan niet als onderpand dienen bij andere transacties.

ONTVANGEN C.Q. GESTORT ONDERPAND BELEGGINGEN IN HET KADER VAN DERIVATEN TRANSACTIES

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Netto positie activa en verplichtingen derivaten	6.595	4.970
Waarvan gedekt door effecten	2.860	2.247
In onderpand ontvangen liquide middelen	2.888	2.060
Netto positie	847	663

In geval van onderpand zijn afspraken vastgelegd in de vorm van zogenaamde ISDA Credit Support Annex overeenkomsten. Hierin is tevens vastgelegd onder welke omstandigheden – de zogenoemde 'default events' – de tegenpartij het gestorte onderpand kan aanwenden voor het beperken van eventuele verliezen. Overdracht van het onderpand in de vorm van effecten geschiedt op basis van "transfer of title" waarbij het juridisch eigendom aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. wordt overgedragen aan de ontvanger van het onderpand. De economische voordelen zoals bijvoorbeeld rente-inkomsten, gaan niet over naar de ontvanger van het onderpand. In het merendeel van de gevallen bestaat het ontvangen onderpand uit liquide beleggingen, voornamelijk liquide activa zoals staatsobligaties en liquide middelen.

Met de verschillende tegenpartijen zijn bilaterale afspraken gemaakt over te ontvangen of te storten onderpand. Daarbij wordt uitgegaan van de netto positie van de derivaten bij het bepalen van het te ontvangen of te storten onderpand met de betreffende tegenpartij. Het verschil tussen de derivaten en het onderpand (de netto positie) past binnen de contractuele afspraken met betrekking tot de initial margin en de bijstortverplichtingen.

In de meeste gevallen is sprake van centrale clearing van derivatenposities, waarbij altijd een initial margin wordt gestort door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De initial margin wordt aangevuld met een te storten of te ontvangen variation margin die afhankelijk is van de gezamenlijke positie van activa en verplichtingen-derivaten met de betreffende clearing partner. In de totale waarde van het aangehouden onderpand ultimo 2020 is mede opgenomen een gestort onderpand, initial margin, van €917 miljoen (31 december 2019: €749 miljoen). Voor alle derivaten waarbij er sprake is van centrale clearing geldt dat de netto positie van activa en verplichtingen uit hoofde van derivaten per individuele tegenpartij volledig is gedekt door onderpand.

Asset switch met Achmea Bank N.V.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft in het verleden een Asset switch overeenkomst met Achmea Bank N.V. gesloten. Deze overdracht van financiële activa wordt toegelicht onder Toelichting 27 Transacties met verbonden partijen.

26. BELANGEN IN DOCHTERMAATSCHAPPIJEN

Onderstaand overzicht toont de dochtermaatschappijen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. per 31 december 2020. Dit zijn de dochtermaatschappijen die direct dan wel indirect in volledig eigendom zijn, tenzij anders aangegeven, en zijn betrokken bij vermogensbeheer of aan deze activiteiten gekoppelde diensten. Het stemrecht van

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in deze dochtermaatschappijen is conform het aandelenbezit. In het land van oprichting of vestiging vinden tevens in hoofdzaak de bedrijfsactiviteiten plaats.

	Statutaire vestiging	% deelneming
AP&L Beleggingen B.V.	Zeist (NL)	100%
Achmea Woninghypotheken B.V.	Zeist (NL)	100%
Achmea Woninghypotheken II B.V.	Zeist (NL)	100%
Woonalliantie Woerden C.V.	Amsterdam (NL)	98%
Residex B.V. (in liquidatie)	Zeist (NL)	100%
Achmea Vastgoed Beheer B.V.	Apeldoorn (NL)	100%

Belangrijke beperkingen met betrekking tot dochtermaatschappijen

Er zijn geen andere restricties of verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen door of vanwege dochtermaatschappijen.

27. TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

Aard van transacties met verbonden partijen

Partijen worden als verbonden aangemerkt als een partij zeggenschap of belangrijke invloed kan uitoefenen op de andere partij (bijvoorbeeld een dochtermaatschappij) bij het nemen van financiële of operationele beslissingen. Aangezien Achmea B.V. als groepshoofd direct of indirect control uitoefent over alle juridische entiteiten die deel uitmaken van de Achmea groep worden deze entiteiten door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. als verbonden partijen aangemerkt.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. beschouwt ook de Stichting Pensioenfonds Achmea als een verbonden partij. Leden van het bestuur, de Raad van Commissarissen en hun naaste familie worden eveneens beschouwd als verbonden partijen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Als onderdeel van de reguliere activiteiten van de vennootschap (met name op gebied van verzekeringen) onderhoudt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zakelijke relaties met verbonden partijen. Dergelijke transacties met verbonden partijen worden zowel individueel als geaggregeerd niet als materieel beschouwd voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

De kosten voor shared service centers en holdingkosten worden toegerekend aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. op basis van vaste bedragen die met name zijn gebaseerd op ervaringen met betrekking tot de tijdsbesteding van personeel, verrichte werkzaamheden en verwerkte transacties. Deze kostendoorbelasting is gepresenteerd als onderdeel van de Bedrijfskosten en de Overige lasten.

Beloning van het bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

In 2020 zijn het lid van de Raad van Bestuur Achmea B.V. dat optreedt als referent voor de divisie Pensioen & Leven, de heer R. Otto, en de CFO van de Raad van Bestuur van Achmea B.V., de heer M.A.N. Lamie, de statutaire bestuurders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Zij worden op grond van IAS 24 beschouwd als degenen die de sleutelposities bekleden voor deze entiteit. Als lid van de Raad van Bestuur zijn zij verantwoordelijk voor de activiteiten van de Achmea groep als geheel. Daarnaast vervullen zij voor de dochteronderneming Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de rol van statutair bestuurder en zijn in die hoedanigheid verantwoordelijk voor deze dochteronderneming. Zij ontvangen alleen een beloning in hun hoedanigheid als lid van de Raad van Bestuur van Achmea B.V. Er worden door Achmea B.V. geen kosten inzake de beloning van de Raad van Bestuur doorbelast aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

OVERZICHT BELONING VAN HET VOORMALIG BESTUUR VAN ACHMEA PENSIOEN- EN LEVENSVZERKERINGEN N.V. TEN LASTE VAN HET BOEKJAAR

	2020	2019
Korte termijn personeelsbeloning	31	430
Pensioenlasten		168
Overige lange termijn beloning	31	41
Werkgeversaandeel sociale lasten		18
Totaal	62	657

Nadere toelichting

Achmea B.V. belast aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geen beloning door van leden van de Raad van Bestuur van Achmea B.V. voor hun rol van statutair bestuurder van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Vorig jaar, tot 1 september 2019, waren de divisievoorzitter en de financieel directeur van de Divisie Pensioen & Leven nog de statutaire bestuurders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. In het bovenstaande overzicht worden met betrekking tot het boekjaar 2019 voor deze twee voormalige bestuurders (het naar rato deel van) de korte termijn personeelsbeloning, de pensioenlasten (die zowel de pensioenlast tot het fiscaal grensbedrag - in 2019: €107.593 - als de last voor het pensioen boven deze grens omvatten), de overige lange termijn beloning en het werkgeversaandeel sociale lasten toegelicht.

Bij de variabele beloning gaat het om de bedragen die in enig boekjaar zijn toegekend met betrekking tot het voorgaande boekjaar ofwel prestatiejaar, omdat ten tijde van de vaststelling van de jaarrekening over het voorgaande boekjaar nog niet was besloten om variabele beloning over dat prestatiejaar toe te kennen. Over het prestatiejaar 2019 is na de vaststelling van de jaarrekening 2019 de besluitvorming over de toekenning variabele beloning 2019 afgerond en is variabele beloning over 2019 toegekend aan het voormalige bestuur van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. In de jaarlast 2020 is derhalve €62 duizend als de naar rato last begrepen voor variabele beloning over prestatiejaar 2019 die aan deze twee voormalige bestuurders is toegekend, deze bestaat voor de helft uit korte termijn variabele beloning en voor de helft uit lange termijn variabele beloning. In de jaarlast 2019 is €82 duizend als last begrepen voor de variabele beloning over prestatiejaar 2018, die over 2018 betrekking had op een heel jaar.

In 2020 bestaat de beloning aan de bestuurders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. derhalve alleen nog uit de variabele beloning tot 1 september over het prestatiejaar 2019 aan het voormalige bestuur die ten laste van het boekjaar 2020 is gebracht. De totale beloning in 2020 bedraagt zodoende €62 duizend (2019: €657 duizend).

Beëindigingsvergoedingen

Zowel in 2020 als in 2019 was er geen sprake van toekenning van vergoedingen in verband met beëindiging van een arbeidsovereenkomst.

'Claw back'

In 2020 hebben er met betrekking tot het bestuur geen aanpassingen of terugvorderingen van beloningen uit eerdere jaren plaatsgevonden. Dit was evenmin het geval in 2019.

Leningen

De statutaire bestuurders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. hebben in 2020 geen leningen uitstaan bij verbonden partijen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Beloning van de leden van de Raad van Commissarissen

In onderstaande tabel staat de beloning van de commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. over 2020.

OVERZICHT BELONING VAN DE LEDEN VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN PER JAAR ¹

	2020	2019
Raad van Commissarissen per 31 december 2020:		
A.W. (Aad) Veenman (voorzitter)	10	3
R. Th. (Roel) Wijmenga	10	21
M. (Mijntje) Lückerath	10	15
P.H.M. (Petri) Hofsté	10	15
A.C.W. (Lineke) Sneller	10	3
W.H. (Wim) de Weijer	10	3
J. (Jan) van den Berg	10	3
A.M. (Lex) Kloosterman	10	
M.R. (Miriam) van Dongen (vanaf 28 april 2020)	7	
Voormalig lid van de Raad van Commissarissen		
R.A. (Roelof) Joosten (tot 2 maart 2020)		3
Totaal	87	66

^{1.} Exclusief BTW

In 2020 waren er twee mutaties in de bezetting van zetels door leden van de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De heer Joosten is op 2 maart 2020 overleden. Mevrouw Van Dongen trad op 28 april 2020 toe tot de Raad van Commissarissen.

Alle commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. ontvangen in 2020 op jaarbasis een zelfde bedrag commissarisbeloning voor hun activiteiten en tijdsbesteding ten behoeve van deze entiteit. Deze beloning bedraagt €10.000,- per jaar (excl. BTW). Voor mevrouw Van Dongen en de heer Joosten is dat in 2020 de beloning vanaf, respectievelijk tot het moment dat zij in 2020 lid zijn respectievelijk waren van de Raad van Commissarissen.

De vergelijking tussen 2020 en 2019 heeft alleen voor de heer Wijmenga, mevrouw Lückerath en mevrouw Hofsté in beide jaren betrekking op de vergoeding over een heel jaar. Als gevolg van de governancewijziging per 1 september 2019 zijn ook de (andere) leden van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V. toen toegetreden tot de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., deze leden ontvingen derhalve in 2019 een (naar rato) beloning vanaf 1 september. Tot 1 september 2019 gold voor de heer Wijmenga, mevrouw Lückerath en mevrouw Hofsté de tot dat moment geldende beloningsstructuur voor de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. die een hogere beloning kende, waardoor hun beloning op jaarbasis in 2019 hoger lag dan in 2020.

Bestuurdersaansprakelijkheid

Voor de bestuurders en commissarissen van Achmea B.V. en haar groepsmaatschappijen, onder wie de bestuurders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., heeft Achmea een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten. Een deel van deze bestuurders en commissarissen is, onder bepaalde voorwaarden, eveneens gevrijwaard voor vermogensschade op grond van aanspraken van derden voor zover deze schade de verzekerde dekking te boven gaat.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Transacties met aandeelhouder en uiteindelijke moedermaatschappij

De aandeelhouder van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is Achmea B.V. die per 31 december 2020 100% van de aandelen (100% van het stemrecht) in bezit had.

TRANSACTIES MET AANDEELHOUDER

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Vorderingen en schulden:		
- Achmea B.V.		-1
Verschuldigde vennootschapsbelasting		
- Achmea B.V.	22	95
Bedrijfskosten en personeelskosten:		
- Achmea B.V. (Bedrijfskosten)		13

Lasten die betrekking hebben op het kapitaalmanagement van Achmea B.V. worden doorbelast aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Deze zijn niet direct gerelateerd aan de verzekeringsactiviteiten en worden opgenomen onder de Overige lasten.

Transacties met de groepsmaatschappijen

TRANSACTIES MET GELIEERDE MAATSCHAPPIJEN ACHMEA GROEP

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Beleggingsactiviteiten:		
<i>Beleggingen in groepsmaatschappijen:</i>		
- Achmea Bank N.V. - Asset Backed Securities		377
- Achmea Bank N.V. - Hypotheekgerelateerde spaardelen (Beleggingen voor eigen rekening)	787	701
- Achmea Bank N.V. - Hypotheekgerelateerde spaardelen (Beleggingen voor rekening en risico polishouders)	20	143
- Achmea Bank N.V. - Liquide middelen (Beleggingen voor rekening en risico polishouders)	88	88
- Achmea Interne Diensten N.V. - Hypothecaire leningen	214	229
<i>Vorderingen op en schulden aan groepsmaatschappij:</i>		
- Achmea Bank N.V.	21	-58
- Achmea Investment Management B.V.	-5	-5
<i>Rentebaten obligaties uitgegeven door en vorderingen op groepsmaatschappijen:</i>		
- Achmea Bank N.V.	30	30
- Achmea Interne Diensten N.V.	3	4
<i>Beleggingslasten:</i>		
- Achmea Bank N.V.	9	7
- Achmea Investment Management B.V.	19	18
- Syntrus Achmea Real Estate & Finance B.V.	5	6
Operationele activiteiten		
<i>Bedrijfskosten en personeelskosten:</i>		
- Achmea Interne Diensten N.V. (Acquisitiekosten)	7	7
- Achmea Interne Diensten N.V. (Overige bedrijfskosten)	141	138
- Achmea Interne Diensten N.V. (Overige lasten)	1	1

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

<i>Vorderingen op en schulden aan groepsmaatschappijen:</i>		
- Achmea Interne Diensten N.V.	-35	-29
- Achmea Schadeverzekeringen N.V.	-2	-1
<i>Herverzekeringsactiviteiten:</i>		
Achmea Reinsurance Company N.V.		
- Uitgaande herverzekeringspremies	15	21
- Inkomende herverzekeringsuitkeringen	4	6
- Bedrijfskosten - Commissie ontvangen van herverzekerelaar	7	13

Achmea Bank N.V.

De vordering op Achmea Bank N.V. bestaat uit hypotheekgerelateerde spaardelen. Het rentepercentage van de hypotheekgerelateerde spaardelen is afhankelijk van de bijbehorende hypotheek. Contractueel zullen deze leningen uiterlijk in 2048 vervallen.

Achmea Interne Diensten N.V.

De vorderingen op Achmea Interne Diensten N.V. betreft een tweetal leningen ter financiering van vastgoed in eigen gebruik en vastgoed voor eigen gebruik in ontwikkeling. De leningen hebben een rentepercentage van 0,75% en 4,49% (2019:0,75% tot 4,49%) en zullen contractueel vervallen op 2022 resp. 2035 (31 december 2019: 2022 resp. 2035). Voor deze leningen heeft Achmea Interne Diensten N.V. hypotheekrechten verstrekt aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Asset switch

In 2015 heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een Asset switch overeenkomst met Achmea Bank N.V. gesloten. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft de juridische rechten (niet economisch) van bepaalde staatsobligaties uitgewisseld tegen de juridische rechten van bepaalde hypothecaire leningen. Voor de uitwisseling is sprake van een marktwaarde ratio van 100:110. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. ontvangt voor de uitwisseling een vergoeding, die getoetst is op marktconformiteit. Op 31 december 2020 is de boekwaarde van de uitgewisselde staatsobligaties €539 miljoen (31 december 2019: €550 miljoen).

Herverzekeringsactiviteiten

Achmea Reinsurance Company N.V. is de herverzekerelaar binnen de Achmea Groep. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft een deel van haar herverzekeringen bij deze vennootschap ondergebracht. De contracten worden via retrocessie gedeeltelijk geplaatst bij externe herverzekerelaars.

Bedrijfskosten en personeelskosten

Kosten van shared service centers en holding kosten worden toegerekend aan entiteiten op basis van voornamelijk ervaringscijfers met betrekking tot de tijdsbesteding van medewerkers, uitgevoerd werk en verwerkte transacties. Deze kosten worden opgenomen onder de Bedrijfskosten.

Alle personeelsleden zijn in dienst van Achmea Interne Diensten N.V., een entiteit van Achmea B.V. De pensioenverplichtingen van de Achmea Groep zijn ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds Achmea. De met de activiteiten verband houdende personeelskosten en overige bedrijfskosten worden doorbelast aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De toerekening van daarmee samenhangende pensioenlasten vindt plaats op basis van het pensioengevend salaris van actieve medewerkers.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft als onderdeel van de Achmea Groep veel transacties met andere groepsmaatschappijen, onder meer op het gebied van interne dienstverlening, zoals facilitaire zaken en IT. De met de activiteiten verband houdende bedrijfskosten worden zoveel mogelijk doorbelast aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De vorderingen en schulden voortvloeiend uit deze transacties betreffen rekening-courantsaldi.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Andere verbonden partijen

Rabobank

TRANSACTIES, VORDERINGEN EN SCHULDEN MET ANDERE VERBONDEN PARTIJEN

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Rabobank Groep		
Spaardelen (Overige financiële beleggingen voor eigen rekening)	1.365	1.618
Rentebaten Spaardelen (Overige financiële beleggingen voor eigen rekening)	55	67
Spaarrekeningen hypotheek (Overige financiële beleggingen voor rekening en risico polishouders)	6.351	6.688
Rentebaten Spaarrekeningen hypotheek (Overige financiële beleggingen voor rekening en risico polishouders)	195	212

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. maakt voor haar activiteiten gebruik van diverse reguliere bankdiensten van de Rabobank Groep. Alle diensten en transacties met de Rabobank zijn reguliere transacties en gebaseerd op reguliere markttarieven.

Lokale Rabobankkantoren vormen een belangrijk distributiekanaal voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Voor de distributie van verzekeringsproducten heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. over 2020 €8,2 miljoen aan commissie betaald aan lokale Rabobanken (2019: €8,9 miljoen).

Stichting Pensioenfonds Achmea

De pensioentoezeggingen aan medewerkers die werkzaam zijn ten dienste van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn door Achmea Interne Diensten N.V. ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds Achmea (SPA).

De pensioenregeling is een zogenaamde collectief beschikbare premieregeling. De financiële en actuariële risico's zijn hiermee overgedragen aan de werknemers, wat onder andere betekent dat de toekomstige stijging van verworven rechten afhankelijk is van de financiële situatie van het fonds. Toerekening van daarmee samenhangende pensioenlasten door Achmea Interne Diensten N.V. aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. vindt plaats op basis van het pensioengevend salaris van de actieve medewerkers. De voorziening wordt bepaald op basis van het aantal actieve dienstjaren tot aan de balansdatum, het geraamde salariscategorie op het moment van de verwachte pensioneringsdatum en de markttrente op de door de ondernemingen uitgegeven obligaties van hoge kwaliteit. Deze verplichtingen worden verminderd met eventuele activa met betrekking tot de regeling.

IAS 19 Personeelsbeloningen is van toepassing op Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. aangezien de toegezegde pensioenregelingen de risico's spreiden over entiteiten die onder gemeenschappelijke zeggenschap vallen. Voor de toelichting op de IAS 19 Personeelsbeloningen (gebaseerd op IAS 19.150) wordt verwezen naar Toelichting 15 Overige voorzieningen van de jaarrekening 2020 van Achmea B.V.

De in 2020 aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. doorbelaste pensioenkosten bedragen €32 miljoen (2019: €25 miljoen).

28. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum bekend die tot vermelding in de jaarrekening leiden.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

ONDERTEKENING VAN DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Zeist, 8 april 2021

De bestuurders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.
M.A.N. (Michel) Lamie

Raad van Commissarissen
A.W. (Aad) Veenman, Voorzitter

R. (Robert) Otto

W.H. (Wim) de Weijer, Vice-voorzitter

J. (Jan) van den Berg

M.R. (Miriam) van Dongen

P.H.M. (Petri) Hofsté

A.M. (Lex) Kloosterman

M. (Mijntje) Lückerath

A.C.W. (Lineke) Sneller

R.Th. (Roel) Wijmenga

ENKELVOUDIG OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE

(VOOR BESTEMMING VAN HET RESULTAAT)

	TOELICHTING	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
(€ MILJOEN)			
Activa			
Dochtermaatschappijen, Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	3	1.634	1.431
Vastgoedbeleggingen	4	898	1.027
Beleggingen	5	53.610	50.936
Latente belastingvorderingen	11	997	772
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen	6	95	124
Vorderingen en overlopende activa	12	231	212
Te ontvangen vennootschapsbelasting		7	
Liquide middelen	13	289	199
Totaal activa		57.761	54.701
Eigen vermogen			
Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap	14	4.201	3.941
Totaal eigen vermogen		4.201	3.941
Verplichtingen			
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	6	47.519	46.545
Overige voorzieningen	15	2	5
Financiële verplichtingen	16	3.750	2.822
Derivaten	5	2.289	1.363
Verschuldigde vennootschapsbelasting			25
Totaal verplichtingen		53.560	50.760
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		57.761	54.701

ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING

	TOELICHTING	(€ MILJOEN)	
		2020	2019
Bruto geschreven premies		1.009	1.165
Herverzekeringspremies		-21	-25
Netto verdiende premies	8	988	1.140
Opbrengsten uit Dochtermaatschappijen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures		99	107
Beleggingsopbrengsten	9	2.932	4.087
Overige opbrengsten	17	5	1
Totale baten		4.024	5.335
Netto lasten uit verzekeringscontracten	10	3.637	4.839
Rente en vergelijkbare lasten		5	5
Bedrijfskosten	18	149	155
Overige lasten	19	-1	5
Totale lasten		3.790	5.004
Resultaat voor belasting		234	331
Vennootschapsbelasting naar het resultaat		35	58
Vennootschapsbelasting effect tariefswijziging		-93	-41
Totaal vennootschapsbelasting	20	-58	17
Nettoresultaat		292	314

ENKELVOUDIG OVERZICHT VAN HET TOTAALRESULTAAT

	TOELICHTING	(€ MILJOEN)	
		2020	2019 ¹
Posten die niet worden gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening			
Posten die kunnen worden gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening ^{1,2}			
Ongerealiseerde waardeveranderingen bij financiële instrumenten geassocieerd met 'Beschikbaar voor verkoop'		613	1.164
Mutaties van de voorziening voor Winstdeling en kortingen voor polishouders uit hoofde van ongerealiseerde beleggingsopbrengsten		-620	-1.025
Reclassificatie naar de Winst- en verliesrekening als Winstdeling en kortingen voor polishouders uit hoofde van gerealiseerde beleggingsopbrengsten		242	178
Waardeveranderingen uit financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop		-294	-275
Bijzondere waardeverminderingen op financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop		26	9
		-33	51
Netto overig totaalresultaat	21	-33	51
Nettoresultaat		292	314
Totaalresultaat		259	365

^{1.} Binnen dit overzicht is de netto positie, (na belastingen) weergegeven.

^{2.} Verantwoord als onderdeel van de Herwaarderingsreserve.

ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT VAN HET TOTAAL EIGEN VERMOGEN

	(€ MILJOEN)				
	AAANDELEN KAPITAAL / AGIO	HERWAAR- DERINGS-RESERVE	OVERIGE RESERVES	RESULTAAT OVER HET BOEKJAAR	TOTAAL EIGEN VERMOGEN
Balans 1 januari 2019	1.884	518	1.532	111	4.045
Netto overig totaalresultaat		51			51
Nettoresultaat				314	314
Totaalresultaat		51		314	365
Bestemming van reserves		47	64	-111	
Dividendbetalingen			-400		-400
Overige mutaties ¹	-48	-18	-3		-69
Balans 31 december 2019	1.836	598	1.193	314	3.941
Netto overig totaalresultaat		-33			-33
Nettoresultaat				292	292
Totaalresultaat		-33		292	259
Bestemming van reserves		-31	346	-314	1
Balans 31 december 2020	1.836	534	1.539	292	4.201

^{1.} De overige mutaties betreft de koopsom die in 2019 betaald is voor het verkrijgen van het resterende belang in N.V. Interpolis Onroerend Goed.

De verdeling van het aandelenkapitaal/agio is opgenomen in Toelichting 14 Eigen vermogen.

De resultaatbestemming is opgenomen in de Toelichting 29 Voorstel inzake bestemming van het resultaat.

ENKELVOUDIG KASSTROOMOVERZICHT

	TOELICHTING	(€ MILJOEN)	
		2020	2019
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat voor belasting		233	331
<i>Aanpassingen voor items zonder kasstromen en herrubriceringen:</i>			
Ongerealiseerde waardeveranderingen op Beleggingen, inclusief resultaten vreemde valuta, mutatie voorziening voor oninbaarheid, opgelopen rente en amortisatie.		-1.863	-2.954
Afschrijving van Overlopende acquisitiekosten opgenomen onder Vorderingen en overlopende activa, inclusief resultaten vreemde valuta			5
Opbrengsten uit Geassocieerde deelnemingen en joint ventures		-99	-109
		-1.729	-2.727
<i>Mutaties in operationele activa en verplichtingen:</i>			
Mutaties in Vorderingen en overlopende activa (exclusief overlopende acquisitiekosten) en Overige schulden opgenomen onder Financiële verplichtingen		909	682
Mutaties in Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten na aftrek aandeel herverzekeraars		176	1.256
Mutaties in Overige voorzieningen		-3	1
		1.082	1.939
<i>Operationele kasstromen niet begrepen in het resultaat voor belasting:</i>			
Investeringen in Geassocieerde deelnemingen en joint ventures die gekwalificeerd zijn als beleggingen ³		-50	-97
Aankopen van Vastgoedbeleggingen		-14	-15
Aankopen van Beleggingen		-15.839	-13.591
Desinvesteringen in Geassocieerde deelnemingen die gekwalificeerd zijn als beleggingen		36	
Desinvesteringen van Vastgoedbeleggingen		142	68
Desinvesteringen van Beleggingen		16.617	14.493
Ontvangen/betaalde vennootschapsbelasting		-162	143
Overige mutaties		0	10
		730	1.011
Totaal Kasstroom uit operationele activiteiten		83	223

Enkelvoudige jaarrekening

ENKELVOUDIGE KASSTROOMOVERZICHT (VERVOLG)

	TOELICHTING	2020	2019
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Desinvesteringen en ontvangen dividend van Geassocieerde deelnemingen en joint ventures		7	1
		7	1
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Dividenden en couponbetalingen			-400
Overige mutaties			-69
			-469
Netto kasstroom		90	-245
Netto liquide middelen per 1 januari		199	444
Netto liquide middelen per 31 december		289	199
Liquide middelen omvatten de volgende posten:			
Kas- en banksaldi	13	289	199
Liquide middelen per 31 december		289	199

In de kasstromen uit operationele activiteiten over 2020 zijn ontvangen rente van €591 miljoen (2019: €728 miljoen), ontvangen dividenden van €42 miljoen (2019: €48 miljoen) en betaalde rente van €5 miljoen (2019 €5 miljoen) inbegrepen.

ALGEMEEN

1. ALGEMENE WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. stelt op basis van art. 2:362 lid 8 BW haar enkelvoudige jaarrekening op waarbij (EU-)IFRS integraal wordt toegepast (combinatie 4, RJ 100.108). Dit betekent dat de grondslagen voor de waardering van activa en verplichtingen en bepaling van het Resultaat na belastingen die zijn toegepast in de enkelvoudige jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. dezelfde zijn als die zijn toegepast in de geconsolideerde jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Door gebruik te maken van deze combinatie is het Eigen vermogen toekomstig aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de geconsolideerde jaarrekening en in de enkelvoudige jaarrekening gelijk.

Voor een beschrijving van de toegepaste waarderingsgrondslagen wordt verwezen naar Toelichting 1 Algemene waarderingsgrondslagen in de Geconsolideerde jaarrekening en de specifieke waarderingsgrondslagen onder de Toelichtingen in de Geconsolideerde jaarrekening.

Alle bedragen in de enkelvoudige jaarrekening zijn in miljoenen euro's, tenzij anders is vermeld.

Effecten Covid-19

Voor de gevolgen van de Covid-19-pandemie op de enkelvoudige jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., al dan niet via haar belang in dochtermaatschappijen, wordt verwezen naar Toelichting 1. Algemene waarderingsgrondslagen (sectie K) en de toelichtingen bij de overige jaarrekeningposten in de geconsolideerde jaarrekening.

2. KAPITAAL- EN RISICOMANAGEMENT

Voor een beschrijving van het kapitaal- en risicomanagement van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. wordt verwezen naar Toelichting 2 Kapitaal- en risicomanagement van de Geconsolideerde jaarrekening.

TOELICHTING SIGNIFICANTE ONDERDELEN BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

3. DOCHTERMAATSCHAPPIJEN, GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN EN JOINT VENTURES

(€ MILJOEN)									
NAAM VAN DE MAATSCHAPPIJ	LAND	BESCHRIJVING VAN BEDRIJFSACTIVITEITEN	DATUM VAN OVERNAME / INGANGSDATUM	% EIGENDOM 2020	% EIGENDOM 2019	NETTO VERMOGENS- WAARDE 2020	NETTO VERMOGENS- WAARDE 2019	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2020	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2019
AP&L Beleggingen B.V.	NL	Beleggen in financiële activa	10-01-2005	100%	100%	508	425	508	425
Achmea Woninghypotheken B.V.	NL	Beleggen in hypothecaire leningen	07-05-2015	96%	96%	633	587	633	587
Achmea Woninghypotheken II B.V.	NL	Beleggen in hypothecaire leningen	16-12-2015	96%	96%	280	226	280	226
Woonalliantie Woerden C.V. ¹	NL	Beleggen in terreinen en gebouwen	29-10-1998	97%	97%	32	32	32	32
Residex B.V. (in liquidatie)	NL	Beleggen in financiële activa	19-12-2015	100%	100%	7	7	7	7
Achmea Vastgoed Beheer B.V.	NL	Vastgoedmanagement	29-12-1976	100%	100%	1	1	1	1
Achmea Grond C.V. ¹	NL	Beleggen in vastgoedbeleggingen	04-07-1995	0%	100%		5		5
Achmea Ontwikkeling C.V. ¹	NL	Beleggen in vastgoedbeleggingen	15-02-1998	0%	100%		1		1
Achmea Investment Management Green Bond Fund ²	NL	Beleggen	02-11-2018	43%	43%	54	52	54	52
Achmea Investment Management Euro Corporate bonds ²	NL	Beleggen	15-11-2019	48%	48%	50	48	50	48
Achmea Investment Management Global Defensive equities ²	NL	Beleggen	09-04-2020	48%		29		29	
Achmea Investment Management Grondstoffen Fonds ^{2,3}	NL	Beleggen	15-04-2019	10%	11%	40	47	40	47
						1.634	1.431	1.634	1.431

1. Het opgenomen percentage betreft het (economisch) belang van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in haar hoedanigheid van commanditair vennoot danwel als investeerder. Op 14 augustus 2020 zijn Achmea Grond C.V. en Achmea Ontwikkeling C.V. ontbonden. De ontbinding van deze C.V.'s heeft niet geleid tot een resultaat omdat de C.V.'s alleen liquide middelen op de balans hebben staan.

2. Het opgenomen percentage betreft het (economisch) belang van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in de beleggingspool.

3. De getoonde percentage eigendomspercentage betreft het deel dat opgenomen is onder de Dochtermaatschappijen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures. Daarnaast heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een belang van 82% in deze pool die opgenomen is onder de Beleggingen voor rekening en risico polishouders.

Bovenstaand overzicht toont de dochtermaatschappijen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. per jaareinde. Alle deelnemingen zijn betrokken bij verzekeringsactiviteiten, vermogensbeheer of aan deze activiteiten gekoppelde diensten. Het stemrecht van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in deze deelnemingen is conform het economisch belang.

De drie beleggingspools zijn beleggingsfondsen voor gemene rekening van onder andere Achmea groep. Omdat er sprake is van invloed van betekenis, wordt het aandeel in de betreffende fondsen als deelneming gepresenteerd. Het overige belang in deze fondsen worden voornamelijk gehouden door maatschappijen binnen Achmea groep. Achmea Investment Management B.V. beheert en heeft de zeggenschap over deze fondsen.

De boekwaarde van de Dochtermaatschappijen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures wordt vastgesteld op basis van de (IFRS-) jaarrekeningen van hetzelfde boekjaar van die entiteiten (met grondslag voor waardering van de betreffende entiteit) voor zover beschikbaar. Indien die niet beschikbaar is, baseert Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de boekwaarde op voorlopige, niet-gecontroleerde cijfers, afkomstig van de geassocieerde deelneming of joint venture.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft vastgesteld dat er in het verleden geen materiële verschillen waren tussen die voorlopige, niet-gecontroleerde cijfers en de (IFRS-) jaarrekening van de betreffende geassocieerde deelneming of joint venture.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

In het land van oprichting of vestiging vinden tevens in hoofdzaak de bedrijfsactiviteiten plaats.

VERLOOPOVERZICHT DEELNEMINGEN IN GROEPSMAATSCHAPPIJEN

	(€ MILJOEN)	
	2020	2019
Balans per 1 januari	1.431	841
Investerings	49	97
Desinvesterings en verkopen	-42	
Ontvangen dividend	-1	-1
Resultaat boekjaar	99	109
Reële waardeveranderingen	98	385
Balans per 31 december	1.634	1.431

4. VASTGOEDBELEGGINGEN

	(€ MILJOEN)	
	2020	2019
Balans per 1 januari	1.027	1.033
Aankopen	14	15
Verkopen	-142	-68
Reële waardeveranderingen opgenomen in de Winst- en verliesrekening	-1	47
Balans per 31 december	898	1.027

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Woningen	511	532
Retail	194	251
Kantoren	193	234
Overige		10
Totaal	898	1.027

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.'s contractuele verplichtingen tot onderhoud op vastgoedbeleggingen waren per eind 2020 gelijk aan €1 miljoen (31 december 2019: €2 miljoen).

Vastgoedbeleggingen worden verhuurd aan huurders (uitzondering leegstand) onder operationele leasecontracten met over het algemeen maandelijks vaste huurbetalingen die op contractueel overeengekomen momenten kunnen worden herzien. De minimale leasebetalingen onder niet-boetevrij opzegbare operationele leasecontracten van dit beleggingsvastgoed zijn als volgt:

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Minder dan 1 jaar	25	32
1- 5 jaar	61	80
Langer dan 5 jaar	42	39
Totaal	128	151

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

5. BELEGGINGEN

BELEGGINGEN NAAR CLASSIFICATIE

(€ MILJOEN)

	BELEGGINGEN - MET WAARDE VERANDERINGEN IN DE WINST- EN-VERLIESREKENING		BELEGGINGEN BESCHIKBAAR VOOR VERKOOP		BELEGGINGEN LENINGEN EN VORDERINGEN		TOTAAL	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Beleggingen voor eigen rekening								
Aandelen en soortgelijke beleggingen	27	16	1.386	1.520			1.413	1.536
Vastrentende beleggingen ¹	2.536	2.654	23.732	22.613			26.268	25.267
Derivaten	8.620	6.134					8.620	6.134
Overige financiële beleggingen ¹			756	676	1.365	1.617	2.121	2.293
Beleggingen voor rekening en risico polishouders								
Aandelen en soortgelijke beleggingen	7.339	7.452					7.339	7.452
Vastrentende beleggingen	1.161	1.100					1.161	1.100
Derivaten	86	92					86	92
Overige financiële beleggingen ^{1 & 2}	6.602	7.062					6.602	7.062
Totaal per 31 december	26.371	24.510	25.874	24.809	1.365	1.617	53.610	50.936

^{1.} Bevat beleggingen van groepsmaatschappijen.

^{2.} Onder Overige financiële beleggingen zijn mede opgenomen liquide middelen die betrekking hebben op beleggingen (in fondsen/depots) voor rekening en risico polishouders.

Beleggingen in aandelen en soortgelijke beleggingen voor eigen rekening van in totaal €1.413 miljoen (31 december 2019: €1.536 miljoen) betreffen genoteerde gewone aandelen €352 miljoen (31 december 2019: €426 miljoen), alternatieve beleggingen €567 miljoen (31 december 2019: €588 miljoen), beleggingen in vastgoedfondsen van €225 miljoen (31 december 2019: €217 miljoen), beleggingen in vastrentende waarde fondsen van €150 miljoen (31 december 2019: €163 miljoen) en overige beleggingen van €119 miljoen (31 december 2019: €142 miljoen).

Overige financiële beleggingen voor eigen rekening geclassificeerd als Leningen en vorderingen betreffen met name aan kapitaalpolissen gekoppelde tegoeden gehouden bij de Rabobank Groep, waarvoor de renteopbrengst is gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt op zijn spaarhypotheek.

VERLOOPOVERZICHT BELEGGINGEN

(€ MILJOEN)

	BELEGGINGEN VOOR EIGEN REKENING		BELEGGINGEN VOOR REKENING EN RISICO POLISHOUDERS		TOTAAL	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Balans per 1 januari	35.230	31.705	15.706	15.159	50.936	46.864
Investerings en verstrekte leningen	13.464	11.716	2.375	1.875	15.839	13.591
Desinvesteringen en verkopen	-13.195	-11.909	-3.423	-2.584	-16.618	-14.493
Mutaties in de reële waarde	2.864	3.619	398	1.261	3.262	4.880
Valutakoersverschillen	-21	-21	-60	2	-81	-19
Mutatie opgelopen rente	76	120	195	3	271	123
Mutaties liquide middelen			1	-10	1	-10
Herrubricering	4		-4			
Balans per 31 december	38.422	35.230	15.188	15.706	53.610	50.936

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Beleggingen voor eigen rekening

Beleggingen voor eigen rekening waarvoor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. gebruik heeft gemaakt van de optie deze te classificeren als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' per 31 december 2020 bedroegen €2.563 miljoen (31 december 2019: €2.670 miljoen). Derivaten worden voor hedging-doeleinden gebruikt. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. houdt geen financiële instrumenten aan voor handelsdoeleinden.

Op basis van de contractuele looptijd zal naar verwachting na twaalf maanden na balansdatum een bedrag van €26.126 miljoen (31 december 2019: €25.101 miljoen) aan vastrentende beleggingen en overige financiële beleggingen worden gerealiseerd. Voor alle activa zonder contractuele vervaldatum wordt verondersteld dat deze naar verwachting na twaalf maanden na balansdatum zullen worden gerealiseerd.

VASTRENTENDE BELEGGINGEN VOOR EIGEN REKENING NAAR SOORT

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Staatsobligaties en door de overheid gegarandeerde obligaties	8.753	9.563
Gesecuritiseerde obligaties ^{1 & 2}	347	458
Bedrijfsobligaties ²	8.327	7.391
Converteerbare obligaties	192	242
Leningen gedekt door hypotheek ²	387	645
Leningen, deposito's en voorschotten aan kredietinstellingen ²	8.262	6.968
	26.268	25.267

1. Gesecuritiseerde obligaties en Leningen aan groepsmaatschappijen bestaan voor €0 miljoen (31 december 2019: €362 miljoen) aan 'asset backed' (met onderpand) obligaties.

2. Bevat beleggingen van groepsmaatschappijen.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.'s belangen in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten zoals obligaties met als onderpand hypotheek worden opgenomen onder Beleggingen - Gesecuritiseerde obligaties. De samenstelling van de portefeuilles van de belangen in gestructureerde entiteiten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is, bekeken vanuit de individuele waarde per entiteit, zeer divers. Voor het grootste deel belegt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. in effecten met een senior rating, op onderpand van activa, waardoor zij potentiële kredietverliezen beperkt. Per 31 december 2020 heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geen beleggingen meer in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten. Voor 2019 toont onderstaande tabel de maximale blootstelling aan verlies voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. per 31 december 2019, die gelijk is aan de boekwaarde van de effecten per die datum. Bovendien toont de tabel een vergelijking van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.'s belang met het totaalbedrag van door de gestructureerde entiteit uitgegeven Notes (effecten). Het getoonde bedrag Totaal waarde van uitgegeven effecten op uitgiftedatum is gebaseerd op de omvang van de transactie bij uitgifte van de effecten.

BELEGGINGEN IN NIET-GECONSOLIDEERDE GESTRUCTUREERDE ENTITEITEN

	31 DECEMBER 2020		31 DECEMBER 2019	
	MAXIMALE BLOOTSTELLING AAN VERLIES	TOTAAL WAARDE VAN UITGEGEVEN EFFECTEN OP UITGIFTEDATUM	MAXIMALE BLOOTSTELLING AAN VERLIES	TOTAAL WAARDE VAN UITGEGEVEN EFFECTEN OP UITGIFTEDATUM
Effecten op onderpand van hypotheek			362	610
Boekwaarde van belang in gestructureerde			362	610

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft geen financiële of andere steun gegeven aan niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is ook niet voornemens om financiële of andere steun te geven aan niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten, waarin Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een belang heeft of een belang had.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

BELEGGINGEN IN GROEPSMAATSCHAPPIJEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Gesecuritiseerde obligaties		
- Achmea Bank N.V. (Asset backed)		362
Overige leningen		
- Achmea Interne Diensten N.V. (Hypothecaire leningen)	214	228
- AP&L Beleggingen B.V. - Financiering beleggingsactiviteiten	745	760
- Achmea Woninghypotheken B.V. - Financiering beleggingsactiviteiten lening	3.487	3.613
- Achmea Woninghypotheken II B.V. - Financiering beleggingsactiviteiten lening	2.500	1.799
Overige financiële beleggingen		
- Achmea Bank N.V. - Hypotheekgerelateerde spaardelen	756	673
	7.702	7.435

AP&L Beleggingen B.V.

De vordering op AP&L Beleggingen B.V. bestaat uit tegoeden inzake een rekeningcourantverhouding met een maximum van €1,2 miljard (2019: €1,2 miljard). Over het uitstaande bedrag ontvangt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. rente van 12 maands-Euribor plus 1,15% (2019: 1,15%). Deze overeenkomst eindigt per 1 oktober 2024.

Achmea Woninghypotheken B.V.

De vordering op Achmea Woninghypotheken B.V. bestaat uit tegoeden inzake een rekeningcourantverhouding met een maximum van €4,5 miljard (2019: €4,5 miljard). Over het uitstaande bedrag ontvangt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. rente van 12 maands-Euribor plus 1,15% (2019: 1,15%). Deze overeenkomst eindigt per 31 december 2024.

Achmea Woninghypotheken II B.V.

De vordering op Achmea Woninghypotheken II B.V. bestaat uit tegoeden inzake een rekeningcourantverhouding met een maximum van €2,2 miljard (2019: €2,2 miljard). Over het uitstaande bedrag ontvangt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. rente van 12 maands Euribor plus 1,15% (2019: 1,15%). Deze overeenkomst eindigt per 31 december 2024.

Achmea Bank N.V.

De vordering op Achmea Bank N.V. bestaat uit hypotheekgerelateerde spaardelen. In 2020 zijn de belangen in gesecuritiseerde entiteiten (Asset Backed Securities) afgelost. Het rentepercentage van de hypotheekgerelateerde spaardelen is afhankelijk van de bijbehorende hypotheken. Contractueel zullen deze leningen uiterlijk in 2048 vervallen. Vanaf 2019 hebben we zekerheden gekregen in de vorm van cessie en retrocessie.

Achmea Interne Diensten N.V.

De vorderingen op Achmea Interne Diensten N.V. betreft een tweetal leningen ter financiering van vastgoed in eigen gebruik. De leningen hebben een rentepercentage van 0,75% en 4,49% (2019:0,75% tot 4,49%) en zullen contractueel vervallen op 2022 resp. 2035 (31 december 2019: 2022 respectievelijk 2035). Voor deze leningen heeft Achmea Interne Diensten N.V. hypotheekrechten verstrekt aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

DERIVATEN NAAR SOORT

(€ MILJOEN)

	ACTIVA	VERPLICHTINGEN	31 DECEMBER 2020	ACTIVA	VERPLICHTINGEN	31 DECEMBER 2019
Rentederivaten	8.564	2.286	6.278	6.084	1.358	4.726
Valutaderivaten	16	3	13	11	5	6
Aandelenderivaten	39		39	39		39
Overige derivaten	1		1			
	8.620	2.289	6.331	6.134	1.363	4.771

ANALYSE OP BASIS VAN VERWACHTE TIJD TOT VERVALDATUM VAN NIET-VERDISCONTEERDE KASSTROMEN VAN DERIVATEN (VERPLICHTINGEN)

(€ MILJOEN)

	BINNEN 1 JAAR	1-3 JAAR	3-5 JAAR	> 5 JAAR	TOTAAL 31 DECEMBER 2020	BINNEN 1 JAAR	1-3 JAAR	3-5 JAAR	> 5 JAAR	TOTAAL 31 DECEMBER 2019
Rentederivaten	123	246	201	1.596	2.166	127	212	164	880	1.383
Valutaderivaten	3				3	5				5
	126	246	201	1.596	2.169	132	212	164	880	1.388

ANALYSE RENTE- EN VALUTADERIVATEN BELEGGINGEN EIGEN REKENING NAAR NOMINAAL BEDRAG VAN ONDERLIGGENDE WAARDE EN DE REËLE WAARDE

	31 DECEMBER 2020			31 DECEMBER 2019		
	NOMINALE WAARDE	REËLE WAARDE ACTIVA	REËLE WAARDE VERPLICHTING	NOMINAAL	REËLE WAARDE ACTIVA	REËLE WAARDE VERPLICHTING
Rentederivaten	34.126	8.564	2.275	32.576	6.084	1.341
Valutatermijncontracten	799	16	3	991	11	5
Cross currency renteswaps	255		11	448		17
	35.180	8.580	2.289		6.095	1.363

Beleggingen voor rekening en risico polishouders

Beleggingen voor rekening en risico van polishouders omvatten activa voor verzekeringscontracten met gesepareerde beleggingen, deposito's voor collectieve levensverzekeringscontracten met volledige winstdeling, beleggingsverzekeringspolissen, beleggingscontracten en beleggingen die verplichtingen afdekken uit hoofde van verzekeringen waarbij de opbrengsten aan een indexcijfer zijn gekoppeld.

Beleggingen voor rekening en risico van polishouders worden gesepareerd van andere beleggingen en belegd in overeenstemming met contractuele bepalingen. Polishouders en houders van beleggingscontracten zijn gerechtigd tot alle geboekte winsten en op de totaalwaarde van de beleggingen die onder dit kopje worden getoond, maar ze dragen ook de eventuele verliezen. Om deze reden is de waardering van Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen gekoppeld aan deze beleggingen.

Een deel van de Beleggingen voor rekening en risico polishouders betreft niet beursgenoteerde vastrentende waarden die worden gewaardeerd op reële waarde met waardeveranderingen door de winst- en verliesrekening. Dit zijn met name aan spaarpolissen gekoppelde tegoeden, waarvan de renteopbrengst is gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt op zijn spaarhypotheek. Een deel van de waardeverandering van deze beleggingen hangt samen met een veranderingen in het kredietrisico van het financiële actief. Omdat dit beleggingen voor rekening en risico polishouders betreft wordt deze waardeverandering volledig verwerkt in de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en is er geen impact op het nettoresultaat

Beleggingen voor rekening en risico van polishouders worden namens polishouders beheerd op een reële waardebasis. Alhoewel individuele instrumenten (al dan niet) een vervaldatum kunnen hebben afhankelijk van het soort instrument, heeft dit geen effect op de liquiditeitspositie van Achmea Pensioen- en Levensverzekering N.V.

Voor de schattingen bij het beoordelen van de waardering en de waarderingsgrondslagen van Beleggingen wordt verwezen naar Toelichting 4 Beleggingen in de geconsolideerde jaarrekening.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

6. VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGSCONTRACTEN EN AANDEEL HERVERZEKERAARS IN VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN

Voor een toelichting van de post Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten wordt verwezen naar Toelichting 5 Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen van de geconsolideerde jaarrekening.

7. REËLE WAARDE HIËRARCHIE

Voor een beschrijving van de Reële waarde hiërarchie wordt verwezen naar Toelichting 6 Reële waarde hiërarchie in de geconsolideerde jaarrekening.

ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP TERUGKERENDE EN INCIDENTELE BASIS PER 31 DECEMBER 2020

(€ MILJOEN)

	CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL 31 DECEMBER 2020
Activa				
Terugkerende reële waardebeoordeling				
Vastgoedbeleggingen			898	898
Beleggingen				
Aandelen en soortgelijke beleggingen	1.266	6.972	514	8.752
Vastrentende beleggingen	18.077	8.963	389	27.429
Derivaten	2	8.704		8.706
Overige financiële beleggingen	227	7.131		7.358
Liquide middelen	289			289
Totaal activa gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	19.861	31.770	1.801	53.432
Verplichtingen				
Terugkerende reële waardebeoordeling				
Financiële verplichtingen				
Leningen en opgenomen gelden		2		2
Derivaten	1	2.288		2.289
Totaal verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	1	2.290		2.291

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP TERUGKERENDE EN INCIDENTELE BASIS PER 31 DECEMBER 2019

(€ MILJOEN)

	CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL 31 DECEMBER 2019
Activa				
Terugkerende reële waardebeoordeling				
Vastgoedbeleggingen			1.027	1.027
Beleggingen				
Aandelen en soortgelijke beleggingen	1.355	7.090	543	8.988
Vastrentende beleggingen	17.652	8.287	428	26.367
Derivaten	79	6.147		6.226
Overige financiële beleggingen	225	7.513		7.738
Liquide middelen	199			199
Totaal activa gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	19.510	29.037	1.998	50.545
Totaal activa gewaardeerd tegen reële waarde op een incidentele reële basis				
Verplichtingen				
Terugkerende reële waardebeoordeling				
Financiële verplichtingen				
Leningen en opgenomen gelden		2		2
Derivaten	8	1.355		1.363
Totaal verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	8	1.357		1.365

VERLOOPOVERZICHT VAN CATEGORIE 3 ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP EEN TERUGKERENDE BASIS 2020

(€ MILJOEN)

	VASTGOED- BELEGGINGEN	AANDELEN EN SOORTGELIJKE BELEGGINGEN	VASTRENTENDE BELEGGINGEN	TOTAAL 2020
Balans per 1 januari	1.027	543	428	1.998
Investerings en verstrekte leningen	192	7	2	201
Desinvesteringen en verkopen	-320	-48	-41	-409
Mutaties in de reële waarde opgenomen in de Winst- en verliesrekening	-1	8		7
Mutaties in de reële waarde opgenomen in Overig totaalresultaat		-14	-2	-16
Mutaties in de reële waarde hiërarchie (naar categorie 3)		18	2	20
Balans per 31 december	898	514	389	1.801

VERLOOPOVERZICHT VAN CATEGORIE 3 ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP EEN TERUGKERENDE BASIS 2019

(€ MILJOEN)

	VASTGOED- BELEGGINGEN	AANDELEN EN SOORTGELIJKE BELEGGINGEN	VASTRENTENDE BELEGGINGEN	TOTAAL 2019
Balans per 1 januari	1.031	572	432	2.035
Investerings en verstrekte leningen	15	7	2	24
Desinvesteringen en verkopen	-65	-98	-33	-196
Mutaties in de reële waarde opgenomen in de Winst- en verliesrekening	46	-12		34
Mutaties in de reële waarde opgenomen in Overig totaalresultaat		54	22	76
Mutaties in de reële waarde hiërarchie (van categorie 3)		-1		-1
Mutaties in de reële waarde hiërarchie (naar categorie 3)		21	5	26
Balans per 31 december	1.027	543	428	1.998

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

BELANGRIJKE NIET-WAARNEEMBARE INPUTS VOOR ALS CATEGORIE 3 GECLASSIFICEERDE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE

BESCHRIJVING	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020 IN MILJOENEN	GEBRUIKTE WAARDERINGS-TECHNIEK	NIET WAAR-NEEMBARE INPUTS	RANGE (GEWOGEN GEMIDDELDE)	RELATIE VAN NIET-WAARNEEMBARE INPUTS MET REËLE WAARDE
Vastgoedbeleggingen	898	Huurwaarde-kapitalisatie-methode	Bruto aanvangs-rendement	3.4 - 18.3 (6.1) (%)	Toename leidt tot waardedaling
Beleggingen					
Aandelen en soortgelijke beleggingen	514	Netto Vermogens Waarde	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vastrentende beleggingen Voor eigen rekening	389	Contant gemaakte kas-stromen	Totale spread	120 -352 (bp)	Een toename heeft geen direct effect op de Winst- en verliesrekening of het Totaal eigen vermogen, maar wordt overgeboekt naar het Fonds voor toekomstige winstdeling middels een rechtstreekse vermogensboeking.

BESCHRIJVING	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2019 IN MILJOENEN	GEBRUIKTE WAARDERINGS-TECHNIEK	NIET WAAR-NEEMBARE INPUTS	RANGE (GEWOGEN GEMIDDELDE)	RELATIE VAN NIET-WAARNEEMBARE INPUTS MET REËLE WAARDE
Vastgoedbeleggingen	1.027	Huurwaarde-kapitalisatie-methode	Bruto aanvangs-rendement	3.2 - 17.4 (6.4) (%)	Toename leidt tot waardedaling
Beleggingen					
Aandelen en soortgelijke beleggingen	543	Netto Vermogens-waarde ¹	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vastrentende beleggingen Voor eigen rekening	428	Contant gemaakte kasstromen	Totale spread	100 -448 (bp)	Een toename heeft geen direct effect op de Winst- en verliesrekening of het Totaal eigen vermogen, maar wordt overgeboekt naar het Fonds voor toekomstige winstdeling middels een rechtstreekse vermogensboeking ('shadow accounting').

¹ Waar bij de hantering van modellen gebruik wordt gemaakt van de netto vermogenswaarde wordt deze netto vermogenswaarde bepaald op basis van een reële waarde waardering van de onderliggende activa en passiva.

Aandelen en soortgelijke beleggingen bestaan voornamelijk uit beleggingen in private equity, ter waarde van €190 miljoen (31 december 2019: €212 miljoen), vastgoedfondsen ter hoogte van €210 miljoen (31 december 2019: €196 miljoen) en Infrastructuur fondsen ter hoogte van €99 miljoen (31 december 2019: €103 miljoen). De private equity beleggingen hebben een hoge diversificatie wat betreft sector, geografische regio en type belegging. Omdat voor het grootste deel van deze investeringen de reële waarde van deze beleggingen wordt bepaald met behulp van de intrinsieke waarde (netto vermogenswaarde) zoals gerapporteerd door de fondsbeheerder of de beherend vennoot, is er geen belangrijke niet-waarneembare input of combinatie van inputs die kan worden gebruikt om een gevoeligheidsanalyse uit te voeren voor deze portefeuille.

ONDERSTAANDE TABELLEN GEVEN EEN OVERZICHT VAN ALLE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN DIE NIET ZIJN GEWAARDEERD TEGEN DE REËLE WAARDE, MAAR WAARVAN DE REËLE WAARDE WORDT TOEGELICHT.

(€ MILJOEN)

	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2020	GENOTEERDE PRIJZEN OP ACTIEVE MARKTEN VOOR VERGELIJKBARE INSTRUMENTEN	BELANGRIJKE OVERIGE WAARNEEMBARE INPUTS	BELANGRIJKE NIET-WAARNEEMBARE INPUTS	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020
		CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL
Activa					
Beleggingen					
Overige financiële beleggingen	1.365		1.504		1.504
Vorderingen en overlopende activa	231		231		231
Verplichtingen					
Financiële verplichtingen					
Overige schulden	3.748		3.748		3.748

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

(€ MILJOEN)

	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2019	GENOTEERDE PRIJZEN OP ACTIEVE MARKTEN VOOR VERGELIJKBARE INSTRUMENTEN	BELANGRIJKE OVERIGE WAARNEEMBARE INPUTS	BELANGRIJKE NIET- WAARNEEMBARE INPUTS	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2019
		CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL
Activa					
Beleggingen					
Overige financiële beleggingen	1.617		1.791		1.791
Vorderingen en overlopende activa	212		212		212
Verplichtingen					
Financiële Verplichtingen					
Overige schulden	2.820		2.820		2.820

8. NETTO VERDIENDE PREMIES

Voor de toelichting op de Netto verdiende premies wordt verwezen naar Toelichting 7 Netto verdiende premies in de geconsolideerde jaarrekening.

9. BELEGGINGSOPBRENGSTEN

(€ MILJOEN)

	BELEGGINGEN MET WAARDE- VERANDERINGEN IN DE WINST- EN VERLIES REKENING ¹		BELEGGINGEN AANGEHOUDEN VOOR VERKOOP		BELEGGINGEN LENINGEN EN VORDERINGEN		TOTAAL	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Directe beleggingsopbrengsten								
Beleggingen voor eigen rekening	337	334	318	307	65	73	720	714
Beleggingen voor rekening en risico polishouders	237	243					237	243
Beleggingskosten	-9	-9	-14	-13		-1	-23	-23
Directe bedrijfskosten vastgoedbeleggingen	-18	-18					-18	-18
Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen op financiële activa en derivaten								
Beleggingen voor eigen rekening	1.249	1.534	434	411			1.683	1.945
Beleggingen voor rekening en risico polishouders	407	1.264					407	1.264
Bijzondere waardeverminderingen			-34	-12			-34	-12
Valutakoersverschillen ²	-22	-52	-18	26			-40	-26
Totaal beleggingsopbrengsten	2.181	3.296	686	719	65	72	2.932	4.087

^{1.} In de Beleggingen - met waardeveranderingen door de Winst- en verliesrekening zijn tevens de beleggingsopbrengsten uit vastgoedbeleggingen opgenomen.

^{2.} De Valutakoersverschillen worden middels valutaderivaten voor een belangrijk deel afgedekt. De posities van de valutaderivaten zijn verwerkt onder de Beleggingen voor eigen rekening en de Beleggingen voor rekening en risico polishouders. Voor meer informatie omtrent deze afdekking zie Toelichting 22 Hedge accounting.

De opbrengsten uit de beleggingsportefeuille bedragen in 2020 €2,9 miljard (2019: €4,1 miljard). De lagere opbrengsten worden met name veroorzaakt door een daling van de (on)gerealiseerde waardeveranderingen van Beleggingen voor eigen rekening (€0,3 miljard) en Beleggingen voor rekening en risico polishouders (€0,9 miljard). De lagere (on)gerealiseerde waardeveranderingen komt hoofdzakelijk doordat de aandelenkoersen in 2020 minder hard gestegen zijn dan in 2019.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Een totaal van €0,1 miljoen (2019: €0,5 miljoen) van de Directe bedrijfskosten vastgoedbeleggingen heeft betrekking op vastgoed dat geen huuropbrengsten heeft gegenereerd in 2020.

DIRECTE OPBRENGSTEN NAAR SOORT

(€ MILJOEN)

	BELEGGINGEN EIGEN REKENING		BELEGGINGEN REKENING EN RISICO POLISHOUDERS		TOTAAL	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Dividenden	29	30	13	18	42	48
Huuropbrengsten	53	58			53	58
Rente	638	626	224	225	862	851
Totaal	720	714	237	243	957	957

Onder directe renteopbrengsten uit hoofde van beleggingen geassocieerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' is mede begrepen opbrengsten uit hoofde van derivaten van €254 miljoen (2019: €247 miljoen).

Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen die voortvloeien uit financiële activa die bij eerste opname zijn aangemerkt als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' bedroegen voor de beleggingen eigen rekening €77 miljoen (2019:€109 miljoen), beleggingen voor rekening en risico polishouders €346 miljoen negatief (2019: €1.266 miljoen).

Een totaal van €1.520 miljoen (2019: €1.810 miljoen) van de ongerealiseerde resultaten uit wijzigingen in de reële waarde heeft betrekking op beleggingen voor eigen rekening die zijn gewaardeerd gebruikmakend van een waarderingstechniek. Deze hebben hoofdzakelijk betrekking op vastgoedbeleggingen, niet-genoteerde derivaten en aandelen.

Onder de beleggingsopbrengsten zijn opbrengsten opgenomen dat behaald is met groepsmaatschappijen van Achmea. Deze opbrengsten zijn als volgt te specificeren:

OPBRENGSTEN UIT GROEPSMAATSCHAPPIJEN EN DEELNEMINGEN

(€ MILJOEN)

	RESULTAAT UIT DOCHTERMAATSCHAPPIJEN, GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN EN JOINT VENTURES		DIRECTE BELEGGINGSOPBRENGSTEN VAN GROEPSMAATSCHAPPIJEN EN DEELNEMINGEN EN JOINT VENTURES		TOTAAL	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
AP&L Beleggingen B.V.	22	21	8	5	30	26
Achmea Woninghypotheek B.V.	48	54	43	32	91	86
Achmea Woninghypotheek II B.V.	16	27	28	17	44	44
Woonalliantie Woerden C.V.	2	3			2	3
Achmea Grond C.V.		1				1
Achmea Bank N.V.			30	30	30	30
Achmea Interne Diensten N.V.			3	4	3	4
Associated companies	11	3			11	3
	99	109	112	88	211	197

10. NETTO LASTEN UIT VERZEKERINGSCONTRACTEN

Voor de toelichting op de Netto lasten uit verzekeringscontracten wordt verwezen naar Toelichting 9 Netto lasten uit verzekeringscontracten in de geconsolideerde jaarrekening.

OVERIGE ONDERDELEN BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

11. LATENTE BELASTINGVORDERINGEN EN -VERPLICHTINGEN

De mutaties in latente belastingvorderingen en -verplichtingen gedurende het boekjaar kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	(€ MILJOEN)			
	BALANS PER 1 JANUARI 2020	OPGENOMEN IN RESULTAAT	OPGENOMEN IN EIGEN VERMOGEN	BALANS PER 31 DECEMBER 2020
Beleggingen	-1.602	-423	9	-2.016
Vorderingen en overlopende activa	1			1
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	2.460	552		3.012
Financiële verplichtingen				
Tariefswijzigingen	-87	93	-6	
	772	222	3	997
Omvat:				
Latente belastingvorderingen				997

	(€ MILJOEN)			
	BALANS PER 1 JANUARI 2019	OPGENOMEN IN RESULTAAT	OPGENOMEN IN EIGEN VERMOGEN	BALANS PER 31 DECEMBER 2019
Beleggingen	-1.044	-542	-16	-1.602
Vorderingen en overlopende activa	1			1
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	1.907	553		2.460
Financiële verplichtingen	-75	75		0
Tariefswijzigingen	-126	41	-2	-87
	663	127	-18	772
Omvat:				
Latente belastingvorderingen				772

Medio december 2018 is door het Nederlandse parlement het besluit genomen om de tarieven voor vennootschapsbelasting gefaseerd te verlagen van 25,0% naar 20,5% in 2021. In het belastingplan 2019 is de verlaging van het tarief teruggebracht naar 21,7% in 2021 (in plaats van 20,5%), waarbij het tarief voor 2020 op 25% blijft staan. In het Belastingplan 2021 is besloten om af te zien van de verlaging van het vennootschapsbelastingtarief per 1 januari 2021, zodat het vennootschapsbelastingtarief 25% blijft. Door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is een inschatting gemaakt van de impact van deze tariefswijzigingen op de latente belastingposities. Hierbij zijn verwachte toekomstige realisaties aan specifieke boekjaren toegerekend. De tariefswijziging leidt in 2020 tot een bate in het resultaat van €93 miljoen (2019 €41 miljoen) en een onttrekking uit het eigen vermogen van €6 miljoen (€2 miljoen).

De gebruikte belastingtarieven voor het berekenen van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen bedragen in 2020 25% en in 2019 21,7% tot 25%.

Een bedrag van €3.012 miljoen (2019: €2.373 miljoen) binnen Latente belastingvorderingen en -verplichtingen wordt naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum afgewikkeld.

De Latente belastingvorderingen en – verplichtingen betreffen vorderingen op respectievelijk schulden aan Achmea B.V., aangezien Achmea B.V. aan het hoofd van de fiscale eenheid staat.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

12. VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

	(€ MILJOEN)	
	2020	2019
Overlopende acquisitiekosten	6	6
Vorderingen uit directe verzekeringen	47	42
Vorderingen uit hoofde van beleggingen	60	50
Belastingen en premies sociale verzekeringen	95	97
Vorderingen op groepsmaatschappijen	5	6
Te ontvangen inkomsten en overige vooruitbetalingen	7	7
Overig	11	4
Balans per 31 december	231	212

Een bedrag van €3 miljoen (31 december 2019: €1 miljoen) van de Vorderingen en overlopende activa zal naar verwachting na twaalf maanden na balansdatum worden gerealiseerd. Voor vorderingen die naar verwachting binnen twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, is de boekwaarde een redelijke schatting van de reële waarde. De reële waarde van vorderingen die naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, bedraagt €3 miljoen per 31 december 2020 (31 december 2019: €1 miljoen). Bijzondere waardeverminderingen die in 2020 zijn opgenomen met betrekking tot Vorderingen en overlopende activa bedroegen nihil (31 december 2019: €1 miljoen) en zijn opgenomen onder Overige lasten.

VORDERINGEN OP GROEPSMAATSCHAPPIJEN

	(€ MILJOEN)	
	2020	2019
Achmea Bank N.V.	5	6
Balans per 31 december	5	6

13. LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen bestaan uit banktegoeden en bedragen €289 miljoen (31 december 2019: €199 miljoen). De liquide middelen staan ter vrije beschikking van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Het liquiditeitenbeheer vindt plaats op groepsniveau van Achmea B.V. Rekening-courantposities in de cashpool van Achmea B.V. die direct opeisbaar zijn vormen een integraal onderdeel van dit liquiditeitenbeheer, en maken derhalve onderdeel uit van de liquide middelen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

14. EIGEN VERMOGEN

Voor de toelichting op het Eigen vermogen wordt verwezen naar Toelichting 14 Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap in de geconsolideerde jaarrekening.

15. OVERIGE VOORZIENINGEN

Voor de toelichting op de Overige voorzieningen wordt verwezen naar Toelichting 15 Overige voorzieningen in de geconsolideerde jaarrekening.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

16. FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Leningen en opgenomen gelden	2	2
Overige schulden	3.748	2.820
Totaal financiële verplichtingen	3.750	2.822

Voor de toelichting op de Leningen en opgenomen gelden wordt verwezen naar Toelichting 16 Financiële verplichtingen in de geconsolideerde jaarrekening.

OVERIGE SCHULDEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Verplichtingen uit directe verzekering		
Polishouders	199	206
Tussenpersonen	1	1
Overwaarde in gesepareerde beleggingsdepots	534	493
Terugbetalingsverplichting van ontvangen onderpand in de vorm van liquide middelen ¹	2.823	1.926
Overige beleggingsschulden	5	3
Belastingen en sociale verzekeringspremies	30	25
Schulden aan groepsmaatschappijen	42	38
Overlopende verplichtingen	10	9
Overige	104	119
	3.748	2.820

^{1.} De terugbetalingsverplichting van ontvangen onderpand in de vorm van liquide middelen heeft betrekking op bedragen die Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. ontvangt aan cash collateral afhankelijk van de actuele waarde van het derivaat. De ontvangen liquide middelen worden door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. aangewend voor beleggingen.

Een bedrag van €407 miljoen (31 december 2019: €575 miljoen) opgenomen onder Overige schulden wordt naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum afgewikkeld. Voor Overige schulden die naar verwachting binnen twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, is de boekwaarde een redelijke benadering van de reële waarde. De reële waarde van schulden die naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, bedraagt €407 miljoen per 31 december 2020 (31 december 2019: €575 miljoen).

Voor de schattingen bij het beoordelen van de waardering en de waarderingsgrondslagen van Financiële verplichtingen wordt verwezen naar Toelichting 16 Financiële verplichtingen in de geconsolideerde jaarrekening.

SCHULDEN AAN GROEPSMAATSCHAPPIJEN

	(€ MILJOEN)	
	2020	2019
Achmea B.V.		1
Achmea Grond C.V.		1
Achmea Ontwikkeling C.V.		1
Achmea Investment Management B.V.	5	5
Achmea Interne Diensten N.V.	35	29
Achmea Schadeverzekeringen N.V.	2	1
Balans per 31 december	42	38

17. OVERIGE OPBRENGSTEN

De Overige opbrengsten bestaan uit diverse posten, zoals afwikkeling van contracten en administratieve rekeningen.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

18. BEDRIJFSKOSTEN

Voor de toelichting op de bedrijfskosten wordt verwezen naar Toelichting 18 Bedrijfskosten in de geconsolideerde jaarrekening.

19. OVERIGE LASTEN

In de Overige lasten zijn de doorbelaste holdingkosten ad €2 miljoen (2019: €5 miljoen) opgenomen. De restende Overige lasten bestaan uit diverse posten, zoals dotatie Overige voorzieningen en mutatie voorziening dubieuze debiteuren.

Reorganisatielasten van €1 miljoen (2019: €5 miljoen) worden toegerekend aan de Overige lasten. Voor meer informatie wordt verwezen naar Toelichting 27 Transacties met verbonden partijen in de geconsolideerde jaarrekening.

20. VENNOOTSCHAPSBELASTING

RECONCILIATIE EFFECTIEF BELASTINGTARIEF

	(€ MILJOEN)	
	2020	2019
Resultaat voor belasting	234	331
Tarief vennootschapsbelasting	25%	25%
Vennootschapsbelasting	58	83
Belastingeffect op:		
Deelnemingsvrijstelling	-23	-27
Overige		2
Tariëfswijzigingen	-93	-41
Effectieve belastingdruk	-58	17

Het belastingeffect op tariefswijzigingen van € -93 miljoen is nader toegelicht in Toelichting 11: Latente Belastingvorderingen en -verplichtingen.

De effectieve belastingdruk in 2020 bedroeg -25,1% (2019: 5,1%).

UITSPLITSING ACUTE EN LATENTE VENNOOTSCHAPSBELASTING

	(€ MILJOEN)	
	2020	2019
Acute belastinglasten		
Huidig boekjaar	165	224
Overboeking acuut/latent	-1	-80
Overig		
	164	144
Latente belastinglasten		
Huidig jaar	-130	-166
Overboeking acuut/latent	1	80
Tariëfswijzigingen	-93	-41
	-222	-127
Totale vennootschapsbelasting in de Winst- en verliesrekening	-58	17

De Latente belasting van €-222 miljoen (2019: €-127 miljoen) is nader toegelicht in Toelichting 11 Latente Belastingvorderingen en -verplichtingen.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

21. NETTO OVERIG TOTAALRESULTAAT

	(€ MILJOEN)					
	2020			2019		
	OVERIG TOTAAL- RESULTAAT VOOR BELASTING	VENNOOTSCHAPS BELASTING	NETTO OVERIG TOTAAL- RESULTAAT	OVERIG TOTAAL- RESULTAAT VOOR BELASTING	VENNOOTSCHAPS BELASTING	NETTO OVERIG TOTAAL- RESULTAAT
Ongerealiseerde waardeveranderingen bij financiële instrumenten geassocieerd met 'Beschikbaar voor verkoop'	827	-214	613	1.552	-388	1.164
Mutaties van de voorziening voor Winstdeling en kortingen voor polishouders uit hoofde van ongerealiseerde beleggingsopbrengsten	-826	206	-620	-1.367	342	-1.025
Reclassificatie naar de Winst- en verliesrekening als Winstdeling en kortingen voor polishouders uit hoofde van gerealiseerde beleggingsopbrengsten	322	-80	242	238	-60	178
Waardeveranderingen uit financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop	-392	98	-294	-366	91	-275
Bijzondere waardeverminderingen financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop	35	-9	26	12	-3	9
Totaal Overig totaalresultaat voor het boekjaar	-34	1	-33	69	-18	51

OVERIGE TOELICHTINGEN

22. HEDGE ACCOUNTING

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. past reële waarde hedge accounting toe voor de portefeuilles die blootgesteld zijn aan valutarisico. Reële waarde hedge accounting houdt in dat de reële waarde mutaties van het hedging instrument en de bewegingen van de reële waarde van de afgedekte positie die toe te schrijven zijn aan de afdekking van de risico's, worden opgenomen in de Winst- en verliesrekening.

Valutaderivaten worden gebruikt als afdekkingsinstrumenten. De reële waarde van de valutaderivaten aangewezen als afdekkingsinstrument voor de toepassing van fair value hedge accounting per 31 december 2020 bedroeg €9 miljoen (31 december 2019: €3 miljoen). De reële waarde van de valutacontracten wijzigt met de veranderingen in de wisselkoers, die correspondeert met de reële waardeveranderingen gerelateerd aan valutakoersverschillen van een belegging in vreemde valuta. Daarnaast heeft een wijziging van de forward premie impact op de waardontwikkeling van het derivaat, waarbij dit deel van de waardeontwikkeling niet in de hedge accounting wordt betrokken. Het nettoresultaat op hedge accounting is €2 miljoen (2019: €18 miljoen). De veranderingen in de reële waarde van de beleggingen toe te rekenen aan het afgedekte risico bedroegen €29 miljoen (2019: €-11 miljoen) en veranderingen in de reële waarde van de gerelateerde derivaten bedroegen €-28 miljoen (2019: €29 miljoen), inclusief waardewijzigingen als gevolg van de wijzigingen in de forward premie.

23. NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Gerechtelijke procedures

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de maatschappijen die deel uitmaken van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn betrokken in gerechtelijke en arbitrageprocedures. Deze procedures hebben betrekking op claims die ingediend zijn door en tegen deze maatschappijen, voortvloeiend uit reguliere bedrijfsactiviteiten, inclusief de activiteiten die zijn uitgevoerd in de hoedanigheid als verzekeraar, kredietverstrekker, dienstverlener, belegger en belastingbetaler. Alhoewel het niet mogelijk is om de uitkomst van lopende of komende gerechtelijke procedures te voorspellen of te bepalen, is het bestuur van mening dat het niet waarschijnlijk is dat de uitkomst van de procedures een materieel negatief effect zullen hebben op de financiële positie van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Garanties

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft aan Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. garanties verstrekt tot een maximum van €6 miljoen (2019: €8 miljoen). Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. is een maatschappij waarbinnen de deelnemende verzekeringsmaatschappijen de claims en risico's met betrekking tot terrorisme in een pool hebben gebundeld.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN CONTRACTUELE VERPLICHTINGEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Kredietfaciliteiten bouwdepot overeenkomsten	1	1
Investeringsverplichtingen gerelateerd aan de verstrekte hypotheekoffertes	47	
Overige investeringsverplichtingen uit hoofde van beleggingen	100	190
	148	191

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. kent ultimo boekjaar 2020 contractuele verplichtingen in verband met aan klanten toegezegde kredieten die een onderdeel zijn van bouwdepotovereenkomsten. Indien de klanten voldoen aan de voorwaarden, heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de verplichting om €1 miljoen (2019: €1 miljoen) aan kredieten te verstrekken.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Fiscale eenheid

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. maakt deel uit van de fiscale eenheid voor de omzetbelasting en de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting van Achmea B.V. en is uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel.

24. KREDIETKWALITEIT FINANCIËLE ACTIVA

Onderstaande tabel geeft inzicht in de kredietkwaliteit van de financiële activa door informatie te geven over de hoogte van de (externe) rating. Tevens is aangegeven voor welk deel van de financiële activa geen (externe) rating beschikbaar is.

EXTERNE CREDIT RATING ACTIVA

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2020	AAA STAATS-OBLIGATIES	AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	TOTAAL
Beleggingen								
Vastrentende beleggingen ¹	6.737	2.284	2.701	10.003	4.929	123	652	27.429
Derivaten		1	5.434	2.729	92	6	444	8.706
Overige financiële beleggingen ²			1.365	7.354	3		1	8.723
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen			94				1	95
Vorderingen en overlopende activa		4	6				221	231
Liquide middelen			42	247				289

^{1.} Vastrentende beleggingen zonder rating hebben voor €319 miljoen betrekking op hypotheekleningen die met NHG zijn verstrekt.

^{2.} Verschuiving binnen Overige financiële beleggingen van Rating AA naar rating A wordt veroorzaakt door de gewijzigde rating van Rabobank. De Overige financiële beleggingen hebben betrekking op spaarrekeningen gekoppeld aan levensverzekeringscontracten waarvoor de renteopbrengsten zijn gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt over zijn hypotheekleningen. Voor een overzicht van overige financiële beleggingen wordt verwezen naar Toelichting 5 Beleggingen.

De tabellen hierboven / hieronder bevatten de rating van het financiële instrument. Verschillende externe ratingbureaus worden gebruikt om de rating van deze financiële instrumenten te bepalen. In lijn met het interne beleid van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. voor het monitoren van marktrisico's, worden deze ratings vertaald naar de S&P-taxonomieën. Als er meerdere ratings beschikbaar zijn voor hetzelfde financiële instrument, wordt de tweede beste beoordeling gebruikt. Als een instrument geen externe rating heeft, wordt de rating van de uitgevende partij beschouwd als een passende rating van de financiële instrumenten. Als het instrument echter door een derde partij wordt gegarandeerd of als de uitgevende partij zelf geen rating heeft, wordt de rating van de partij die het financiële instrument waarborgt, gebruikt. In alle andere gevallen zijn de instrumenten in de bovenstaande / onderstaande tabel opgenomen als geen rating beoordeeld.

EXTERNE CREDIT RATING ACTIVA

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2019	AAA STAATS-OBLIGATIES	AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	TOTAAL
Beleggingen								
Vastrentende beleggingen ¹	7.215	2.064	2.869	9.475	3.831	155	758	26.367
Derivaten		78	359	5.337	98	8	346	6.226
Overige financiële beleggingen ²			8.307	1.044	4			9.355
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen			123				1	124
Vorderingen en overlopende activa		3	1				208	212
Liquide middelen			10	189				199

^{1.} Vastrentende beleggingen zonder rating hebben voor €352 miljoen betrekking op hypotheekleningen die met NHG zijn verstrekt.

^{2.} Overige financiële beleggingen met rating AA hebben betrekking op spaarrekeningen gekoppeld aan levensverzekeringcontracten waarvoor de renteopbrengsten zijn gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt over zijn hypotheekleningen. Voor een overzicht van overige financiële beleggingen wordt verwezen naar Toelichting 5 Beleggingen.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de boekwaarde van de financiële activa met betalingsachterstanden of waarop bijzondere waardevermindering is toegepast.

FINANCIËLE ACTIVA MET BETALINGSACHTERSTANDEN OF WAAROP BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING IS TOEGEPAST

31 DECEMBER 2020	BETALINGSACHTERSTANDEN, MAAR NIET AFGEWAARDEERD				BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING ACTIVA
	0 - 3 MAANDEN	3 MAANDEN - 1 JAAR	OUDER DAN EEN JAAR	BEDRAG BETALINGS- ACHTERSTANDEN	BOEKWAARDE NA BIJZONDERE WAARDE-VERMINDERING
Beleggingen					
Vastrentende beleggingen					1
Vorderingen en overlopende activa	1			1	

FINANCIËLE ACTIVA MET BETALINGSACHTERSTANDEN OF WAAROP BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING IS TOEGEPAST

31 DECEMBER 2019	BETALINGSACHTERSTANDEN, MAAR NIET AFGEWAARDEERD				BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING ACTIVA
	0 - 3 MAANDEN	3 MAANDEN - 1 JAAR	OUDER DAN EEN JAAR	BEDRAG BETALINGS- ACHTERSTANDEN	BOEKWAARDE NA BIJZONDERE WAARDE-VERMINDERING
Beleggingen					
Vastrentende beleggingen					5
Vorderingen en overlopende activa	4	1	1	6	

Onderstaande tabel geeft een overzicht van activa en verplichtingen waarop verrekening, afdwingbare Master Netting Agreements (verrekeningsovereenkomsten) en vergelijkbare overeenkomsten van toepassing zijn.

FINANCIËLE ACTIVA WAAR VERREKENING OP VAN TOEPASSING IS, AFDWINGBARE MASTER NETTING OVEREENKOMSTEN EN VERGELIJKBARE OVEREENKOMSTEN

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2020	BRUTO-BEDRAGEN VAN OPGENOMEN FINANCIËLE ACTIVA	BRUTO-BEDRAGEN VAN OPGENOMEN FINANCIËLEVERPLI CHTINGEN	NETTO-BEDRAGEN VAN FINANCIËLE ACTIVA/PASSIVA, OPGENOMEN IN DE BALANS	SALDO VAN DE IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN	ONTVANGEN ZEKERHE- DEN IN DE VORM VAN FINANCIËLE INSTRUMEN- TEN	ONTVANGEN CONTANTE ZEKERHEDEN (EXCLU-SIEF OVER-SCHOT AAN ZEKERHEDEN)	NETTO BEDRAG
Derivaten actief	8.620		8.620				
Derivaten verplichting		2.289	-2.289				
				6.331	2.746	2.773	812
Liquide middelen	1.295	1.224	71	71			71
31 DECEMBER 2019							
Derivaten actief	6.134		6.134				
Derivaten verplichting		1.363	-1.363				
				4.771	2.157	1.978	636
Liquide middelen	1.556	1.577	-21	-21			-21

Toelichtingen in het kader van uitstel IFRS 9

IFRS 9 is per 1 januari 2018 in werking getreden. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft op peildatum 31 december 2015 beoordeeld of zij in aanmerking komt voor uitstel van IFRS 9. Het toepassen van de deferral benadering is mogelijk wanneer de verzekering gerelateerde verplichtingen ten opzichte van de totale verplichtingen groter zijn dan 90% of wanneer deze tussen de 80% en 90% zijn en kan worden aangetoond dat er geen significante niet verzekering gerelateerde activiteiten zijn. De uitkomst van deze beoordeling was dat de verzekering gerelateerde verplichtingen ten opzichte van de totale verplichtingen groter zijn dan 90%. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. kan daarom uitstel van IFRS 9 toepassen. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. maakt gebruik van deze optie.

Na de initiële beoordeling op peildatum 31 december 2015 moet Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bij een significante wijziging in haar activiteiten beoordelen of zij nog in aanmerking komt voor uitstel van IFRS 9.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft triggers voor significante wijzigingen gedefinieerd en voert een toets uit wanneer deze zich voordoen. Deze triggers hebben betrekking op wijzigingen in de structuur, het afstoten van bedrijfsonderdelen die vallen binnen de definitie van beëindigde bedrijfsactiviteit, aankopen van materiële bedrijfsonderdelen en significante mutaties van de totale verplichtingen. Er zijn in 2020 geen significante wijzigingen in de activiteiten van

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geweest. Conclusie is dan ook dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. nog steeds in aanmerking komt voor een tijdelijke vrijstelling van IFRS 9 en zal van deze mogelijkheid gebruik blijven maken.

Als gevolg van het feit dat Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de invoering van IFRS 9 heeft uitgesteld moet additionele informatie worden opgenomen over de kasstroomkarakteristieken van financiële instrumenten en, voor die financiële instrumenten waarvan de contractuele kasstromen bestaan uit aflossingen van de hoofdsom en interestbetalingen, informatie over de kredietkwaliteit. Deze informatie is opgenomen in de volgende tabellen.

In de eerste tabel is voor alle financiële activa informatie opgenomen over de kasstroomkarakteristieken. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is momenteel bezig met de invulling van de beginselen in IFRS 9, waaronder de invulling van het business model. Vooruitlopend op een definitieve invulling van het business model zijn beleggingen ten bedrage van €527 miljoen (31 december 2019: €644 miljoen), waarvan €331 miljoen (31 december 2019: €423 miljoen) betrekking heeft op beleggingen in vastrentende waarden, in de tabel op de volgende pagina opgenomen onder de kolom Overige (niet SPPI, inclusief aangehouden voor handelsdoeleinden dan wel beheerd op een reële waarde basis). Deze beleggingen werden onder IAS 39 geïnclassificeerd als Available for sale. De opname van deze financiële instrumenten onder de kolom Overige is het gevolg van het feit dat deze beleggingen naar verwachting zullen vallen onder de categorie 'Beheerd op een reële waarde basis'. Voor deze beleggingen is geen SPPI test noodzakelijk onder IFRS 9 en als gevolg daarvan heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. er voor gekozen (nog) geen SPPI-test op te zetten voor deze financiële instrumenten. De definitieve invulling van het business model onder IFRS 9 moet nog plaatsvinden, hetgeen kan betekenen dat deze instrumenten in toekomst wel zullen worden betrokken in de SPPI-test.

Tevens zijn in de volgende tabel alle beleggingen die worden aangemerkt als rekening risico polishouders en die onder IAS 39 zijn aangewezen als Fair Value through Profit & Loss (FVPL) opgenomen onder de kolom Overige (niet SPPI, inclusief aangehouden voor handelsdoeleinden dan wel beheerd op een reële waarde basis). Dit op basis van de verwachting dat deze beleggingen bij introductie van IFRS 9 in combinatie met IFRS 17 zullen worden gewaardeerd als FVPL vanwege de accounting mismatch die ontstaat door het naar verwachting te hanteren waarderingmodel voor de verzekeringsverplichtingen onder IFRS 17 dan wel het business model voor deze beleggingen. Concreet gaat het hierbij om de Beleggingen voor rekening en risico polishouders voor een bedrag van €14.477 miljoen (31 december 2019: €14.851 miljoen), waarvan €10.328 miljoen (31 december 2019: €10.146 miljoen) betrekking heeft op beleggingen in vastrentende waarden. Indien de voorlopige conclusies over het business model wijzigen dan wel de voorlopige conclusies over het te hanteren waarderingmodel voor de verzekeringsverplichtingen onder IFRS 17 kan dit impact hebben op de toelichting zoals opgenomen in de onderstaande tabel en kan een groter deel van de financiële activa worden opgenomen als SPPI compliant.

KASSTROOMKARAKTERISTIEKEN FINANCIËLE ACTIVA BINNEN SCOPE IFRS 9

(€ MILJOEN)

	FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			OVERIGE (NIET SPPI, INCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			TOTAAL		
	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2020	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2020	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2020	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2020	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2020 ¹	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2020	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2020
Beleggingen									
Aandelen en soortgelijke beleggingen				8.752	8.752	520	8.752	8.752	520
Vastrentende beleggingen	25.348	25.348	697	2.081	2.081	58	27.429	27.429	755
Derivaten				8.706	8.706	2.127	8.706	8.706	2.127
Overige financiële beleggingen	2.121	2.260	-23	6.602	6.602	-125	8.723	8.862	-148
Vorderingen en overlopende activa	60	60					60	60	
Liquide middelen	289	289					289	289	

(€ MILJOEN)

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

KASSTROOMKARAKTERISTIEKEN FINANCIËLE ACTIVA BINNEN SCOPE IFRS 9

	FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			OVERIGE (NIET SPPI, INCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			TOTAAL		
	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2019	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2019	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2019	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2019	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2019	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2019	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2019 ¹	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2019	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2019
Beleggingen									
Aandelen en soortgelijke beleggingen				8.988	8.988	1.298	8.988	8.988	1.298
Vastrentende beleggingen	24.534	24.534	897	1.833	1.833	103	26.367	26.367	1.000
Derivaten				6.226	6.226	2.568	6.226	6.226	2.568
Overige financiële beleggingen	2.294	2.467	-14	7.061	7.061	26	9.355	9.528	12
Vorderingen en overlopende activa	49	49					49	49	
Liquide middelen	199	199					199	199	

^{1.} In de bovenstaande tabel en de tabel op de vorige pagina zijn alleen de financiële instrumenten opgenomen die naar verwachting onder IFRS 9 zullen vallen. Een aantal financiële instrumenten zal naar verwachting onder IFRS 17 als onderdeel van de waardering van de verzekeringsverplichting worden opgenomen. Hierdoor wijkt de boekwaarde af van de bedragen zoals opgenomen in Toelichting 5 Beleggingen en Toelichting 12 Vorderingen en overlopende activa. Dit betreft bijvoorbeeld premiedebiteuren en vorderingen op verzekeraars uit hoofde van regres.

In onderstaande tabel is de kredietkwaliteit van alle instrumenten die voldoen aan de SPPI-test opgenomen. In de laatste kolom is per categorie financiële activa het bedrag aangegeven van financiële instrumenten waarvoor er geen sprake is van een laag kredietrisico. Dit is voornamelijk gedefinieerd als instrumenten met een rating lager dan 'below investment grade'. Deze beleggingen zijn voornamelijk opgenomen onder "Financiële activa die geen laag kredietrisico hebben".

Voor financiële instrumenten opgenomen onder Beleggingen met 'geen rating' moet de invulling van laag kredietrisico nog plaatsvinden en zijn in onderstaande tabel voornamelijk opgenomen onder "Financiële activa die geen laag kredietrisico hebben". Voor een bedrag van €387 miljoen (31 december 2019: €423 miljoen) gaat het om hypothecaire vorderingen waarvoor het de verwachting is dat geen gebruik zal worden gemaakt van de toegestane versimpeling voor het bepalen of er sprake is geweest van een significante verslechtering in kredietkwaliteit. Tevens zijn in de tabel hieronder Vorderingen opgenomen in de kolom "Financiële activa die geen laag kredietrisico hebben", omdat Achmea voornemens is om bij de toepassing van IFRS 9 de zogenaamde versimpelde methodiek voor het bepalen van kredietverliezen te gaan toepassen. Hierbij worden verwachte kredietverliezen over de gehele looptijd van een instrument berekend waardoor het niet noodzakelijk is om vast te stellen of er sprake is geweest van een significant verslechtering in kredietkwaliteit.

FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2020								FINANCIËLE ACTIVA DIE GEEN LAAG KREDIETRISICO HEBBEN		
	AAA STAATS-OBLIGATIES	AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	BOEKWAARDE SPPI ASSET TOTAAL	TOTALE REËLE WAARDE	TOTALE BOEKWAARDE
Beleggingen										
Vastrentende beleggingen	5.589	2.283	2.679	9.857	4.365	33	542	25.348	575	575
Overige financiële beleggingen			1.365	756				2.121		
Vorderingen en overlopende activa							60	60	60	60
Liquide middelen			42	247				289		

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2019	AAA STAATS- OBLI- GATIES	AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	BOEK- WAARDE SPPI ASSET TOTAAL	FINANCIËLE ACTIVA DIE GEEN LAAG KREDIETRISICO HEBBEN	
									TOTALE REËLE WAARDE	TOTALE BOEK- WAARDE
Beleggingen										
Vastrentende beleggingen	6.119	2.064	2.853	9.349	3.492	22	635	24.534	657	657
Overige financiële beleggingen			1.618	676				2.294		
Vorderingen en overlopende activa										
Liquide middelen			10	189				199	47	49

25. OVERDRACHT VAN FINANCIËLE ACTIVA EN ZEKERHEDEN

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. draagt financiële activa over op het moment dat zij de contractuele rechten op de ontvangst van kasstromen uit financiële activa overdraagt. Daarnaast draagt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. financiële activa over wanneer ze de genoemde contractuele rechten behoudt, maar een contractuele verplichting aangaat om de ontvangen kasstromen aan één of meer derden te betalen. Bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. worden de volgende transacties in het kader van overdracht van rechten (activa en zekerheden) onderscheiden:

- Overgedragen financiële activa die niet in zijn geheel van de balans worden gehaald in geval van securities lending. Bij deze transacties draagt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. juridisch (maar niet economisch) activa over en ontvangt onderpand in de vorm van beleggingen dan wel liquide middelen. De overgedragen activa blijven in de balans opgenomen;
- Overgedragen financiële activa die in hun geheel van de balans worden gehaald en waarbij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. geen verdere betrokkenheid heeft (normale verkoop).

De volgende toelichtingen geven nadere details omtrent de overgedragen financiële activa die niet (in zijn geheel) van de balans worden gehaald en toelichtingen omtrent onderpand die als zekerheid wordt verkregen c.q. verstrekt.

SECURITIES LENDING ACTIVITEITEN ¹

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Boekwaarde uitgeleende beleggingen in de balans	3.052	3.179
Reële waarde ontvangen onderpand niet in de balans opgenomen	3.251	3.393
Netto positie	-199	-214

¹ De beleggingen en de bijbehorende onderpanden in het kader van Asset switch zijn niet in deze tabel opgenomen. Omdat hierbij sprake is van een relatie met een groepsmaatschappij is de informatie hierover opgenomen onder de verbonden partijen.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. leent obligaties uit en ontvang hiervoor een vergoeding (ook wel securities lending genoemd). Het proces van securities lending wordt gefaciliteerd door een lending agent die tegen een vergoeding bemiddelt tussen Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de inlener. Bij securities lending gaat het juridische eigendom over naar de inlener, maar blijft het economisch eigendom bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De uitgeleende effecten blijven daarom opgenomen in de balans.

Tot zekerheid van nakoming van de verplichting tot retournering van de geleende effecten door de inlener stort deze onderpand (collateral) in de vorm van andere hoogwaardige en liquide effecten. De waarde en collateral vaststelling vindt dagelijks plaats. Het onderpand kan bestaan uit obligaties of aandelen. Dit onderpand wordt juridisch eigendom van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., maar de inlener blijft economisch eigenaar. Het onderpand is derhalve niet in de balans opgenomen. De waarde van het onderpand is minimaal 2-7% hoger (zogenoemde 'haircut') dan de waarde van de uitgeleende stukken. Bij collateral in de vorm van aandelen vraagt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V., gezien de hogere volatiliteit van de waarde van de aandelen, een hogere haircut. Op het moment dat een inlener in gebreke blijft bij het retourneren van geleende stukken, zal de lending agent het onderpand liquideren en vervolgens dezelfde stukken aankopen die Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft uitgeleend en aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. leveren. Een eventueel verlies is niet voor rekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Mocht de lending agent niet in staat zijn om dezelfde stukken terug te leveren, dan krijgt Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de marktwaarde van de

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

uitgeleende stukken vergoed. Het ontvangen onderpand is niet vrij verkoopbaar en kan niet als onderpand dienen bij andere transacties.

ONTVANGEN C.Q. GESTORT ONDERPAND BELEGGINGEN IN HET KADER VAN DERIVATEN TRANSACTIES

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2020	31 DECEMBER 2019
Netto positie activa en verplichtingen derivaten	6.331	4.771
Waarvan gedekt door effecten	2.746	2.157
In onderpand ontvangen liquide middelen	2.773	1.978
Netto positie	812	636

In geval van onderpand zijn afspraken vastgelegd in de vorm van zogenaamde ISDA Credit Support Annex overeenkomsten. Hierin is tevens vastgelegd onder welke omstandigheden – de zogenoemde ‘default events’ – de tegenpartij het gestorte onderpand kan aanwenden voor het beperken van eventuele verliezen. Overdracht van het onderpand in de vorm van effecten geschiedt op basis van “transfer of title” waarbij het juridisch eigendom aan Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. wordt overgedragen. De economische voordelen zoals bijvoorbeeld rente-inkomsten, gaan niet over naar de ontvanger van het onderpand.

Met de verschillende tegenpartijen zijn bilaterale afspraken gemaakt over te ontvangen c.q. te storten onderpand. Daarbij wordt uitgegaan van de netto positie van de derivaten bij het bepalen van het te ontvangen c.q. te storten onderpand met de betreffende tegenpartij. Het verschil tussen de derivaten en het onderpand (de netto positie) past binnen de contractuele afspraken met betrekking tot de initial margin en de bijstortverplichtingen.

In de meeste gevallen is sprake van centrale clearing van derivatenposities, waarbij altijd een initial margin, wordt gestort door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De initial margin wordt aangevuld met een te storten of te ontvangen variation margin die afhankelijk is van de gezamenlijke positie van activa en verplichtingen-derivaten met de betreffende clearing partner. In de totale waarde van het aangehouden onderpand ultimo 2020 is mede opgenomen een gestort collateral, initial margin, van €880 miljoen (31 december 2019: €719 miljoen). Voor alle derivaten waarbij er sprake is van centrale clearing geldt dat de netto positie van activa en verplichtingen uit hoofde van derivaten per individuele tegenpartij volledig is gedekt door onderpand.

Asset switch met Achmea Bank N.V.

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. heeft in het verleden een Asset switch overeenkomst met Achmea Bank N.V. gesloten. Deze overdracht van financiële activa wordt toegelicht onder Toelichting 27 Transacties met verbonden partijen in geconsolideerde jaarrekening.

26. TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

Voor een toelichting over de transacties met verbonden partijen wordt verwezen naar Toelichting 27 Transactie met verbonden partijen in de geconsolideerde jaarrekening en naar de toelichting 5 Beleggingen in de enkelvoudige jaarrekening.

27. STATUTAIRE VESTIGING

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is statutair gevestigd te Apeldoorn (Nederland). De vennootschap houdt kantoor aan de Laan van Malkenschoten 20 te Apeldoorn en is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 08077009.

28. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum bekend die tot vermelding in de jaarrekening leiden.

29. VOORSTEL INZAKE BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Resultaatbestemming over het boekjaar 2019

De jaarrekening 2019 is op 15 april 2020 vastgesteld door de Algemene Vergadering. De Algemene Vergadering heeft, conform het voorstel van het bestuur, het resultaat over het boekjaar 2019 van €314 miljoen geheel toegevoegd aan de overige reserves.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Voorstel tot resultaatbestemming over het boekjaar 2020

Het bestuur stelt aan de Algemene Vergadering voor het resultaat over het boekjaar 2020 ten bedrage van €292 miljoen geheel aan de overige reserves toe te voegen. Dit voorstel is nog niet in de jaarrekening verwerkt.

ONDERTEKENING VAN DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Zeist, 8 april 2021

De bestuurders van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

M.A.N. (Michel) Lamie

R. (Robert) Otto

Raad van Commissarissen

A.W. (Aad) Veenman, Voorzitter

W.H. (Wim) de Weijer, Vice-voorzitter

J. (Jan) van den Berg

M.R. (Miriam) van Dongen

P.H.M. (Petri) Hofsté

A.M. (Lex) Kloosterman

M. (Mijntje) Lückcrath

A.C.W. (Lineke) Sneller

R.Th. (Roel) Wijmenga

OVERIGE INFORMATIE

STATUTAIRE REGELING INZAKE BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

De statuten van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. bevatten de volgende bepalingen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.

- 30.1 Uitkering van winst ingevolge het in dit artikel bepaalde geschiedt na vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
- 30.2 De winst staat ter vrije beschikking van de algemene vergadering. Bij staking van stemmen over de uitkering of reservering van winst wordt de winst, waarop het voorstel betrekking heeft, gereserveerd.
- 30.3 De vennootschap kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover haar eigen vermogen groter is dan het bedrag van het geplaatste kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.
- 30.4 Ten laste van de door de wet voorgeschreven reserves mag een tekort slechts worden gedelgd voor zover de wet toestaat.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Algemene Vergadering en de raad van commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Verklaring over de jaarrekening 2020

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. ('de vennootschap') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de vennootschap en de groep (de vennootschap samen met haar dochtermaatschappijen) op 31 december 2020 en van het resultaat en de kasstromen over 2020 in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU-IFRS) en met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening 2020 van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. te Apeldoorn gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van de groep en de enkelvoudige jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

- het geconsolideerd en enkelvoudig overzicht van de financiële positie per 31 december 2020;
- de volgende overzichten over 2020: de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en- verliesrekening, het geconsolideerd en enkelvoudig overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerd en enkelvoudig mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen en het geconsolideerd en enkelvoudig kasstroomoverzicht; en
- de toelichting met de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is EU-IFRS en de relevante bepalingen uit Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Onze controleaanpak

Samenvatting en context

Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. is een levensverzekeringsbedrijf. De groep bestaat uit verschillende groepsonderdelen en activiteiten en daarom hebben wij de reikwijdte en aanpak van de groepscontrole overwogen zoals uiteengezet in de paragraaf 'De reikwijdte van onze groepscontrole'. We hebben in het bijzonder aandacht besteed aan de gebieden die gerelateerd zijn aan de specifieke bedrijfsactiviteiten van de groep, zoals de gehanteerde methoden en aannames in de waardering van de technische voorziening levensverzekeringen, datakwaliteit in de bronsystemen en aansluitingen tussen de financiële administratie en verzekeringstechnische systemen. Daarnaast hebben we bijzondere aandacht besteed aan de controle van de kapitaalspositie op basis van Solvency II.

Als onderdeel van het ontwerpen van onze controleaanpak hebben wij de materialiteit bepaald en het risico van materiële afwijkingen in de jaarrekening geïdentificeerd en ingeschat. De materialiteit wordt nader toegelicht in de paragraaf 'Materialiteit'.

Wij besteden bijzondere aandacht aan die gebieden waar het bestuur belangrijke schattingen heeft gemaakt, bijvoorbeeld bij significante schattingen waarbij veronderstellingen over toekomstige gebeurtenissen worden gemaakt die inherent onzeker zijn. In de toelichting per post van de jaarrekening heeft de vennootschap de schattingselementen en de belangrijkste bronnen van schattingonzekerheid uiteengezet.

De belangrijkste schattingonzekerheden houden verband met de *onzekerheden in de waardering van de activa en verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten en activa en passiva gewaardeerd tegen reële waarde die zijn gebaseerd op waarderingstechnieken met belangrijke niet in de markt waarneembare inputs* zoals uiteengezet in de paragraaf 'De kernpunten van onze controle'. Daarnaast hebben wij de *toelichtingen over de kapitaalspositie op basis van Solvency II-regelgeving* aangemerkt als kernpunt vanwege de complexe schattingen en veronderstellingen die het management maakt om het aanwezige en vereiste kapitaal te bepalen.

Binnen deze kernpunten van onze controle nemen wij, waar relevant, tevens in ogenschouw de impact van Covid-19 op de daarin benoemde schattingsposten en de werkzaamheden die wij hierop hebben uitgevoerd.

Hoewel Covid-19 tijdens onze controle een belangrijk aandachtspunt was zien wij op basis van onze voortdurende risico-evaluaties op groepsniveau als bij de bedrijfsonderdelen, de uitgevoerde controlewerkzaamheden en de bevindingen daaruit, geen aanleiding om hiervoor een afzonderlijk kernpunt op te nemen.

Andere aandachtsgebieden in onze controle, die niet als kernpunten zijn aangemerkt, waren de automatisering van bedrijfs- en financiële processen van de groep en naleving van wet- en regelgeving. Omdat de bedrijfs- en financiële processen van de groep een hoge mate van automatisering kennen, hebben wij in onze controle aandacht besteed aan het op een juiste wijze opereren van de beheersingsmaatregelen voor zover relevant voor onze controle. Met betrekking tot onze werkzaamheden op het gebied van naleving van wet- en regelgeving verwijzen wij naar de paragraaf 'Onze focus op het risico van niet-naleving van wet- en regelgeving'.

Bij al onze controles besteden wij aandacht aan het risico van het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door het bestuur, waaronder het evalueren van risico's op materiële afwijkingen als gevolg van fraude op basis van een analyse van mogelijke belangen van het bestuur.

Wij hebben ervoor gezorgd dat de controleteams, zowel op groepsniveau als op het niveau van de groepsonderdelen, over voldoende specialistische kennis en expertise beschikten die nodig zijn voor de controle van vermogens- en verzekeringsactiviteiten. Wij hebben daarom specialisten op het gebied van IT, belastingen en waardering van verzekeringsverplichtingen en experts op het gebied van de waardering van onroerend goed en financiële instrumenten in ons team opgenomen.

De hoofdlijnen van onze controleaanpak waren als volgt:

Materialiteit

- Materialiteit: €35 miljoen

Reikwijdte van de controle

- We hebben controlewerkzaamheden uitgevoerd op de volledige financiële informatie van vijf groepsonderdelen in Nederland.
- De activiteiten rondom de beleggingen, belastingen en de bedrijfskosten worden door onderdelen binnen de Achmea-groep centraal uitgevoerd en geadmistreerd. We hebben de werkzaamheden van de andere accountants die deze activiteiten controleren, beoordeeld.
- Dekking controlewerkzaamheden: 100% van de geconsolideerde totale baten en 100% van het geconsolideerde balanstotaal.
- Instructies zijn verzonden naar alle accountants van groepsonderdelen en activiteiten ten behoeve van de controle van de geconsolideerde jaarrekening.

Kernpunten

- Toelichtingen over de kapitaalspositie op basis van Solvency II-regelgeving.
- Activa en passiva gewaardeerd tegen reële waarde die zijn gebaseerd op waarderingstechnieken met belangrijke niet in de markt waarneembare inputs.
- Onzekerheden in de waardering van de activa en verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten.

Materialiteit

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip ‘materieel’ wordt toegelicht in de paragraaf ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij bepalen, op basis van ons professionele oordeel, kwantitatieve grenzen voor materialiteit waaronder de materialiteit voor de jaarrekening als geheel, zoals uiteengezet in onderstaande tabel. Deze grenzen, evenals de kwalitatieve overwegingen daarbij, helpen ons om de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden voor de individuele posten en toelichtingen in de jaarrekening te bepalen en om het effect van onderkende afwijkingen, zowel individueel als gezamenlijk, op de jaarrekening als geheel en op ons oordeel, te evalueren.

Materialiteit voor de groep

€35 miljoen (2019: €35 miljoen).

Hoe is de materialiteit bepaald

Wij bepalen de materialiteit op basis van ons professionele oordeel. Als basis voor deze oordeelsvorming gebruikten we de laagste van 2% van het eigen vermogen en de door de groepsaccountant van Achmea B.V. gealloceerde materialiteit zoals bepaald tijdens onze planning van de controle. De gealloceerde materialiteit van €35 miljoen is de laagste. We hebben het materialiteitsniveau opnieuw beoordeeld gebaseerd op de feitelijke positie per 31 december 2020. Deze beoordeling gaf geen aanleiding het bepaalde niveau te herzien.

De overwegingen voor de gekozen benchmark

We gebruiken het eigen vermogen als de primaire, algemeen geaccepteerde benchmark voor de bepaling van de materialiteit. Op basis van onze analyse van de gemeenschappelijke informatiebehoefte van gebruikers van de jaarrekening van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en de huidige kapitaalspositie van de vennootschap in samenhang met het onderliggende risicoprofiel hebben wij deze benchmark als meest relevant beoordeeld. Het resultaat voor belasting is als minder relevante benchmark beoordeeld gelet op het relatieve niveau ten opzichte van de omvang van de bedrijfsactiviteiten en de balans.

Bij de bepaling van de benchmark en het gehanteerde percentage hebben wij in aanmerking genomen dat wij de controle van de Solvency II-groepsinformatie zo

inrichten dat een afwijking van maximaal 4% van de solvabiliteitsratio ongedetecteerd zou kunnen blijven.

Materialiteit voor groepsonderdelen Aan elk groepsonderdeel is binnen de reikwijdte van onze controle een materialiteit toegerekend die lager ligt dan de materialiteit voor de groep als geheel. De materialiteit die we hebben toegerekend aan de groepsonderdelen en activiteiten lag tussen de €1,5 miljoen en €35 miljoen (2019: tussen €1,5 en €35 miljoen). Voor de controle van de diverse activiteiten hanteerden wij de groepsmaterialiteit van €35 miljoen (2019: €35 miljoen) omdat deze activiteiten centraal worden geadmistreerd en beheerd.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de €1,75 miljoen (2019: €1,75 miljoen) aan hen rapporteren evenals kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De reikwijdte van onze groepscontrole

Wij hebben de reikwijdte van onze controle zodanig bepaald dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Daarbij hebben wij, onder meer, in aanmerking genomen de managementstructuur van de groep, de aard van de activiteiten van de groepsonderdelen, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de groep opereert. Op grond hiervan hebben wij de aard en omvang van de werkzaamheden bepaald op het niveau van de groepsonderdelen die noodzakelijk waren om door het groepsteam en door de accountants van groepsonderdelen te worden uitgevoerd.

De groepscontrole heeft zich voornamelijk gericht op de als significant aangemerkte onderdelen. Alle vijf de groepsonderdelen zijn door ons als individueel financieel significant aangemerkt en daarmee onderworpen aan de controle van hun gehele set van financiële informatie. De vijf groepsonderdelen betreffen vier beleggingsentiteiten en de verzekeraar. De controle van de beleggingen vindt plaats vanuit een geconsolideerd perspectief, waarbij alle beleggingen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen groep, inclusief die van de vier beleggingsdochtermaatschappijen, als een totale populatie worden getoetst en aan ons worden gerapporteerd. De verzekeraar controleren wij zelf.

De activiteiten rondom de beleggingen, belastingen en de bedrijfskosten worden door onderdelen binnen de Achmea-groep centraal uitgevoerd en geadmistreerd. De controle hiervan wordt uitgevoerd door andere accountants.

In totaal hebben wij met het uitvoeren van deze werkzaamheden de volgende dekking over onderstaande jaarrekeningposten verkregen:

Baten	100%
Balanstotaal	100%
Resultaat voor belasting	100%

Omdat de grondslagen voor het bepalen van de (vereiste en aanwezige) kapitaalspositie, op basis van de Solvency II-regelgeving, anders zijn dan op basis van EU-IFRS, hebben wij de reikwijdte van de controle van deze toelichting apart bepaald. Hierbij hebben wij tevens de vijf groepsonderdelen als individueel financieel significant aangemerkt.

Waar controlewerkzaamheden zijn uitgevoerd door accountants van groepsonderdelen, hebben wij de mate waarin onze betrokkenheid noodzakelijk was bepaald om in staat te zijn een conclusie te trekken of voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot deze onderdelen is verkregen als basis voor ons oordeel bij de geconsolideerde jaarrekening als geheel.

Wij hebben de accountants van de onder de reikwijdte vallende groepsonderdelen instructies gestuurd. Deze instructies bevatten onder andere onze risico-analyse, de per groepsonderdeel te hanteren materialiteit en afgesproken reikwijdte van de controle. Tevens hebben wij hierin specifieke aandachtspunten opgenomen inzake de mogelijke impact van de Covid-19 pandemie, teneinde zeker te stellen dat de eventuele materiele verslaggevings- en auditrisico's met de juiste focus, tijdig en consistent in de planning en uitvoering van onze controlewerkzaamheden geadresseerd werden.

Vanwege Covid-19 hebben wij, als groepsaccountant maar ook de accountants van de groepsonderdelen, noodgedwongen meer werkzaamheden op afstand uitgevoerd. Bij het plannen van onze werkzaamheden hebben wij aandacht besteed aan de risico's hiervan en zijn waar nodig aanvullende werkzaamheden gepland en uitgevoerd. De impact hiervan was relatief beperkt omdat de meeste operationele en financiële processen binnen de organisatie grotendeels locatie-onafhankelijk en elektronisch worden uitgevoerd, beheerst en vastgelegd.

Wij hebben, als groepsaccountant, periodiek overleg gehad met de accountants van de groepsonderdelen, waarbij gesproken is over de risico's, de controleaanpak, de voortgang van de controle en, op basis van de van de accountants van groepsonderdelen ontvangen rapportages, de bevindingen en conclusies. Waar wij dit noodzakelijk hebben geacht, hebben wij dit uitgebreid met het uitvoeren van dossierreviews om de kwaliteit van de uitgevoerde werkzaamheden te evalueren.

Wij hebben met het financiële management en de accountants van de groepsonderdelen frequent gedurende het jaar en tijdens de jaarafsluiting gesproken over de financiële resultaten, de gehanteerde (belangrijke) schattingen en de bevindingen uit de controle. Hierbij is specifiek ingegaan op de impact van de Covid-19-pandemie op de interne beheersing (waaronder frauderisico's), resultaatontwikkeling, schattingsposten en kapitaalspositie.

Hoewel, zoals hierboven beschreven, Covid-19 een belangrijk aandachtspunt was, zien wij op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden en de bevindingen daaruit, geen aanleiding om Covid-19 als een bijzonder kernpunt van onze controle aan te merken. Dit hangt samen met de stabiliteit en continuïteit van de operationele, IT- en financiële processen (ondanks de uitdagingen van de lockdown-situatie en thuiswerken), herstel van effectieve financiële markten gedurende het jaar, de financiële performance van de groep, alsmede de kapitaalspositie ultimo 2020. De inherente schattingsonzekerheden inzake Covid-19 raakten met name het zorgbedrijf en zijn geïntegreerd in ons reguliere kernpunt van de controle met betrekking tot *onzekerheden in de waardering van activa en verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten*.

Tevens is in onze overleggen en afstemmingen met management het risico van fraude besproken en is gevraagd naar het bestaan van eventuele vermoedens of wetenschap van opgetreden (interne) fraude.

Wij hebben de consolidatie tot de groepscijfers en de toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening gecontroleerd.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, zijn wij in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep te verkrijgen als basis voor ons oordeel over de jaarrekening.

Onze focus op het risico van niet-naleving van wet- en regelgeving

Bij het plannen en uitvoeren van de controle houden wij rekening met het van toepassing zijnde wet- en regelgevingskader. De doelstellingen van onze controle zijn, met betrekking tot de naleving van wet- en regelgeving, het identificeren en inschatten van de risico's op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van niet-naleving van wet- en regelgeving. De primaire verantwoordelijkheid voor de preventie en detectie van niet-naleving van wet- en regelgeving ligt bij het bestuur onder het toezicht van de raad van commissarissen.

Op basis van onze kennis van de activiteiten van de onderneming en haar omgeving en in afstemming met het management en het bestuur hebben wij bepalingen van wet- en regelgeving geïdentificeerd die een materieel effect kunnen hebben op de jaarrekening of van fundamenteel belang kunnen zijn voor de bedrijfsvoering. Tevens hebben wij een algemeen inzicht verkregen over de wijze waarop de groep deze naleeft. We hebben informatie gecommuniceerd met onze controleteams en zijn tijdens onze controle alert gebleven voor mogelijke aanwijzingen dat deze wet- en regelgeving niet wordt nageleefd.

Het potentiële effect van wet- en regelgeving op de jaarrekening kan sterk uiteenlopen. Conform onze controlestandaarden onderscheiden wij daarom twee categorieën wet- en regelgeving. De eerste categorie betreft bepalingen van wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de vaststelling van de van materieel belang zijnde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening, zoals EU-IFRS, Solvency II en fiscale wetgeving.

We hebben de mate van naleving hiervan getoetst als onderdeel van onze controle van de jaarrekening. Voor Solvency II verwijzen wij naar ons kernpunt toelichtingen over de kapitaalspositie op basis van Solvency II-regelgeving.

De tweede categorie betreft bepalingen van overige wet- en regelgeving waarvan de gevolgen van niet-naleving indirect een materieel effect kunnen hebben op bedragen of toelichtingen in de jaarrekening, bijvoorbeeld door het opleggen van boetes of sancties. Dit betreft voor de groep in het bijzonder de Wet financieel toezicht (wft), ken-uw-client-regelgeving (zoals Wwft en Sanctiewet) en de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Op basis van onze controlestandaarden richten onze controlewerkzaamheden zich voor deze categorie op het bevragen van het management en de met governance belaste personen of de onderneming dergelijke wet- en regelgeving naleeft. Dit thema is eveneens een vast gespreksonderwerp in ons reguliere afstemmingen met de riskmanagement- en compliancefunctie en Internal Audit en nemen wij kennis van hun rapportages. Daarnaast hebben wij de correspondentie met relevante regelgevende en toezichthoudende instanties geïnspecteerd.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens de controle van de jaarrekening. Wij hebben de raad van commissarissen op de hoogte gebracht van de kernpunten. De kernpunten vormen geen volledige weergave van alle risico's en punten die wij tijdens onze controle hebben geïdentificeerd en hebben besproken.

Wij hebben in deze paragraaf de kernpunten beschreven met daarbij een samenvatting van de op deze punten door ons uitgevoerde werkzaamheden.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen en observaties ten aanzien van individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten of over specifieke elementen van de jaarrekening.

De onderwerpen waarop de kernpunten in onze 2019 controleverklaring betrekking hebben zijn gegeven de aard en activiteiten van de onderneming, een verzekeringsmaatschappij, ook voor 2020 van belang.

Kernpunten

Toelichtingen over de kapitaalspositie op basis van Solvency II-regelgeving

Wij verwijzen naar toelichting 2 van de jaarrekening.

De vennootschap bepaalt het aan te houden kapitaal, op basis van de Solvency II-regelgeving, ter dekking van de aangeane risico's. De kapitaalspositie wordt bepaald op basis van het aanwezige kapitaal (€4.152 miljoen) en het vereiste kapitaal (€2.505 miljoen). Dit resulteert in een solvabiliteitsratio van 166% per 31 december 2020.

In verband met de hieronder genoemde schattingen en complexe waarderingssystemen is het risico op afwijkingen verhoogd. Aangezien de solvabiliteitsratio een belangrijk kengetal is en de Solvency II-informatie wordt gehanteerd in het kapitaals- en dividendbeleid van de vennootschap

Onze controlewerkzaamheden en observaties

Aanwezig kapitaal

Wij hebben de gehanteerde economische balans, opgesteld voor de bepaling van het aanwezige kapitaal, getoetst aan de waarderings-, classificatie- en consolidatiecriteria van de Solvency II-regelgeving. Wij hebben de schattingselementen die zijn gebruikt om de kasstromen (ten aanzien van sterfte, verval, kosten en rente) te bepalen, getoetst aan de hand van de historisch waargenomen ontwikkelingen in de verzekeringsportefeuille en marktontwikkelingen. Veronderstellingen die zijn gemaakt door de ondernemingsleiding hebben wij 'gechallenged' (zoals toekomstige kosten, geprojecteerde fiscale resultaten, verwachte premie-inkomsten) op de haalbaarheid en impact door deze te toetsen aan beschikbare informatie bij de onderneming (zoals prognoses, aantal nieuwe polissen) en relevante marktontwikkelingen. We hebben geconstateerd

Kernpunten

hebben wij de controle van deze informatie als belangrijk beschouwd.

Aanwezig kapitaal

De bepaling van de aanwezige kapitaalspositie is gebaseerd op basis van de door de groep opgestelde economische balans. Hierbij worden enkele belangrijke schattingselementen en waarderingssystemen gehanteerd waarbij niet in de markt waarneembare input wordt gebruikt.

De belangrijkste schattingselementen zijn:

- verwachte premie-inkomsten en uitkeringen in toekomstige jaren gehanteerd bij de bepaling van de marktwaarde van de technische voorzieningen en aanspraak op herverzekeraars (parameters en veronderstellingen ten aanzien van sterfte, verval, kosten en rente);
- geprojecteerde fiscale resultaten en analyse van toekomstige realisaties.

Vereist kapitaal

De vennootschap maakt voor de bepaling van de kapitaalsvereisten gebruik van een door het college van toezichthouders voor gebruik goedgekeurd partieel intern model voor marktrisico. Voor de overige risico's bij de bepaling van de kapitaalsvereisten maakt de groep gebruik van de standaardformule.

Een belangrijk schattingselement bij de bepaling van het vereiste kapitaal is de compensatiemogelijkheid van uitgestelde belastingen bij het optreden van een schok in het solvabiliteitskapitaal (LAC-DT).

Via een Q&A-publicatie zijn nadere voorschriften uitgevaardigd over de berekening en onderbouwing van de LAC-DT-positie.

Activa en passiva gewaardeerd tegen reële waarde die zijn gebaseerd op waarderingstechnieken met belangrijke niet in de markt waarneembare inputs
Wij verwijzen naar toelichting 6 van de jaarrekening.

Onze controlewerkzaamheden en observaties

dat de schattingselementen zoals gehanteerd door het management onderbouwd zijn en vinden de schattingen redelijk.

Vereist kapitaal

Wij hebben de kapitaalsvereisten per risico-onderdeel getoetst of deze zijn berekend in overeenstemming met de criteria van Solvency II-regelgeving dan wel het goedgekeurde interne model, waar van toepassing. Hiertoe hebben wij onder andere de interne beheersingsmaatregelen rondom de data(stromen), het modellenbeheer en het calculatieproces getoetst. Ook hebben wij deelwaarnemingen uitgevoerd op de gehanteerde data en calculaties. Hieruit zijn geen materiële bevindingen naar voren gekomen.

Wij hebben het in de berekening van het vereiste kapitaal in aanmerking genomen compensatievermogen van uitgestelde belastingen getoetst. Hierbij hebben we de projecties van de toekomstige (fiscale) resultaten geëvalueerd. Deze kennen als basis goedgekeurde budgetten en meerjarenprognoses. Wij hebben een retrospectieve analyse uitgevoerd op de budgetten en prognoses van vorig jaar om na te gaan of schattingen in het verleden mogelijk te optimistisch waren en aanleiding geven tot verhoogde risico's. Vervolgens hebben we vastgesteld dat de waarderingverschillen tussen de fiscale en Solvency II-waardering in het juiste jaar van de projectie zijn betrokken. Daarnaast hebben wij aandacht besteed aan de juistheid van de mutatie in verwachte resultaten als gevolg van herstelmaatregelen, de op het juiste moment in de fiscale winstprognose betrekken van de verliezen die samenhangen met de schok en de juiste toepassing van de regelgeving ten aanzien van verliescompensatie.

We hebben geconstateerd dat de door het management gehanteerde schattingselementen voldoende waren onderbouwd door controle-informatie.

Overige

Wij hebben kennisgenomen van de correspondentie met DNB en de daarin gerapporteerde bevindingen met betrekking tot de berekening van de kapitaalspositie en LAC-DT juist zijn toegepast in de Solvency II-positie per 31 december 2020.

Toelichtingen

Daarnaast zijn wij nagegaan of de toelichtingen toereikend en in overeenstemming met het stelsel van financiële verslaggeving zijn. Wij zijn van mening dat de toelichtingen hieraan voldoen.

Interne beheersing

We hebben de werking van de interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot de juiste en volledige vastlegging van brondata en de waarderingssystemen die ten grondslag liggen aan de waardering van de

Kernpunten

De vennootschap bezit activa (€9.166 miljoen) die wegens hun illiquide karakter op incidentele of terugkerende basis tegen reële waarde gewaardeerd worden met gebruikmaking van waarderingstechnieken die zijn gebaseerd op belangrijke, veelal niet direct in de markt waarneembare inputs. Deze zogenaamde categorie 3-instrumenten betreffen voornamelijk:

- beleggingen in vastgoed;
- niet-genoteerde beleggingsfondsen;
- hypothecaire leningen.

De waardering van deze activa en verplichtingen is belangrijk voor onze controle, aangezien de waardebepaling in aanzienlijke mate afhankelijk is van de waarderingstechnieken en schattingen van aannames die in veel gevallen niet rechtstreeks aan marktinformatie ontleend kunnen worden. Als gevolg van de belangrijke mate van schattingen in het waarderingproces, gecombineerd met de omvang van de posten, is het risico op afwijkingen verhoogd. Daarom hebben wij de waardering van deze activa en passiva als kernpunt van onze controle aangemerkt.

De door de ondernemingsleiding gehanteerde waarderingstechnieken zijn nader beschreven in toelichting 6 van de geconsolideerde jaarrekening en kunnen als volgt worden samengevat:

De reële waarde van vastgoedbeleggingen (€930 miljoen) wordt elk kwartaal getaxeerd. Deze waarderingen worden uitgevoerd door externe taxateurs. Zoals beschreven in toelichting 6 inzake vastgoedbeleggingen is voor commercieel vastgoed door Covid-19 sprake geweest van vraaguitval waardoor voor de externe taxateurs minder prijsreferenties beschikbaar waren. Dit leidde tot disclaimers inzake verhoogde schattingsonzekerheden in verband met Covid-19 in de betrokken taxatierapporten. Door opleving van de transactiemarkt voor vastgoed gedurende de tweede helft van 2020 zijn er voldoende actuele prijsreferenties beschikbaar, waardoor dergelijke generieke Covid-19 disclaimers in recente taxatierapporten nagenoeg niet meer voorkomen.

De reële waarde van niet-genoteerde beleggingsfondsen (€529 miljoen) wordt bepaald op basis van de nettovermogenswaarde, zoals gerapporteerd door de fondsbeheerder. Dit wordt beschouwd als de beste benadering voor de reële waarde van de belegging.

De hypothecaire leningen (vastrentende beleggingen) die tegen reële waarde zijn opgenomen in de balans (€7.707 miljoen) worden bepaald aan de hand van waarderingmodellen die zijn gebaseerd op de contant gemaakte waarde van geschatte toekomstige kasstromen, gebruikmakend van actuele rentevoeten. De rentevoet is gebaseerd op de tarieven in de consumentenmarkt aangepast met een totale spread voor het prijsrisico tijdens de offerteperiode.

Onze controlewerkzaamheden en observaties

desbetreffende activa en verplichtingen getest en geconcludeerd dat we hier, voor zover relevant voor onze controle, gebruik van kunnen maken.

Modellen

Voor financiële instrumenten (activa en passiva) die gewaardeerd worden met behulp van waarderingmodellen hebben wij de methodologie van de waarderingmodellen beoordeeld. In het bijzonder hebben wij getoetst of ten gevolge van Covid-19-ontwikkelingen de gehanteerde waarderingmodellen en de uitkomsten daaruit ultimo 2020 geschikt en betrouwbaar zijn in de gegeven omstandigheden. De daarmee samenhangende risico's zijn aanzienlijk verminderd gezien het herstel van de financiële markten gedurende de tweede helft van 2020.

Waar mogelijk zijn op basis van deelwaarneming de gehanteerde aannames en parameters met beschikbare marktdata getoetst. Uit deze deelwaarneming zijn geen materiële bevindingen naar voren gekomen.

Gegevensgerichte werkzaamheden

In onze controle van de waardering van vastgoedbeleggingen hebben we onder andere geëvalueerd dat de door de vennootschap ingeschakelde externe taxateur objectief, onafhankelijk en vakbekwaam is. Verder hebben we de data die ten grondslag liggen aan de taxatie getoetst op aansluiting met bestaande contracten en marktgegevens. Voor een aantal vastgoedobjecten hebben wij, op basis van een deelwaarneming, in samenwerking met onze vastgoeddeskundigen, een eigen inschatting van de waardering van het vastgoed gemaakt en de door ons acceptabel geachte bandbreedte vergeleken met de opgenomen waarderingen. In deze deelwaarneming hebben wij eveneens het beperkte aantal vastgoedobjecten betrokken waarbij in het externe taxatierapport melding is gemaakt van verhoogde schattingsonzekerheden vanwege Covid-19. Daarbij hebben we geconcludeerd dat de waardering binnen de door ons bepaalde bandbreedte van acceptabele waarderingen valt.

De waardering van niet-genoteerde beleggingsfondsen hebben wij getest door aansluitingen te maken met door ons opgevraagde confirmaties bij externe fondsbeheerders, waarbij wij ook door middel van retrospectieve analyse de mate hebben vastgesteld waarin de waarderingen afwijken van de definitieve waarderingen zoals opgenomen in gecontroleerde jaarrekeningen van de betrokken beleggingsfondsen.

Met betrekking tot de hypothecaire leningen gewaardeerd op reële waarde hebben we met ondersteuning van onze waarderingsspecialisten een onafhankelijke waardering uitgevoerd die we vervolgens hebben vergeleken met de waardering zoals opgesteld door de betrokken groepsonderdelen. Wij hebben vastgesteld dat de

Kernpunten

Onzekerheden in de waardering van de activa en verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten

Wij verwijzen naar toelichtingen 2 en 5 van de jaarrekening voor de gerelateerde toelichtingen.

De berekening van activa en verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten is complex en bevat significante schattingen, gebaseerd op aannames over de toekomstige economische demografische en actuariële ontwikkelingen. De aannames berusten voor een groot deel op de oordeelsvorming van het management. De vennootschap heeft uitvoerige procedures en beheersingsmaatregelen om de waardering van de activa en passiva uit verzekeringscontracten te bepalen en om de toereikendheid hiervan te toetsen.

De impact van Covid-19 op de waardering van de verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en de daarmee samenhangende schattingsonzekerheden verschillen per verzekeringssegment en zijn nader uiteengezet in toelichting 2 van de jaarrekening.

In verband met significante schattingen door het management in combinatie met de omvang van de desbetreffende verplichtingen en gerelateerde activa, is het risico op afwijkingen verhoogd. Daarom hebben wij dit aangemerkt als een kernpunt van onze controle.

Levensverzekeringen

De gebruikte aannames voor de verplichtingen gerelateerd aan levensverzekeringscontracten van €47.519 miljoen hebben betrekking op overlevings- en sterfttekansen, verloop in de portefeuille, toekomstige kosten en aannames gebruikt in de toereikendheidstoets, waaronder de daarin gehanteerde renteveronderstellingen. Bij de waardering van deze verplichtingen wordt ook rekening gehouden met marktontwikkelingen ten aanzien van de transparantie rondom kosten in beleggingsverzekeringen. De onderneming analyseert (gerechtelijke) procedures en uitspraken met betrekking tot klachten over transparantie van beleggingsverzekeringen in de Nederlandse markt. Vervolgens wordt vastgesteld of de uitspraak zou moeten leiden tot compensatiemaatregelen in de eigen portefeuille.

Onze controlewerkzaamheden en observaties

verschillen in reële waarde binnen de door ons acceptabel geachte bandbreedte valt.

Toelichtingen

Daarnaast zijn wij nagegaan of de toelichtingen toereikend en in overeenstemming met het stelsel van financiële verslaggeving zijn. Wij zijn van mening dat de toelichtingen hieraan voldoen.

Interne beheersing

We hebben de werking van interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot (het gebruik van) de juiste en volledige basisgegevens bij de waardering van de verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten getest. Wij hebben de interne beheersingsmaatregelen rondom datakwaliteit en aansluitingen tussen de financiële administratie en verzekeringstechnische systemen getest en geconcludeerd dat we hier, waar relevant, voor onze controle op kunnen steunen.

Aannames

Onze controlewerkzaamheden bestonden onder andere uit het testen van de procedures gehanteerd bij de totstandkoming van de aannames. Deze aannames hebben wij ook getoetst aan in de markt aanwezige gegevens. De kwaliteit van eerdere inschattingen hebben wij getoetst door een analyse van de technische resultaten van de groep. De uitkomsten van de actuariële analyse zijn besproken met de interne actuarissen en de actuariële functiehouders. Bij de toetsing van de aannames hebben we werkzaamheden uitgevoerd rondom de overlevings- en sterftetekansen en toekomstige kosten voor de levensverzekeringsactiviteiten. Wij zijn van mening dat de aannames van het management onderbouwd zijn en dat, op basis van de beschikbare controle-informatie, de gebruikte aannames redelijk zijn.

De resultaten van de door het management opgestelde toereikendheidstoets zijn door ons gecontroleerd met de inzet van actuariële specialisten. Hierbij is specifieke aandacht gegeven aan de ontwikkeling van de lage rentestand in 2020 en de impact daarvan op de uitkomsten van de toereikendheidstoets. Onze werkzaamheden en bevindingen daaruit geven geen aanleiding tot bijstelling van de in de balans opgenomen verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten.

Beleggingsverzekeringen

Met betrekking tot de kostentransparantie beleggingsverzekeringen zijn wij nagegaan of overeenkomsten met consumentenpartijen zijn bereikt, bij de waardering van de verzekeringstechnische verplichtingen zijn betrokken en of producten aangepast zijn. We hebben de procedures rondom het vaststellen en bepalen van de verplichtingen getoetst door vast te stellen dat

Kernpunten

Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen

De aannames en onzekerheden hebben ook betrekking op de verbonden aanspraak uit hoofde van herverzekeringscontracten voor levensverzekeringen van €95 miljoen.

Onze controlewerkzaamheden en observaties

gepubliceerde uitspraken die in procedures zijn gedaan in de analyse betrokken zijn en er een evaluatie heeft plaatsgevonden van de eventuele impact voor de eigen portefeuille. Hierbij nemen wij eveneens kennis van de schriftelijke representaties en analyses van Achmea's juridische adviseurs. Wij hebben het management 'gechallenged' op bij de waardering van het risico toegepaste inschattingen. Wij zijn van mening dat het management de beschikbare (markt)informatie afdoende in aanmerking heeft genomen bij de bepaling van de verplichtingen.

Toelichtingen

Daarnaast zijn wij nagegaan of de toelichtingen toereikend en in overeenstemming met het stelsel van financiële verslaggeving zijn. Wij zijn van mening dat de toelichtingen hieraan voldoen. In dit kader hebben wij eveneens vastgesteld dat de inherente schattingsonzekerheden inzake Covid-19 adequaat zijn toegelicht.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- verslag van de raad van commissarissen;
- de overige informatie;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde vereisten

Onze benoeming

Wij zijn op 29 april 2011 benoemd als externe accountant van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. door de raad van commissarissen volgend een besluit van de algemene vergadering op 6 april 2011 dat jaarlijks is herbevestigd door de aandeelhouders. Wij zijn nu voor een onafgebroken periode van tien jaar accountant van de vennootschap.

Geen verboden diensten

Wij hebben, naar ons beste weten en overtuiging, geen verboden diensten, als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, geleverd.

Geleverde diensten

De diensten die wij, in aanvulling op de controle van de jaarrekening, hebben geleverd aan de vennootschap en haar dochtermaatschappijen, in de periode waarop onze wettelijke controle betrekking heeft, zijn toegelicht in punt 18 van de toelichting van de jaarrekening.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRS en met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 8 april 2021
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

E.L. Rondhout RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2020 van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen en activiteiten bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Bepalend hierbij zijn de geografische structuur van de groep, de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de vennootschap opereert.

Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. In dit kader geven wij ook een verklaring aan de Audit en Risk Committee op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening vanuit alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze zaken in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang is van het maatschappelijk verkeer.